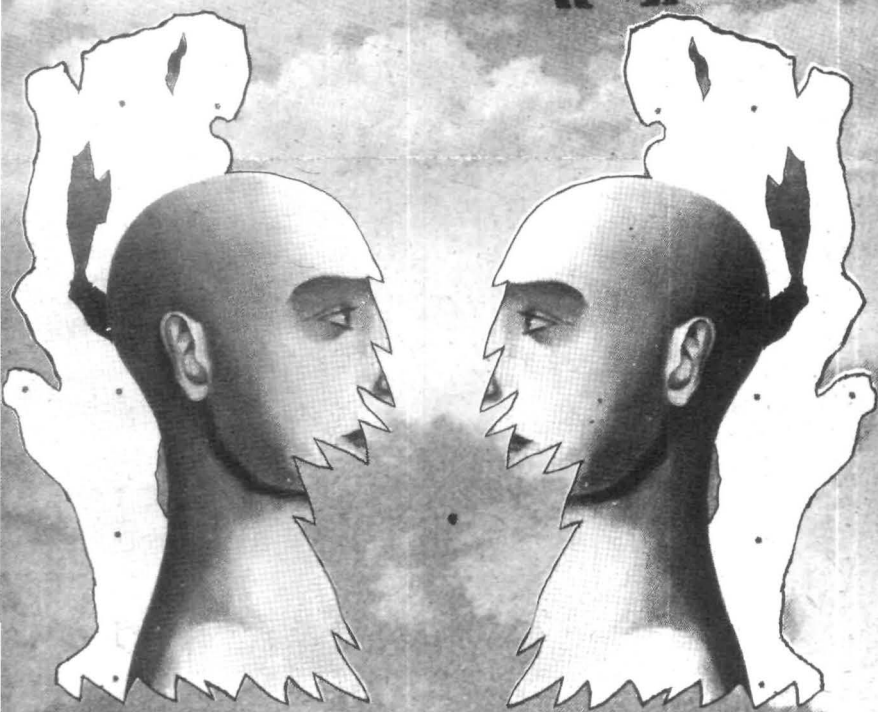

PAUL BRUNTON

CĂUTAREA SUPRAEULUI

Conținutul acestor pagini, această carte a acțiunii și gândului inspirat reprezintă jaloanele drumului ce duce spre Eu-l nostru superior - lucru care pentru mine înseamnă cel mai înalt și important gând pe care vreodată cineva l-a prezentat în fața spiritualității lumii și care are frumusețea transcendentă - constituie o continuare a scrierilor mele de până acum. Îl consider cel mai înalt, deoarece trăim doar atunci când atingem Izvorul sfânt al vieții - astfel putem spune că doar existăm. „Eu-l superior este acea forță creatoare care naște Ego-ul, îl ține în viață într-o perioadă cosmică, pe urmă din nou îl absoarbe în el.”

Paul Brunton

PAUL BRUNTON

CAUTAREA SUPRAEULUI

THE QUEST OF THE OVERSELF)

EDITURA EȘANTION
CLUJ - 1993

Cautarea supraenului

Înălțimii Sale,

*Sir Krishnaraja Wadigar Bahadur al IV-lea, Comandan-
tul Ordinului Stelei, mare Cruciat al Ordinului Imperiu-
lui Britanic, Maharajahul ținutului Mysore.*

Înălțimea Ta!

Atunci când secat de căldura tropicală și vlăguit de temperaturile mereu crescînde ale Indiei de sud mă aștepta sarcina să scriu cea mai mare parte a acestei cărți, Înălțimea Ta, dintr-o pornire demnă de toată dragostea, mi-ai pus la dispoziție această reședință de vară pe vârful muntelui Kemmagandi, între colinele Baba-Budan, permițîndu-mi astfel să fac față sarcinii mele într-o atmosferă plăcută, răcoroasă și cu mai multă vigoare trupească.

Aici, în această ambianță liniștită și retrasă, am avut pe urmă posibilitatea să mă dedic, fără opreliști, sarcinii grele de a construi o punte între metodele vechi, la modă în țara Înălțimii Tale, de conducere spirituală și cerințele spirituale moderne occidentale ale poporului meu. O contribuție benefică pentru inspirație în această muncă a avut-o și minunata vrajă și bogăția neasemuită a naturii. Aceia care și-au creat despre India imaginea unor cîmpii monotone și plictisitoare, dacă sînt atît de norocoși încît să poată căuta Mysore, își vor păstra adînc întipărite în memorie colinele cu păduri bogate, de culoare verde și maro, junglele dese, căderile mari de apă și văile încîntătoare. Și la fel de minunate sînt apusurile de soare: de un violet deschis și auriu sau norii cenușii cu fosforescențe magice.

Îmi aduc aminte cu plăcere de Kemmagandi, un loc sfînt, situat în apropierea grotei Baba-Budan, în care, în urmă cu cîteva secole, misticul Dallatreya, după ce a trăit unirea cu Dumnezeu, și-a săvîrșit ultimele meditații și a dispărut după aceea de pe pămînt, pentru ca, așa cum a proorocit, să se întoarcă atunci când mizeria și materialismul acestei lumi vor tînji după o întrupare dumnezeiască și să se grăbească să ajute omenirea. În cripta lui singuratică, în mod sigur și-a lăsat amprenta serafică, pentru că, în chiar clipa în care m-am așezat pe pardoseala pustie de piatră, spiritul meu a căzut în transă și pe urmă l-a cuprins o pace adîncă de nedescris.

Cine îmi oferă adăpost nu face altceva decît să îmi ape-re corpul fizic în fața forțelor naturii - — nu face însă ni-mic pentru spiritul meu. Înălțimea Ta însă le-a făcut pe amîndouă. Prin intervenția nemijlocită a Înălțimii Tale am fost inițiat în cele mai înalte cunoștințe ale Indiei.

În același timp, Înălțimea Ta ai întruchipat în propria-Ti persoană acea înțelepciune atotcuprinzătoare și acel spi-rit întreprinzător ale căror urmări au fost că statul Mysore a ajuns unul dintre cele mai bine guvernate și cele mai dezvoltate din India. Spiritul Înălțimii Tale nu este preo-cupat numai de filosofie, ci și de alte ramuri ale științei și ați încercat chiar să faceți accesibile, în folosul propriului Dumneavoastră popor, aplicațiile tehnice ale științei care au schimbat fața lumii.

Nu am văzut eu oare combinatul metalurgic din Bhad-ravati-Mysore, care ca mărime este pe locul doi în tot im-periul indo-britanic? Înălțimea Ta ați salvat filosofia de aceia care doreau să facă din ea doar un refugiu pentru cei dezamăgiți și ați transformat-o în inspirația vie a mun-cii de înaltă factură spirituală, puternică, în slujba interese-lor semenilor.

Dacă domnitorii acestei lumi ar dori să se ia la întrecere cu Dumneavoastră și s-ar strădui să sacrifice doar o fă-rîmă din timpul lor filosofiei, iluminarea ce ar primi-o în acest fel i-ar ajuta să ducă o politică mai înțeleaptă și ar contribui în mare măsură la fericirea popoarelor lor: s-ar realiza pacea și ar dispărea imaginea de vis din prezent. Înălțimea Ta dă pildă tuturor, atunci cînd spune că omul poate ajunge la un înalt nivel spiritual, cel puțin la fel de eficace, dar poate și mai mult, încît să corespundă totuși îndatoririlor imediate cu rezultate bune sau poate mai bune decît cel mai materialist om.

Pătrunzătorul spirit elen al lui Platon a prevăzut că lu-mea va putea fi schimbată doar cînd regii vor deveni înțelepți și înțelepții regi. Toți își manifestă dragostea față de Înălțimea Ta; acest lucru adeverește spusele de mai înainte. Atunci cînd dedic aceste pagini Înălțimii Tale cu respect sincer, nu fac altceva decît să îmi exprim senti-mentele mele curate și adînci.

Paul Brunton

PARTEA ÎNTÎI
ANALIZELE

CAPITOLUL I

INTRODUCERE

Despre lucrările autorului

Omul care și-a asumat sarcina de a comunica cititorilor gândurile sale adânci și, înainte de toate, să îi introducă în domenii ale cunoașterii, în tipare ale experienței și în stări care se ridică peste cotidian, nu poate realiza acest lucru decît cu dăruire totală pentru sarcina asumată, dacă într-adevăr vrea să ajungă la inimile lor și nu doar să umple cu mîzgălituri pagini albe de hîrtie. După ce, deja de ani de zile, m-am convins perfect de acest adevăr izbitor, m-am abținut să scriu prima mea carte, *Cărarea secretă* (*The Secret Path*), pînă ce am simțit din interior un impuls puternic, pe care nu am putut și nici nu am dorit să îl înfrîng. Diferite persoane m-au rugat să scriu o astfel de carte care să dea îndrumări precise în arta adîncimilor spirituale. Știam de altfel că am dobîndit oarecari cunoștințe în această artă, în parte datorită exercițiilor practicate ani de zile, în parte deoarece în peregrinările mele din Orient am fost primit temporar ca elev al unor înțelepți, cunoscuți ca inițiați în acest domeniu al cunoașterii. Am refuzat în repetate rînduri să satisfac această cerere și, cu cît mai mari erau insistențele, cu atît mai puternic și încăpățînat mă retrăgeam în atitudinea de refuz aleasă de mine însumi. Motivele refuzului au fost de ordin pur personal; cel mai important dintre ele — uneori aproape se transforma în repulsie — era aversiunea cinică față de posibilitatea ca nu cumva să fiu enumerat în rîndul învățătorilor, profeților sau celor ce depun mărturie de credință. Atunci cînd totuși am cedat și m-am lăsat antrenat să iau tocul în mînă și să scriu cartea amintită, acest lucru — cum am afirmat deja — s-a petrecut la ordinul unei pu-

teri căreia nu puteam să-i refuz supunerea și față de care propriile mele dorințe au trebuit să fie împinse deoparte. După ce m-am apucat de lucru, am văzut motivul personal al refuzului care m-a reținut pînă atunci, l-am dat deoparte hotărît și am încercat cu o voință puternică să rezolv sarcina ce mi-am luat-o pentru servirea semenilor mei.

Înainte de a scrie *Cărarea secretă*, punctul meu de vedere era pur și simplu următorul: „Iată aici această tehnică exotică ce mie mi-a ajutat - o recomand și altora, poate și lor le va fi de folos - dar nu doresc în nici un fel să o răspîdesc. Dacă se va găsi cineva care va ști să aprecieze aceste metode, voi fi mulțumit - dacă însă nu va fi nimeni, nu voi fi nefericit. Laurii primiți pentru apărarea unei revelații spirituale - în măsura în care înseamnă publicitate și adepți, corespondență și vizite - sînt tot atît de puțin dorii de mine ca și spinii martirajului. Dar dacă nu tînjesc după acești lauri ai întemeietorilor de religii, tot astfel nu îmi doresc cîtuși de puțin cununa de spini, care este recompensa ereticului deschizător de drumuri. Nu doresc nimic altceva de la lume decît să mă pot dăruir total peregrișărilor, scrierilor și meditațiilor mele.”

Un vechi adevăr arată că nimeni nu poate fi profet în țara lui, dar trebuie adăugat: „în timpul lui”. Atîta vreme cît sînt un om care consideră ca patrie lumea întreagă, nu mă pot plînge de un asemenea tratament, deoarece am fost suficient de norocos ca, deja „în timpul meu”, pe lîngă repulsia născută o dată cu mine față de publicitate, să cîștig o oarecare apreciere.

Am amintit cum am început să scriu *Cărarea secretă*, deoarece seamănă foarte mult cu perioada de dinainte de scrierea prezentei cărți. Oameni care au citit această carte și le-a fost folositoare au început să urgenteze dezvoltarea învățăturii cuprinse în ea și au cerut o carte care să aibă același subiect, dar să îl trateze cu detalii mult mai precise. Ei au ridicat în mod repetat anumite întrebări apărute în timpul încercărilor ce aveau ca scop însușirea exercițiilor și a doctrinei din carte. Mi-am dat seama că cititori diferiți ridică aceleași întrebări și se confruntă cu aceleași greutăți, în așa măsură încît a trebuit să observ că o lucrare mai amplă, care să se ocupe cu acest subiect mult mai detaliat este o cerință reală. În final, scopul *Cărării secrete*

nu a fost altul decît să prezinte o introducere pentru aprofundarea acestui subiect nebulos și dificil, să jaloneze drumul cu ajutorul căruia se pot dezvolta formele cele mai valoroase ale conștiinței latente și cele mai mari valori pentru omenire. Am evitat conștient multe puncte ale practicii, ca nu cumva să deranjeze pe începător; tot astfel am renunțat la o parte din punctele teoretice pentru ca oamenii să se poată îndrepta spre centrul subiectului.

Am considerat importantă o astfel de simplificare, deoarece experiența mea practică mi-a dovedit că pînă și cei pe care îi interesează acest subiect și îl studiază stăruie în mari greșeli și neînțelegeri. Cu atît mai mult se va întîmpla aceasta la cei care se confruntă cu subiectul pentru prima dată!

De aceea am încercat să schițez la început doar conturul, ce a avut drept scop principal să clarifice însăși esența aprofundării. Astfel, a apărut necesitatea unei lucrări mai complete, care să umple, să zicem așa, scheletul lucrării *Cărarea secretă* cu carne și sînge și să însoțească fiecare pas pe acest drum cu o analiză temeinică în folosul celor care vor să îl parcurgă cu rezultate pozitive și, în același timp, să ne arate cum lucrează nucleul Dumnezeuiesc al Eului nostru material. Necesitatea unei astfel de cărți a fost continuu susținută și de mulțimea de scrisori primite de la cei care mi-au citit celelalte cărți, în care îmi cereau clarificarea unor probleme, a unor afirmații sau semnalau că în timpul practicării meditației s-au lovit de diverse greutăți și doresc să își vadă rezolvate problemele. Așa cum am subliniat chiar în prefață, *Cărarea secretă* a fost o săgeată trasă la întîmplare; săgeata a nimerit însă în centrul țintei și poate că succesul ei l-ar fi determinat pe orice scriitor să îi aprofundeze conținutul. Eu însă m-am retras iarăși în refuzul meu, pentru că de data aceasta nu numai că bănuiam, ci știam cu siguranță că noua lucrare de acest gen ar determina în mod sigur opinia publică să mă considere „învățător spiritual”, etichetă ce s-ar lipi de mine pentru totdeauna și de care am fost atît de îngrozit, încît numai gîndindu-mă la ea mă străbătea un fior rece. De aceea, m-am împotrivit în continuare dorințelor cititorilor mei și îndemnărilor prietenilor și ca un încăpățînat ce sînt am rămas ferm pe poziția anterioară.

Am refuzat să fiu așezat pe un pedestal și să fiu proclamat „învățător spiritual”, știind că, astfel etichetat, toată lumea mă va asocia imediat cu un anume tip. De câte ori s-a folosit această expresie despre persoana mea, m-am străduit să o combat, pentru că am văzut clar că acceptarea etichetei m-ar trece pentru totdeauna în categoria disprețuită a întemeietorilor de religii. Nu am vrut altceva decît să fiu considerat ceea ce sînt: un om normal, ce are totuși unele preocupări anormale, dar care duce o viață normală și nu ține cont de nici un fel de superioritate.

Am dorit să subliniez, ceea ce de fapt am susținut și cu alte ocazii, că nu doresc să îi învăț pe oameni, ci doresc să le arăt cum pot să își întoarcă gîndirea spre interior și să își construiască o viață interioară care să le dea posibilitatea să fie în legătură permanentă cu imperiul lor spiritual, desfășurînd în același timp o activitate normală în viața exterioară. Nu mi-am dorit să am elevi ci, dimpotrivă, am dorit ca oamenii să descopere acea călăuză interioară care să îi conducă spre Eul Superior, atotputernic și să devină discipoli nu ai unei persoane sau ai unui idol exterior, ci ai propriului lor spirit cu adevărat superior și care locuiește în inima lor.

Totuși *Cărarea secretă* m-a umplut de bucurie, pentru că speram că va veni în ajutorul oamenilor, deși ideea care a stat la baza ei nu a fost de fapt decît chemarea de a mă analiza pe mine însumi. Am prevăzut că va fi pe placul inimii lor ca, în această lume neliniștită, să găsească pacea și stăpînirea interioară. Ideile cărții au călătorit în toată lumea și au ajuns la păturile sociale cele mai diferite. Mulți au declarat că citirea cărții a însemnat o cotitură radicală în viața lor și i-a făcut capabili să înfrunte existența cu mult mai mult curaj și cu o înțelegere mai profundă. Am încercat să dezbrac meditația și corespondentul ei indian Yoga de misterul care le înconjoară, de obscuritatea teologică și complicațiile inutile. În final, am simțit cu adevărat o bucurie fiindcă m-am supus imboldurilor îndreptate spre scrierea cărții.

Titlul *Cărarea secretă* a fost considerat incorect și ales

doar pentru a crea senzație. Răspunsul meu este că am descris de fapt o anume cale a dezvoltării spirituale, pentru marea majoritate a lumii de azi pierdută, dar care în vremurile vechi era predată și transmisă doar pe cale orală unor discipoli inițiați direct și în mod secret. Drept dovadă, voi oferi mai multe citate din scrierile celor care au urmat această cale sau o cale apropiată.

Primul citat provine din Tibet și este vechi de mai mult de șapte sute de ani: „Dacă intrați pe cărarea secretă, veți vedea că este cea mai scurtă” spune imnul normelor Yoghinilor, cuprins în *Jetsun Kahlbun*, biografia lui Milarepa, unul dintre renumiții Yoghini ai evului mediu.

Al doilea citat provine din cartea încă netradusă din limba tamil *Sfintele secrete Tamil* - care are ca autor pe Tirumoolar, un vizionar ce a trăit cu câteva sute de ani în urmă. El sună astfel: „Cei care studiază această cale secretă își vor da seama că sufletul fiecăruia dintre noi nu este altceva decât Eul Dumnezeuiesc.”

Al treilea citat provine din India de sud și este din vremea noastră. În *Catehismul căutării*, a cărui traducere în engleză încă nu a apărut, renumitul Maharishi de pe colinele Arunjala scrie: „Această metodă a cunoașterii absolute este asemenea drumului secret al inimii. Ce ar mai trebui spus despre ea? Omul trebuie să o trăiască nemijlocit pe calea meditației.”

În cele prezentate, am încercat să arunc o lumină asupra împrejurărilor în care a fost lansată *Cărarea secretă* și poziția mea personală. Clipa este propice pentru a arunca o privire și asupra celorlalte cărți și să le trec în revistă în timp ce îmi amintesc cum a luat naștere subiectul lor și rezultatul pe care l-au avut. Referirea este necesară și fiindcă fiecare carte este independentă, făcând parte dintr-o clasă distinctă și pentru că, prin caracterul fiecăreia, au dat prilejul unor neînțelegeri și erori ce au adus autorului critici vehemente.

Seria cărților este deschisă de *India secretă*. M-am bucurat că mi s-a oferit prilejul de a arăta că India - această țară care ar merita un tratament mai bun decât cel de care are parte în convorbirile și scrierile actuale - mai

dispune de valori care depășesc vederile citorva scriitori mai noi.

Noi, cei care trăim în Occident, ne lăudăm pe bună dreptate cu succesele lumii exterioare, dar devenim neli-niștiți cînd auzim de un fachir pe jumătate dezbrăcat, care reușește să facă lucruri pe care nu putem să le imi-tăm și nici să le înțelegem. Dar ele se întîmplă destul de des, ca să ne amintească că în țările aflate la est de Cana-lul de Suez mai există secrete străvechi și o știință demnă de respect iar locuitorii acestor țări pestrice nu sînt abso-lut deloc păgîni ce trăiesc într-un întuneric spiritual, așa cum unii dintre noi îi mai consideră și acum. Acești Yo-ghini sînt descriși ca niște visători exaltați, care au pără-sit drumurile obișnuite ale omenirii, pentru a se retrage în peșteri pustii, în munții singuratici sau în adîncurile pădu-rilor. Dar, în fața lor stă un țel foarte curat. Ei și-au pro-pus niște sarcini nu foarte ușoare, printre care și aceea de a stăpîni cu o forță perfectă, incredibilă, învelișul fragil material al corpului. Pentru atingerea acestui scop, ei practică o disciplină dură și pretențioasă, înscrisă în tra-dițiile lor. Dacă astăzi publicul larg are de-a face îndeo-sebi cu impostori, escroci și vagabonzi ce fug de muncă cinstită, care ar dori să se creadă despre ei că sînt Yoghini, ceea ce nici ei nu cred, aceasta nu diminuează nici adevăr-ul tradițiilor și nici autenticitatea celor mai străluciți reprezentanți.

Cînd Macaulay a ajuns în India, ca să își ocupe postul în guvern și să întocmească proiectul sistemului de edu-cație, el a aruncat la coșul de gunoi această știință și a no-tat cu aversiune că ea nu este altceva decît o culegere jalni-că de povești copilărești și imaginații superstițioase. Să fi avut el dreptate întru totul? În orice caz, eu mă îndoiam de judecata sa și m-am decis să verific eu însumi cum stau lucrurile.

Sper că planeta ce domnește asupra horoscopului meu este adevărul; la porunca ei m-am îmbarcat și am traver-sat mări și oceane îndepărtate și la chemarea ei am lepă-dat roadele ispititoare ale unei munci ambițioase de mulți ani. Am călătorit într-o stare sufletească tensionată, mi-am concentrat cercetarea asupra unor Yoghini valo-roși și am supus comportamentul lor unei analize temein-

ce. Nu am pierdut nici o clipă cu obiceiurile și regulile stricte și pustii ale vieții de societate aduse de europenii ce trăiesc în India. Nu am intenționat să îmi petrec timpul cu băutura și dansul. Dorința de nestins de a căuta secrete mult mai adânci sub suprafața vieții din India m-a urmărit ca un demon.

Drumul în această țară străină mi-a fost netezit de harul deosebit al sorții și am avut astfel prilejul de a întâlni tot felul de oameni ciudați și de a avea aventuri interesante. Aici erau apostolii călători ai filosofiei Yoga: fachiri care produceau impresia unor mumii galvanizate, filosofi hăituiți de ideologii, care „în transă” se contemplau pe ei înșiși, paraziți hoinari ai societății umane și falși sfinți, oameni pe jumătate nebuni, cu părul zbîrlit și corpul uns cu cenușă, care îmi dădeau fiori pe șira spinării. Dar au fost și din aceia care disprețuiau lumea, sfinți ce evită femeile și vinul, care și-au dedicat viața sincer căutării Marelui Spirit - o masă de oameni, adunătură pestriță, pe care nu am mai văzut-o niciodată - și, în sfârșit, ici-colo, câte un înțelept ce trăia normal, care, cu mâinile încrucișate pe piept și cuvinte calde, m-a salutat și mi-a arătat o încredere de care în Orient un străin nu se poate de obicei bucura și mi-a comunicat adevăruri superioare ce nu pot fi cuprinse în paginile unei cărți obișnuite.

Am trăit o viață agitată; într-o săptămână am luat masa cu ministrul unui maharajah, într-o altă săptămână m-am alăturat unor sfinți cerșetori fără țară. Eram pregătit zilnic să fac față unor lucruri neașteptate sau ca la primul colț al uliței din vreun sat să mă amestec în cîine știe ce întîmplare extraordinară.

Poate e bine și corect să răspund la întrebarea pusă foarte des și să recunosc că nu am văzut niciodată trucul cu „frîghia”. Deși am străbătut India în lung și lat, nu am întâlnit vreun fachir care să poată sau să fie dispus să prezinte așa-zisa minune. Că aceasta a avut loc cîndva (și încă nu demult), există dovezi convingătoare și plauzibile, în-cît un om cu mintea receptivă e nevoit să le accepte. Dacă despre atracție în sine nu vă pot comunica date, vă pot reda explicația maestrului meu, unul dintre cele mai mari spirite în viață din India, care a văzut în tinerețe o minune similară. A afirmat categoric că, de vreme ce nu era

vorba de iluzionism, mai mult ca sigur că a fost martorul unei reprezentării de hipnoză în masă, deci a efectului produs de un spirit mai puternic asupra unei mulțimi mai slabe. Faptul că pe fotografii nu se poate vedea nicăieri tînărul care urcă pe frînghie este un argument suficient pentru a dovedi cele spuse mai sus. Contraargumentul că cinci sute de oameni dintr-o mulțime nu pot fi transformați în victime ale sugestiei colective a fost respins de învățătorul meu pe baza principiului că cinci sute de spirite slabe se vor supune întotdeauna unuia mai puternic sau, exprimat valoric, cinci sute ori zero rămîne tot zero.

În timpul acestei examinări încordate, am învățat foarte multe și, deși în unele zile termometrul urca nemilos, în-cît mușchii rebeli nu puteau fi convinși să își facă datoria, am insistat în continuare să despart știința de superstiție, înțelepciunea de prostie și realitatea de poezie. Am înțeles că, dacă nu considerăm neapărat comoara cunoașterii din India o antiteză a științei și a religiei occidentale, ci ceva util pentru amîndouă, ea ne poate face mai buni și mai înțelepți.

Un fachir mahomedan pe care l-am întîlnit întîmplător, în timp ce stătea cu mîinile încrucișate și cu picioarele sub el pe rogojină mi-a prezis visător: „Vei scrie cărți lungi despre impresiile pe care le-ai avut printre oameni din clasa mea și le vei tipări ca popoarele din vest să le citească. Le vei povesti Sahibilor despre viața trăită între cei care îi disprețuiesc; urmarea cuvintelor tale va fi că spiritul lor tare se va mira.” El a fost de fapt cel care m-a inspirat să scriu *India secretă*, căci mi-a propus să comunic și altora ceea ce eu consideram a fi doar o problemă personală. De atunci, am început să îmi fac notițe mai îngrijite. Pot să adaug și faptul că m-am întîlnit cu mulți oameni despre care nu am avut loc și nici chef să scriu. În carte m-am străduit să redau doar istoria unei singure cercetări și m-am extins doar asupra acelor persoane și întîmplări auxiliare aflate în legătură cu această cercetare.

M-am întors din Orient cu o nouă viziune. Experiențele mistice pe care le-am trăit au dus la bun sfîrșit operația de îndepărtare de pe sufletul meu a celui vâl cenușiu și mi-am vindecat ochii de multe din bolile ce le aveam. Nu

am mai privit societatea modernă ca pe o civilizație măreață, ci ca pe o catacombă tristă a sufletelor adormite. Să nu fiu înțeles greșit. Nu vreau să propovăduiesc nici Yoga și nici un alt fel de „ism” sau cult; aş dori doar să trezesc interesul față de câteva gânduri valoroase ce pot fi găsite în Orient. Nu fac parte nici dintre aceia care preamăresc așa-numita „spiritualitate” orientală pentru a pune gri prin aceasta materialismul occidental. Astfel de comparații sînt neavenite și greșite. Sfințenia este în noi și nu undeva pe această planetă. Totuși este incontestabil că, datorită vîrstei înaintate și modului liniștit de viață, Asia și Africa au găsit timp să descopere secrete spirituale, sufletești și materiale profunde. După părerea mea, o astfel de înțelepciune este, dintr-un anumit punct de vedere, foarte valoroasă pentru noi. Pentru a da de urma acestor secrete și a acestei filosofii, se întîmpină astăzi greutăți deosebite, deoarece numărul celor care stăpînesc aceste secrete a scăzut în decursul timpului, rămînînd doar cîțiva care mai trăiesc și pot fi găsiți.

India a păstrat din trecutul său una dintre formele cele mai vechi de gîndire spirituală, care ca și profunzime nu poate fi egalată iar ca și cuprindere este unică. Tinerii indieni ar trebui să țină cont de această cunoaștere și ar trebui să scoată din ea ceea ce e valoros și poate fi adaptat timpurilor și nevoilor de azi. Ei nu ar trebui să se dea înapoi în fața îndoielii Occidentului, să nu fie alterați de materialismul modern și nici să se lase prostiți de strălucirile religioase, ci să își aleagă drept îndrumători pe cei mai buni dintre gînditorii lor.

În India este reprezentat și misticismul, întrupat în cel mai înalt grad în persoana misterioasă a lui Maharishi. Spre deosebire de misticii religioși ai evului mediu din Europa, misticismul său s-a schimbat într-un sens mult mai rațional. Într-adevăr, figura lui este cea mai proeminentă și doar astfel se explică de ce caracterizarea personalității sale și a mediului înconjurător ocupă un spațiu atît de mare.

De la prima mea vizită de acum șapte ani, mediul înconjurător s-a schimbat și nu mai este la fel de atrăgător. Maharishi însă rămîne același: învățătorul meu iubit și respectat.

Căutarea supraeului

Mulți au citit *India secretă*. Și, așa cum scrie cu generozitate John Knittel, în prefața ediției germane, „Această carte a ridicat o Punte”. De acum înainte europenii și americanii ar putea aprecia mai mult India și să privească spre ea cu mai mult respect.

Voi atinge acum o temă despre care multă vreme am tăcut. Calitatea deosebită a cărții mele a generat numeroase critici, prin care fie că era pusă la îndoială existența celor descrise în carte, fie era ironizat adevărul spuselor mele. Poate că, într-un mod puțin egoist, eram mai interesat de căutarea adevărului decât de continuarea unei polemici publice despre el. De aceea, mulțumit de mine, nu am dat doi bani pe cei ce mă acuzau. Un înalt demnitar indian, care avea relații și în cercurile guvernamentale, a scris editorului meu o scrisoare și m-a acuzat că am inventat o poveste sau o istorie romanțată și a menționat convingerea sa fermă că Maharishi trăiește doar în imaginația mea. Când editorul mi-a trimis scrisoarea cu rugămintea să dau o explicație, am pus-o deoparte cu o tăcere plină de mândrie și am fost atât de jignit încât nici nu i-am răspuns la scrisoare. Dacă scriu totuși câteva cuvinte despre această problemă, o fac deoarece cărțile mele anterioare se constituie ca o fundație pentru afirmațiile mele prezente. Dacă nu va fi acceptată fundația, atunci construcția nu va fi acceptată nici atât. Sînt nevoit așadar să profit pentru a aduce câteva adăugiri și, folosindu-mă de ocazia favorabilă, să mă apăr.

Mai întâi, consider că este inutil să amintesc că un om de notorietate recunoscută ca specialist pentru India, Sir Francis Younghusband, nu și-ar fi pus în nici un caz semnătura pe prefața cărții mele, dacă ar fi crezut că am scris doar povești inventate de mine. Dar, în afară de aceasta, se pare că a găsit suficiente dovezi în mormanul de fotografii făcute și nepublicate pînă azi, pe care le-a examinat în decursul unei după-amieze la clubul londonez „Travellers”. Simt cu satisfacție că încrederea i-a fost întărită și adîncită prin informații primite din altă parte.

Apoi, stilul impresionist, bogat în fotografii, a generat în alți critici impresia că am dorit să îmi prezint materia-

lul într-o manieră poetică. Ei greșesc radical. Am tot dreptul să mă abat, dacă aceasta mi-e dorința, de la stilul caracteristic jurnalelor de călătorie și, pe cât posibil, să redau lucrurile cât mai interesant. Faptul că am încercat să comunic întâmplări și evenimente neobișnuite nu îmi stingherește câtuși de puțin stilul reportericesc, nici măcar atunci când doresc să îl aduc mai aproape de înțelegerea publicului. Din acest punct de vedere, cartea mea nu este decît ziaristică înnobilită. Consider că e dreptul fiecărui reporter să scoată ceea ce are bun din materialul de care dispune și să îl facă, din punct de vedere jurnalistic, cât mai de efect. Nu înțeleg de ce ar fi trebuit să redau evenimentele într-un stil mai plictisitor și anemic. Nu înțeleg de ce nu ar fi trebuit să reînvii experiențele mele în fața cititorului, exact așa cum le-am trăit personal. În plus, dacă luăm în considerare - lucru pe care nu îl fac - că această carte este o operă literară, chiar și atunci îmi rezerv dreptul, pe care îl are orice artist, să prelucrez și să selectez materialul, și să nu îl redau neapărat așa cum un profesor își prezintă materialul didactic cu motivație logică și raționament. Tot astfel trebuie să amintesc că, în aceste discuții purtate cu Yoghinii, m-am străduit să ating rădăcina problemei, ca să ajung să înțeleg în final ce au însemnat acești oameni pentru mine și că am prezentat cititorului aceste discuții într-o formă mult mai concentrată.

Cartea este deci o descriere fidelă și sinceră, scrisă pentru a aduce la cunoștință adevărul, fără ca între timp să devină plictisitoare. Anul trecut, cînd, împreună cu prietenul meu, Francis Yeats-Brown, am vizitat din nou Dayalbaghul de lîngă Agra, Înălțimea sa maharajahul (care între timp s-a stins din viață) a fost generos să observe, în timp ce luam micul dejun în trei, că prezentarea publică a discuției avută cu el este o mărturie a uimitoarei capacități și precizii a memoriei mele.

În final, îmi face plăcere să îmi amintesc că în urmă cu șapte ani, în orașul Madras, cînd încercam să aflu cîte ceva despre Maharishi, nimeni nu a știut nimic despre el. Înainte de vizita pe care i-am făcut-o acestui înțelept, orice strădanie a mea de a-l găsi a fost zadarnică. Astăzi, aproape orice locuitor al orașului poate fi întrebat despre misticul din Aruncsala și va primi imediat o informare

Căutarea supraeului

amănunțită despre el. Mie, un necredincios străin, mi-a revenit sarcina de a-l face cunoscut pe Maharishi în propria lui țară.

Și, dacă încă mai dăinuie vreo îndoială, pot să adaug că acest „personaj literar fantastic” a primit, în mod excepțional și neobișnuit, permisiunea guvernatorului provinciei Madras de a nu apare ca martor în fața tribunalului. Aceasta s-a petrecut în procesul referitor la dreptul de proprietate asupra terenurilor pe care se află chiar ashram-ul său. Cred că este puțin probabil ca guvernatorul să fi făcut o astfel de excepție cu o persoană „care de fapt nu există în realitate.”

Cartea mea *Egiptul secret* a avut un succes meteoric. Publicul a observat imediat că despre țara Nilului arșă de soare s-a scris o carte cum nu s-a mai scris vreodată. Totuși, știu că printre cititori ea a generat multe contradicții și critici. A sosit însă clipa să îmi critic criticii. De la bun început trebuie să fiu cu inima deschisă și să recunosc că am plecat în Egipt nu numai în căutarea înțelepciunii, ci și a minunilor. Îmi pare rău că în această epocă necredincioasă sînt nevoit să recunosc că le-am și găsit. Descrierea impresiilor nopții petrecute în Marea Piramidă, acele vizituri al căror martor am fost - așa cum m-am așteptat de altfel - au supus credința unor anumiți oameni, respectiv lipsa lor de credință, la încercări prea mari, astfel încît unii dintre ei au pus la îndoială chiar și faptul că aș fi petrecut o astfel de noapte acolo, în vreme ce alții au considerat că nu doresc decît o celebritate ieftină. Multora nici nu le-a trecut poate prin cap că cineva, care își ia o astfel de răspundere neobișnuită, poate avea totuși intenții cinstite și serioase. Cele șase afirmații din carte s-au adeverit între timp și, dacă socotim și istoria diplomației mondiale, chiar și previziunea adeptului Ra-Mak-Hotep, referitoare la trădările internaționale, s-a adeverit.

Prima adeverire se referă la statura uriașă a Sfinxului, ale cărui origine și scop au fost speculate pînă azi fără rezultat. La pagina 25 a cărții am comunicat următoarea dezlegare corectă:

„Scopul Sfinxului s-a lămurit un pic: atlanții emigrați

în Egipt l-au construit ca cea mai mare statuie, cel mai important monument ridicat în cinstea Soarelui, zeul Lumii. Sfinxul reprezintă simbolul imortalizat în piatră al neamului care considera Lumina ca fiind cea mai aproape de Dumnezeu în această lume materială întunecată. Ra, Zeul Soarelui, a fost primul: tatăl și creatorul celorlalți zei, creatorul lucrurilor, singurul născut din sine."

Un an după această descriere, adică în octombrie 1936, agenția Reuter a transmis următoarea telegramă, publicată în câteva ziare mai importante:

O NOUĂ EXPLICAȚIE DESPRE SFINX, MONUMENT AL ZEULUI RA

„Ultimele descoperiri importante aruncă o nouă lumină asupra misterului marelui Sfinx de la Gizeh, uriașul de piatră cu cap de om și trup de leu, care privește în lungul văii Nilului.

În urma unor săpături, profesorul Selim Hassan de la Universitatea din Cairo a scos la lumină o „stela” mare din granit, o tablă care provine evident din timpul dinastiei a 18-a și a cărei inscripție este un nou ochi de lanț în istoria marelui monument.

Domnul profesor Hassan se ocupă de ani de zile de problema Sfinxului: cine l-a sculptat din piatră și ce anume reprezintă?

Inscripția existentă pe tablă și descoperită acum reprezintă Sfinxul ca monument în memoria zeului Ra. Totodată ea întărește și probabil completează textul de pe o tablă găsită anterior, care avea porțiuni rupte."

Astfel, ceea ce mie mi-a apărut din interior, în timpul meditației în noaptea petrecută la picioarele Sfinxului, s-a adevărit ulterior întâmplător, printr-o descoperire arheologică.

În al doilea rînd, mă bucur că în ziarul „Sfinx”, ce apare la Cairo, am citit următoarea critică adresată cărții mele:

„Cu destul de multă oboseală am reușit să fac cercetări și să analizez personal câteva dintre afirmațiile mai importante ale acestei cărți. Referitor la experiențele înspăimîntătoare pe care le-a trăit în timpul nopții petrecute în Ma-

Căutarea supracului

rea Piramidă, ofițerul egiptean în grija căruia a fost dat domnul Brunton m-a asigurat că nu ar fi schimbat cu autorul pentru toate comorile Egiptului.

Acest lucru l-a afirmat ofițerul al cărui curaj s-a dovedit în mai multe rânduri. Cartea domnului Brunton va suscita atenție prin comunicarea unor astfel de lucruri dovedite, care, și în fața noastră, băștinași ai acestor meleaguri, sînt complet necunoscute."

Acei critici, care m-au atacat cu atîta vehemență cu stiloul, hîrtia și cuvîntul, ar trebui să petreacă o noapte similară, în întuneric total, în interiorul acestei piramide blestemată și, dacă își vor mai menține îndoielile și vor mai fi cu mintea întreagă, vor avea probabil și ei de dezvăluit lumii întregi lucruri interesante.

În al treilea rînd, apariția spiritului acelui preot egiptean bătrîn, care mi-a comunicat originea relicvelor sfînte foarte vechi din camera mortuară și mi-a condus spiritul desprins de trup pe coridorul ce coboară în interiorul piramidei, a stîrnit, potrivit așteptărilor critici severe și răutăcioase chiar și de la cei care au considerat afirmațiile mele acceptabile. Nu consider că ar fi fost potrivit să îmi asum sarcina, de altfel foarte necesară, să comunic în paginile cărții adevărul despre lumea de dincolo și locuitorii ei, care este cu totul altceva decît închipuirile brutale și iluziile jalnice foarte căutate în cercurile materialiste și spiritiste. Este suficient să afirm că lumea viselor nu se deosebește prea mult de lumea spirituală. În timp ce lumea viselor nu redă decît cunoașterea palidă a experiențelor vieții materiale și a proceselor ce au loc în corp în domeniile cele mai profunde și accesibile, în domeniile cele mai înalte, cunoașterea se ridică pînă la unirea prin revelație cu lumea spiritelor lipsite de trup. O astfel de unire este neobișnuită, dar nu atît de rară încît să existe cineva care să nu fi avut măcar o dată în viață o asemenea trăire.

Nu demult am dat absolut întîmplător peste o relatare a unei astfel de experiențe, care nu se deosebește mult de cea trăită de mine în piramidă. În vis, un profesor universitar a fost căutat de un bătrîn preot babilonian, care i-a comunicat dezlegarea exactă a inscripției de pe două fragmente de agat. Mai tîrziu explicația s-a dovedit corectă.

Pentru cei curioși să o compare cu experiența mea, redau un rezumat al comunicatului. Evenimentul este consemnat de profesorul W. Romaine Newbold de la Universitatea Pennsylvania, în revista „Raționamentul subconștientului”, printre comunicările „Societății de Cercetări Psihologice” (Vol. XII, pag. 11-20), din care vă prezint un extras:

„Pentru următoarea relatare îi sînt recunoscător unui alt prieten și coleg, dr. Hermann V. Hilprecht, astrolog la Universitatea din Pennsylvania. Mi-a povestit întâmplarea la scurt timp după ce s-a petrecut și o redau în continuare așa cum a apărut în limba germană, la 8 august 1893, înainte de a fi fost confirmată:

„Într-o sîmbătă seara, la mijlocul lunii martie, mă străduiam fără rezultat, ca și în săptămînile anterioare, să descifrez inscripția de pe două bucățele de piatră de agat ce proveneau se pare din inelul unui babilonian. Munca îmi era mult îngreunată de faptul că frînturile aveau doar rămășițele liniilor și semnelor textului, așa cum se găseau pe zecile de bucăți identice între ruinele templului Baal din Nippur. Mai mult, nici nu aveam fragmentele originale, ci doar o schiță făcută la repezeală de către unul dintre membrii expediției și transmis la Babilon de către Universitatea din Pennsylvania. Nu am putut spune altceva decît că, ținînd cont de locul unde au fost găsite și de forma deosebită a inscripției în cuneiformă, ele provin din perioada cassită babiloniană (1700 - 1440 î. H.). Deoarece prima literă din rîndul trei părea KU, am atribuit descoperirea - cu semn de întrebare totuși - regelui Kurigalzu, în timp ce am înregistrat celălalt fragment pe pagina celor necatalogate din cartea mea. Corecturile erau în fața mea și totuși nu eram liniștit. În acea seară de martie, înainte de a da „bun de tipar” pe ultima corectură, mă preocupa din nou întreaga problemă. Însă nici atunci nu am considerat problema încheiată. La miezul nopții, obosit și epuizat, m-am culcat și m-am adîncit imediat într-un somn profund. Atunci am avut acest vis, demn de toată atenția.

Un preot înalt și slab, îmbrăcat într-o haină de abba simplă, din anticul oraș Nippur dinainte de Hristos, m-a condus pe aripa de sud-est a templului în camera tezaurului. A intrat împreună cu mine într-o cameră scundă, fă-

ră geam, în care se afla un dulap mare din lemn, iar pe jos zăceau împrăștiate fragmente mici de agat și lapislazuli. Aici, s-a întors spre mine și mi-a zis: „Fragmentele pe care dumneavoastră le-ați menționat separat în carte, la paginile 22 și 26, trebuie alăturate. Ele reprezintă inele. Istoria lor este următoarea: Regele Kurigalzu (1300 î. H.) a trimis templului Baal un baston sculptat din agat împreună cu alte obiecte din lapislazuli. Mai târziu, noi, preoții, am primit poruncă să pregătim imediat o pereche de cercei pentru statuia zeului Ninib. Am intrat în panică pentru că nu aveam pregătită nici o bucată de agat. Pentru a îndeplini porunca, nu am avut altă soluție decât să tăiem în felii acel baston și să facem trei bucăți, pregătind trei inele care, la rîndul lor, conțineau cîte o parte din textul original. Primele două inele au ajuns în chip de cercei pe urechile statuii zeului. Cele două fragmente, pe care le aveți și v-au dat atîta de furcă, fac parte din ele. Dacă le îmbinați veți vedea că spusele mele se adevăresc. Al treilea inel nu a fost găsit încă și nici nu îl veți găsi niciodată.” După acestea preotul a dispărut. M-am trezit brusc și imediat i-am povestit totul soției pentru a nu uita nimic. A doua zi dimineța, în lumina celor aflate, am reexaminat fragmentele și, spre surprinderea mea, cîteva detalii ale visului - dovezile erau în mîinile mele - s-au adevărit exact. Bastonul avea o inscripție originală, care suna astfel: „Zeului Ninib, fiul lui Baal Domnitorul, cadou de la Kurigalzu, preot șef al lui Baal.”

Problema era în sfîrșit rezolvată. În prefața cărții, am consemnat că am reușit, din păcate prea târziu, să stabilesc că cele două fragmente aparțineau unui singur obiect și am efectuat modificările corespunzătoare (paginile 50 și 52). Deoarece locul în care erau menționate fragmentele în carte nu mai putea fi schimbat, am plasat sub fiecare dintre ele cîte un text ce făcea referire la celălalt fragment (vezi Hilprecht, *Expediția în Babilon a Universității Pennsylvania*, seria A. Texte cuneiforme. Volumul I, Partea întîi: Scrieri vechi babiloniene, provenind îndeosebi din Nippur. H.W. Hilprecht).

Cînd profesorul Hilprecht mi-a povestit acest vis deosebit la cîteva săptămîni după ce îl avuse - mai exista o problemă serioasă pe care nu a știut să o explice. În conformi-

tate cu notițele noastre, fragmentele erau de culori diferite și era puțin probabil ca ele să provină din același loc. Originalele erau la Constantinopol și așteptam cu deosebit interes întoarcerea D-lui profesor Hilprecht din călătoria făcută în vara anului 1898. Traduc și de această dată comunicatul său referitor la constatările făcute:

„10 noiembrie 1898,

Comitetul expediției babiloniene m-a trimis în august la Constantinopol, să studiez și să cataloghez obiectele provenite din Nippur și păstrate în Muzeul Imperial. Pentru mine a contat enorm că am putut vedea personal aceste obiecte, care, în conformitate cu cele visate, formau un tot și am putut găsi dovezi că ele au fost inițial părți ale uneia și aceleiași bare ce a fost sacrificată. Directorul muzeului, Halil-bey, căruia i-am povestit visul și i-am cerut permisiunea să văd aceste obiecte, s-a arătat atît de interesat încît a deschis imediat cîteva dulapuri ale secției babiloniene și m-a chemat să caut în ele. Părintele Schell, un asiolog parizian, care a examinat și aranjat obiectele pe care le-am săpat și descoperit, nu și-a dat seama că fragmentele aparțin unui singur obiect, astfel încît am găsit o bucată într-un dulap iar cealaltă în alt dulap. După ce le-am așezat una lîngă alta, mi s-a adevărat visul. Fragmentele au aparținut cîndva aceluiași obiect. Ferăstrăul pietrarului a tăiat din împlinire obiectul astfel încît vinișoara albă a pietrei se vede doar pe una din bucăți iar pata gri, ceva mai mare, pe cealaltă bucată.“

Domnul profesor Hilprecht nu poate spune în ce limbă i s-a adresat bătrînul preot. Este însă convins că nu în asiriană.

Faptul că spiritul babilonian i-a apărut profesorului în vis, în timp ce spiritul egiptean mi-a apărut în timp ce eram treaz, nu are importanță deosebită. Acest lucru nu dovedește decît că înclinațiile noastre psihice și nervoase au grade diferite. În stare de veghe am destul de des experiența pe care unii o au în timpul somnului: îmi apare fie o persoană, fie o întîmplare din trecut, fie viziunea unui eveniment din viitor. Este mai puțin cunoscut că aceste stări există simultan și starea de vis este prezentă la om și atunci cînd este treaz.

E interesant că ambele spirite ne-au vorbit în limba ca-

re, pentru ei, este mai modernă. Nu vreau să susțin că aş putea şi explica acest lucru; faptul este, fără îndoială, lipsit de logică. Cei cu o experienţă personală mai bogată în domeniul cercetării psihologice descoperă cu timpul că lumea viselor şi cea spirituală se află dincolo de lumea noastră de zi cu zi şi îşi bat joc de cele mai multe ori de logica noastră tridimensională. Pe urmă, este surprinzătoare concordanţa între Eul visului profesorului Hilprecht, pe care un preot îl conduce în camera tezaurului lipsită de geamuri a templului, şi spiritul Eului meu, pe care tot un preot îl conduce printr-un coridor fără geamuri, ce comunică cu o încăpere situată între Sfinx şi Piramidă, în care se păstrează relicve din timpul atlanţilor.

Cei ce nu cred în spirite pot omite liniştiţi din lectura lor această relatare. Oricum valoarea sa este pur personală. „Domnul meu, fiecare dintre noi are dreptul la o părere personală” a spus bătrînul dr. Johnson. Parcă aud şi acum paşii săi grei care răsună pe strada Fleet, în timp ce spunea aceste cuvinte fidelului său prieten Boswell. Chiar dacă sînt de acord cu declaraţia sa, partea a doua a acestei afirmaţii a doctorului demn de respect, conform căreia toţi avem şi dreptul de a ne da în cap unul celuilalt, poate fi pusă sub semnul întrebării! Egiptenii au fost deosebit de practici şi obiectivi, ceea ce nu i-a împiedicat totuşi să creadă în spirite. Noi însă am devenit mai înţelepţi.

În legătură cu aceasta a trebuit să fac faţă unei calomnii răspîndite cu mult zel, care poate fi însă dezminţită foarte uşor. În urma unei întîmplări norocoase, editorii mei din Londra au ajuns să cunoască şi ei faptele cu ajutorul cărora se poate demonstra falsitatea acestor calomnii. La rîndul meu, nu consider că merită să menţionez dovezi suplimentare în acest sens. Un astfel de neadevăr este cu mult mai demn de dispreţ iar cel ce îl răspîndeşte mult mai înrăit, pentru ca să merite un răspuns public. Cuvintele pe care le-am auzit de pe buzele acelui preot plin de har, despre misterul de nedelegat al Sfinxului, m-au pătruns mult prea adînc pentru ca să mă mai poată nelinişti cît de cît cuvintele adversarilor mei. Cine vrea să creadă nu are decît să creadă.

Din fericire, nu am nevoie de părerile lor bune. Cercetările mele în sfera superioară a spiritului Dumnezeuiesc

mi-au adus detașarea de acest barometru schimbător al spiritelor imperfecte. Slavă lui Dumnezeu, nu avem nevoie de un certificat pentru caracterul nostru în prezența singurului judecător atotștiutor și singurul în drept să ne judece. El se prezintă oamenilor incredibil de mic, atunci când ajunge în apropierea lor, dar își dezvăluie statura uriașă, atunci când noi ajungem în preajma Lui.

Dacă însă nu am nevoie de părerile lor bune, dacă îndepărtez orice laude și minimalizez criticile, nu sînt totuși chiar atît de nepăsător, încît să uit de îndemnul care provine de la acel cineva pe care de multă vreme îl consider unul dintre maeștrii mei, deși trupul i-a dispărut de mult de pe globul pămîntesc. „Binecuvîntați pe cei care vă blestemă, rugați-vă pentru cei care vă jignesc. Iertați și atunci și voi veți fi iertați.” Și, de aceea, fără nici un pic de supărare, îi încredințez pe acești calomniatori în grija Tatălui Ceresc.

Dar nu am intenția să mă chinui singur pe o cruce înălțată de mîna mea. Am sfărîmat tăcerea unor mistere străvechi, așa cum mi-a fost dat, dar nu sînt dator să continuu această muncă.

Trebuie însă să revin la *Egiptul secret* și să reamintesc cititorilor cea de-a patra constatare referitoare la Egipt, cu mesajul înfiorător pe care mi l-a încredințat adeptul ce se ascundea sub numele de Ra-Mak-Hotep și care afirmă că vechiul Egipt a lăsat o moștenire invizibilă Egiptului de azi, al cărei înțeles îl pătrund foarte puțini. Moștenirea cuprinde spirite și forțe spirituale, care, deși se odihnesc de mai multe mii de ani în morminte sigilate ascunse ochilor noștri, își păstrează uriașa forță de distrugere.

Unii sceptici au ridiculizat această presupunere, pentru că, în starea lor de naivi, lipsiți de experiență față de acele forțe mai fine care există în jurul nostru, nu au reușit să priceapă că lucruri aparent „moarte” pot avea și chiar au influență vie asupra prezentului nostru. Din punct de vedere ocult și spiritual, este o realitate faptul că trecutul trăiește în prezent alături de noi. O confirmare surprinzătoare a acestei afirmații este știrea următoare a D-lui Cellerier despre experiența deosebită, pe care unul dintre prietenii domniei sale mi-a făcut-o cunoscută nu demult.

Domnul Cellerier este directorul laboratorului Muzeu-

Căutarea supraeului

lui de artă și artă decorativă. În octombrie 1932, conservatorul secției egiptene a Muzeului Luvru l-a rugat să stabilească, prin metode științifice, autenticitatea unei mici statuete de lemn pictat, pe care conducerea muzeului intenționa să o achiziționeze cu suma de 80.000 franci. Sub supravegherea sa, examinările au fost efectuate de asistenți și rezultatul primei examinări a fost că statueta este strict autentică. Istoria și proveniența figurinei era însă acoperită de mister și omul de știință, a cărui curiozitate a fost stîrnită, s-a hotărît să expună statueta iradierii cu necruțătoarele raze X. Ceea ce s-a și întîmplat, fără a evidenția însă nimic neobișnuit. După aceea, statueta a fost supusă jocului razelor ultraviolete. Trebuie să notez că razele utilizate în laboratorul parizian sînt deosebit de puternice și intense. Energia lor este de zece ori mai mare decît a celor utilizate de medici în tratamente.

De abia au atins razele statueta cînd, spre surpinderea domnului Cellerier, ea a început brusc să strălucească; apoi, parcă a dispărut, făcînd loc unei siluete de om. Cauza acestei fosforescențe și originea sa exactă nu au putut fi stabilite. Lemnul și vopseaua nu puteau fi considerate motivul strălucirii deosebite, care părea că își are originea în inima statuetei și că reprezintă ea însăși statueta.

Cine ar putea spune ce anume s-a dezvoltat brusc în radiația intensă, deoarece se știe că astfel de radiații pot pătrunde în corpuri din materiale dure iar obiecte din materiale mai fine pot fi chiar perforate. Mai mult, știm că ceea ce noi numim electricitate, și care în manifestările sale cele mai simple nu este decît una dintre forțele cele mai misterioase, se poate transforma, în forma sa cea mai concentrată, reprezentată de rază în cazul nostru într-o forță ocultă, în adevăratul sens al cuvîntului.

Acest mister nu a fost descifrat nici pînă azi. Mica statueta se numără printre cele mai recente achiziții ale Muzeului Luvru. Mulți vor merge să o vadă, căci puterea de atracție a vrăjii ce o înconjoară este mare, dar poate că secretul ei nu va fi dezvoltat decît cîtorva oameni sau poate chiar nimănui. De regulă, astfel de statuete erau așezate în morminte, pentru a servi ca intermediari între spiritul celor dispăruți și mumiile lor.

Cine știe dacă nu cumva mica figurină din Luvru nu

este chiar stația intermediară pentru un spirit natural despre care îmi amintea Ra-Mak-Hotep? Sau poate spiritul a fost invocat de unul dintre acei magi, numeroși în îndepărtata epocă strălucitoare a Egiptului, care l-a unit cu această mică statueta, pentru ca să trăiască în ea pînă la o anumită oră, după care se va elibera și reveni în lumea oamenilor.

În al cincilea rînd, referitor la afirmațiile adeptului, cunosc diferite dovezi care nu au fost date publicității, dar, în conformitate cu dorința mea de a face referiri doar la cele acceptabile și autentice, voi da un citat dintr-un ziar:

„Pentru seria de accidente suferite de Sir Alexander și Lady Seton, este făcut răspunzător un fragment de os - menționează un comunicat din Edinburgh al agenției Reuter. Mica bucată de os, despre care se spune că ar proveni din scheletul unui faraon, a fost adusă anul trecut de Lady Seton ca o amintire și o curiozitate din monumentele de la Gizeh. De atunci, în casa familiei Seton din Edinburgh s-a petrecut un lung șir de accidente. Mai întîi, s-au îmbolnăvit membrii familiei și pesonalul de serviciu. Membri din pesonalul de serviciu și oaspeți s-au plîns că noaptea se plimbă prin casă o apariție îmbrăcată misterios. Au izbucnit două incendii cu cauze neelucidate. Obiectele din sticlă și porțelan, aflate în vitrina de lîngă casetă în care era păstrat fragmentul de os, s-au făcut țîndări într-o noapte. Acest os îl vom duce înapoi de unde l-am luat, cît mai repede posibil - a declarat Sir Alexander într-un interviu. Lady Seton se va deplasa personal, pentru a fi sigură că a fost reasezat la locul său.”

Iată și o parte dintre declarațiile informatorului meu, adeptul Ra-Mak-Hotep, așa cum au văzut ele lumina tiparului în *Egiptul secret*:

„Cei ce au deschis mormintele vechi ale Egiptului au eliberat în lume astfel de forțe care vor aduce nenorociri. Ca și profanatorii de morminte din antichitate, arheologii de azi au deschis, fără să își fi dat seama, și mormintele unor oameni care s-au ocupat cu magia neagră. Mormintele în care zăceau îmbălsămate persoane avizate în știința magiei sau oameni care se aflau sub protecția unor persoane investite cu astfel de puteri erau păzite de forțe spirituale care i-au și pedepsit pe cei ce tulburau liniștea mor-

Căutarea supraeului

mintelor. De multe ori, aceste forțe au fost rele, înspăimântătoare și distrugătoare. Ele au trăit acolo, în adîncul mormintelor, închise de mii de ani. Din fiecare astfel de mormînt deschis au explodat și, aidoma unui potop, s-au năpustit asupra lumii noastre fizice ființe imateriale, potrivnice și rele. Aceste spirite aduc, fără excepție, nenorociri care ar putea avea efect distrugător asupra unor națiuni întregi. Dumneavoastră, occidentalii, nu vă puteți apăra împotriva lor. Și, de vreme ce sînt invizibile, ele sînt cu atît mai periculoase. Fie că mă ascultați, fie că nu, comunicați lumii acest mesaj. Nu vă atingeți de morminte ale căror legături spirituale nu sînt cunoscute de oameni. Să înceteze deschiderea acestor morminte, pînă cînd lumea va dobîndi suficientă cunoaștere pentru a putea prevedea clar urmările eventuale ale faptelor sale. Fă cunoscută cu stiloul tău această atenționare, chiar dacă nu va fi luată în considerare sau va fi ignorată. Trebuie să ne facem datoria. Legea naturii nu iartă neștiința, dar de acum încolo nu se mai poate face nici măcar referire la ea."

Fără nici un alt comentariu - doar cu observația că atenționarea adeptului a fost luată în serios - citez următoarea știre apărută în ziarul Sunday Express, exact la 13 luni după apariția cărții mele:

„EGIPTUL DOREȘTE SĂ ÎȘI ÎNMORMÎNTEZE REGII CĂRE NU DE MULT AU FOST „EVACUAȚI”.

„Scrisoarea adresată recent editorului de către Dl. H. de Vere Stackpole, cunoscut scriitor, menționează următoarele:

Am auzit că guvernul egiptean îi va reînmormînta pe faraoni. Profanarea mormintelor a fost un scandal și cred că acest lucru a adus lumii mari nenorociri.

Ambasada egipteană din Londra a comunicat ziarului „Sunday Express” că guvernul se gîndește într-adevăr să îi reînmormînteze pe faraoni.

În conformitate cu știrea din „Sunday Express”, propunerea care preocupă guvernul egiptean se îndreaptă spre ideea de a construi faraonilor un mausoleu deosebit la Gizeh, în apropierea piramidelor, sau la Heliopolis.

La fel ca la vechii egipteni, acest mausoleu ar fi sub pămînt, urmînd să ascundă sarcofagele regilor pentru ca ochiul omenesc să nu le mai vadă niciodată."

În al șaselea rând, critici noi s-au opus afirmației uimitoare a adeptului că în unele morminte corpurile zac de câteva mii de ani în stare de transă. Să fiu sincer, la început mi-a venit și mie greu să cred aceasta. Gîndul că sub nisipul deșertului pot fi astfel de corpuri omenеști, care se pot lăuda cu o existență aproape eternă și care se împotrivesc legilor naturale ale pieririi corpului omenesc și acțiunii distrugătoare a timpului, mi-a rămas înfipț în creier multă vreme. De atunci însă m-am convins pe deplin că acest lucru este posibil. Convingerea mea se sprijină pe o descoperire științifică uimitoare, pe care, cu puțin timp în urmă, a făcut-o cunoscută un comunicat din presă:

„Membrii Academiei Științifice sovietice, care efectuează cercetări în ținuturile înghețate ale Siberiei, au descoperit la cca. 15 picioare adîncime (aprox. 4,5 m) mai multe insecte și animale marine mici primitive. Ei au stabilit că aceste viețuitoare se găseau într-o stare de somn din anul 1.000 î. H. Prin metode științifice, ele au fost readuse la viață. După ce au reînviat, ele și-au reînceput harnice activitatea obișnuită. Au clocit chiar ouăle aflate în imediata apropiere și au scos pui, iar din specia de rechin găsit înghețat și readus la viață, P. N. Kapterev, șeful expediției, a crescut deja zece generații.

Rezultatul uluitor al cercetării oferă un exemplu despre puterile de conservare ale naturii. Unele cercuri științifice îl consideră de mare însemnătate. Prevăd că dacă insectele pot trăi 3.000 de ani, atunci acest lucru este posibil și la om. În America, dr. Ralph S. Willard, aflat într-o cercetare pentru distrugerea celulelor degenerate, a congelat o maimuță bolnavă, a păstrat-o un timp într-un dulap frigorific și pe urmă a readus-o la viață, fără ca pe micul animal să se observe vreo urmă deosebită”.

Aș dori să confrunt această știre cu afirmația dr. Alexis Carrel, cunoscut medic cercetător la Institutul Rockefeller:

„Există o posibilitate mai îndepărtată ca moartea să fie amînată pentru mai mult timp. Știm că anumite animale, de exemplu maimuța și leneșul, nu se modifică în stare uscată. La fel, se poate crea o anumită stare latentă a vieții.

Cântarea supraeului

Dacă, după câteva săptămîni, cineva scufundă în apă aceste animale uscate, le redă viața și ele continuă să trăiască. Anumiți indivizi pot fi astfel păstrați un timp mai îndelungat și readuși la viață normală. În acest fel, ar fi posibil ca ei să trăiască și câteva sute de ani.

Ne sperie ideea morții; nu e o minune că băutura magică, elixirul vieții, mai atrage încă imaginația oamenilor. Dacă ar sta în puterea noastră granița vieții, am împinge moartea pînă la limita incredibilului. În afara unor adepți, nimeni nu cunoaște acest secret.

Într-adevăr, *Egiptul secret* a pus pe gînduri mulți oameni. Chiar faptul în sine că omul poate să trăiască și să se miște într-o lume nevăzută, care ne traversează viața și ai căror locuitori sînt spirite omenești și neomenești, nu a fost ceva nou pentru ei, deoarece bibliile adulților, la fel ca și poveștile copiilor, vorbesc deja despre o astfel de lume. Afirmația că această lume există și astăzi ca realitate, de exemplu pe Broadway la New-York, dar și în Place de Madeleine la Paris, a constituit o noutate care a explodat în creierele unora ca o bombă.

Miezul cărții este acea învățătură că omul supraviețuiește propriei sale morți. Spiritul se desprinde de trup - așa cum omul părăsește închisoarea - și nu pierde împreună cu el, deoarece omul este de fapt spirit și nu materie. Dar cartea și-ar fi justificat existența, chiar și dacă nu ar fi făcut altceva decît să atragă atenția lumii moderne asupra cultului misterelor acelei epoci antice, în care astfel de adevăruri, transmise celor vii, se împlineau pe deplin. Dacă, pe de altă parte, omul înțelege că viața lui continuă și după moarte, după ce mormîntul i-a înghițit trupul, el își va frîna poate existența agitată și se va strădui să cîștige o responsabilitate superioară. Dar și atunci trebuie să se gîndească că simpla trăire în continuare nu este sinonimă cu nemurirea.

În final, din contactul cu egipteni simpli și cu intelectuali am filtrat faptele, dorind să le fac cunoscute cititorilor mei și să le insuflu schimbarea imaginii false pe care eu și majoritatea europenilor ni le-am format despre religia lor. Islamul este o credință de factură înaltă, ce se adaptează perfect țării în care s-a răspîndit pentru prima dată.

Probabil că nu a fost decît o succesiune logică faptul că

mi-am extins cu un pas mai departe cercetarea ce se îndreaptă spre adevărurile spirituale, spre orizonturile largi și sălbaticе ale imenșilor munți Himalaya. Pentru că acest lanț muntos sălbatic, lung de 1500 mile (aprox. 2400 m), ce stă de strajă etern asupra Indiei, este pământul sfânt al popoarelor ce viețuiesc aici, acel ținut binecuvîntat pe care au trăit zeii și vestiții învățători spirituali, înțelepții și Yoghinii, care, așa cum consideră poporul, mai trăiesc și azi și unde discipoli intransigenți mai veghează încă asupra candelelor lucrurilor sfinte. Himalaya reprezintă pentru hindus ceea ce reprezintă Palestina pentru evrei și creștini. Și azi se mai cațără cu răbdare pelerinii pe cărările înguste și șerpuitoare spre marile temple de la Badrinath Gangotri și Jumotri. Ei suportă oboseala și își asumă riscul de a se accidenta sau îmbolnăvi, doar ca să ajungă pe acele meleaguri sfințite de cele mai vechi tradiții și care în ochii lor apar ca cele mai frumoase și cele mai bogate în impresii din întreaga lume. M-am stabilit și eu pentru un timp la poalele acestor munți singuratici, a căror statură, parcă neatinsă de nici un om, m-a făcut să izbucnesc în lacrimi, dîndu-mi seama cît de mic și nevrednic sînt. Ca un cadru pentru strădaniile mele spirituale, am ales micul regat Tehri-Garwal, stat vecin cu Tibetul, deoarece acolo am putut găsi, în mijlocul celui mai minunat peisaj montan, desprinderea totală de orice civilizație, de care aveam atîta nevoie pentru realizarea intențiilor mele de atunci. Am umblat și eu pe acel drum de pelerin, chiar dacă al meu a fost de altă factură decît cel al majorității pelerinilor. M-am retras în solitudine totală, avînd drept companie doar animalele sălbaticе din pădurile uriașe de cedri înalți și munții ce se înălțau deasupra capului meu. Ceea ce intenționez să fac în timpul șederii mele acolo era un anume fel de Yoga, o Yoga a liniștii perfecte. Am lăsat timpul și spiritul să alunece în starea de liniște cea mai profundă posibil. Așa cum afirmă psalmul, am dorit „să fiu liniștit și conștient că sînt una cu Dumnezeu.”

Rătăcind printre vîrfurile minunate ale munților, printre prăpăstii adînci și trăind în singurătatea lor, am ținut un fel de jurnal, în care, din cînd în cînd, am notat descrierea splendidului peisaj înconjurător și gîndurile mele

Căutarea supraeului

despre diferite obiecte care mi-au trecut atunci prin min-
te. Mi-am făcut notițe și despre experiențele avute și liniș-
tea spirituală a acestei aventuri. Au fost prezentate extra-
se din acest jurnal, apărute sub titlul *Pustnicul Himalayei*.
Editorii mei l-au denumit pe bună dreptate „cocteil lite-
rar”, într-atît de amestecat era conținutul său. Sper că
mi-am adus tributul smereniei mele staturii munților
Himalaya și acelei atmosfere dumnezeiești pe care am gă-
sit-o pe platourile de granit, departe de lumea căilor fe-
rate!

Acestea sînt deci scrierile care au ieșit din stiloul meu.
În fiecare există un mesaj hotărît pentru cei care sînt dis-
puși să facă efortul de a se gîndi asupra conținutului, în
loc să treacă doar superficial și în mare viteză peste pa-
gini. Cel puțin două dintre lucrări au dezvăluit omenirii
acea cunoaștere minunată, care se ascunde în sfînta Indie
și în misteriosul Egipt. Oameni, care au crezut că voi scrie
la fel și despre același subiect, nu înțeleg că aceste scrieri
sînt fețele unui singur cristal, care dezvăluie adevărul așa
cum l-am aflat eu. Cu aceasta nu doresc să spun că au
aceeași valoare, pentru că adevărul are mai multe nivele,
care depind în mare măsură de priceperea noastră. Che-
marea omului este să caute adevărul cel mai înalt. Sper că
această chemare este și a mea și că voi afla adevărul și îl
voi face să vorbească într-o lucrare viitoare. Acest
lucru îl vor înțelege imediat puțini, căci mulțimile doresc
și înțeleg adevărul, doar dacă apare însoțit de zgomote
de efect și este anunțat cu surle și trîmbițe. De aceea, ei re-
cunosc nu atît adevărul, cît mai degrabă aparențele sale
diferite. În cărțile mele, am dorit să stabilesc și cîteva din-
tre aceste puncte de vedere diferite, înainte de a mă ridica
în sfera rarefiată a adevărului final transcendental, unde,
după cîte știu, puțini mă vor urma. Acest adevăr este însă
singurul scop al existenței noastre și singura rațiune
a realizării condiției umane.

Este posibil ca aceste opere, aceste gînduri interne și in-
formații publicate să fie cît de cît utile. Dacă sînt martor
ocular al unui astfel de scenariu al lumii, care nu cu mult
timp în urmă a fost antrenată într-un război nimicitor, și

acum - dacă vor cîștiga forțele răului și soarta va permite - se pregătește să se arunce într-o luptă și mai pustiitoare, o luptă care nu duce decît la o sinucidere generală, mă bate gîndul că nu am scris degeaba aceste cărți. Știu că, prin intermediul scrierilor mele, cîțiva oameni vor ajunge la credința că odată tot va trebui să vină adevărul, chiar dacă se lasă mult așteptat, și că adevăratul Eu al omului este indestructibil și nemuritor. În aceste scrieri, ei vor găsi un pic de lumină pentru drumul lor, puțină inspirație, care îi va sprijini în strădaniile spre o viață superioară și le va oferi puțină consolare ce le va ușura greutatea poverii vieții zilnice. Dacă aud și citesc învățăturile întortocheate ale așa-zisei psihologii de azi, dacă recunosc comportamentul neliniștit și greșit al religiilor și apăsarea nemiloasă a materialismului crud asupra bogatului și săracului deopotrivă, mă bucur că am putut depune mărturie despre cîteva adevăruri eterne, pe care părerile greșite ale acestei epoci nu le vor putea distruge niciodată.

Am primit din nou chemarea lăuntrică să termin lucrarea următoare și să o consider la fel, ca pe o datorie. În fața acestui ordin hotărît, voința mea s-a prăbușit nepuțincioasă.

M-am supus deci și supunîndu-mă am încercat să îmi îndeplinesc datoria în spiritul serviciului smerit adus semenilor mei, așa cum mi-am dorit întotdeauna. Conținutul acestor pagini, o evanghelie a acțiunii și a gîndului inspirat, reprezintă jaloanele drumului ce conduce spre Eul nostru superior, ceea ce pentru mine înseamnă cel mai înalt și cel mai important gînd pe care cineva l-a prezentat vreodată în fața spiritualității lumii și care are frumusețe transcendențială. El constituie o continuare a scrierilor mele de pînă acum. Îl consider cel mai înalt, deoarece trăim doar atunci cînd atingem izvorul sfînt al vieții, altfel putem spune doar că existăm.

Mai mult decît atît, cei trei ani scurși de la scrierea *Cărrii secrete* au constituit o perioadă de continuare a experienței pentru cunoașterea acestor adevăruri mai adînci și pentru trăirea lor profundă. Sper că înțelegerea mea s-a adîncit și acum mă simt mai capabil să mă ocup de ele mai profund, reprezentînd mult mai clar și precis legătura organică a acestor adevăruri cu viața practică de zi cu

Căutarea supraeului

zi. *Cărarea secretă* a fost doar o introducere, un cadru neterminat. În carte, mă străduiesc să aplic mai profund aceeași tehnică, pentru a putea forma metoda perfectă a gândirii interioare și a vieții interioare, să prezint exact și corect tema deosebit de dificilă a înțelegerii Eului nostru dumnezeiesc. De acum înainte, pot depune mărturie personal despre valoarea metodelor spirituale pe care le veți găsi aici. Nu le cunosc din teorie sau din auzite, ci din cunoaștere directă, câștigată în urma unei îndelungate experiențe personale.

Am dorit să redactez teza acestei cărți într-un mod ceva mai filosofic, mai științific și mai analitic decât primele mele volume și chiar mai precis decât acestea. Astfel, am încercat să arăt că adevărul referitor la existența umană poate fi cunoscut și pe cale filosofică și rațională, utilizând intenționat un stil aparte fără să mă fi îndepărtat undeva de la limbajul normal, care este și limbajul vieții. Am înlocuit impersonalul cu personalul, convingerea pătimasă cu analiza lucidă, calmă și am avut chiar curajul să utilizez cât de cât un stil academic, care de altfel nu este stilul meu obișnuit. Din același motiv, am ocolit pe cât a fost posibil menționarea inutilă a tuturor științelor aflate la hotarele ocultismului sau sufletului și alte asemenea domenii care își datorează existența construcției misterioase a naturii omenești, dar pe care știința nu le recunoaște în mare parte. Dar acest domeniu este în orice caz mult mai puțin important decât domeniul sfânt și dumnezeiesc. De pe buzele lui Isus, Krishna sau Mahomed, un cuvânt echivalează cu toate minunile ocultiştilor.

Am încercat, în toate aceste pagini, să arunc o lumină - în măsura în care am putut - asupra câtorva legi misterioase, nelămurite și totuși ferme care reglează funcționarea spiritului interior al omului, adică sufletul său. Orice educație - fie ea de pregătire la nivel școlar sau universitar - nu poate fi decât elementară, atîta timp cît nu se preocupă de Eul superior și de dezvoltarea lui. Supunîndu-ne acestor legi, vom putea ajunge în deplin acord cu mai marii vieții.

Trebuie să atrag atenția cititorului asupra acestui punct deosebit de important, pentru că ne arată deosebiri care se recunosc în interiorul adevărului, dacă îl analizăm

dintr-un punct de vedere net superior. *Egiptul secret* propovăduiește învățătura supraviețuirii sufletului față de trup, învățătură care se referă strict la corpul fizic, deoarece a fost scrisă pentru oameni pentru care corpul și Eul personal sînt mai importante decît orice altceva. Ea nu susține nici un fel de eternitate spirituală, care este cu totul altceva. În conformitate cu cele afirmate, în primul caz Eul personal trăiește mai departe, în timp ce în următorul caz înseamnă eliberarea.

În această carte, scrisă pentru un tip spiritual mai rar, ne situăm pe un punct de vedere superior și de aceea subliniem necesitatea înlocuirii Eului cu Supraeul, care este singura învățătură adevărată a eternității.

Orice scriitor sau învățător e obligat să își schimbe maniera în funcție de gradul de dezvoltare spirituală al celor cărora se adresează. Dacă în *Egiptul secret* afirm că X este adevărat, iar acum scriu în *Căutarea Supraeului* că este adevărat Y, o afirmație nu o exclude pe cealaltă, ci înseamnă doar că descriu un alt grad superior al dezvoltării. Nu este permis ca scopul paginilor acestei cărți să fie înțeles greșit. Ele au destinația să prezinte un drum accesibil în Yoga pentru occidentali, un drum al cărui rezultat este echilibrul sufletească, disciplinarea gândurilor și dorințelor și capacitatea care ne dă permisiunea utilizării forțelor superioare ale existenței. Pe scurt, ele arată cum poate fi atinsă o anumită mulțumire, dar nu încearcă să dezlege pe această treaptă toate secretele universului. Ceea ce oameni de știință renumiți caută și acum fără rezultat și ceea ce filosofi uitați de timp au renunțat de mult timp să mai caute a rămas doar comoara unui mic grup de oameni foarte rari în India, păzită cu grijă din acele vremuri tulburi antice, cînd cunoașterea se transmitea doar prin cuvîntul trecut din gură în gură, astfel încît originea ei s-a cufundat complet în ceață. Pentru Yoghinii obișnuiți, această cunoaștere nu poate fi atinsă. Practica Yoga însă este un exercițiu spiritual și moral necesar, ce pregătește omul pentru luarea în stăpînire a pietrei prețioase neasemuite care este adevărul absolut. Doar dacă vom ajunge la pacea sufletească și la concentrarea gândurilor vom fi apți și corespunzători să ne apropiem de întrebările referitoare la adevărul final. Deocamdată ne străduim să arun-

Căutarea supraului

căm o lumină asupra unei cunoașteri surprinzătoare, de fi-nețea ceții, care nu a putut fi înțeleasă pînă acum poate de nici un om și să ne apropiem de un sistem organizat de învățămînt, ale cărui dovezi incontestabile pentru toa-te vremurile vor trebui prelucrate și predate abia de acum încolo.

Săpăturile arheologice din Egipt au descoperit un papi-rus Oxyrhythus - care cuprinde opt afirmații ale lui Isus. Descoperirea se plasează în jurul anului 200. Între aceste afirmații, una are o greutate deosebită și seamănă sur-prinzător cu învățăturile repetate mereu ale filosofilor an-tici:

Isus a spus: „Și a voastră este împărăția cerurilor iar cei dintre voi care se vor cunoaște pe Sine o vor găsi”.

Cartea este un instrument în ajutorul autocunoașterii. Mulți dintre noi vom considera neobișnuită imaginea des-pre Eu, dar cine se stăduiește într-o măsură mai mare își va da seama în final că sufletul poate fi cunoscut. Cine însă presupune că aceste afirmații sînt pur și simplu spe-culații fanteziste, că experiențele trăite nu sînt altceva de-cît o „Fata Morgana” spirituală, devine victima acelei de-cepții care pentru istoria omenirii înseamnă doar o singu-ră zi. Principiul materialismului, care încă nu a reușit să ofere o explicație convingătoare existenței, își va păstra o vreme dominația, dar nu peste mult timp se va prăbuși în genunchi.

Dacă epoca noastră nu ar fi atît de străină față de viața adevărată, măcar cîteva dintre aceste gînduri ar putea gă-si o primire favorabilă din partea oamenilor.

CAPITOLUL II

OMUL: O ENIGMĂ

Primul gînd care captivează mai mult conștiința unui copil este experiența Eului personal. Iar ultimul gînd, care în clipa trecerii în neființă părăsește împreună cu sufletul reședința avută din creier, se adresează aceluiași Eu. De-a lungul anilor dintre naștere și moarte — în acei ani care se prezintă sub forma unor imagini compuse din întîmplările zilnice obișnuite, comediile involuntare și tragediile de ocazie, scurte perioade însorite și mai lungi perioade întunecate — majoritatea oamenilor sînt preocupați de acest Eu.

Într-un mod straniu, acest Eu este înconjurat de o ceață misterioasă și știe prea puține despre sine însuși, mai puține decît despre oricare dintre lucrurile care îl înconjoară.

Omul nu este însă conștient măcar de propria sa neștiință. Dar, dacă realizează sentimentul Eului și începe să se gîndească la sine însuși, se naște în el această conștiință. Atunci, Eul se va transforma într-o enigmă care poate concura cu enigma Sfinxului, cea mai importantă problemă rămînînd tot el însuși. Dacă există în el destul curaj și hotărîre ca să adreseze vieții tot timpul întrebări, să disce experiențele ca om, fără să judece greșit, se va mira cît de incapabil este să înțeleagă adevărul întreg, care se referă la legătura cu acea forță uriașă a vieții în care se mișcă orice obiect și în care trăiește, pentru care el nu este decît o formă de manifestare.

Noi, care sîntem doar umbre palide rătăcitoare în dezvoltarea cosmică uriașă și tăcută, trebuie să ne gîndim că Universul a atins cel mai înalt grad de exprimare în om, a cărui natură complexă întruchipează majoritatea elementelor și principiilor ce pot fi găsite în fenomenele simple.

Căutarea supraeului

De aceea, putem spera că, în timpul analizării omului, vom găsi și prima cheie ce deschide Universul. În concepția generală despre lume a științei de azi, Universul material se restrânge din ce în ce mai mult la câteva simboluri, pe care natura le oferă conștiinței umane. Teoria relativității prezintă materia și timpul ca noțiuni deduse pe acest principiu iar teoria cuantelor ne-a îndepărtat mult de definiția de modă veche ce interpretează materia ca „masă”. Astfel, mai devreme sau mai târziu, omul de știință inteligent va fi nevoit să recunoască că limitele cercetării științifice nu pot fi depășite pînă ce nu depășim granițele experiențelor actuale.

Undeva, domnul decan Inge spunea: „Din punct de vedere astronomic sîntem doar ființe de o zi.” Unul dintre rezultatele triste ale cercetării științifice este că devenim profund conștienți de cît de efemere sînt toate formele din care se compune universul. Sîntem nevoiți să meditam asupra faptului că totul este trecător și, din cînd în cînd, ne îngrozim la gîndul că orice străduință omenească este zadarnică. Aceasta explică existența fiecărei religii.

Din străduința omului pentru cunoașterea Eului real, au luat ființă toate religiile mari sau mici, numeroase sisteme filosofice și cîteva științe, precum și ritualurile și învățăturile secrete învăluite în ceață, astăzi dispărute, care conduceau la templele misterioase ale antichității. Însă, în ciuda unor eforturi istorice, numărul celor care pot afirma că țin în puterea lor această viață este tot atît de mic și de neînsemnat încît majoritatea dintre noi ne refugiem în noi înșine și acceptăm resemnați ideea că nu este de datoria omului să dezlege secretele lumii. Acceptăm faptul că lumea este inexplicabilă și ne-am obișnuit cu gîndul că nu vom putea depăși niciodată neștiința spirituală și limitele slăbiciunii omenești. Este ciudat cît de tulburat este spiritul omenesc atunci cînd se gîndește la sine însuși. Această purtare plină de smerenie, această teamă sîngace de a smulge secretul ascuns al existenței, care uneori se transformă chiar în lene și indiferență față de partea spirituală, nu este demnă de omul care astăzi pare ființa cea mai inteligentă și puternică. La un om normal, cunoașterea propriului Eu se limitează, mai mult sau mai puțin, la experiența obișnuită a corpului ca organism perfect, alcă-

tuit din carne, sînge și oase. Undeva, în cutia craniană a organismului, se află această masă gri-cenușie denumită creier, prin circumvoluțiunile căruia se desfășoară procesul de gîndire și care generează impresiile, gîndurile și dovezile. Omul mai știe că în corp apar din cînd în cînd diferite senzații, ca dorința, instinctul sexual, ura, gelozia, tirania etc., care îl determină să acționeze corespunzător pe plan fizic, în funcție de senzația dominantă la un moment dat. Pentru un om obișnuit, Eul se compune din aceste elemente. În afară de acestea, el știe prea puține despre sine însuși și despre majoritatea evenimentelor de zi cu zi, mulțumindu-se cu o imagine limitată. Omul poate să își trăiască viața foarte bine cu această imagine și chiar să o găsească satisfăcătoare, presupunînd că nu va începe să se intereseze de subiectul nostru. Să presupunem o clipă că omul nu este altceva decît acest trup și să încercăm să vedem rezultatul unei astfel de presupuneri. Vedem o ființă care se compune din diferite elemente fizice și chimice, introduse într-un sac de piele. Aceste elemente componente lipsite de viață și aparent lipsite de inteligență, cum ar fi de pildă dioxidul de carbon, azotul și fosforul din organism, determină totuși în relația dintre ele un anumit principiu de viață o forță vitală deosebită și acea capacitate a ființei de a gîndi logic și inteligent, acționînd conștient.

Nu este acesta un secret extraordinar? A fost el oare dezlegat vreodată de un om de știință? Răspunsul este nu. De ce? Deoarece nu s-a găsit în toată lumea un om de știință capabil să ia aceste elemente componente și să le combine omogen într-o ființă creată de el, care să trăiască, să se miște, să vorbească și să acționeze ca un om. Pe de altă parte, mulți oameni de știință și-au exprimat părerea și au construit sisteme și principii bune și inteligente pe baza principiilor materialiste, pentru ca să ne explice omul. În final, testul oricărei teorii este fie experimentul de laborator, fie experiența de viață. Doar dacă unul dintre acești oameni de știință va reuși să creeze omul cu ajutorul chimiei, el își va demonstra teoria. Știința, care a stabilit despre alte lucruri atît de multe, știe încă prea puțin despre viața invizibilă ce se manifestă în om. Dar ea se îndreaptă spre adevăr și de aceea mai putem spera. Sir Ja-

mes Jeans, președintele Societății Britanice pentru dezvoltarea științei, a constatat la o întrunire anuală următoarele: „Știința i-a dat omului puterea de a domni asupra naturii, încă înainte de a ajunge să își stăpânească propria ființă. În cunoaștere, fiecare generație se sprijină pe umerii celorlalte, dar în tot ce se referă la cunoașterea de sine ne găsim la același nivel.” Sînt constatări dure, pe care nu le putem schimba. Dacă există un drum de ieșire, el va conduce în mod cert spre mai multă cunoaștere și nu spre mai puțină. Psihologia ne dă speranța că pentru prima dată, în lunga sa istorie, omul se va supune poruncii „Cunoaște-te pe tine însuși!”

Indienii, care au efectuat în acest domeniu cercetări profunde, cu multe mii de ani în urmă, cînd primul om de știință occidental abia începea să gîndească, și-au construit învățăturile pe presupunerea tacită că există un spirit general care pătrunde și umple simultan lumea și toate creaturile ce trăiesc în ea. De aceea, ei afirmă că în însuși spiritul omenesc stă ascunsă revelația pe care o caută. Mulțumită educației noastre, ce se sprijină pe direcții științifice clare și care nu recunoaște nimic de la sine înțeles, noi nu acceptăm o astfel de afirmație. Nu putem accepta decît ceea ce știm mai presus de orice dispută: realitatea propriei noastre existențe. Putem simți totuși că sîntem înconjurați de o viață superioară celei materiale, dar, deoarece nu o putem evalua, o calificăm drept joc al imaginației. Astfel, omul modern a devenit o ființă deosebită, crescută la pieptul dumnezeirii și care nici măcar nu are habar de aceasta! Pămîntul nu s-ar învîrți în jurul axei sale, dacă energia superioară ce sălășluiește în nucleul său nu l-ar împinge mereu. Dar spiritul educat nu se ocupă de Pămînt decît în cadrul geologiei.

Omul nu se îndoiește de existența spiritului. În această privință, viața modernă îi pretinde chiar prea mult. El privește bănuitor afirmația mereu repetată a psihologilor, sprijinită de foarte multe dovezi, că cea mai mare parte a spiritului, și deci și a lui însuși, funcționează inconștient și că această parte ascunsă îl influențează mult mai mult decît observă sau este dispus să recunoască. Deși se lan-

sează în acțiuni materiale de anvergură, care modifică uneori radical suprafața planetei, se pare că totuși îi lipsesc voința, dorința sau amîndouă, pentru a se lansa într-o încercare la fel de necesară, care să se îndrepte spre aflarea motivului și scopului propriei sale vieți. Chiar dacă se dăruiește activității febrile, în timpul zilei și de multe ori pînă seara târziu, nu îl tentează niciodată gîndul să își întoarcă atenția spre interior și să își cerceteze izvoarele propriei sale ființe. Mai cu drag sapă în pămînt puțuri plănuite cu grijă, pentru ca în adîncul lor să descopere aur, decît să se obosească să caute comoara mult mai rară ce se ascunde în cele mai adînci unghere ale propriei sale ființe. Nu recunoaște că nimic nu este mai important decît să cerceteze izvorul cursului vieții și direcția sa, pentru că doar acestui efect permanent îi poate mulțumi pentru că își poate continua activitățile exterioare din lume, care îl țin atît de legat și ocupat. Cunoașterea de sine este deci cea mai înaltă știință.

Întotdeauna au fost, sînt și vor fi cîțiva oameni care vor încerca totuși să înoate spre a scăpa din vîltoarea evenimentelor zilnice ce îi tîrăsc spre mal. Ei se străduiesc să găsească pămîntul sigur ce se situează deasupra celui mai înalt val al evenimentelor exterioare, de unde pot contempla secretele vieții și ale spiritului. De obicei, ei ajung aici în urma unei dureri mari, a unei crize sentimentale sau unui alt șoc, ce îi aruncă pe urmă spre interior și care, pentru un timp, îi determină să vadă, ca și noi, că orice preocupare ce nu are ca obiect Eul propriu, ci se învîrte în jurul lui, este nulă și lipsită de sens. E ciudat că oamenii încep să se intereseze cu adevărat de contemplarea vieții sufletești abia cînd ajung la un astfel de punct, unde li se pare că „viața nu mai merită să fie trăită“. Aceasta este clipa în care se întorc spre religie și filosofie, unde așteaptă mîngîiere și înțelegere. Dacă acestea două nu ajung, ei caută un punct de sprijin eretic, într-una dintre sectele exotice desprinse din creștinism. Dar, oriunde s-ar întoarce pentru iluminare și îndrumare, ei se întîlnesc cu secretul Eului care, deși tacit, cere mereu cercetări mai profunde. De aceea, este foarte important ca omul să recunoască în final și să își stabilească drept centru al vieții înțelegerea Eului. Pînă ce nu va face acest lucru, religia, filosofia, pa-

Cântarea supraeului

rapsihologia - pe scurt, câteva căi care duc spre cunoașterea lipsită de percepție - nu vor face altceva decît să îl încurce și să îl dezechilibreze.

Viața l-a creat deci pe om, dar pentru el misterele legate de această creație nu s-au clarificat pînă acum absolut deloc. Nu este deci surprinzător dacă secretul cel mai profund și mai chinuitor al naturii este și cel mai important. Nu șovăiți deci să îl priviți în față.

Carlyle, scoțianul acesta aspru, aflat în al optzecilea an al vieții, care se usca după ce tocmai făcuse baie, și-a privit mirat membrele bătrîne și strigînd: „La dracu, cine sînt de fapt eu?” a început să tragă de pielea lui ofilită.

La cuvintele lui Carlyle, autorul i-ar răspunde: „Întrebarea este ușa ce deschide calea spre revelație.”

De la războiul mondial*, în științele naturii a avut loc o revoluție tăcută. Principiile naive materialiste ale sec. al XIX-lea nu mai par credibile și au devenit desuete, de vreme ce teoria relativității, teoria cuantelor și teoria ondulatorie ne-au schimbat concepția despre Univers. După ce atomul a fost sfărîmat în electronii componenți și aceștia au fost resorbiți de eterul primitiv, materialismul și-a pierdut materia! Începem să ne ocupăm de doctrinele vechi, de învățăturile Babilonului, Egiptului și Indiei, dar de data aceasta în lumina științei moderne. Vin una după alta dovezile că știința va spune aceleași lucruri ca și învățăturile vechi de mult uitate, chiar dacă sub o altă formă.

În mai multe rînduri, autorul a prezis în cărțile sale că în secolul al XX-lea vom trăi într-un cadru larg dezvăluirea secretului vieții, într-o manieră recunoscută științific. Această prezicere nu a fost făcută fără o motivație temeinică. Atunci, omenirea va începe să colaboreze cu natura pentru a traduce în viață planul tainic al Universului. Nu întîmplător, un savant de talia lui Millikan este nevoit să recunoască: „În decursul vieții, am descoperit mai multe legături noi între științele naturii decît s-au descoperit în toate epocile anterioare la un loc și se pare că

* Este vorba de primul război mondial (N.T.)

mulțimea descoperirilor nu va scădea. Nu demult, știința a prezentat lumea în termeni specifici artei proiectării și construcției mașinilor. Materia nu a fost decât un produs compact și neschimbat, o colecție stabilă de atomi și nimic mai mult, iar Universul o mașină fără secrete. Știința folosește în constatările sale expresiile fizicii matematice. Universul s-a transformat într-un șir de simboluri matematice. Astfel, am parcurs drumul de la material la spiritual. Vom face următorul pas atunci când fiecare dintre cercetătorii de azi își va exprima deschis părerea. Atunci, fizica va întinde prietenește mîna metafizicii. Atunci, știința va explica lumea în termeni filosofici. Universul nu va fi nici mecanic și nici pur simbolic. Gînditori avansați se apropie deja de concluziile acestei cărți, pe care autorul le va prezenta și mai clar într-o lucrare viitoare. Nu este deloc întîmplător că în fața descoperirilor neașteptate, ce au stîrnit senzație, oameni de știință ai secolului al XIX-lea, cum sînt Kelvin, Poincaré, Rayleigh și Helmholtz s-au văzut îndemnați să își schimbe părerile lor mai vechi referitoare la Univers. Razele Roentgen, electronul și teoria cuantelor au fost cele trei descoperiri care au clătinat pămîntul sigur și stabil de sub picioarele materialismului. În același timp, ele au dăruit și clădirea mecanică a lumii, inițiind o serie de cercetări care îl abat total pe fizicianul de azi de propriul său domeniu.

Cum să înceapă deci omul să pătrundă secretul Eului? Autorul nu consideră necesar să intre în prezentarea generală a situației cercetării spirituale și, pe de altă parte, în expunerea valorilor pozitive și a limitelor diferitelor credințe și filosofii, care, din punctul de vedere al acestei cercetări, înseamnă un răspuns pentru omenire. O astfel de privire de ansamblu m-ar obliga la sentințe cu aspect critic pe care le exclud, deoarece există deja mult prea multe critici și mult prea puțină activitate constructivă în lume. Eu mă ocup de treaba mea, nu doresc să deranjez pe nimeni, am bunăvoință față de toată lumea și mă bucur că există o astfel de lumină, care, printre pericolele existenței, arată omului drumul sigur. Ofer această lucrare exclusiv în acest spirit și sper că le va fi de folos unora, așa cum în zilele întunecate ale existenței mele, m-aș fi bucurat și eu dacă aș fi primit un astfel de ajutor.

Ce este sufletul? Există nemurire? Ce înseamnă cuvîntul „eternitate”? Şi unde este cerul? Aceste întrebări nu au un răspuns scurt şi convingător. Astfel de probleme i-au preocupat deja pe filosofi antichităţii şi, în mod deosebit, pe cei din Orient. Ei s-au aplecat mai adînc asupra lor, au găsit dezlegarea şi au exprimat descoperirile lor într-un stil şi într-o limbă caracteristică ţării lor. Aceste dovezi foarte vechi ale unor civilizaţii primitive conţin răspunsul adevărat şi corect la enigmele existenţei ce neliniştesc şi spiritul modern. Aceşti filosofi au făcut mai mult decît atît; ei au făcut posibil ca şi alţi oameni să facă aceleaşi descoperiri. Ei au elaborat metoda abordării religioase şi a tehnicii psihologice, care servesc drept chei pentru experienţele personale importante din domeniul spiritual. Aceste metode s-au dovedit eficace în realitate, dar nu prea sînt corespunzătoare gustului nostru, dispoziţiei noastre sufleteşti şi condiţiilor noastre de viaţă. Yoghinii singuratici ai Indiei, sufiştii desprinşi din Dumnezeu ai Persiei, druzii dispăruţi ai vechii Britanii şi preoţii de vază Inca ai Americii au fost, printre alţii, paznicii ştiinţei psihologiei. Ei cunoşteau o anumită cale - unii au şi păşit pe ea - care le-a determinat o schimbare spirituală uimitoare. Urmaşii lor neînsemnaţi de astăzi au uitat în mare parte această cale sau nu i-au acordat atenţia corespunzătoare iar de utilitatea ei practică au profitat şi mai puţin. Pentru noi, cei de la soare apune, ar însemna salvarea dacă am învăţa din nou această metodă aproape uitată, aflată în umbra ceptoasei ere primitive, dacă am adapta-o condiţiilor proprii, am îmbrăca-o în expresiile moderne şi ne-am însuşi-o prin intermediul unor exerciţii regulate.

Avem neapărată nevoie de această revizuire modernă. Experienţele cu unii oameni ne arată că metoda veche indiană, care a abordat aceste întrebări oral şi în scris, şi le-a găsit răspuns, este destul de departe de activitatea noastră lumească. Pentru tradiţiile europenilor şi dispoziţia lor sufletească, metoda nu este atrăgătoare, ci mai degrabă străină şi neobişnuită. În realitate, însă, nu este aşa. Dar, din respect pentru aspectul exterior, noi, europenii, folosim metode mai moderne şi practice pentru clarifica-

rea aceluiași adevăruri pe care din timpuri străvechi le-au predat Yoghinii cu bărbii lungi de pe malul Gangelui, respectiv acei Rishi respectați ce își trăiau viața în grotile din stîncile munților Himalaya. Reprezentarea veche are un caracter ireal și este mult prea puțin practică pentru orașe mari, ca Londra, Paris sau New-York. Dacă învățăm o tehnică nouă, nu este neapărat necesar să ne pierdem vremea cu terminologia ei.

Nu mai simțim deloc afinitate cu acel popor misterios, care își rezolvă problemele spirituale în teritoriul pereților templelor cu porți uriașe și nu putem crede nici că arhitectura grotescă a construcțiilor din Yucatan este expresia unor dorințe spirituale similare cu ale noastre.

Dintre învățăturile vechi, cea mai reprezentativă este cea a Indiei, deoarece se păstrează și azi, în vreme ce toate celelalte au dispărut. India este pămîntul pe care s-au născut cele mai profunde gînduri despre om, așa cum Egiptul a fost pămîntul celei mai uimitoare magii iar Grecia a întruchipat cele mai înalte aspirații spre frumusețe.

Fiecare filosofie și religie din Europa are un corespondent în lunga istorie a Indiei. La aceasta contribuie și faptul că, în privința educației spirituale, în India a existat un sistem secret, pe care îl alimentau Yoghinii ce rătăceau prin păduri sau trăiau deasupra unor prăpăstii în peșteri săpate în stîncă. Starețul acestor pustnici a fost Patanjali, cel care a scris prima carte despre sistemele Yoga. Unii îl respectă ca pe întemeietorul acestei învățături, dar părerea lor este complet greșită. În esență, Yoga este revenirea spiritului omenesc în Eul său dumnezeiesc. Nu este un sistem artificial, ci realitatea adevărată pe care și alți oameni au descoperit-o întîmplător. În alte țări, de exemplu în Egiptul antic, s-au găsit cu siguranță, înaintea lui Patanjali, oameni care practica convertirea interioară. Cartea lui Patanjali nu era destinată unui public larg, fiind predată de discipoli selectați, explicată prin viu grai și nimeni altcineva nu avea acces la ea.

Ceea ce discipoli au predat în solitudine nu se deosebește prea mult de ceea ce unii filosofi greci au predat în public, deoarece „de la răsărit la apus, substratul spiritului lumii este format din același strat adînc și arată aceeași cale stăveche, reflectată în cuvintele: Cunoaște-te pe tine în-

suți! Socrate, de exemplu, a folosit metodele celei mai profunde meditații, aceleași care erau explicate clar de Patanjali în învățătura referitoare la meditația directă. Amîndouă ating punctul culminant în starea de transă, pe care Socrate o demonstra uneori pe el însuși.

Odată, Socrate se îndrepta împreună cu prietenul său Aristodemus spre un ospăț. El a rămas în urmă, cufundat în sine, intrînd brusc într-o stare profundă de detașare, iar Aristodemus a ajuns la ospăț fără el. În căutarea lui Socrate a fost trimis un servitor. Acesta s-a întors și a relatat că Socrate stă sub poarta unei case și nu răspunde la întrebări. „Lăsați-l în pace - a răspuns Aristodemus - este obiceiul lui ca din cînd să se retragă în sine și să se oprească acolo unde se află în clipa respectivă.” Ceva mai tîrziu, Socrate a ajuns la ospăț. În legătură cu un alt eveniment, Alcibiade amintește că, în timpul unei bătălii, un soldat l-a găsit pe Socrate în același loc, în care îl văzuse și dimineața, adîncit în meditație. Spre prînz, lumea l-a privit cu atenție; mai tîrziu, a văzut uimită că soarele apunea și Socrate se afla încă în transă. În zorii zilei următoare, Socrate s-a rugat spre Soare și s-a întors la activitatea zilnică. Această stare este cea pe care indienii o numesc „Nirvikalpa Samadhi”.

Indienii care practică metoda lui Patanjali, pe baza tradițiilor păstrate din vremuri dinaintea lui Socrate, au avut aceleași experiențe. Autorul a văzut diferite exemple similare de astfel de stări-transă și la Yoghinii ce trăiesc azi. Oricît de interesante par cititorilor aceste concepții și procedee primitive, ele corespund doar vremurilor vechi și nu celor de azi; ele se potrivesc ambianței simple și nu fundalului complicat al vieții omului modern. Este într-adevăr necesară revizuirea lor și adaptarea la cunoștințele de azi. Deși îi respectăm profund pe filosofi antici și deși datorăm Indiei cel mai smerit respect, ca pămînt pe care s-au născut religii atotcuprinzătoare, învățături filosofice extraordinare și sisteme Yoga, noi, europenii, sîntem nevoiți să ne gîndim și să acceptăm că aceste forme vechi de apropiere spirituală sînt greu de adaptat condițiilor de viață și necesităților noastre. Fie că vrem sau nu, din timpuri străvechi și de la moștenitorii ce trăiesc azi în Orient sîntem dispuși să preluăm doar hra-

na spirituală care poate fi asimilată de noi. Această știință, aparent îndepărtată, trebuie schimbată în ceva din care se pot trage foloase practice. Filosofia nu va pierde din importanță dacă secolul al XX-lea o va reîmprospăta.

Sarcina nu pare ușoară. Dimpotrivă, ea este foarte dificilă și autorul nu s-ar fi considerat chemat să o îndeplinească, dacă adepți și filosofi ce trăiesc azi în Orient nu i-ar fi promis îndrumare directă și sfaturi la nevoie. Cîțiva dintre ei au întrezărit necesitatea ca această știință demnă de respect să fie exprimată în limbaj modern și să adapteze cerințele sale conștiinței secolului al XX-lea, fără a renunța la nici o literă din noțiunile sale de bază, caracteristice în toate timpurile tuturor disciplinelor spirituale adevărate. Aceasta nu este o minimalizare nici a erei primitive și nici a Orientului. Dimpotrivă, ceea ce noi am cîștigat prin extindere, ei au cîștigat prin profunzime, și este discutabil care dintre cele două e mai de dorit. Nu este necesar să facem paradă din simplul fapt că trăim în emisfera nordică și în secolul al XX-lea. În timp ce oamenii de demult au pătruns spre originea vieții omului, cercetările oamenilor moderni s-au extins asupra întregului glob pămîntesc, care este o scenă a vieții. În timp ce în evul mediu strămoșii noștri afirmau că adevărata cunoaștere vine din interior, noi susținem că ea trebuie să vină din exterior. Trebuie să continuăm cursul necruțător al vieții într-un mediu căruia îi aparținem. Să încercăm, în măsura în care sîntem capabili, să contopim ceea ce Orientul și Occidentul au mai bun și ceea ce pot să ne ofere timpurile vechi și noi.

După studierea îndelungată a diferitelor sisteme Yoga și a filosofiei gnosticilor, autorul a filtrat cele mai valoroase elemente și le-a cuprins în această carte. Nu se poate aștepta totuși ca cititorul să se împrietenească cu expresiile necunoscute indiene și cu alte expresii greu de înțeles.

Miezul celor mai bune metode spirituale se găsește aici într-un limbaj, care, și pentru spiritul occidental, este cunoscut și limpede.

În vremuri mai vechi, metodele spirituale avansate erau în general obligatorii doar pentru cei ce, renunțînd

la lume și la ispite, se retrăgeau în mănăstiri sau se refugiau în deșert, în junglă ori în peșteri din munți. Pentru omul modern, o astfel de refugiere nu numai că nu este posibilă, dar, putem afirma liniștiți, nici nu este recomandabilă. Totuși, pe mulți dintre noi ne nelineștesc mai mult decât pe aceste popoare vechi cerințele presante ale spiritului. Va trebui să găsim în lume, prin lume și nu în afara ei drumul spre o viață la un nivel superior.

Atunci când autorul a pregătit un procedeu bazat pe o astfel de convingere, el a fost conștient că procedeul nu poate fi perfect. El este însă convins că pentru majoritatea oamenilor normali, care nu caută scopul final ce poate fi atins de om și nici adevărul absolut, ci se mulțumesc cu o viață trăită înțelept, liniștit și ordonat, procedeul prezentat aici este suficient. Disciplina cerută nu este atât de severă, încât, după încercări nereușite, ei să își piardă dispoziția, și nici atât de grea, ca ei să o abandoneze. Este ceva care se află în limitele posibilităților lor. Totuși, este posibil să existe oameni, furați de vraja exagerată a dorințelor excesive, de aburul fierbinte al patimilor neînfrinate și de curentul activității cotidiene ce îi preocupă exagerat, care să minimalizeze într-atât acest tot unitar, încât să îl considere ceva neînsemnat. Încercați! Dar, așa cum în secret viața învinge moartea, viața spirituală și tot ce contribuie la dezvoltarea și îmbogățirea ei va învinge pe față materialismul lipsit de viață.

Răspunsul la cele mai profunde întrebări ale omenirii este acela că se așteaptă de la ea o anumită străduință și o anumită metodă spirituală specifică. Prin intermediul unui procedeu interior, care acționează ca un burghiu, omul pătrunde în adâncul ființei sale, pînă ce ajunge în final la stîncă Eului dumnezeiesc, care, aparent, se găsește sub această suprafață. Acest procedeu are ceva din caracterul rugăciunii, ceva din efortul spiritual realizat pe o singură linie alungită, pe care o numim în general aprofundare iar în paginile acestei cărți „liniște spirituală” sau „concentrare”. Simultan, în fața cea mai avansată, orice efort dispare în mod misterios. În urma unei astfel de practici, făcută perseverent și cu încredere, omul poate descoperi în final propriul său spirit nemuritor, în timp ce se află încă în acest corp trecător. Într-un șir neîntrerupt, din vre-

muri străvechi și pînă la cea mai înaltă civilizație de azi, martori din diferite țări atestă acest adevăr.

Trebuie să ne străduim să clarificăm această problemă deosebit de delicată. Într-adevăr, stăpînirea spiritului nu se poate realiza decît în limitele unor reguli și principii ferme, la fel ca în orice altă artă. Exercițiile prescrise sînt mult prea fragile și nesigure, pentru a putea fi predate de pe pagini tipărite și lipsite de viață. Metoda veche și testată ar trebui deprinsă de la învățători care dispun de aptitudini personale deosebite. Un astfel de învățător este greu de găsit azi, în acest secol care apreciază prea puțin aprofundarea. Cei mai mulți candidați renunță la început, chiar dacă norocul le scoate în cale la un moment dat un astfel de maestru. Motivul este că ei nu rezistă la testele tăcute, la care îi supun legile sub influența cărora lucrează, adică aptitudinile lor native nu sînt maturizate pentru încercările, pe plan spiritual, de strădanie și fidelitate. Este posibil totuși să deprinzi și fără învățător cauzele inițiale ale meditației și fazele interioare și să o supui voinței tale; această învățătură poate fi oferită cu ușurință în scris. Scopul cărții este de a oferi o explicație simplă, imparțialității și aspectului practic al acestei arte, deși este imposibil să te restrîngi și în cîteva pagini să prezinți tot ceea ce a descoperit de-a lungul anilor cercetarea despre cel mai important lucru dintre lucruri.

Căile prin care putem începe exercițiile sînt numeroase; fiecare drum are adepții săi și pe fiecare adept îl va conduce mai repede spre succes un anumit drum. Din punct de vedere al scopului final, un procedeu poate fi la fel de bun ca și celălalt, cu condiția să corespundă aptitudinilor, stării sufletești și înclinațiilor noastre. Însă, de regulă, omul este tîrît mai departe, fără a vedea clar ce profunzime se ascunde sub suprafața ființei sale, asemenea unui aisberg cu cea mai mare parte ascunsă sub oglinda apei. Profesorul William James, cunoscutul psiholog de la Universitatea Harvard, consideră că descoperirea subconștientului este cea mai importantă descoperire a omului. Înseamnă, de fapt, că sîntem conștienți doar de o mică parte din ceea ce se petrece în intelect. Activitatea

Căutarea supraeului

creierului se desfășoară în proporție de 90% în afara conștientului, în subconștient. Cîteva dintre procedeele meditației se bazează pe un principiu ferm: decuplarea gândirii conștiente prin cîteva metode sufletești, spirituale și sentimentale, pentru ca apoi să ne adîncim în straturile profunde ale conștiinței.

Acest procedeu nu este unitar pentru toți, datorită deosebirilor nesfîrșite dintre oameni. Înțeleptul nu se va lansa în polemică referitor la drumul ales. El dă tuturor libertatea deplină în alegerea celui mai bun drum pentru fiecare, deoarece știe cu certitudine că perfecțiunea finală este aceeași pentru toți. Nu există decît o singură putere supremă în Univers și cel care ajunge în legătură cu ea o găsește așa cum era acum două mii de ani și la fel cum va fi peste alte două mii de ani. Esența dumnezeiască nu se schimbă, se modifică doar concepția omului referitoare la Dumnezeu.

La popoarele occidentale, cea mai cunoscută formă de meditație este misticismul religios. Marii sfinți ai creștinătății, ca Augustin, Iustin, Sfîntul Ioan Botezătorul, Tereza de Avilla, Toma de Kempes, își prezintă experiențele mistice, referitoare la modul în care s-au ridicat la înălțimea minunată a extazului religios și contemplării interioare, arătînd că au evocat mereu chipul spiritual, viața și învățătura lui Isus Hristos. conducătorul lor sublim, în timp ce s-au supus adesea ascezei și au practicat abstenența. Este inutil să subliniez că eficacitatea metodei depinde de profunzimea sentimentelor religioase și, parțial, de dăruirea de sine a celui ce o utilizează și care se manifestă în timpul unei astfel de adorări tăcute. Prin intermediul adorării lui Dumnezeu sau a trimișilor săi ce au îmbrăcat corp omenesc și cu ajutorul sentimentelor purificate, omul se va putea înălța într-adevăr la un nivel al experienței religioase la care simte că personalitatea sa se contopește cu existența mai îndepărtată a sufletului. În această epocă dominată de inteligență, de cunoaștere prin cercetare, dar și de neîncredere, se găsesc mulți oameni pe care o astfel de cale nu îi atrage. Nici o personalitate religioasă nu a mai trezit respect sau admirație deplină, deși ar putea probabil dobîndi aprecierea sinceră a oamenilor. eligia și legile ei și-au pierdut puterea de convingere și

astfel oamenii trăiesc într-un mediu jumătate critic, jumătate indiferent. Ei respectă cel mai mult inteligența, în timp ce în sanctuarul lor știința ocupă un loc deosebit. Nu trebuie însă să îi defăimăm. Aprecierea dogmelor religioase și a formelor goale a dus la transformarea adevărului în sofism. Acesta i-a făcut pe acrobații învățăturilor teologiei domnitorii acestei lumi.

Cine ar dori să schimbe locul său real de la bursă cu unul nesigur din cer? Trăim într-o epocă a îndoielii și putem recunoaște liniștiți acest lucru. Cel care tremură din cauza îndoielii, tremură pentru convingerile desprinse din realitate, pentru construcția șubredă a dogmelor moștenite și pentru liniștea unei astfel de credințe, pe care omul o va respecta, dar nu va fi obligat să o urmeze. Deci este bine dacă omul nu devine prea sceptic datorită înclinației spre neîncredere a epocii de azi, ci mai degrabă îi mulțumește cerului, deoarece astfel ajunge poate mai aproape de adevărul lucrurilor. Cu aceasta nu vrem să spunem că religiile nu au o valoare reală. Dacă s-ar închide porțile tuturor religiilor și am distruge toate moscheele, bisericile și toate sinagogile, dacă am pune sub semnul îndoielii originea tuturor dogmelor, dacă am dezgropa capitolele cele mai întunecate ale istoriei tuturor religiilor și am demonstra cu argumente de necombătut că Moise, Isus, Mahomed, Krishna și Budha nu au trăit niciodată, în sufletul omului ar mai rămîne totuși setea care s-ar astîmpăra doar atunci cînd s-ar reaseza vechile religii sau ar fi concepute din nou.

De ce?

Pentru că omul nu și-a pierdut și nici nu își poate pierde originea sa din Absolut. El nu este conștient de acest lucru. Dar religiile îi amintesc de pierderea sa. Și el trebuie să retrăiască această experiență magnifică.

Nu există oare un drum pe care acești neîncredători ar putea ajunge la pace și la adevăr prin meditație?

El există în mod cert.

Popoarele occidentale sînt firi analitice. Această caracteristică uimitoare l-a determinat pe autor să tragă concluzia că astăzi numai calea analitică poate fi corespun-

zătoare pentru noi. Analizăm orice este compus din substanțe chimice. E timpul să ne analizăm și pe noi înșine. Deci, această metodă adaptată aptitudinilor ce au rădăcini adânci în omul modern trebuie să se bazeze pe utilizarea minții.

Mai există o cale accesibilă, lipsită complet de ornamente teologice, pe care autorul o recomandă celor care vor să se mențină departe de orice cult și „ism”. Acest procedeu este calea autoanalizei ce privește spre interior, care unește raționalul analizei cu efectul meditației. Așa cum omul curăță ceapa îndepărtînd foile exterioare, tot așa, acest procedeu îndepărtează straturile personalității umane pînă cînd ajung la suprafață adevăratele trăsături. Este un drum care poate fi urmat, care duce spre ungherele cele mai tainice ale omului și de aceea este deschis oricui. Autorul a practicat și a învățat elementele de bază în Orientul mistic, acolo unde scrie acum aceste rînduri. În Orient, toți oamenii au aptitudini pentru meditație. Încă din copilărie, această aptitudine le este dezvoltată. Temperamentul occidental nu renunță însă de bunăvoie la activitate de dragul meditației. De aceea, la îndrumările primite, autorul a fost nevoit să facă numeroase corectări, schimbări și finisări, pentru a da metodei o formă corespunzătoare și acceptabilă pentru Occident.

Metoda de apropiere prezentată aici este psihologică și filosofică și se îndreaptă direct spre punerea de acord cu concepția științifică a lumii moderne. Metoda autoanalizei constituie în sine o categorie deosebită. Este deci de sine stătătoare, deoarece o poate practica oricine și oricînd. Aproape toate metodele au ceva specific, fiecare cerînd asceză sau o credință profundă din partea celui ce o practică sau un efort susținut de-a lungul unei vieți întregi. Arta autoanalizei este însă simplă, directă, rațională și lipsită de orice legătură cu vreo religie sau cult. Ea poate fi practică de mahomedan, de creștin și, cu rezultate la fel de bune, de budhist, de muncitor și de intelectual. De aceea, metoda autoanalizei este singurul procedeu pe care îl oferim aici. Această cale nu este o plimbare prin imaginație, cu rezultate inventate; ea prezintă fapte reale și nu himere. Omul face cunoștință cu sufletul său și nu aude doar despre el. Este adevărat că există și alte proce-

dee mai rapide; acestea însă nu sînt pentru cei ce se pregătesc fără învățător. În ele doar un învățător cu chemare poate iniția cîțiva discipoli, ale căror destoinicie și devotament a testat-o deja. Bunăvoința unui astfel de învățător trebuie cîștigată printr-o dăruire deosebită de către respectivul elev, înainte de a aștepta să fie inițiat. Cel pentru care această metodă prezintă însemnătate poate aborda autoanaliza spirituală, fundamentată logic și de largă deschidere, motiv pentru care este singura metodă pe care autorul o prezintă de cîțiva ani pentru utilizare generală. Ea nu imită metodele misticismului, nici metodele vechi Yoga și nici cele ortodoxe, ci este o metodă simplificată și prescurtată ce corespunde exact vremurilor de azi. În epoca noastră, care obligă majoritatea oamenilor la o activitate neîntreruptă, s-ar putea spune că viața închinată meditației este imposibilă.

Europeanul obișnuit nu are nici timp și nici răbdare pentru exercițiile lungi ale cercetătorilor orientali și autorul, deși recunoaște că există în ele o valoare practică reală, le exclude din lucrare. Azi sînt puțini cei dispuși să facă din meditație o activitate principală și care ar putea să sacrifice mai mult de o jumătate de oră pe zi. Calea prezentată aici este pentru visători și entuziaști, pentru oameni de afaceri, pentru funcționari și muncitori din uzine sau din alte domenii și chiar pentru cei cu fire de pustnic, gata oricînd să renunțe la lume.

Fiecare pas al acestui drum a trebuit gîndit analitic. Autorul a trebuit să îl repete de mai multe ori, de la starea normală zilnică pînă la rezultatul spiritual intern și reîntoarcerea treptată la viața de zi cu zi. El s-a străduit să dea cărții un caracter științific, analizînd efectele exercițiilor proprii. A urmărit schimbările ce au avut loc în el în timpul intrării și ieșirii din starea „liniștii spirituale” și a stării de transă și a studiat cum activitatea cotidiană poate fi continuată fără ca omul să piardă această „liniște interioară”.

Cel care acceptă aceste adevăruri și practică astfel de procedee își eliberează spiritul de neliniște, dobîndește pacea, devine mai interiorizat și își mărește puterea de concentrare. Astfel, el va fi pregătît, așa cum am menționat în capitolul anterior, pentru un drum superior, sinonim cu

Căutarea supraeului

realitatea finală, drumul spre adevărul de nezdruncinat. Chiar și în cel mai rău caz, el va trăi înnoirea cea mare a sufletului, cascada de lumină și viața îi va înflori într-o nouă primăvară. Se spune că printre cei ce veneau cel mai des să-l asculte pe Emerson citindu-și operele era și o femeie simplă, o spălătoreasă. Atunci când a fost întrebată ce a înțeles din expunerea de ordin superior a filosofului, ea a răspuns: „Orice nu aș înțelege, el îmi spune precis un lucru și anume că nu sînt o femeie păcătoasă, părăsită de Dumnezeu și că pot fi într-adevăr o femeie bună. El mi-a arătat că și eu prețuiesc ceva în ochii lui Dumnezeu și nu sînt o creatură de lepădat așa cum se spune.”

Autorul ar fi fericit dacă aceste pagini ar reuși să convingă oamenii de azi că, la fel ca spălătoreasa, ei nu trebuie să fie preocupați de martorii clipelor de rătăcire și le-ar aduce ridicarea într-o stare dumnezeiască.

CAPITOLUL III

ANALIZA EULUI FIZIC

Primul punct important ce trebuie studiat, înainte de a trece mai departe, este înțelegerea sensului exact al cuvîntului „Eu”. Înainte de aceasta nu putem avea decît o singură imagine clară a ceea ce căutăm.

Știm că sîntem.

Aceasta este o recunoaștere firească, directă și de necontestat, în urma experienței fiecărei clipe de viață. Faptele științifice sînt mai puțin sigure decît certitudinea, veche de cînd lumea, că sîntem. De Eul nostru nu scăpăm și nu putem să ne imaginăm pe noi înșine în afara existenței noastre. Contestarea existenței noastre presupune un sceptic. Chiar dacă ne-ar putea goli complet conștiința, am rămîne noi, cei care vedem și simțim acest gol. Astfel, după revenirea la starea normală, putem fi martorii acestor noi etape.

Ne-am născut cu singura enigmă a conștiinței nedezlegată. De la omul de știință, filosoful contemplativ și pînă la broscuța ce țopăie, faptul că cineva trăiește înseamnă că este el însuși. Cineva nu trebuie să fie filosof ca să poată declara împreună cu metafizicianul francez Descartes: „Gîndesc, deci exist” sau să accepte împreună cu colegul său german, Immanuel Kant, că Eul este necesitatea gîndirii, deoarece fiecare dintre noi își acceptă propria existență ca un fapt de la sine înțeles. În acest sens, orice explicație sau demonstrație este inutilă. Nu putem să ne retragem din fața actului experienței sinelui propriu.

Dar, dacă afirmațiile despre existența Eului sînt certe, știm prea puțin despre adevărata lui natură. E foarte ușor să afirmi simplu: „Eu sînt”. Dar nimic nu este mai dificil decît să răspunzi la întrebarea: „Cine sînt Eu?” Pentru o clipă să analizăm ceva mai profund această între-

bare scurtă: „Cine sînt eu?” Omul ar spune că răspunsul este prea simplu. E suficient un nume, o identitate.

De exemplu: sînt S.M.

Dar este oare de ajuns? Căci S.M. este o ființă schimbătoare. Semnificația „Eului” său nu este aceeași de cîte ori afirmă acest lucru. Dimineața, cînd își ia la revedere de la copiii ce pleacă la școală, acest „Eu” reprezintă tatăl. O oră mai tîrziu, cînd își ia rămas bun de la soție și pleacă la cumpărături, „Eu” este soțul. Două ore mai tîrziu, cînd îl vizitează Y.M., „Eu” este fratele. Trei ore mai tîrziu, cînd dictează secretarei o scrisoare, „Eu” înseamnă om de afaceri.

Apoi, ne simțim una cu trupul, cînd după o foame îndelungată mîncăm ceva. O oră mai tîrziu, datorită unei noi experiențe, această idee se schimbă, iar în fața dușmanului devenim foarte irascibili și sîntem atît de supărați pe cine ne înfruntă, încît devenim furioși peste măsură. Două ore mai tîrziu, ne așezăm comod în fotoliu și ne întoarcem atenția asupra unei cărți de știință, încît pentru o clipă ne identificăm cu intelectul.

Astfel, pentru contemplarea proprie ne sînt oferite un șir nesfîrșit de ipostaze. Pe care dintre ele putem să o alegem și să o considerăm „Eul” real?

Cum stabilim însă sensul exact al cuvîntului „Eu”, acel înțeles valabil în orice împrejurare și oricînd? Drumul cel mai direct ar fi să distingem trăsătura generală, care, în orice om, este neschimbată, fiind cea care sesizează schimbările personalității fără a fi suma conștiințelor, ci însăși Conștiința, izvorul tuturor schimbărilor. Ca să atingem acest scop, trebuie să analizăm personalitatea omului, care examinează totul în noi și nu se sperie de nimic.

Este în noi ceva, care în cursul diferitelor evenimente din viață rămîne același? Oare există în aceste trăiri o condiție esențială, care pentru noi să fie de cea mai înaltă valoare? Căci, într-un fel, simțim că în Eul care își vede propriul mediu, vorbește și i se vorbește, gîndește și simte, există într-adevăr o esență interioară imperceptibilă, care nu este trecătoare, nu se schimbă și, într-un anumit sens, este centrul nostru.

Acest lucru este deja exprimat prin acest cuvînt scurt „Eu”, care este, de fapt, simbolul utilizat pentru noi înși-

ne. El este unic în dicționare, pentru că niciodată nu poate fi atribuit altei persoane sau unui alt lucru și nimeni nu poate numi pe altcineva „Eu”; acest cuvînt se referă numai la proprietarul lui. Deoarece el exprimă realitatea cea mai intimă, mai profundă, dar inconștientă, înrădăcinată în adîncul „Eului” ființei noastre.

Să închidem o clipă ochii, să ne retragem pe teritoriul gîndirii analitice și să începem examinarea sistematică a „Eului” nostru, din punctul de vedere al celei mai depline semnificații.

Începem această examinare cu partea care pentru noi este cea mai obișnuită, cea mai evidentă și cea mai cunoscută: corpul organic. Dacă zicem Eu, ne referim la acest corp fizic? Eul este corpul? „Da!” Evident, acesta este răspunsul care apare imediat; un răspuns pe care îl dictează logica generală și experiența zilnică. Toți ne-am născut materialişti inconștienți, deoarece, ca urmare a activității naturii în primul sfert al existenței noastre, s-a construit un mijloc fizic deosebit de dezvoltat, prin intermediul acestuia omul vine în contact, mai mult sau mai puțin, cu mediul, creat de natură pentru copiii ei, pentru a dobîndi experiențe referitoare la ei înșiși.

Aproape toate gîndurile - oricît de diferite ar fi obiectele la care se referă - se înșiră ca mărgелеle pe firul reprezentării „Eu sînt corpul”.

Dar imaginează-ți corpul ca și ceva străin și disecă-l în gînd pe masa de operație, analizează fiecare bucată și vei afla că nu este numai o îmbinare de oase și carne, sînge și creier, organe ale percepției și organe interne. Nici una dintre aceste părți nu este „Eu”, deoarece conștiința noastră s-ar restrînge în mod firesc asupra acestei părți.

Principiul conștiinței omului nu este știrbit dacă, în cursul anilor dintre naștere și moarte, oasele se rup, ne sînt tăiate mîini și picioare sau dacă întregul corp paralizează. Chiar în aceste condiții îngrozitoare, nimeni nu simte că nu ar fi „Eu”. În caz că identificăm Eul cu creierul, trebuie să ne gîndim că dacă ne-am lovi la cap și ne-am pierde memoria, uitîndu-ne complet trecutul, senzația de Eu nu ar dispărea, ci ar rămîne neștirbită.

Caută unde dorești. Aparent, Eul nu locuiește în nici una dintre părțile distincte ale corpului. Am putea oare să îl descoperim cu ajutorul vreunei alchimii speciale ca pe un organ perfect sau în totalitatea organelor, membrilor și părților din corp care, din punctul de vedere al analizei, sînt egale ca valoare? Să fie Eul totalitatea celor cinci simțuri: vederea, auzul, mirosul, gustul și pipăitul? Să luăm cazul unui om pe care îl preocupă o problemă oarecare. Poate sta în fața unui obiect sau a unei persoane și totuși dacă l-am întreba: „Ai văzut acest obiect?“, el ar răspunde probabil: „Nu, nu l-am observat, gîndurile îmi umblau în altă parte.“ Acest exemplu dovedește că ochiul, deși ar fi putut, nu a funcționat atunci cînd Eul era preocupat în altă direcție. În mod similar, am putea chema un om aparent preocupat de ceva interesant, iar el nu ne va răspunde! Dacă îl întrebăm: „Ai auzit ce am spus?“, el recunoaște deschis: „Nu, eram distrat.“ Aceasta ne arată că organul auditiv, deși desăvîrșit ca organ fizic, nu funcționează cînd atenția Eului este îndreptată spre altceva. Aceeași demonstrație poate fi făcută și pentru celelalte trei organe. Concluzia finală este că nici unele părți ale corpului și nici organele percepției nu se pot identifica cu Eul. Nici totalitatea lor, corpul, organele senzitive, membrele și totalitatea organelor interne, nu pot fi Eul conștient adevărat.

Ca o dovadă în plus la acest punct de vedere, aș dori să prezint un exemplu interesant, bazat pe experiența cîștigată cu unul dintre maeștrii mei. Respectivul este un om în vîrstă, care nu ține cont de forțele secrete și trăiește o viață absolut normală, dar posedă un intelect deosebit de dezvoltat. Nu demult, pe un braț i-a apărut un abces mare și urît pe care prietenul său, medicul, urma să îl îndepărteze prin operație. Luînd în considerare vîrsta înaintată a pacientului și durerile posibile, medicul a vrut să utilizeze cloroform, dar maestrul a refuzat pe motive de vîrstă și funcționare labilă a inimii. Liniștit, el l-a rugat pe medic să aștepte cinci minute și apoi să înceapă operația. Și-a fixat privirea ferm pe braț și a repetat apăsător în urea lui: „Acest corp nu este al meu.“ Gîndul s-a adîncit într-atît încît, deși privirea îi era ațintită asupra umflătu-

rii, nu l-a văzut pe medic cînd a luat bisturiul să îndepărteze chistul și nu a simțit nici o durere. Numai cînd operația s-a terminat, el și-a dat seama de cele întîmplate, a observat sîngele care i se prelingea și a început să simtă durerea, pe măsură ce se identifica din nou cu propriul său corp.

Pe parcursul întregii analize, omul este conștient că aceasta o face acel ceva, pe care-l numește „Eu”. Dacă „Eu” ar însemna întregul corp, atunci ar trebui rezolvată și problema următoare:

Cine, sau ce este „Eul” care este conștient de faptul că are trup?

Recunoașterea Eului fizic nu presupune oare al doilea Eu, superior, care îl recunoaște? Și oare acest al doilea Eu nu este exclusiv spiritual, situat deasupra corpului din toate punctele de vedere? Pentru că Eul adevărat al omului trebuie să fie subiectul final al tuturor experiențelor și cu un punct de vedere imparțial: corpul este doar obiect, pe care îl simțim și contemplăm.

Dacă ne gîndim la corpul fizic, așa cum o facem acum, inconștient plasăm în spatele lui ceva care este martor al acestui corp și despre care ne dăm seama foarte clar. Noi sîntem cei care constată și nu sîntem cele constatate.

Conștiința logică a Eului, datorită senzației că avem corp, este diferită și de altă natură. Marele înțelept indian Prabhu a spus: „Cunoaște-te pe tine însuși fără a pierde conștiința Eului.... Dacă tu ești corpul însuși, de ce spui: „Corpul meu” etc.. Omul vorbește așa numai despre proprietatea lui: „Hainele mele” sau „Aurul meu” etc. Spune-mi este oare cineva care să declare despre sine: „Eu sînt hainele mele” sau „Eu sînt aur” etc. Încurci o presupunere cu un fapt. Cîntărește situația omului care spune: „Mi-am pierdut viața”. Viața poate pierde altă viață? Prima semnificație a cuvîntului viață este: „Sufletul vieții” în timp ce a doua semnificație este Eu. Eu, Existența conștientă. „Eu gîndesc” sau „Corpul meu” reprezintă doar o legătură cu capacitatea de gîndire sau numai cu corpul. Corpul este ceva străin de tine.

Deci, din punct de vedere fizic, „Eu” este ceva real, care nu poate fi însă identificat nici cu corpul întreg și nici cu una dintre părțile lui componente.

Să facem o concesie celor care susțin ideea conform căreia corpul este totul și de dragul analizei să presupunem că e într-adevăr așa. Atunci chiar trebuie să cumpănim la fenomenele oferite de corp în timpul somnului, deoarece nu ne putem limita să avem în vedere doar omul în stare de veghe. Trebuie să căutăm „Eul” mult mai adânc, între starea de somn și de veghe, ca și cum am săpa în teren aurifer pentru a căuta aur. Dacă sintetizăm numai faptele aparținând celor trei stări - somnul, visul și somnul adânc - putem recunoaște pe calea experienței, adevărul despre conștiința noastră.

Omul este o ființă la care, în timpul activității zilnice obișnuite, se pot observa rațiunea conștientă și câteva trăsături caracteristice ale vitalității. Însă, în conformitate cu concepția materialistă, această ființă nu se compune decât din elemente chimice, specializate în creier, care scot la iveală conștiința. O dată cu venirea nopții, ea se adâncește într-o stare de existență total diferită - somnul -, în care senzațiile se estompează și corpul rămâne nemișcat pe pat. Ochii se închid, membrele sînt nemișcate și rămîn doar funcțiile reflexe ale inimii, cele de asimilare a hranei și cele ale plămînilor. Aparent, principiul de viață - vitalitatea - a coborît la cel mai scăzut nivel. Ce s-a întîmplat cu intelectul de care omul a dat dovadă într-o măsură mai mare sau mai mică? Cel ce contemplă consideră că și intelectul este localizat. Omul poate adresa întrebări celui adormit și nu va primi răspuns; cel ce doarme nu percepe pe nimeni, nu recunoaște pe vizitatori și nu înțelege întrebările noastre. Putem să ne apropiem, să îl rănim, ba chiar să îl omorîm, fiindcă intelectul adormit nu știe să îl aperc de pericolul ce îl amenință.

Astfel, există o aparentă contradicție ciudată într-o creatură, care, în stare de veghe, prezintă o viață și un intelect superior, în timp ce în stare de somn nu poate avea aceste caracteristici conștient și firesc. Într-adevăr, Eul conștient moare pentru lume în fiecare noapte, în somn, timp în care corpul fizic își continuă activitatea, deoarece inima bate și plămîinii respiră.

Corpul nu poate fi deci Eul etern și adevărat.

Daŕ trebuie pusă întrebarea: Prin ce se deosebeşte chimic corpul care doarme de acelaşi corp în plină activitate? În el există mereu aceleaşi elemente componente ce îi alcătuiesc structura, cel mult cu o mică diferenţă cantitativă. Hidrogenul, azotul, dioxidul de carbon şi celelalte elemente chimice, care asociate alcătuiesc corpul omenesc, există în continuare deşi putem spune că manifestările intelectului conştient şi activităţii libere au dispărut complet. Cum e posibil ca, în stare de veghe, acest corp să îşi poată analiza şi critica propria natură şi existenţă iar în stare de somn să nu mai aibă această capacitate? Singurul răspuns satisfăcător este că facultatea de a gândi logic a părăsit corpul. Dovada acestui răspuns este însăşi realitatea stării de somn.

Ceea ce numim Eul personal sau personalitatea este îmbinarea raţiunii, gândirii, senzaţiilor şi a vieţii într-un singur focar: corpul fizic. Chiar dacă totuşi conştiinţa corpului nostru, acest focar fizic, dispare în timpul somnului adânc, ştim că în starea de vis legătura se menţine pe mai departe. Rămîne neschimbat amestecul de impresii, amintiri, senzaţii, gânduri, dorinţe, temeri şi speranţe din care se compune personalitatea trează. Mai mult, el lucrează atît de puternic la alcătuirea visului, de parcă ar exista un corp de vis distinct. Toate cele cinci simţuri sînt active: omul vede, aude, miroase, pipăie şi gustă în somn. Lumea viselor apare uneori ca singura lume reală şi omul crede că aceasta se deosebeşte prea puţin de starea de veghe. Şi ea este condusă de gânduri şi dorinţe. Omul se înţîlneşte cu cunoscuţi şi cu străini. El îşi caută refugiu din faţa unor pericole imaginare şi găseşte satisfacţie deplină în aceste întîmplări de vis. Se mişcă sau călătoreşte şi zboară în vis. În timpul acestor viziuni nocturne, el vorbeşte, iubeşte şi judecă. Deşi aparent Eul fizic este inert, Eul conştient ia cunoştinţă de existenţa proprie în alt mod şi anume ca fiinţă de vis.

Dacă manifestarea personalităţii dispare în lumea fizică, ea revine destul de des în lumea sensibilă a viselor.

Oricît de fantastice ar fi unele vise, există totuşi unele suficient de logice ca să ne convingă că Ego-ul conştient, raţional, deşi sub formă de personalitate de vis, trăieşte în

Căutarea supraului

continuare, deoarece dispune de același mod de gândire, percepție și memorie ca și în stare de veghe.

Am stabilit că lumea fizică este singura adevărată. Însă cel ce doarme visînd coerent și logic se îndoiește, pe bună dreptate, de această afirmație, deoarece pentru corpul nostru fizic activitatea din lumea viselor este la fel de adevărată ca și cea în stare de veghe, și deoarece natura însăși este responsabilă de cursul ritmic al activității și somnului, de starea de veghe și de vis. Oricît de fantastice ar fi visele noastre, ele oglindesc o conștiință reală, care nu este mai puțin adevărată decît conștiința în stare de veghe. Experiența personală este o încercare adevărată doar în acest context. Ținînd cont de toate acestea, nu putem afirma că orice altă activitate în domeniul fizic în afară de cea în stare de veghe este doar închipuire, deoarece somnul și visele sînt fenomene absolut naturale, proprii speciei, care nu apar doar la anumite persoane. Corpul inert în timpul somnului nu afirmă niciodată că este „Eu”. De ce? Deoarece „Eu” se situează deasupra fizicului, adică este spiritual și se desprinde de corp intrînd într-o lume spirituală. Deci, adevărata origine a Eului aparține spiritului și nu corpului.

Pentru omul care doarme, corpul pur și simplu nu există, deoarece a fost părăsit de „Eu” spiritual. Sensul acestei afirmații este că în starea de vis personalitatea trăiește și activează în continuare, complet separată de corpul fizic. Pe scurt, Eu personal poate fi separat de corpul fizic ca și conținut, dar ca manifestare este dependent de acesta.

Compararea celor două stări este suficientă pentru a arăta că în timp ce personalitatea de vis nu poate utiliza corpul fizic în rătăcirile sale și este deosebită de Eu fizic, există în amîndouă un element permanent și neschimbat care face posibil ca Eu în stare de veghe să își amintească impresiile din vis. Acest strat situat mai profund decît corpul fizic - și care nu este substanță fizică - trebuie să fie Eu adevărat. Deci, o astfel de substanță nu poate fi decît de origine spirituală.

„Eu” nu este trupul, ci o esență conștientă care devine una cu trupul dacă se adîncește în el. Aceasta ar fi definiția pe care omul gînditor ar putea-o formula dacă, în

această eră, intelectul lui nu ar fi copleșit de teorii efemere.

În măsura în care am nega ultima constatare, ar trebui să acceptăm concluziile foarte importante pe care le conține negarea. Căci, dacă intelectul nu poate fi despărțit de trup, dacă sufletul, ca o sferă, nu ar putea pluti deasupra învelișului lui de țărână, dacă nici conștiința nu poate fi eliberată din focarul ei, nu ar putea fi posibilă o stare ca somnul. Conștiința corpului fizic nu ar putea fi pierdută și omul ar fi condamnat zi și noapte, timp de douăzeci și patru de ore, să rămână permanent conștient de corpul său, de care natura l-a legat indestructibil. Omului, colaborator nefericit și probabil involuntar, i-ar fi dat să fie martor chiar și la eforturile nocturne ale naturii, de recuperare a acelor țesuturi ale corpului care au fost folosite și ar trebui să trăiască conștient refacerea acestora, astfel încât binefacerea odihnei i-ar fi răpită spiritului. Și de aici se poate constata înțelepciunea minunată a naturii și bunăvoința sa îndurătoare.

Omul trebuie să înțeleagă bine această concluzie de mare importanță și cu atât mai puțin ar trebui să se lase hipnotizat de punctul de vedere ortodox-materialist naiv și de părerile lui fanteziste, deoarece, în lumea noilor descoperiri, ele încep să se dovedească demodate și nepotrivite. Cu o astfel de gândire curajoasă și independentă, omul se poate elibera în final de lanțurile ignoranței spirituale.

Somnul și conștiința nu ar fi niciodată în conflict, dacă omul nu ar fi altceva decât conglomeratul de atomi care alcătuiesc corpul său fizic. Acest conflict provine tocmai din faptul că omul nu este numai corp, ci și o forță mult mai fină decât lumea fizică.

Eul personal de bază este mai fin decât corpul fizic și poartă în el lumina conștiinței. Dacă ar fi altfel, ele nu ar putea să se despartă în starea pe care noi o numim somn.

Astfel ar privi problema un contemplator spiritual. O astfel de concepție nu conține în mod obligatoriu nemurierea, ba mai mult, nici măcar existența corpului după moarte. Această concepție se referă doar la corpul viu și nu acceptă, dar nici nu exclude, posibilitatea ca o astfel de conștiință divizată să supraviețuiască atunci când corpul moare. Să trecem în revistă și această posibilitate.

Să privim răspunsul anterior și dintr-un alt punct de vedere și să vedem dacă rezistă în acest caz.

Există un gup al acelor stări anormale pe care le numim cu termenul generic „transă”. Oamenii de știință moderni, care cercetează hipnoza și fenomenele psihice, cunosc foarte bine fazele diferite ale acestei stări. Un număr mare de comunicări și descrieri vorbesc despre ele în reviste de psihologie și în cărți, cele mai multe ca urmare a unor experiențe făcute sub cea mai strictă supraveghere științifică. Este indiscutabil că această stare este posibilă și nu se poate nega faptul că, într-o fază mai profundă a transei, se poate ajunge la separarea aproape perfectă a conștiinței de trup, uneori intenționat, alteori nu. Cei care nu au efectuat studii în această direcție și doresc să analizeze imparțial literatura referitoare la subiect, se vor mira de materialul doveditor, pe care oamenii de știință și medici, care au avut curajul să cerceteze acest domeniu, îl numesc în mod special „psihologia anormală”.

Oameni recunoscuți ca pregătire și imparțialitate, ca răposatul F.W.H. Myers, care a dobândit o glorie cum nici un alt cercetător nu a avut, au efectuat un număr uriaș de experiențe pe baze perfect științifice. Mai târziu, ei au dat publicității rezultatele obținute. Cine are răbdare și timp să răsfoiască aceste volume va găsi destule dovezi să se convingă: conștiința omului se poate separa de trup și în timp ce acesta e încă în viață. Dacă în stare de somn, această separare este de cele mai multe ori intermitentă și nu e chiar sigur că poate fi atinsă, ea poate fi inclusă, în situații clare și stări surprinzător de anormale, de o fluctuație afectivă acută, ca de exemplu în caz de leșin.

Dintre cercetătorii care s-au străduit în mod deosebit să pătrundă fenomenul de transă hipnotică - fără să țină cont de scepticismul pătimăș al celor care nu au făcut ei înșiși efortul să efectueze aceste experiențe - și au perseverat sînt următorii: dr. James Braid, chirurg din Manchester; abatele Faria, preot francez care a cunoscut această artă în India; Charcot, neurolog francez care a efectuat experiențele în spitalul Salpêtrière din Paris, dr. Lebeault din Nancy și Bernheim, elevul său; generalul dr. Moll,

care a scris o comunicare frumoasă despre acest subiect, atît cît era cunoscut la acea vreme; cel care a fost Alexander Erskine din Londra; dr. Esdaile, medicul șef al spitalului de stat din Calcutta, care a efectuat trei sute de experiențe mai importante și mai multe mii de operații mai mici fără utilizarea nici unui anestezic, fără a provoca dureri pacienților, pe care îi anestezia cu ajutorul magnetismului.

Acele persoane, care au fost aduse în stare de transă, au uitat total de corpul lor, au fost martorii unor evenimente trecute, au depus mărturie despre ele, sau au observat oameni la care au fost trimiși de cei ce le-au provocat această stare. Și, deși corpul le-a rămas cel personal, au dobîndit o conștiință superioară.

Nu este nimic nou în experiențele de hipnotism, căci ele erau deja practicate de preoții egipteni și pe vremea vechilor proroci caldeeni. Experiențele vechi, însă, au prea puțină forță de convingere pentru epoca modernă.

Această cercetare demonstrează că Eul conștient nu este corpul, pentru faptul că în cea mai profundă și rară stare de transă, cele două se pot separa și pot fi reprezentate ca două entități distincte. În acest fel, acea parte a spiritului care conține conștiința devine independentă. Transa reală, de gradul trei, este un fenomen mult mai rar decît oricare altă stare din cercetările de hipnotism, și ea poate fi creată azi utilizînd un fel de autohipnoză, practică de Yoghini, fahiri și negrii din Africa, în calitate de „vraci”. Omul hipnotizat în acest fel, (cercetătorii mai vechi utilizau termenul de „mesmerizat” sau „magnetizat”) ajunge atît de rigid încît pare mort. El nu aude nici un zgomot și e mut ca mormîntul. Pupilele ochilor se întorc în sus. Revenit la starea de veghe, el va susține că, în timpul stării de transă, a fost în inconștiență fizică totală. Pe de altă parte, îndeosebi în stările de transă mai ușoare, destul de des are loc mutarea centrului personalității, caz în care respectivul își poate controla vorbirea și poate descrie amănunțit întîmplări și evenimente îndepărtate, despre care susține că se întîmplă chiar în acel moment, sau persoane despre care știe precis că au fost împreună cu el.

Erskine descrie o transă de un gen mai ușor, un caz foarte intuitiv. Ca să demonstreze un exercițiu al lui Sir Arthur Conan Doyle, el și-a hipnotizat unul din pacienți pînă a ajuns în transă. Spiritul pacientului s-a plimbat prin toată piața din centrul Londrei și în casa lui Lady Doyle din Westminster și a relatat că doamna stă într-o cameră pe care apoi a descris-o cu lux de amănunte. Comunicarea și descrierea s-au dovedit a fi exacte! Telepatia nu explică acest fenomen, deoarece Erskine relatează un alt caz în care persoana hipnotizată a putut da o descriere de trei ore privind activitatea, călătoriile, faptele și convorbirile tatălui său, unul dintre funcționarii ambasadei Portugali-ei. Tatăl a confirmat adevărul acelei descrieri și exactitatea ei. Dar nici hipnotizatorul și nici tînărul nu au avut în prealabil cunoștința de locul unde se afla funcționarul sau de intențiile acestuia.

Demonstrarea faptului că spiritul se poate detașa de corp este suficientă pentru susținerea afirmației că Eul nu este identic cu corpul. Această certitudine arată foarte clar că Eul poate face și avea exact aceleași efecte, în stare de transă hipnotică ca și în viața de zi cu zi, numai că nu poate folosi mijlocul fizic, din cauza stării neînsușite de transă.

Existența vieții presupune gîndire conștientă preocupată de aceasta. Și din aceste experiențe se poate vedea că viața însoțește spiritul chiar și atunci cînd spiritul se desparte de conștiința-corpului, fără a provoca moartea corpului, deoarece separarea este doar temporară. Este destul de evident deci că spiritul și viața se manifestă prin intermediul corpului, așa cum, de exemplu, curentul electric devine vizibil prin bec, deși propria existență nu depinde în întregime de el. De altfel, cei doi pot funcționa și separat, așa cum s-a demonstrat pentru starea anormală de transă hipnotică și cea de somn.

Alte dovezi, mai ușor de respins, sînt aduse de rezultatele cercetării psihologice și ale spiritismului. Acestea, însă, sînt mai puțin corespunzătoare deoarece marea lor majoritate privind acest subiect sînt calitativ diferite și, în vreme ce una este clară, cealaltă este revoltător de absurdă sau poartă pe ea pecetea evidentă a escrocheriei. Dacă, în-vă, analizăm imparțial comunicările referitoare la astfel

de fenomene, putem descoperi în ele unele mici indicii ale faptelor reale, care arată de asemenea că personalitatea rămîne chiar și după distrugerea totală a corpului, ca în exemplul incinerării morților.

Societatea pentru Cercetări Psihologice a adunat, vreme de jumătate de secol, numeroase comunicate despre apariții de spirite, ședințe cu medium etc. Savanți de prestigiu, ca Sir William Crookes, Sir Oliver Lodge, profesorul Hans Driesch și Sir William Baret, în urma cercetărilor vaste efectuate cu medium, au fost nevoiți să recunoască principiul de bază al spiritismului, că morții trăiesc în continuare și că, în anumite împrejurări, se poate lua legătura cu ei. Întîmplător, unul dintre prietenii autorului acestei cărți, răposatul Alfred Vout Peters, a fost un medium la care Sir Oliver Lodge a apelat mai des. Peters s-a născut cu aptitudini foarte rare și renumite: nu numai că vedea clar „morții” dar, vorbind cu ei, putea să transmită mesaje celor rămași în viață. O mare parte a vieții și-a petrecut-o în călătorii prin întreaga Europă și a oferit dovezi și probe mai multor personalități renumite, despre realitatea vieții de dincolo, personalități reprezentînd aproape jumătate din capetele încoronate ale Europei, după cum Peters a și remarcat glumind.

Va fi suficient un singur exemplu privind aptitudinile sale, despre care a depus mărturie publică domnul Wallis Mansford, secretarul Institutului din Londra. În 1922 domnul Vout Peters a comunicat domnului Mansford următoarele: „Acum este alături de dumneavoastră spiritul unui tînar de o frumusețe fizică rară, cu trăsături fine, părăs, spirit neastîmpărat și personalitate magnetică puternică. Îl văd într-o grădină frumoasă, poartă o haină de flanelă. Avea obiceiul să stea cu brațele încrucișate, călare pe scaun, cu fața spre spătar. Nu aveți cumva o fotografie în casă care să îl reprezinte în această poziție? Spiritul este al unui om încă tînar, care a murit în străinătate, în timpul războiului. Îl văd într-o climă caldă, iar ultimele ore din viață a suferit din cauza setei. Este foarte apropiată o aniversare în legătură cu el.”

Domnul Mansford i-a răspuns că nu are nici o fotografie; însă cînd a ajuns acasă și a căutat între fotografiile și hîrțile sale, a descoperit fotografia lui Rupert Brooke, cu-

noscutul poet militar. Poza îl arăta pe Brooke șezînd în grădină exact în poziția de care amintise mediumul. Domnul Mansford era interesat și atras de Brooke. Fotografia i-a fost dăruită de mama tînărului. În ceea ce privește descrierea, toată lumea știe că aceasta corespunde perfect aspectului exterior al poetului, în timp ce referitor la exactitatea ultimelor cuvinte, trebuie să amintim, că Brooke a murit pe o navă-spital pe marea Mediterană. Aniversarea unui an de la moartea lui urma după cinci zile de la data cînd Peters vorbea despre el. Deși în mulțimea celor ce au presupuse capacități de medium nu sînt puțini cei ce induc în eroare pe alții cît și pe ei înșiși, totuși oameni ca Peters amintesc de acele aptitudini primitive, atrofiate și pierdute pentru totdeauna în urma dezvoltării necesare și legitime a însușirilor fizice și spirituale ale omului.

Cei care nu își lasă spiritul pradă deprimării știu că cercetarea hipnotismului și a sufletului în întregul lui a început să cîștige un anumit prestigiu și în cercurile academice. Diferite țări au deschis cursuri universitare pentru a încuraja cercetarea sufletului, în timp ce dr. J.B. Rhine, în cadrul Universității americane Duke, a dus analiza percepției extrasenzoriale în laborator pînă la acel punct unde realitatea telepatiei și a vederii telepatice a putut fi dovedită cu certitudine, încît acestea au intrat în rîndul științelor experimentale cunoscute. Profesorul William Mc. Dougal, renumit american ale cărui cercetări referitoare la psihologia anormală sînt cunoscute, nu a șovăit să declare că activitatea dr.-lui Rhine a dat cea mai grea lovitură materialismului biologic.

Un număr imens de comunicări prezintă sute de alte asemenea cazuri autentice celor care nu precupețesc efortul de a consulta această literatură. Toate aceste cercetări arată că există încă o lume, imaterială, în care Eul conștient al omului sau spiritul poate activa complet independent și rațional, chiar dacă corpul este așezat în mormînt.

Sînt mulți cei ce se comportă față de domeniul cercetării psihologice, respectiv spiritismul, cu o aversiune adînc înrădăcinată. Parțial, acest lucru se justifică datorită abuzurilor evidente legate indestructibil în acest domeniu de f. nomenene reale și adevărate. Dacă scepticii sînt religioși,

atunci ei văd alături de aceste experiențe profilul negru al diavolului - dacă sînt de formație științifică, atunci ei privesc toată problema ca pe o escrocherie. Pe scurt, de vreme ce tema nu e considerată acceptabilă, nu se acceptă nici dovezile respective. Asemenea oameni pot analiza întrebarea „Cine sînt eu?” referitor la corp și fără ajutorul literaturii spiritiste. Există, totuși, un șir de mărturii demne de atenție, a căror autenticitate este fără dubiu și cu concluzii clare. Cu diferite ocazii, în diferite părți ale Asiei și Africii autorul s-a întâlnit cu Yoghini și fachiri, care aveau capacitatea deosebită de a-și putea opri respirația, activitatea inimii și circulația sanguină, ba mai mult, după cîteva ceasuri sau zile petrecute în sicrie lipsite de aer, sau „înmormîntați” sub pămînt, au reușit să pornească aceste funcțiuni din nou. Pentru a putea distinge pe impostori de posesorii adevăratelor forțe, autorul a analizat aceste realizări cu multă grijă iar convingerea lui fermă este că astfel de forțe există în realitate. El nu dorește să prezinte experiențe personale în legătură cu această temă, deși, recent, unul dintre Yoghini a petrecut nu mai puțin de 40 de zile închis într-un mormînt sigilat și zidit din piatră. Dar există și dovezi independente și foarte greu de atacat, toate apărute din 1936 înapoi.

Prima este un fragment dintr-un ziar indian demn de încredere „The Madras Mail”, proprietate britanică, avînd redactor un englez, cu experiență jurnalistică temeinică de o viață:

DEMONSTRAȚIE YOGA ÎN FAȚA A 15.000 DE MARTORI. TREIZECI DE MINUTE ÎNMORMÎNTAT DE VIU

Masulipatam, 15 decembrie 1936

Duminică seara Yoghinul din Mysore, Sankara Narayanaswami, a prezentat în fața templului un punct de atracție demn de menționat; în prezența unei mulțimi de 15.000 oameni, a fost înmormîntat de viu pentru aproximativ o jumătate de oră.

Lt. colonelul K.W. Ramana Rao, ofițer districtual al Ministerului Sănătății, care a fost prezent ca observator, a preluat de la Yoghini, înaintea încercării, o scrisoare în care acesta declara că face totul pe întreaga lui răspundere.

Yoghinul a fost așezat în lada pregătită în acest scop, pe

Cântarea supraeului

urmă lada a fost coborâtă într-o groapă, acoperită ulterior cu pământ. Aproximativ o jumătate de oră mai târziu, a fost scoasă afară, iar Yoghinul a fost găsit în ea, în transă. După încă o jumătate de oră și-a redobândit conștiința de sine. Mulțimea l-a aplaudat.

A doua dovadă provine de la prietenul meu, maiorul F. Yeats-Brown, care a făcut parte din compania de lăncieri din Bengal, timp de douăzeci de ani. El a publicat următoarea știre în ziarul londonez Sunday-Express:

„Învieerea” din morți este o pactică des întâlnită în magia indiană. Eu însumi am văzut așa ceva de două ori. Timp de douăzeci și patru de ore, adeptul face o pregătire secretă care constă din purificare, post și înghițirea aerului.

Înainte de intrarea în transă, adeptul inițiat are o stare de amețală. Prin apăsarea arterelor, el devine inconștient. Discipolii îl înmormîntează.

Unul dintre cei la care am asistat a petrecut o oră în starea de transă iar celălalt adept cincisprezece minute. Medicii care au examinat „cadavrul” au stabilit lipsa oricărui semn de viață. După trecerea timpului stabilit, adeptul a revenit la viață.

Experiența nu este pentru public - corpul rigid devine elastic, buzele ținute strîns se despart și se aude un oftat, pe care, cel care îl aude, nu îl mai uită niciodată.”

A treia dovadă este din ziarul Sunday Times din Madras, numărul din februarie 1936. Sună în felul următor:

CEL CARE ÎȘI STĂPÎNEȘTE INIMA ȘI PULSUL

„În prezența colonelului Harry, medicul șef al autorității din Ahmedabad și a mai multor medici, Yoghinul Swami Vidyalkankar și-a surprins publicul cu acea demonstrație deosebită prin care, pentru un timp destul de lung, și-a dirijat activitatea inimii și pulsul. Cu ochii închiși, ghemuit, și-a oprit brusc inima și circulația sîngelui. În acest timp, inima i-a fost verificată și i s-a făcut o electrocardiogramă. Examinarea a arătat că el își controlează amîndouă organele.

El a mai prezentat și alte fapte miraculoase, printre care cel de a sta culcat într-un mormînt, timp de douăzeci și cinci de ore.”

Cazul din urmă are o putere de atestare deosebită, de-

oarece s-a petrecut în prezența unui cetățean englez instruit, membru al armatei și, în același timp, medic. Concluzia este că putem fi siguri că s-a făcut o examinare severă.

Cei dispunând de timp pentru o analiză temeinică și care acceptă să facă un efort de câțiva ani pentru a căuta comunicări ale unor astfel de cazuri, pot spera în rezultate bogate, deși autorul știe că Yoghinii ce stăpînesc forțe deosebite se retrag din fața publicității, și ocolesc marile orașe.

Ce ne spun astfel de cazuri?

Oare nu stabilesc ele că răsuflarea vieții nu este același lucru cu Eul adevărat? Nu oferă ele dovada de netăgăduit că, deși activitatea vitală, fizică este oprită, Eul, realitatea personală, poate reapare după un anumit timp nestirbit și nediminuat ca existență?

Nu arată oare că, în sensul strict al cuvîntului, corpul poate deveni cadavru fără ca existența personalității individuale să se restrîngă?

Nu demonstrează ele că acele forțe vitale, care dau posibilitatea să ne desfășurăm activitatea și să ne mișcăm zi de zi, nu sînt neapărat rezultatul țesuturilor corpului și al mușchilor? Legătura lor cu corpul poate fi de aceeași natură ca și a curentului electric cu becul, exemplul dat anterior.

Nu conțin oare aceste cazuri și faptul că experiența Eului rămîne de-a lungul unei vieți întregi, în timp ce cea a corpului este doar suportul profund al acestei conștiințe?

Dacă aceasta din urmă ar fi organic legată de corp, atunci ele nu ar putea fi despărțite niciodată. De exemplu, căldura este una dintre caracteristicile focului. Acolo unde găsim foc, obligatoriu găsim și căldură. O asemenea legătură în cazul unui foc rece nu poate fi imaginată. În mod similar: dacă Eul ar fi funcția unui organ al corpului, niciodată nu ar putea fi despărțit de el, așa cum se întîmplă în cazul somnului adînc, transă hipnotică sau la înmormîntarea fahirilor. Cu alte cuvinte: adevăratul Eu, sufletul, dacă se poate numi așa, nu este unul și același lucru cu corpul. Deoarece Eul nu poate fi văzut prin nici un fel de lupă.

Căutarea supraeului

Este cert faptul că, în clipa când se îndepărtează Eul conștient din creier, acesta nu este altceva decît o bucată de materie inertă. Fără prezența Eului nu se poate produce nici un gând, nu se poate forma nici o idee despre sine, mediul înconjurător, caracteristici ascunse și nici despre obiecte materiale.

Materialiștii, susținînd că inteligența și viața sînt rezultate ale organelor fizice, au dreptul la acest punct de vedere, dar, din moment ce încă nu au putut crea viață și inteligență în laboratoare, nu există nici un motiv pentru a presupune că teoria lor este mai bine fundamentată decît a filosofilor care susțin contrariul, și anume: curentul de inteligență și viață își are sediul în corp, dar nu este produsul lui. În plus, acești vizionari și înțelepți afirmă că au găsit confirmarea afirmațiilor lor pe calea unică posibilă experimental, și anume prin despărțirea reală a acestor două entități. Cu alte cuvinte: Eul personal a fost despărțit de corpul fizic. Ei dețin dovezi pe baza cărora spun că acest lucru se practică deja de sute de ani. Pornind de aici, putem considera că merită să fie analizate, chiar în trecere, acele teorii, conținînd presupunerea că, deasupra elementului spiritual și a celor chimice se află un element care nu este de natură fizică. Ele valorează mai mult deoarece oferă dovezile dorite oricui acceptă să îndeplinească condițiile preliminare și dorește să lucreze cu răbdare și sincer. Mai mult, ele sînt valoroase și deoarece servesc tuturor și, trecînd cu vederea teoria pură, nici un materialist, nici măcar un om de știință nu poate aduce dovezi contrare celor semnalate.

Pînă în clipa în care un om de știință va putea crea o ființă umană și astfel să dovedească adevărul teoriei materialiste, explicația dată aici Eului imaterial aflat deasupra omului se poate bucura de aprecierea, pe drept, a oamenilor la fel ca orice altă teorie elaborată pînă acum și considerată acceptabilă. După această constatare ne imaginăm Eul ca pe ceva căruia corpul omenesc îi este subordonat. Explicația de mai sus presupune conștiință permanentă, în spatele căreia impresiile fizice se dezvăluie cu o existență independentă, de sine stătătoare în decursul vieții, dar nu mai departe. În plus această teorie afirmă hotărît că dovada este la îndemînă, în spiritul și inima fie-

cărui om, și că, prin practicarea fidelă a metodelor prezentate aici acesta se poate convinge de adevărul lor absolut.

De ce să ne fie frică să devenim infideli concepției generale materialiste a omului, care se străduie să fundamenteze personalitatea exclusiv pe lumea fizică cunoscută? De ce să respingem acele semne clare și chemări prin care atît natura cît și experiențele ne arată existența corpului doar ca sediu, dar nu și deplinătate a omului? Cel care are atît curaj și răbdare pentru a-și activa intelectul, independent de ideologia obișnuită, în final primește drept răsplată descoperirea adevărului etern referitor la om. A te mulțumi cu teoriile științifice și filosofice curente, ce pot și se schimbă total în decursul cîtorva zeci de ani, sau care pot fi calificate ca imperfecte sau greșite de generația următoare, înseamnă mărturisirea lașității și lenei în ce privește viața spirituală. Adevărul nu este pentru leneși și timizi.

Sînt oare eu corpul?

Această întrebare trebuie examinată cu multă chibzuință și în cel mai înalt grad. Toate argumentele și răspunsurile de pînă acum le putem uita cu adevărat, deoarece ne putem ridica în imperiul gîndirii, din fizică în metafizică, unde este suficientă o singură idee adevărată pentru a răsturna iluzia conform căreia Eul sălășluiește în corp și nicăieri altundeva. Faptul că această teorie poate fi adevărată îl explică nu numai acea stare adîncă, a somnului fără vise sau inconștiența (leșin, transă) deoarece în aceste stări Eul dispare complet din corp. În această stare, corpul fizic inert dispare pentru fiecare om, pentru ca după aceea, cînd își revine, să se trezească, să își amintească și să îl descopere din nou. Greșeala făcută de filosofii occidentali în cercetarea adevărului conștiinței se află în faptul că nu consideră cele trei stări, cea de veghe, vis și somnul fără vise, egale ca valoare.

Fapte separate nu pot da decît rezultate separate. Doar totalitatea faptelor poate da adevărul întreg. Psihanaliza a pornit, în sfîrșit, pe drumul cel bun prin examinarea origini și semnificației viselor, deși rezultatele acestei examinări sînt încă destul de discutabile. Viața există în stare

Cautarea supraeului

embrionară încă înainte ca omul să poată pronunța cuvântul „Eu”. Starea de spirit a embrionului corespunde exact stării de somn adânc a adultului. În aceasta din urmă, fiecare parte a corpului fizic rămîne intactă însă „Eul” dispare, lipsește senzația existenței personale și încetează orice experiență, chiar dacă știm că în mod sigur conștiința Eului revine la lumină și că dispariția lui este trecătoare. Simțim că intelectul conștient, care a apărut prin „Eu”, se va întoarce intact și neschimbat.

Întreaga personalitate împreună cu amintirea bucuriilor și durerilor, cunoașterea acumulată, conștiința egoistă sînt departe în somnul adânc. „Egoul” dispare total din corpul fizic ca atunci cînd se instalează moartea. El nu are nici măcar un corp de vis. Acesta este un punct important pe care trebuie să îl avem în vedere. Nici cea mai mică urmă a conștiinței eului nu rămîne în corp sau în intelect. Eul, în felul lui caracteristic și misterios, e despărțit de corp. Somnul adânc, deci, arată că pentru Eul personal corpul nu este nici măcar baza necesară.

Această ultimă dovadă este metafizică, deoarece a depășit deja granița fizică, ba chiar și limitele spiritelor și eului de vis. Ea este cea mai convingătoare dovadă a faptului că sufletul, esența misterioasă a „Eului”, umbra cea mai întunecoasă din somnul adânc, se desparte de corp și revine în lumea superioară a existenței imateriale, care este atît de subtilă, încît străbate sistemul nervos al corpului uman.

Răspunsul la întrebarea noastră sună cam așa: „Eul” este ceva ce există prin sine și se deosebește de corp.

Corpul nu este totuna cu Eul.

- Dar atunci ce este corpul?

Vizibil cu ochiul liber, este instrumentul cu ajutorul căruia omul recunoaște lumea obiectivă, complet diferită de viața interioară a Eului, alcătuiind împreună un tot. Această lume exterioară o simțim ca pe ceva cu totul aparte de noi. Sentimentele ce apar sînt singurele legături cu lumea obiectivă. Sau așa cum Bertrand Russel e nevoit să recunoască: „Ceea ce vede psihologul, cînd examinează un creier, este în psiholog și nu în creierul examinat.”

Savantul filosof renunță ușor la culoarea roșu aprins a ui obiect, deoarece știe că, în realitate culoarea există în

propria sa imaginație. Exact la fel putem separa, în mod logic, corpul exterior de eul adevărat deoarece știm că, de fapt, acesta din urmă trebuie căutat în adâncurile spiritului și ale inimii. Nu există alt loc unde poate fi căutat. Eul este probabil singurul lucru din lume, a cărui existență reală este de necontestat.

Gânduri similare ne vin în minte când ne ocupăm de această formă neobișnuită de autoanaliză. Și dacă urmărim aceste gânduri până la concluzia finală, atunci vom reuși să înțelegem faptul real, în deplinătatea sa și nefalsificat că, deși obișnuim să ne amăgim cu faptul că sîntem una cu corpul, acest lucru nu corespunde realității. Gîndirea avansată percepe Eul dinspre interior și demonstrează faptul că „Eu” este o esență separată de corp și că expresia „eu însumi” înseamnă ceva mai mult decît apariția exterioară. Descoperirile moderne și străvechi învățături evidentiază împreună acest adevăr. Atunci de ce se acceptă explicația contrară acesteia și care este motivul pentru care majoritatea oamenilor gîndesc astfel și resping adevărul? Care este motivul pentru care aproape toată lumea, dintr-o greșită obișnuință, își confundă sinele cu corpul? Răspunsul este de acum clar. Adevăratul „Eu” a permis ca o parte a sa să se întrepătrundă cu corpul și de aceea impresia Eului se menține mai departe, absolut firesc, în corp.

Adevărul poate fi atins cu ajutorul puterii uimitoare a meditației, numai că aceasta va trebui să fie activată într-un anume fel. Pentru a atinge acest adevăr - sufletul luptă pentru a se elibera de corp trezind în noi dorința de nedescris și o curiozitate inexplicabilă. Deoarece nici unul dintre noi nu dorește să fie condamnat să fie doar hrană viermilor sau să se transformare în pulbere - și deoarece nu sîntem numai un corp trecător, nici nu se întîmplă acest lucru!

CAPITOLUL IV

ANALIZA SENTIMENTELOR

După ce am supus unui interogatoriu și am analizat sălașul pămîntesc al „Eului” omului am aflat că acesta folosește corpul doar ca reședință temporară. Deci el trebuie să fie o esență lipsită de corp.

Acest procedeu conștient trebuie să îl aplicăm din nou asupra Eului și să vedem dacă acest musafir invizibil nu poate fi găsit în cealaltă grupă largă de emoții, în sentimente? Este necesar să ne punem din nou întrebarea: din ce sîntem constituiți? Sau într-o formulare mai precisă: emoțiile, sentimentele nu pot fi, oare, despărțite de gânduri? În sensul larg al cuvîntului amîndouă au o rădăcină comună, sufletul. În viața de zi cu zi, diferența dintre ele apare datorită echilibrului schimbător dintre ele; și totuși, amîndouă sînt mereu împreună. Sentimentele și emoțiile nu pot apare fără a fi concepute în gândire. În scopul unei cercetări psihologice deosebite le putem analiza și separat.

Sînt eu, oare, sentiment, emoție? Să fie oare iubirea, răzbunarea, dorința, patima, frica, bucuria care pun adeseori stăpînire pe noi, Eul? Această întrebare trebuie pusă dacă omul dorește să pătrundă în cotloanele ascunse ale Egoului și intenționează să îi observe funcționarea.

În clipe diferite, cele mai diferite emoții și sentimente, cerești sau demonice, pun stăpînire pe noi.

Un șir lung de emoții ne domină pe rînd. Comparînd corpul cu sentimentele, rezultatele sînt surprinzătoare. Corpul rămîne rigid, în poziție relativ stabilă, în timp ce emoțiile, dorințele și pasiunile sînt într-o stare de mișcare continuă. La om aspectul exterior aparent se schimbă foarte încet de la un an la altul, în timp ce fluctuațiile sentimentale apar uneori din oră în oră. Această nestatornicie

și schimbare rapidă a dispoziției este o caracteristică demnă de încredere a naturii sentimentale a omului. Fluxul și refluxul sentimentelor sînt comparate cu apa, în timp ce fermitatea corpului e comparată cu pămîntul. Amîndouă comparațiile sînt pe cît de adevărate, tot atît de potrivite.

Omul este vesel și încrezător astăzi iar mîine nefericit și timid. Omul este întotdeauna victima sentimentelor sale, purtat de colo-colo de atracțiile și respingerile stîrnite de experiența corpului și activitatea spirituală.

Izbucnirile răzbunării sau înlăcărarea dorinței sexuale pot determina fapte care mai tîrziu pot fi regretate; de aici impresia că asemenea fapte nu sînt reprezentative pentru eul nostru adevărat, ci mai degrabă îl denaturează.

În perioade mari de timp, o parte a firii noastre personale tinde să se schimbe în așa fel încît eul nostru ar fi fost poate șocat și rușinat înainte de vîrsta de 20 de ani de fapte care par tentante acum pentru el.

Acele griji care ne frămîntă astăzi pot să dispară într-o zi, două sau o lună, pentru a nu mai reveni poate niciodată, însă omul știe că impresia „Eului” nu dispăre. El este singura noastră realitate constantă.

Oare, între aceste fluctuații sentimentale, uneori derutante, există măcar una singură stabilă, de care să ne agățăm și despre care să putem spune: „Acesta sînt Eu.”? Omul poate parcurge întregul șir de sentimente: iubire, ură, gelozie, teamă, sîngăcie, curaj, doliu, entuziasm, dar nu găsește nici măcar unul singur despre care să afirme justificat „Eu sînt Eu-însuși!” În realitate, atît sentimental cît și fizic, omul este ființă complexă. Simțim aceste sentimente și emoții trecătoare dar nu spunem despre nici una: „Acesta este Eul neschimbat.” Ceea ce putem spune, însă, este: „Eul are experiența urii, iubirii, geloziei etc.”. În momente diferite omul poate recunoaște în sine tigru, papagalul sau maimuța, îngerul și sfîntul și, cîtă vreme aceste schimbări sînt numai sentimentale, ele nu pot fi identificate cu Eul real.

Cînd omul reprimă o patimă, cine e acela care o reprimă? Cel ce reprimă conține deja acel „Eu” mai profund. Pe de altă parte, simplul fapt că omul zice: „Mi-e frică de aceasta” sau „răzbunarea mea”..... în loc să zică „sentimentelor mele le este frică de aceasta” sau „sentimentele

Căutarea supraeului

mele sînt răzbunătoare", arată, firește, imediat că „Eul” se prezintă ca fiind ceva deosebit de sentimente și care trece el însuși prin experiențele unor astfel de sentimente. Acest lucru nici nu poate fi altfel. Căci, dacă omul ar fi unul dintre sentimente sau nimic mai mult decît o colecție de asemenea sentimente, dacă noțiunea de Eu ar fi demonstrată prin instinctele nobile sau mai puțin nobile, pe care le simte pe moment și dacă natura lui profundă ar fi alcătuită din aceste sentimente fluctuante, exprimarea lor s-ar modifica în mod corespunzător și el nu ar aminti despre sine ca despre proprietar. Deci sentimentele sînt ale mele, dar nu se identifică cu mine însumi.

Eul este preocupat de idei ca: sînt norocos, nefericit, inconștient, epuizat, vād, acesta este al meu. Noțiunea „Eu” se păstrează în toate acestea, deoarece nici una dintre aceste idei nu poate fi gîndită fără conceptul „Eu”.

Ori de cîte ori omul folosește expresiile amintite mai înainte, fără să vrea, afirmă adevărul că, în realitate, „Eu” este independent de sentimente și doar se retrage în spatele acestora.

Certitudinea că știu despre sentimentele mele nu înseamnă că ele constituie „Eul” meu. Un lucru este existența cuiva care simte și cu totul altceva este experiența sinelui său. Această diferență este deosebit de importantă și pretinde o exprimare exactă. Fluctuația sentimentelor care vin și pleacă nu poate fi identificată cu „Eul” stabil.

Ultimul trebuie să fie permanent și mereu prezent, ceea ce arată că dubiul referitor la existența noastră nu va apare în noi niciodată. Dacă nu ar fi prezent în noi tot timpul, omul poate s-ar îndoi că există în el un asemenea „Eu” permanent.

Pe lângă aceste dispoziții schimbătoare rămîne, deci, senzația „Eului” neschimbat. Dintre toate, el este singurul static. Senzația aceasta a Eului se înrădăcinează atît de adînc în om, se ascunde atît de profund în centrul propriu-zis al ființei sale, încît el este nevoit să recunoască: dintre toate senzațiile, aceasta este singura permanentă. Dispozițiile vin și trec, dar senzația Eului în stare de veghe nu dispare niciodată. De fapt toate sentimentele sînt doar valuri ce se zbat pe suprafața oceanului „Eu-sînt”.

Dovezi în această privință găsim și în alte domenii. În

somnul cel mai adînc nu simțim nici supărare, nici dorințe și nici bucurii. Speranța și ura, împreună cu alaiul de sentimente dispăre cînd ajungem în această stare. Orice senzație personală încetează ca și cum nu ar fi existat vreodată. Omul nu iubește nimic, nu urăște nimic și nici nu dorește nimic. Dacă Eul nostru adevărat s-ar compune din sentimentele noastre, atunci acestea ar fi permanente. În mod obligatoriu, ar trebui să le simțim și în somnul adînc și nu s-ar putea șterge niciodată din conștiință. Știm că atît timp cît viața se derulează fără întrerupere, „Eul” există la fel de neîntrerupt. Separarea sentimentelor de eu din timpul somnului adînc, dovedește că, din punctul de vedere al naturii lor, cele două sînt separate.

Nu se pot imagina sentimente ce apar fără mine, cel ce simte, deci fără subiect. Cînd am o anumită senzație și o gonesc, așa cum se întîmplă în transă, leșin sau somn adînc, existența „Eului” va continua. De aceea nu senzația este începutul real al vieții, ci acel „Eu” mult mai profund, misterios și imperceptibil care este martor invizibil al supărării, fricii și speranțelor sale. Orice dispoziție sentimentală este cuprinsă în esența ei în conceptul de bază al „Eului”. Sentimentele se înșiră pe „Eu” ca mărgelile pe șnur.

Acest aspect poate fi clarificat și altfel, și anume comparînd diferitele fluctuații de sentimente cu imaginile proiectate pe pînza albă a ecranului cinematografic.

În continuare la toate acestea se mai pot adăuga și alte observații, dar este inutil să repetăm, amănunțit, analizele utilizate privind „Eul” fizic, valabile și pentru „Eul” sentimental; este de ajuns să le reamintim pe scurt.

Aceste raționamente metafizice sînt suficiente pentru a putea ajunge la izvorul adevărat al materiei și a arăta că oricare ar fi faza alternativă a experienței în interiorul „Eului”, stările afective în sine nu alcătuiesc nici singure și nici în ansamblu esența reală a omului. Convingerea identității personale, de care dispune fiecare om, rămîne și atunci cînd nu există un sentiment anume pe care să se sprijine. Identitatea rămîne aceeași chiar și în lipsa tuturor sentimentelor, deoarece realitatea ei nu permite trepte și nici nu se poate diviza.

Aceasta este mai mult decît o dovadă, o experiență în

Căutarea supraeului

sensul că spiritul cititorului îl îndreaptă într-o direcție precisă, unde va apare din interiorul său o atitudine schimbată vizavi de sine însuși. Este un efort, prin încercarea de a conștientiza mai precis pentru sine ceea ce are loc în el, în inima și intelectul său. Dacă astfel de gânduri străbat mai des spiritul lui, datorită unui șir de gânduri consecutive, dirijate de capacitatea superioară a intelectului în spiritul cercetării solide, atunci ele se transferă în mijloace raționale de a ajunge la înțelegerea Eului adevărat. Puterea meditației profunde este atât de importantă că, utilizată corect și efectuată regulat, nu numai că va îndrepta omul pe căi noi, ci mai mult de atât, va corecta părerile eronate. Deși vedem că omul, privit analitic, este în realitate o ființă care nu își are rădăcina în viața sentimentală, ci mult mai adânc, totuși, în viața de zi cu zi, se comportă ca și cum contrariul ar fi adevărat. Fluctuațiile sentimentale le consideră drept Eul adevărat și permite ca ele să îl dezechilibreze mai întâi, ca apoi, fluxul și refluxul lor să îl poată purta de colo-colo. Ba mai mult, se identifică așa mult cu sentimentele, în simpatiile și antipatiile ce apar zilnic, încât le consideră „Eul” propriu și, fără o clipă de gândire, le acceptă drept criterii valorice profunde ale vieții. Metoda de gândire încercată mai sus, însă, înfinge pumnalul adevărului în aceste iluzii deosebit de atrăgătoare.

Sezînd comod, să ne izolăm de impresiile și sentimentele ce provin din mediul înconjurător, și care, în mod obișnuit, preocupă zilnic spiritul nostru și să ne apucăm, încet, pas cu pas să cercetăm Eul din interiorul naturii noastre. Aceasta este cea mai bună Yoga. Și dacă, pînă acum rezultatele sînt negative, deocamdată s-a dovedit că prin intermediul unui proces de excludere este posibil să neglijăm psihologic mai întâi cele cinci simțuri, pe urmă organele corpului și funcțiunile lui și în final corpul în sine ca și o serie de experiențe sentimentale demonstrînd doar ce nu este „Eu”; chiar și numai acest lucru este o pregătire de o valoare deosebită, deoarece îndepărtează reprezentările eronate, uzate. După excluderea falsurilor rămîne un singur lucru: adevărul.

Se pune acum o întrebare: „Această autoanaliză logică trebuie repetată zilnic, în acest fel?” Răspunsul este: „Nicidecum!” Practicantul va efectua analiza următoare zilnică nu repetînd mecanic cele anterioare, ci, mai înainte de toate, străduindu-se să găsească noi dovezi în demonstrația lui, să fie original și să găsească noi puncte de vedere.

Metoda autoanalizei introspective prezentată aici are ca scop să creeze o bază mai largă pentru gîndirea personală a cititorului. În afară de aceasta cititorul va trebui să se străduiască să o adapteze temperamentului, cunoașterii și educației sale și să o extindă, ca pe urmă, treptat și cu grijă, să meargă mai departe pe propriile lui picioare. Aici nu facem altceva decît să îi indicăm direcția, ca pe urmă să meargă mai departe cu întreaga capacitate a gîndirii sale independente și el, la rîndul lui, să devină creator. De aici se poate conchide că nu este necesar să se repete dovezile pe care practicantul le consideră deja vechi. Pe de altă parte, însă, va fi inutilă și se va sfîrși, în mod obligatoriu, cu un eșec, încercarea îndreptată spre accelerarea progresului, înainte de a fi pătruns în profunzime.

Dacă practicantul reține aceste măsuri de precauție, poate trece la întrebări pe care să și le adreseze lui însuși, în timpul citirii și al gîndirii și, pe calea unor idei formulate clar, să își analizeze alcătuirea sa personală, trebuind să fie atent să dezvolte aceste idei lent, pentru ca ele să cîștige importanță precisă și suficientă greutate. Pe urmă aceste idei vor trebui să fie prezentate ca un șir de dovezi strict logice. Un procedeu greșit ar fi dacă cel ce studiază formulele raționale le-ar urma orbește. Ceea ce se dă aici nu servește decît ca un îndrumar pentru gîndirea individuală și mod de a crea în jur o atmosferă deosebită. Dar, independent de aceasta, omul trebuie să insiste să își creeze și prelucreze el însuși linia separată, independentă a gîndirii sale analitice. Metoda și dovezile pe care le-am prezentat aici și în *Cărarea secretă*, carte apărută anterior, pot fi privite numai ca astfel de îndrumări. Ele nu trebuie urmate orbește, ci sînt date pentru a da o direcție eforturilor celui care caută și pentru a-i deschide noi domenii de gîndire. Experiența interioară a vieții trebuie trasfor-

mată în subiect, împreună cu tensiunea înaltă ce o însoțește și soluțiile eliberatoare. Trebuie să își formeze punctele de vedere totdeauna singur, să analizeze problema „Eului” mereu temeinic, pînă cînd, în urma acestei disecții spirituale, conștiința sa stă în fața lui clară. El trebuie să încerce să găsească argumente personale noi, tematica cuprinzînd contribuția sa inițiatore extinsă și îmbogățită, fără a se limita strict la subiect. Omul trebuie să privească în urmă, la experiențele zilnice, și să se străduiască ca din ele să tragă învățăminte, ce pot fi utilizate ulterior în scopul cunoașterii lui însuși.

Scopul tuturor acestor idei este de a trezi în cel ce studiază o asemenea dispoziție sufletească, o ambianță spirituală și așa o dorință de adevăr, încît să se pregătească terenul corespunzător pentru iluminare. Pornind de aici, a repeta papagalicește cele citite sau auzite este absolut inutil. Cel ce studiază trebuie să facă eforturi serioase, să chibzuiască pe îndelete totul și să pătrundă în adevăratul centru al propriei sale ființe cu o inteligență pătrunzătoare iar dovezile și faptele altora le poate folosi doar ca făclii pentru a-și ilumina drumul. Doar el însuși este călătorul, așa că trebuie să avanseze cu grijă.

Strădania se îndreaptă spre rezolvarea problemei „Eului”, pentru a putea ajunge la baza ascunsă. El trebuie să fie contemplatorul imparțial al propriei sale firi: să își privească propria personalitate aproape ca un străin, dacă dorește ca aprecierea proprie despre sine însuși să fie corectă. Cum este posibil acest lucru, dacă nu încearcă să se elibereze de convingerile adînc înrădăcinate în viața zilnică și de fundamentul lipsit de filosofie, contrar în esență spiritului uman? Cum poate spera că fără o gîndire independentă se poate într-adevăr convinge de adevărul conform căruia corpul este doar sălașul „Eului” sau că poate descoperi, mai tîrziu, că „Eu” este doar o picătură din oceanul „Eului superior”?

Cel ce studiază nu trebuie să își limiteze cercetările la clipele ce le petrece în camera sa, în liniște. Frecvent poate folosi și clipele ocazionale din cursul zilei, cînd nu are ce face, fie pe drum, la birou, la uzină sau acasă. Și în aceste clipe poate să își readucă în memorie unele puncte din cercetarea sa interioară. Atunci nu trebuie să repete întregul

procedeu doveditor referitor la locul „Eului”, ci trebuie doar să adopte o poziție interogativă, ca și cum, brusc, s-ar întoarce spre propria sa persoană și ar întreba: „Cine este acea ființă care umblă cu acest corp sau gîndește cu această inteligență?” În acel moment nu mai trebuie să mai fie preocupat de răspuns și întrebarea trebuie lăsată să dispară încet din memorie, fără răspuns. De toate celelalte se va ocupa, în continuare, sufletul subconștient, la timpul potrivit.

Acest exercițiu „fulger”, ocazional, este deosebit de simplu, dar foarte util. Eficacitatea lui constă în faptul că firea noastră proprie este în legătură cu factorul necunoscut ei. Cu cît practicantul își îndreaptă mai mult atenția spre un procedeu personal și se obișnuiește să caute acest factor, „Supraeul”, necunoscut și misterios, și cu cît se ocupă mai mult de stabilirea existenței sale, cu atît mai repede va ajunge să intre în legătură cu el. Modul de interogare poate fi diferit, dar baza este întotdeauna aceeași: autoanaliza îndreptată spre interior.

CAPITOLUL V

ANALIZA EULUI INTELECTUAL

Disecarea corpului și a sentimentelor nu a reușit să prezinte deplin „Eul”. Omul eliberat de corp va fi suflet. Pornind de aici, trebuie să urmărim mai departe „Eul”, să ne străduim în continuare să descoperim conștiința Eului, de vălurile ce îl acoperă, pentru a ajuta mintea să se recunoască pe sine și să îl facem vizibil pentru analiză. Cu aceasta am ajuns la ultimul subansamblu principal al omului: la intelect. Între intelect și conținutul său există o legătură. Aceasta trebuie clarificată acum.

Înainte de toate, trebuie să stabilim clar că vom folosi în continuare cuvîntul „intelect” pentru a desemna cu el totalitatea gîndurilor, concepțiilor, impresiilor și influențelor spirituale care trec prin conștiință. Nu îl folosim deci pentru a desemna capacitatea de ordin superior a inteligenței de a discerne și selecta care evaluează gîndurile și ca un judecător dă sentințe privind gîndurile și adevărul lor.

Cine sînt eu? Sînt eu intelectul gînditor? Omul poate rezolva această întrebare pusă corect prin întoarcerea spre sine, căci așa vom ajunge, cu timpul, la deviza salvării noastre, în măsura în care ajungem mai aproape de adevăr pe calea gîndirii.

Și aici se pot folosi aproape toate dovezile utilizate pentru corp.

Atunci cînd omul apelează la intelect, este foarte importantă cugetarea care indică utilizarea, automată și instinctivă, a termenului de proprietar. Omul nu spune niciodată „creierul meu gîndește așa sau altfel” sau „creierul meu pleacă la Los Angeles”, ci instinctul te obligă să rostești: (eu) „gîndesc așa sau altfel” sau (eu) „plec la Los Angeles”. Dacă cercetăm pe cale filosofică de ce omul foloseș-

te aceste modalități de exprimare, observăm că este vorba de conștiința unui „Eu” interior, viu, independent de creier și, de aceea, imaterial, care impune acest lucru ca o necesitate logică. Cunoașterea temeinică a acestui punct ne arată realitatea „subconștientului” și ne ajută să ne ridicăm la nivelul conștientului.

Gîndurile au o fluctuație mai frecventă, își întind aripi-le mai larg decît sentimentele și, în modificările lor, nu prezintă nici un fel de „Eu” permanent. Chiar dacă gîndurile provin din surse materiale și se bazează pe fapte transmise prin simțuri sau dacă provin de la subiect sau au origini conștiente, ele cad întotdeauna sub incidența legii trecătoare care dirijează sentimentele și astfel nu pot prezenta nici un fel de Eu permanent. În afară de aceasta în cursul zilei, capacitatea intelectuală se modifică sub influența mediului exterior în continuă schimbare și părerea declarată în acest an poate fi complet opusă celei din anul următor. Nici un gînd deci nu poate fi caracterizat ca permanent. Numai gîndul „Eu” rămîne același.

Schimbările continue înțilnite la sentimente, caracterizează la fel de izbitor și intelectul. Mobilitatea acestei schimbări este atît de mare și neîntreruptă încît omul nu poate fi exprimat de vreun șir de gînduri, oricît de bune ar fi. Această refacere a țesăturii intelectului se petrece absolut mecanic. Idei, imagini, recunoașteri, închipuiri și amintiri se învîrt mereu, ca niște roți, în interiorul creierului, această materie minunată, care ocupă partea superioară a cutiei craniene. Gîndurile, deci, se urmează unul pe altul și nu au existență continuă, spre deosebire de „Eu” căruia îi aparțin, care este permanent și păstrează aceeași legătură cu fiecare asemenea gînd schimbător.

Pe urmă omul spune despre el: „Eu gîndesc”. Și fără să vrea recunoaște că independent de acest proces există ceva, care dirijează procesul gîndirii. Realitatea ce se află cuprinsă în noi, firea noastră, este o dovadă în plus că intelectul este pur și simplu un mijloc sau instrument în folosul gînditorului. Omul recunoaște, vag, o conștiință care creează un șir nesfîrșit de gînduri, reprezentări și amintiri și după aceea le pierde, le acceptă și pe urmă le respinge. Această experiență nu poate fi o momeală. În maxima celebră a lui Descartes: „Gîndesc, deci exist”, există o anumi-

Căutarea supraeului

tă certitudine, care face din această afirmație unul din factorii cei mai incontestabili ai vieții. „Gîndul” cuprinde în sine și faptul că trebuie să fie cineva care este „gînditor”.

Pentru conștiință, suma obiectelor exterioare este ceva servit nouă fără nici un efort din partea noastră, ca o aptitudine. Lumea gîndurilor, însă, reclamă prezența noastră activă, colaborarea și efortul nostru. Și, deoarece corpul fizic trebuie considerat în seria aceasta a obiectelor, este evident că și el face parte din lucrurile ce pot fi etichetate ca obiecte ale contemplației directe. De obicei, însă, dinamica proceselor de gîndire nu poate fi observată, dar ea nu poate avea loc fără participarea omului. Atunci cînd omul face efortul interior necesar și hotărăște să se gîndească la sine, își imobilizează oscilația gîndirii la fel cum a stabilizat și corpul, el începe să se adapteze la acel element mai profund care este resortul gîndirii și care anunță că aceasta din urmă este de altă natură. Căci orice gînd se formulează în interiorul conștiinței „Eu” și de aceea nu poate apare în fața lui. Gîndul nu este altceva decît manifestarea ideii permanente a „Eului”. Prin recunoașterea faptului că intelectul este ceva de sine stătător, se atestă teoretic și existența independentă a „Eului”. Astfel de cugetări și cercetări sînt însă de excepție; viața noastră este mult prea plină de distracții exterioare și personale încît să ne permită trăirea reală a „Eului” iar de aici tragem concluzia că nu putem deosebi „Eul” de procesul de gîndire și că, într-adevăr, nu putem arunca o privire asupra ființei noastre.

Urmează dovada, deja utilizată dar incontestabilă, că, aidoma somnului adînc, fără vise, la leșin adînc sau pierderea cunoaștinței, ca și la starea de transă pe care facherul a provocat-o singur, activitatea gîndirii stagnează total. În realitate, în acest timp se face într-adevăr pauză. Intelectul se oprește din activitate și trece în starea simplă a non existenței. Dar nu îndrăznim să afirmăm că se distruge însuși „Eul”, deoarece curentul vieții lucrează, în continuare, în corpul fizic. Dacă omul ar fi totuna cu multitudinea de gînduri, atunci o astfel de stingere perfectă ar fi imposibilă fără a șterge pe vecie și sensul „Eului”; la trezire, însă, „Eu”, apare din nou ca prim gînd. De unde și-a luat spiritul această percepție a „Eului” care în tim-

pul nopții a fost mort? Este evident că, în tot acest timp, el a trebuit să fie prezent în stare latentă. (Această experiență face aprecieri doar referitor la conștiința trează și analiza totală a celor trei stări: de veghe, somn și somn adânc.) Așadar ajungem la concluzia că „Eu” nu dispare complet niciodată, nici chiar atunci când toate gândurile dispar, astfel că atât corpul cât și intelectul aparțin acestui „Eu”. Răspunsul la întrebarea noastră sună astfel: „Eu” nu sînt gîndire, ci stau deasupra ei! „Eu” sînt „ceva care gîndește”. Pornind de aici, conștiința propriu-zisă care gîndește este „Eu” superior care este total independent și ea este singura care dirijează.

Oare chiar va putea pătrunde intelectul pe teritorii care pînă acum i-au fost închise? Ne va fi de folos să intrăm în conștiința fundamentală, finală? Are ea oare vreo capacitate necunoscută de a discerne? Nici o problemă nu este atât de neclară încît să nu poată fi clarificată prin concentrare susținută sau să nu se găsească vreo metodă pentru rezolvarea ei definitivă. Tot așa, problema „Eului” uman se poate rezolva - și se rezolvă - cu ajutorul concentrării susținute. Am amintit deja că acest drum este intelectual și că începe prin căutarea îndreptată spre interior, prin adîncirea în sine a intelectului pătrunzător. Contemplări asemănătoare celor de mai înainte nu numai că produc dovezi evidente despre natura spirituală a „Eului”, dar, de fapt, arată și calea care duce intelectul examinator spre cunoașterea adevărului ascuns.

După toate acestea, va trebui să apreciem corespunzător locul pe care îl are intelectul în firea noastră: el este aparatul „Eului”, acel mijloc cu ajutorul căruia vine în contact cu lumea organică. Ochiul nu ar vedea, dacă nu ar fi gîndirea care transmite vederea. Tot astfel intelectul nu ar lucra, dacă nu ar sta lîngă el principiul viu, care îl umple cu viață. Intelectul este o categorie inferioară iar mintea una superioară a unei aceleiași capacități de gîndire. Lumea gîndirii este un mediu adevărat, organ de legătură între „Eu” și corpul material și prin acesta cu lumea exterioară materială. Această poziție, centrul între cele două sfere, este ceea ce constituie realitatea și arată ce valoare are stăpînirea perfectă. Fără materia gîndirii, omul nu ar putea să devină conștient de mediul înconjurător niciodată.

tă. Corpul ar deveni un corp neînsuflețit, neștiutor, în care nu ar mai funcționa nici unul din cele cinci simțuri. Dacă preamărim puterea intelectului cu caracter spiritual, care îl conduce pe om la adevăr, prin aceasta înțelegem că îi arată direcția spre adevăr pînă la propriile sale limite.

O astfel de gîndire nu se învîrte într-un cerc închis ci, într-adevăr, îl ajută pe cel care studiază să ajungă la granița „Eului” superior, așa cum piatra de la gura fîntinii se desprinde după frecarea de frînghie vreme îndelungată. Pentru recunoașterea acestor adevăruri este nevoie de un intelect puternic și educat. Cei insuficient de maturi spiritual nu o pot face, pentru ei, însă, există căi mai ușoare, religioase.

Așa cum îl cunoaștem în general, intelectul care se ocupă de viața practică, zilnică, care ne dă capacitatea de a socoti, a organiza, a prescrie, a scrie ceva, de a putea lucra într-un birou sau de a executa ceva pe o masă de tîmplărie, a citi ziarul, de a prezenta punctele noastre de vedere sau chiar de a analiza compoziții chimice, acest intelect care se luptă bine cu activitatea zilnică, este scos din matca lui dacă trebuie să se ocupe de probleme ce îi depășesc orizontul. Vanitatea înăscută și trufia nu permit să recunoască această limitare și dă verdicte despre probleme spirituale și sufletești care, pe urmă, se dovedesc a fi neînțelese și lipsite de importanță. Dacă ar fi mai modest, ar recunoaște că, pe o anumită treaptă, are nevoie de forțe spirituale pentru a deveni apt să cîntărească astfel de probleme și s-ar strădui să obțină aceste capacități sau să le dezvolte, înainte de a se hazarda în astfel de aprecieri. Această atitudine dorește utilizarea îndrăzneță a intelectului, abținerea de la a se opri la orice punct ce nu este adevăr final și hotărîrea fermă de a merge înainte pe linia gîndurilor neobișnuite pînă la concluziile finale neobișnuite. În plus, reclamă imunitate față de credințe false și legături cu lumea, lucru care, în sinea lui, este deja ceva neobișnuit. Și, în final, ea cuprinde în sine o anumită capacitate de concentrare, finețea intelectului ca a lamei de bîrbierit, pentru a putea trata noțiunile cele mai abstracte. Valoarea tehnicii Yoga constă în faptul că ajută omul să își dezvolte o parte din aceste proprietăți: impersonalitatea, seninătatea spirituală; că dezvoltă concentrarea înde-

lungată a gândurilor, apoi capacitatea de a ține deoparte idei neesențiale, fluctuația sentimentală sau distracția, pentru a se putea clarifica adevărul obiectului contemplat. O astfel de tehnică nu dezvoltă un intelect mai ascuțit și mai pătrunzător, nu dă acea capacitate a contemplației analitice îndelungate. Din acest punct de vedere pregătirea științifică, matematică sau filosofică este de cea mai mare valoare. În legătură cu metodele de ascuțire și liniștire a intelectului se dezvoltă aptitudinile cu adevărat propice pentru recunoașterea adevărului. Una fără cealaltă este imperfectă. Metoda ce o prezentăm aici se îndreaptă spre armonizarea acestora.

Prin metoda restrîngerii și dizolvării, analiza „Eului” a ajuns la acel punct al recunoașterii, unde am văzut „Eul” ca unitate ale cărei manifestări prezintă o diversitate misterioasă: unitate care știe să trăiască, să se miște și care poate avea natura ei aparte, independentă de corpul fizic, de sentimente și de intelect, dacă le contemplăm pe acestea din urmă din punctul de vedere al „Eului” lipsit de orice conținut și exprimare. Dacă analiza l-a scos din presupusul sediu, și „Eul” pe care îl căutăm tot ne mai scapă printre degete, totuși știm că el există; simțim că existența noastră este reală, mult mai reală decît orice alt determinabil.

Acum trebuie să lăsăm gîndirea noastră liberă, dincolo de linia experienței obișnuite, și să începem să verificăm posibilitatea „Eului” în forma lui reală, liber de gînduri și sentimente, neîngrădit de materialitatea corpului. Totdeauna sînt puțini, dacă există totuși, cei care încearcă să cumpănească această posibilitate, dar acesta este drumul pe care poate fi găsit adevărul propriu-zis referitor la om, tot așa cum putem să ne eliberăm de acele greutăți multe care ne apasă sufletul, provenite din ignoranța privind natura noastră internă adevărată.

Dacă am ajuns în acest punct și după un timp suficient le-am și înțeles, efectul unor asemenea considerații analitice este de trezire revoluționară a intelectului și este similar trecerii de la noapte la revărsatul zorilor. Deoarece, de acum, secretul „Eului” începe să se desfășoare în perspective fără margini. Posibilitățile unei vieți mai cuprinzătoare, care par deja să se deschidă în fața noastră, pot face să

Cântarea supraeului

răsune în noi un astfel de simțămînt, înrudit cu respectul și fiorii așteptării. Și aceasta pentru că spiritul este, în mod obișnuit, legat de corp și poate naște speranța unei vieți de ordin superior numai dacă se desprinde de el.

Cît de mult ne putem apropia de „Eul” adevărat? El este dincolo de corp, de sentimente și gânduri și totuși nu este altceva decît un singur gând aparte, „Eu”. El este primul gând conștient în spiritul copilului, dar și ultimul în conștiința trează a adultului. Dacă orice alt gând sau amintire dispăre, așa cum se întîmplă imediat înainte de a adormi sau înainte de moarte, ca ultim gând nu poate fi trăit un altul decît cel al Eului. Așa cum copilul nu se poate gândi la vreun obiect exterior sau la vreo persoană, nici măcar la mama lui, înainte de trezirea primului gând referitor la „Eu”, tot așa adultului îi dispar toate gândurile înainte de a se adînci în somnul adînc sau în inconștiența care precede moartea iar ultimul este gândul Eului.

Dacă cineva încearcă să evoce conștient această situație psihologică în sinea lui, va observa că gândul la Eu nu se poate deosebi de senzația de Eu, în realitate amîndouă fiind unul și același lucru. Senzația finală a Eului personal poate fi just calificată drept „senzație-gîndită”. Acest gând-senzație al Eului este cel care rămîne mereu și invariabil chiar și în timpul fluxului și refluxului experiențelor noastre și care, în realitate, este baza pentru amîndouă. Orice sentiment trăit de om, orice gând și toate amintirile care îi apar sînt doar în cadrul acestui gând al Eului. Dacă există undeva un centru al intelectului și al vieții, atunci el este personalitatea.

Gîndul personal este trunchiul dinspre care pornesc toate gândurile ramuri. Recunoaștem un întreg șir de idei ca fiind proprii și le sprijinim pe elementul personal ce servește ca bază. În realitate Eul este miezul amintirilor și al reprezentărilor și, dacă le analizăm, atunci toate amintirile pot fi readuse la rădăcina acestei reprezentări.

Deoarece orice alt gând își are rădăcina în Eu, existența tuturor depinde de el.

Tragem concluzia că intelectul în sine nu este altceva decît un șir infinit de observații și de idei fugare ce se

pierd în depărtări, apoi gânduri care se destramă în timp, o serie de imagini și amintiri ce pot purta aceeași denumire și anume așa-zisele capacități intelectuale ca memoria, atenția, priceperea sau mai simplu: gânduri. În realitate nu există altă capacitate intelectuală personală decât gândul ce se naște, Eu.

De aici provine importanța acestui gând Eu, ca fundament al intelectului și al gândirii.

Chiar dacă în viața reală omul ar considera imposibil să se restrângă exclusiv la acest gând al Eului și el ar fi nevoit să se hrănească mereu cu sentimente și gânduri, în contemplația filosofică trebuie să se admită că acel gând, al Eului, are o existență independentă, ca singură trăsătură reală și permanentă a firii noastre, bază a transformărilor ce apar. Omul nu știe pentru cât timp un anumit sentiment va fi o trăsătură a caracterului său, dar gândul Eu ce își are rădăcina în el va rămîne atît timp cît va exista și conștiința sa.

Cercetarea reclamă ca, în interesul unei analize și observări exacte, să plasăm acest gând Eu în focarul cel mai puternic luminat. Intelectul trebuie să caute pe cel ce îl pune în mișcare.

Dacă omul încearcă să analizeze nucleul intelectului său, atunci face ceva asemănător cu ceea ce face șarpele, își contemplă corpul stînd încolăcit, dar nu va reuși nicio dată să vadă acea parte care reprezintă „fața”. Atenția trebuie retrasă acum din mediul exterior și să îndreptăm spre noi înșine capacitatea, într-adevăr uimitoare, a conceptului de sine, respectiv înspre acel singur gând invizibil și intangibil. Gîndurile nu apar brusc în fața ochilor noștri și nici nu iau o formă ca alte fenomene ale lumii materiale. Totuși orice gând al nostru are propria lui viață, deși mai fugitivă și trecătoare decât viața oricărui obiect material. Încercarea de a cuprinde gândul „Eului” cu privirea este tot atît de imposibilă ca și atunci cînd omul vrea să își prindă umbra. Acest gând Eu este acel minim final ce nu poate fi diminuat și pe care omul, sprijinindu-se pe „Eu”, îl poate cerceta în sinea lui. Caracterul gândului-Eu nu poate fi stabilit decât dacă omul observă acele descoperiri pe care le poate face despre propria natură. Sarcina este realizabilă doar atunci cînd omul poate separa gândul Eu

de orice alt gând. Natura permite reușita acestei experiențe doar pentru o clipă, suficientă însă ca adevăratul Eu să aibă o licărire din propria sa strălucire.

Dacă omul își analizează cu atenție cursul vieții și formarea unui gând - așa cum o face în clipele liniștii spirituale, eliberat de legătura cu intelectul - va afla că conștiința atentă este cea care dă veridicitate, viață și valoare gândurilor. Fără capacitatea de concentrare a atenției, omul nu ar putea trăi o viață conștientă în nici o lume, nici în cea fizică, intelectuală sau transcendentă. Importanța acestui fapt nu poate fi supraestimată. În realitate atenția este sufletul gândirii și rădăcina cunoașterii. Îndreptată spre exterior, ne permite să cunoaștem lumea exterioară, ale cărei obiecte le luminează. Pe de altă parte, fără întoarcerea atenției spre interior, nu putem spera niciodată să descoperim împărăția ascunsă dincolo de gândire, existența spirituală, împărăția adevăratului Eu.

Dacă omul vrea să facă această descoperire, este nevoie de schimbarea planului de contemplare. Obişnuința ne fixează atenția, total, asupra obiectelor exterioare și a lumii spirituale, generată de acestea. Acele reprezentări, care provin, fie direct sau indirect din acest domeniu, au asupra noastră un efect atât de impetuos, încît în conștientizarea propriei esențe devin o piedică pentru „Eu” ce analizează. Gîndurile călătoresc mereu. Dacă omul nu ar permite ca atenția să zăbovească mereu asupra acestor reprezentări spirituale și astfel ar elibera-o cu scopul analizei Eului, s-ar elibera automat de îngrădirile intelectului și ar putea cuprinde orizonturi mult mai înalte. Obişnuința care îl determină pe om să accepte concepția materialistă trăiește în noi cu rol de observator. Dacă am putea pune capăt acestei obişnuințe, cum de altfel este posibil, atunci atenția, aidoma universului spiritual, ar putea să se manifeste înspre interior. Pînă cînd ne zbatem în mormanul de gînduri, este imposibil sau extraordinar de greu să stabilim ce anume se ascunde lîngă ele.

Omul trebuie să studieze funcționarea intelectului, să cunoască dependența lui finală de atenție și pe urmă să utilizeze, cît se poate mai bine, această cunoaștere dobîndită. Dar ce altă utilizare mai bună poate exista decît să așezi acea punte peste prăpastia ce se deschide între gîndi-

re și suflet și, astfel, să ajungi la acea înțelegere minunată pe care o promite o astfel de cucerire?

Capacitatea atenției care face posibilă gândirea trebuie, în mod necesar, întoarsă dinspre lumea exterioară spre interior, căci aceasta este singura modalitate de a pătrunde în „Eul” nostru de bază. Îndreptată, însă, spre centrul existenței, ea face posibilă contemplarea a ceea ce noi însemnăm, lumina ce fișnește din „Eu”. Atenția este, într-adevăr, manifestarea esenței omului, acelui suflet care este de ordin superior intelectului, sentimentului și corpului. Dacă am putea dezvolta atenția într-atît încît să o dirijăm după placul nostru, nici nu am avea nevoie de un alt ajutor pentru a descoperi adevăruri de ordin superior, sufletesc și spiritual, sau pentru a dezlega secretul vieții, al somnului și al morții.

Următorul pas este să izolăm gândul Eu cu ajutorul întregii puteri a atenției și un timp să îl menținem astfel. Trebuie să îi pătrundem secretele și să îl obligăm să răspundă la întrebarea dificilă: „Cine sînt Eu?”.

În continuare logica nu poate da o rezolvare, deoarece este adaptabilă numai la experiențele conștiente. Aici ea a intrat într-o fundătură din care nu este capabilă să iasă. Experiența ne-a convins că „Eul” este deasupra tuturor demonstrațiilor, deoarece cade în afara intelectului. Pornind de aici analiza noastră nu se poate termina cu observare directă.

Cititorul urmînd acest fir conducător ajunge, prin lumea intelectului, la granița acelei uimitoare simplități care strălucește în interior. I-am arătat, ceea ce pînă acum nici nu bănuia, că, așa cum cunoaște lumea prin intermediul organelor de simț, trebuie să perceapă lumea interioară a sufletului prin conștientizarea atentă, eliberată de tirania gândurilor complet străine, a sentimentelor nestatornice și a impresiilor exterioare.

Rezolvarea problemei Eului și adoptarea unui punct de vedere nu înseamnă să reflectăm asupra lui. Acest lucru nu se poate realiza pe cale logică. Deși auto-observarea critică și demonstrația logică ne ajută substanțial să ajungem în acest punct, ele ar zădărnici progresul pe mai departe dacă urmăm această metodă. Activitatea spirituală trebuie să fie urmată de liniște spirituală. Dar, în clipa în

Căutarea supraeului

care omul începe să aplice această metodă, alunecă din nou pe o linie moartă și se prăbușește în curentul gândurilor și ideilor aflat gata pregătit și care supune omul celor mai diferite „influențe” și îl împiedică să ajungă la „Eul” său.

În acest stadiu singura cale de a putea pătrunde în problema Eului și a-l fixa este de a îndepărta toate gândurile ce se referă la el. Nu este nevoie decât de atenția continuă ce se limitează la simpla percepție a Eului.

Deci am arătat că atenția nu este altceva decât sufletul ascuns în gândire și de aceea ea este pe un plan superior gândului. Așadar gândul Eu nu poate fi contemplat decât exclusiv de atenția concentrată trează.

În practică, gândul nu își poate contempla propria față, cu excepția cazului când o face dintr-un unghi superior. Dacă acest lucru ar fi posibil, s-ar schimba natura de bază și el s-ar transforma în atenție curată.

Ce rost au toate aceste constatări? Ce concluzie importantă se ascunde în spatele observațiilor asupra procesului de gândire, care sînt rezultatele examinărilor atente ale vizionarilor și înțelepților vechi? Răspunsul este că activitatea gândirii atinge cea mai înaltă treaptă atunci când ajunge acolo unde stă față în față cu Eul și îl fixează ferm, dar nu își mai continuă activitatea rațională pe drumul știut. Înainte de a ne apropia de semnificația Eului și a-l recunoaște deschis în mulțimea valurilor spirituale, mai întii trebuie să găsim forța care este necesară pentru a conduce curentul gândurilor.

Soarta propriu-zisă a gândirii se încheie aici, dacă se stabilizează și ajunge la înțelegerea că trebuie să se reprime pe sine însăși și să facă loc capacității mai fine a atenției pure care se va limita doar asupra „Eului”, deci la observația permanentă, care nu se mișcă de la o idee la alta, ci se lipește puternic de gândul inițial al omului.

De aceea trebuie să dispară orice gând fără rost înainte ca omul să pătrundă mai adînc în natura „Eului”. După care, pe bună dreptate, putem aștepta ca acest Eu ascuns să se prezinte singur în fața noastră. Nu trebuie să ne gîndim că acest „Eu” este vreo nălucire metafizică. Dimpotrivă. De vreme ce acesta este cel mai profund punct care pulsează în gîndirea noastră, în senzațiile și faptele noas-

tre, în spatele a tot ce facem, el trebuie, totodată, să fie și cea mai mare forță a vieții noastre.

Această luptă de a sesiza izvorul secret din care își are originea gândul ne ajută să creăm starea fără de care această sesizare nu este posibilă, atenția interioară încordată, care interzice conștiinței să revină la activitatea de gândire obișnuită chiar și pentru o clipă.

Activitatea creierului trebuie redusă pînă la un punct de concentrare maxim și pentru a face acest lucru este necesar, în primul rînd, să o liniștim. Doar atunci cînd orice gând a tăcut și intelectul s-a liniștit, poate omul să își contemple „Eul” cu conștiința totală - și nu mai înainte.

Deci gândirea s-a întors spre interior și s-a concentrat asupra ei însăși. La începutul analizei nu ar fi putut să o facă încă. A trebuit mai întîi să se elibereze de corp, pentru a putea contempla „Eul” fizic ca pe ceva din afara lui. A trebuit pe urmă să se întoarcă spre trăirile sentimentale, pentru a le recunoaște pe acestea ca pe ceva separat de sine. În final, a stat față în față cu sine însuși și a învățat să contemple mulțimea de gânduri ca pe un fenomen material. Secretul pătrunderii mai adînci în „Eu” este, de fapt, întoarcerea atenției de la lumea exterioară spre interior. Exprimat mai precis, Eu nu poate trăi ca fundal al nostru, ci numai în noi.

Nu ne amenință pericolul să alunecăm în domeniul imaginației curate atît timp cît ne aflăm pe acest drum corect, căci nimic nu se poate afla mai aproape de noi, nimic nu poate fi mai credibil și mai adevărat, decît propriul „Eu”.

Atunci cînd Ali, o rudă a lui Mahomed, l-a întrebat pe acesta: „Ce să fac, să nu pierd timpul degeaba?”, profetul i-a răspuns astfel: „Învață să te cunoști pe tine însuși!” Acest sfat avea o valoare inestimabilă. De ce? Însuși Mahomed ar putea răspunde cu cuvintele pe care le-a scris în Coran: „Acela care s-a înțeles pe sine l-a înțeles pe Dumnezeu”.

Căci afirmația din Biblie că omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu este întîmplător adevărată, acest chip este în interiorul propriu. Aceasta nu este o imposibilitate mistică. Dumnezeu este tot timpul în om, tot așa cum omul este tot timpul în Dumnezeu. Una este să accepți acest gând cu o consimțire plictisită și altceva

Căutarea supraeului

ca realitate vie, să o simți ca forță dumnezeiască. Timpul pe care îl acordăm studierii conștiinței noastre nu este pierdut. Ne ocupăm, cu atîta sîrguință, de rezolvarea unui șir întreg de probleme care apar datorită activităților noastre nenumărate exterioare, încît cea mai importantă problemă: „Cine sînt eu?“, rămîne fără răspuns. Dacă, însă, începem analiza propriului nostru suflet, atunci procedăm la inspirația unei puteri superioare dumnezeiești din noi, care este în același timp și garanția rezultatului final. În noi există tot atîta foc sacru cît a fost în acei filosofi și sfinți ce au strălucit în istorie. Ei, însă, erau conștienți de acest lucru, în timp ce noi dormităm. Deoarece acest lucru este o realitate incontestabilă și nu poezie metafizică, se poate stabili pe cale experimentală că Eul există în stare separată, respectiv desprins de corpul fizic, sentimente și chiar de gînduri. Vom explica mai precis procedeele practice ale acestei dezvăluiri în partea a doua, pînă atunci este suficient dacă cititorul recunoaște că aceste analize introductive sînt părți la fel de esențiale ale sistemului ca și exercițiile practice ce urmează.

CAPITOLUL VI

DINCOLO DE TIMP - SPRE ETERNITATE

După analiza psihologică a omului efectuată în capitolele anterioare, am ajuns la rezultatul că Eul este superior intelectului, și poate afla despre sine numai atunci cînd, pe lîngă menținerea atenției, intelectul poate fi determinat să se abțină de la activitatea obișnuită. Este posibil să reușim acest lucru pentru o clipă, dar și acest timp scurt este suficient să vedem, într-o licărire, realitatea ce se ascunde în spatele gîndurilor.

Un asemenea rezultat este atît de surprinzător încît trezește bănuiala că în șirul călăuzitor al gîndurilor trebuie să se fi strecurat o greșeală. Această metodă introspectivă, îndreptată spre interior, este atît de evident personală și pretinde cu severitate ca fiecare practicant să își ducă șirul de idei pînă la capăt într-un spirit independent de cultura epocii sale, în mod creator, încît adevărul ei rămîne neobservat dacă omul nu a parcurs și trăit efectiv fiecare etapă a dezvoltării sale.

Totuși, este recomandabil să ajungem la aceleași concluzii și din alt punct de vedere, să vedem dacă și atunci ele rămîn corecte. Două dintre ele ne stau la dispoziție: primul științific, religios și pe jumătate filosofic, ce va fi tratat aici, iar celălalt provine din experiența deosebită a omului și va fi discutat în capitolul următor. Din titlul de mai sus va trebui să discutăm problema timpului, chiar dacă nu așa cum este ea cunoscută din adevărurile unor filosofi mai recenți. Acest punct de vedere superior nu poate fi cuprins în această lucrare și necesită un spațiu mult mai mare decît singurul capitol pe care i l-am dedicat aici. Această carte este totuși doar o pregătire. Yoga trebuie mai întîi să își elibereze discipolii înainte de a-i conduce în sanctuarul interior unde se înlătură vălul de pe esența

Căutarea supraeului

finală dumnezeiască. Însă chiar și a așterne pe hîrtie gîndurile următoare, în natura lor vie și concretă, este o sarcină uriașă.

A doua jumătate a secolului trecut a realizat, treptat, rolul important jucat de timp în relația omului cu universul ce îl înconjoară. Începînd cu aluziile, referirile nu prea clare, interesante dar sterile ale lui C.H. Hinton și cu analizele pătrunzătoare, dar imperfecte, făcute cu cincizeci de ani în urmă de profesorul Bergson și pînă la renumita demonstrație referitoare la teoria relativității a dr. Albert Einstein, rezolvarea problemei timpului a devenit o necesitate științifică crescîndă de care să se ocupe cele mai importante spirite ale Occidentului. Firește, teoriile mai vechi, de pe vremea lui Sir Isaac Newton, au ajuns la topit în creuzetul timpului.

Poate să pară curios să existe vreo legătură între cercetarea Eului și această problemă, dar dacă ne gîndim că orice observație se petrece în timp și că orice meditație depinde în mod similar de timp, atunci nu vom mai considera acest lucru ceva deosebit. Dacă timpul influențează, într-o oarecare măsură, gîndurile și observațiile noastre, atunci aceste gînduri și impresii, și în final existența reală a „Eului” ce se află în adîncul lor, ar fi greu de recunoscut, dacă omul nu ar examina natura acestei influențe și nu ar descoperi timpul în sine. Omul trebuie să înțeleagă timpul pentru a putea să se înțeleagă pe sine. Trebuie să precizăm că timpul nu poate fi despărțit de spațiu și cauzalitate și, întrucît dorim să pătrundem în om și nu în univers, nu vom face aici aprecierea celor două din urmă.

Poziția omului obișnuit față de timp nu merge atît de departe încît să îl preocupe o analiză exactă, în realitate pentru el este o enigmă mult prea mare și dificilă, și, cel mult, ritmul irezistibil al pașilor lui care se succed cu repeziciune îl determină uneori să se plîngă. Proverbului că anii vindecă rănile timpului și sufletului trebuie să îi alăturăm maxima lui Sir F. Bacon conform căreia timpul este prietenul omului.

Acele lucruri ce intră în viața noastră o dată cu apariția timpului sînt prieteni demni ai acelei vrăjitoare bătrîne a cărei față tristă și obosită și pași tîrșiți seamănă cu blestemul ce plutește deasupra seminției umane. Tot ceea ce ne

determină să ne frîngem mîinile și ne lipsește viața de plăcerile ei nu este altceva decît cadoul sumbru pe care vrăjitoarea ni-l aruncă în față, ca răsplată pentru serviciile noastre.

Multe din obiceiurile Orientului nu vor pătrunde niciodată în Occident, acolo unde pe peretele biroului unor oameni de afaceri stă, ca un text sfînt, enunțul: „Timpul înseamnă bani.” Dacă orientalii cred mai puțin în valoarea timpului, prețuiesc însă mai mult realitatea eternității și, dacă clima tropicală subliniază mai mult această prețuire prin atitudinea generală pe care o au față de viață, noi, occidentalii, poate că niciodată nu vom putea să ne însușim aceste păreri atît de profund. Noi simțim exagerat nestatornicia clipei fugare. Noi, de exemplu, nu vom ajunge niciodată la poziția amabilului cămătar indian, cu care autorul s-a întîlnit acum cîțiva ani în ținutul Lahore din nordul Indiei. El se lăuda: „Dacă la ora zece am întîlnire cu vreunul din parteneri, atunci sistematic ajung la ora două.” La reproșul pe care i l-am făcut, că acest lucru nu face bine afacerii, a răspuns rîzînd: „Dacă aș apărea la ora zece, partenerul ar veni la ora două.”

Cronos, stăpînul timpului, ne atinge pe toți cu coasa timpului. Oameni, animale, plante ba chiar și planete cad sub lovitura lui. Nu se termină niciodată activitatea lui? Oare el este acel element secret care hotărăște soarta definitivă a lumilor și locuitorilor lor?

Cu ajutorul modificărilor materialelor radioactive, geologii au fost nevoiți să presupună că în globul pămîntesc sînt stînci care au 1.000 de milioane de ani. Totuși vîrsta pămîntului nostru este mică în raport cu a altor stele și sori. Astronomii au calculat cicluri de timp care conțin întinderi amețitoare de „trecut” și de „viitor”, dar și acestea sînt sărace în comparație cu infinitul calendarului cosmic. Omul nici nu îndrăznește să stea să se gîndească la conținutul infinit al cursului timpului, la apariția și dispariția continuă a unor lumi, căci la vederea unor astfel de schimbări și succesiuni există ceva terifiant pentru imaginația omului, ceva care îi înfioară inima. Se pare că alături de acest curs infinit stă ascuns un secret înfiorător, deoarece, cînd meditează asupra lui, omul rămîne uluit de perspectiva vieții universale, care dincolo de mili-

Căutarea supraeului

oane de forme trecătoare curge neîndurător dintotdeauna, cît și de gîndul la distrugerea și descompunerea universală. Astfel de gînduri opresc respirația omului și îl determină să se folosească, ușurat, de diferențele dintre rotirea pămîntului și soare, de schimbările lunii și stelelor ce revin mereu, pe marginea cărora devine posibilă pentru el o privire cuprinzătoare a scopurilor sale de scurtă durată. Aceste fenomene astronomice prezintă anumite periodicități continue, repetate identic în mod regulat, și care îl eliberează pe om de efortul ce ar trebui făcut pentru a pricepe ce e de nepriceput.

Intellectul este finit și limitat și nu poate măsura decît secunde, minutele și zilele, timpul ce pulsează fără întrerupere prin organele lui.

Îndată ce încercăm să ajungem în legătură mai strînsă cu timpul, recunoaștem că trăim pentru totdeauna în prezent. Amintiri, speranțe pentru viitor nu sînt altceva decît spirite lipsite de trup și consistență, care din nou cad în întunecatul nimic, pentru că prezentul este permanent și înghite orice clipă.

Prezentul curge mereu, fără întoarcere și se mișcă într-o singură direcție, spre viitor, în care se topește exact la fel cum se contopește un afluent mic cu riul uriaș pe care îl alimentează. Această comparație este parțial incorectă, deoarece în interiorul spațiului nu există mișcare reală; omul poate spune doar că în felul ei mișcarea timpului este unică. În acest mod sîntem legați pentru totdeauna de imperiul prezentului, ca miez al existenței noastre. Trecutul este doar amintire, viitorul doar presupuneri, doar clipa prezentă se constituie ca bază a realității.

Clipa prezentă este, în plus, linia medie între trecut și cele două puncte finale ale viitorului. Pentru analiza noastră este suficient atît și nu este nevoie să ne pierdem în perspectiva îndepărtată care se deschide larg și se întinde ca o linie nesfîrșită, în timp ce omul privește, o clipă, în urmă sau înainte.

Căci orice eveniment trecut a fost prezent atunci cînd s-a petrecut în realitate. Tot astfel orice eveniment viitor în timp va putea fi trăit ca eveniment prezent. Astfel trecutul și viitorul le putem înțelege pe calea analizei ca manifestări ale prezentului, se bazează în totalitate pe el și

nu au existență de sine stătătoare. Acesta e te locarul acestei întrebări.

Cu alte cuvinte, timpul este un lanț neîntrerupt de evenimente care se compune din ochiurile de lanț ce sînt în-tîmplările ce se succed în prezent. Adevărul este că nu se poate face diferențiere absolută între trecut și prezent, deoarece timpul însuși este indivizibil, este eternul Acum. Legătura ce există între trecut și viitor a fost creată de puterea de unificare a memoriei și ea se află în om, nu în timp.

Deoarece prezentul există atît în trecut cît și în viitor ca parte componentă, orice încercare de a le înțelege, de a le privi sau descoperi, înainte de a cunoaște adevărata constituire a prezentului, este la fel de stîngace și de fără rost, ca și cum am încerca să înșirăm numere fără să începem cu „unu” care este unitatea conducătoare. „Unu” este nu numai prima și cea mai importantă cifră, ci, ca bază, este prezentă în orice altă cifră.

Un procedeu corect și pregătitor este să încercăm aici să stabilim mai întîi semnificația reală a clipei prezente, ca în final să ajungem la înțelegerea timpului total, adică a trecutului și viitorului.

Desigur este cît se poate de adevărat că invariabil omul este legat de clipa prezentă și că secretul timpului trăiește numai în el.

Tot ceea ce omul a făcut de-a lungul anilor și va face în anii ce urmează se află în prezentul etern.

Timpul adevărat este exclusiv prezentul.

Clipa prezentă nu trebuie confundată cu un punct matematic de pe o linie care începe la infinit și se termină în infinit. Clipa prezentă nu se găsește nicăieri în spațiu, deoarece este de nedespărțit de felul în care oamenii contemplă lumea. Exprimat mai precis, ea este ceva ce locuiește în atenția conștiință și există în om.

De vreme ce prezentul nu poate fi privit ca un obiect, în mod obligatoriu trebuie să fie subiect, adică să existe în conștiința noastră.

Într-o analiză finală timpul se referă, întotdeauna, la evenimente legate de anumite obiecte sau relația dintre ele. Avem nevoie de timp pentru a arunca o privire asupra unui obiect, oricît de scurtă și fugitivă ar fi aceasta, ea

Căutarea supraeului

are mărime, adică ochiul este nevoit să treacă de la o imagine la alta și astfel clipa se rupe. Nimic nu apare în realitate într-o singură clipă, ci întotdeauna în timp. Numai printr-o astfel de definire în spațiu obiectul câștigă formă în ochii celui ce îl contemplă. Însă cine poate măsura timpul de care este nevoie în acest proces în clipa de față? Unde începe și unde se termină clipa? Este imposibil să facem distincție între cele două puncte, deoarece, atunci când stabilim unul dintre ele, în aceeași clipă el aparține trecutului. Datorită acestui fapt nici nu putem să ne formăm o idee absolut exactă despre prezent.

Exprimat științific, prezentul nu poate fi observat, deci este necunoscut. Nu are conținut și de aceea este doar intrarea în ceva Absolut etern. Pe scurt, izolat, el este o idee care există doar în mintea noastră. Astfel ajungem în situația deosebită în care „a apare în prezent” înseamnă: „a fi în prezent”, ceea ce de fapt înseamnă: „a fi în afara timpului, adică în Eternitate.” Senzația realității, care ne arată a fi întotdeauna în prezent, își are originea din realitatea ascunsă a vieții veșnice. Deci realitatea celei mai obișnuite vieți zilnice conține un secret adânc. Astfel că aici și acum trăim în deplinătatea vieții cu adevărat veșnice, numai că nu sîntem conștienți de acest lucru. Completarea acestei lipse de cunoaștere în mod obligatoriu ar provoca schimbări totale în viața noastră. Acesta este un punct uriaș și de importanță hotărîtoare.

Acest lucru ar ridica noțiunea de timp din lumea materială în domeniul lumii imateriale, spirituale. „El nu este timpul, ci sîntem noi, noi cei ce înaintăm” - spune un poet francez. Deoarece trăim toate experiențele numai în prezent, se poate trage concluzia că timpul îl cunoaștem doar ca o formă a conștiinței. Această problemă poate fi clarificată și din punct de vedere științific. Unele anomalii ale opticii l-au dus pe dr. Einstein la descoperirea faptului că doi indivizi diferiți pot avea idei diferite despre timp, așa cum arată și ceasurile, și totuși ambele păreri să fie corecte în același timp. Măsurarea unităților de timp depinde deci de punctul de vedere al celui ce observă și de unitatea de măsură. În plus, ne-a îndreptat atenția asupra stelelor care există pe cer și a căror lumină încă nu a ajuns pe Pămînt. Ținînd cont de distanța uriașă de la Pămînt la ste-

le, evenimente care pe Pământ s-au petrecut cu sute de ani în urmă, privite de pe un alt corp ceresc, apar ca petrecându-se în prezent.

Dacă s-ar schimba viteza de rotație a Pământului, s-ar modifica corespunzător și percepția noastră asupra timpului. Să luăm, de exemplu, Luna care își efectuează rotația în douăzeci și șapte zile și jumătate. Dacă cumva, un om ar ajunge pe Lună, acolo timpul i-ar părea extrem de lung, căci scurgerea lui ar fi foarte înceată, ziua pe Lună ar fi de douăzeci și șapte de ori mai lungă decât cea cu care este obișnuit. Astfel, fiecare om are o părere personală specifică despre timp, lucru ce ne arată forma unuia dintre principiile relativității. Și, în final, dacă putem să ne imaginăm că noi ne deplasăm cu o viteză uriașă și ne-am întoarce după aceea pe Pământ, am descoperi că planeta noastră a îmbătrânit cu câteva sute de ani.

Aceste exemple ne arată că timpul nu are existență absolută. În realitate nu avem o unitate de măsură absolută pentru timp, ci doar impresia personală despre el: timpul este așa cum ni-l imaginăm noi.

Teoria relativității nu se poate aplica numai la fenomene naturale, ci poate fi adaptată și la intelectul contemplator al acestor fenomene. Acest intelect nu poate face altceva decât să se restrângă la noțiunile de trecut, prezent și viitor, toate conceptele aflându-se, invariabil, în acest cadru.

Chiar și noile concepții științifice sînt nevoite să recunoască că timpul nu se poate descrie. Nu poate fi reprezentat și deci nici examinat, așa cum examinează știința celelalte fenomene naturale. Nu poate fi înțeles decât prin sine.

Nu poate fi reprezentat cu creta pe o tablă neagră, așa cum omul poate reprezenta simbolic orice altceva din natură, de la cel mai mic atom la cel mai amplu sistem solar. Căci contemplatorul, contemplarea și linia trasă sînt într-atît legați de timp, încît cercetarea științifică normală devine, din capul locului, falsă. Orice lucru exterior din clipa prezentului se transformă în obiect al contemplării, deoarece timpul nu este ceva exterior, nu este posibil să fie luat nici ca obiect al gândirii.

Pentru a putea îndeplini ultimul deziderat al științei și

Căutarea supraeului

a arunca în prezent o privire mai cuprinzătoare decît cea dată de privirea superficială rămasă în om ca o moștenire a speciei, trebuie să privim timpul ca factor pur psihologic și nu ca și ceva ce depinde de măsurătorile astronomice. Omul trebuie să treacă de pragul ființei interioare, lucru care nu este o realizare chiar atît de deosebită și specială pe cît s-ar părea.

O astfel de analiză este neobișnuită și pare îndepărtată, dar este de foarte mare importanță. Acesta este un studiu care, făcut cu răbdare, ne va scăpa fără îndoială, de superficialitatea care dorește să minimalizeze secretul timpului

În capitolul anterior am ajuns la constatarea că Eul poate fi redus la un singur gînd de bază, care aparent nu este niciodată în legătură cu acele șiruri de gînduri infinite, pe care, în totalitatea lor, le numim intelect. De vreme ce în acest fel ne implicăm într-o activitate continuă cu caracter spiritual, așa cum e firesc, niciodată nu avem prilejul să observăm Eul, separat de acest proces de gîndire. Omul propriu-zis este sclavul acestei mișcări spirituale continue, al cursului irezistibil de impresii exterioare și idei interioare.

Am ajuns pînă acolo încît presupunem un Prezent absolut, deși nu putem să ni-l imaginăm. Acum, însă, vom indica un drum care în scurt timp va ridica această analiză la o înălțime uimitoare. Ideea timpului se leagă, indestructibil, de ideea mișcării. Aceasta datorită succesiunii lor. Astfel în interiorul intelectului apare o anumită mișcare a reprezentărilor și ideilor, mișcare ce seamănă cu imaginile cinematografice și acesta este un proces care durează o zi întreagă. Totodată din oră în oră, dacă nu din minut în minut, are loc și mișcarea corpului fizic.

Aderarea la această serie de impresii spirituale, simțăminte fizice și evenimente ce trec prin conștiința noastră este cea care trezește în noi senzația timpului și memoria personală, deoarece nu există mișcare în afara timpului. Adîncirea eternă a atenției în alte gînduri decît Eul ne împiedică într-o anumită măsură să ajungem față în față cu Eul nostru real. De aici putem trage concluzia că între

acești doi factori trebuie să existe o legătură și că, atît timp cît omul nu este capabil să își elibereze atenția de aceste gînduri și amintiri, va rămîne sclavul senzației trecerii timpului.

Faptul că ne putem elibera de această mișcare continuă explică de ce nu sîntem conștienți, în condiții normale, că clipele prezente se intersectează în eternul Absolut și nu trec unele pe lîngă altele, așa cum s-a arătat. Dacă am putea trăi două clipe perfect egale, între prima și a doua clipă nu ar exista nici un fel de amintire și, în mod firesc, ar urma adîncirea totală în Absolut.

Înțelegerea acestui lucru va fi ușurată de o analogie simplă. Să ne imaginăm că omul stă într-un compartiment de tren; trenul stă în gară și așteaptă urcarea călătorilor. Dacă omul se uită pe geam, mai vede un tren ce stă în gară. Șeful de gară dă semnalul de pornire, iar oamenii au senzația că trenul a pornit. Viteza crește minut cu minut și geamurile trenului de lîngă noi trec tot mai repede prin fața ochilor noștri.

Dar dacă omul se întoarce în partea cealaltă, acolo unde gara ar fi trebuit să dispară din ochii lui, observă uimit că ea este încă acolo și trenul este tot în gară.

O nouă privire aruncată în partea cealaltă ne va convinge că celălalt tren a fost cel care a plecat din gară, deoarece trenul nu mai este nicăieri!

În tot acest timp celălalt tren s-a mișcat și nu noi și nici trenul nostru.

Aceasta se numește iluzie optică, dar a trebuit să o menționăm aici pentru că această „iluzie” optică simplă a fost determinată de o anume experiență spirituală. Perceperea mișcării celui alt obiect, din fața ochilor noștri, a trezit în noi senzația că ne mișcăm noi.

Aceasta este senzația ce corespunde omului obișnuit. Pur și simplu el crede că viața lui nu este altceva decît mișcare în timp, clipe precise, zile, săptămîni și ani de-a rîndul.

Realitatea însă este că el, „Eul” lui real care stă lîngă intelect, nu se mișcă absolut deloc: dimpotrivă, se înrădăcinează nemișcat în eternitate.

Astfel omul va fi dezamăgit sufletește. Nu există decît o singură posibilitate de îndepărtare a acestei dezamăgiri,

și anume să privească în partea cealaltă, așa cum a făcut-o în tren. Această „întoarcere” se face dacă îndreptăm atenția dinspre exterior spre interior și conducem spiritul spre propriul său izvor.

Trecutul relativ al timpului este o chemare mută să cercetăm acele valori absolute ale eternității ce stau în adâncuri. Această eternitate este acum, în prezent, și nu undeva în viitorul apropiat.

Fachirii „îngropați de vii”, despre care am vorbit într-un capitol anterior, ne informează că, în timpul experienței lor, sînt complet lipsiți de toate gîndurile și de asemenea, de orice senzație de timp. În realitate dacă gîndul se oprește, dispare senzația de timp.

Din cauza acestei întreruperi, în care senzația de timp lipsește și el însuși se adîncește într-un somn adînc, fericit, fără vise, spiritul dă, de la început fachirului comanda ca, după un anumit timp, să revină la activitate normală și aproape întotdeauna se întîmplă ca, exact în aceeași clipă, să se trezească și el. Urmează anunțul dintr-un ziar, referitor la un eveniment foarte cunoscut, petrecut în nordul Indiei:

DUPĂ PATRUZECI DE ZILE UN YOGHIN SE TREZEȘTE DIN SAMADHI (TRANSĂ)

„În apropiere de Hardwar, în locul sfînt de pelerinaj Rishikesh, s-a petrecut un caz de Samadhi, adică adîncirea perfectă a gîndului, treapta a opta și ultima din Yoga. În circumscripția Dekra-Dun, în prezența a mii de spectatori, au scos corpul slăbit al unui tînăr Yoghin din mormîntul pregătit în acest scop.

În 10 octombrie 1935 Yoghinul s-a adîncit în transă, într-o cavitate de 16 picioare (cca. 4,8 m) lungime și 4 sau 5 picioare înălțime (cca. 1,2 m). Imediat după ce Yoghinul a pătruns în ea, intrarea a fost blocată cu o piatră, care a fost cimentată. Au fost puse santinele pentru observare. Mormîntul acestui om a fost înconjurat de un zid, în exteriorul căruia, timp de șase săptămîni, o mulțime de oameni aștepta evlavioasă, în timp ce Yoghinul efectua cea mai înaltă formă de căință. În tot acest timp, el nu a mîncat și nu a băut nimic. Înainte de a intra în mormînt, Yoghinul postea deja de cîteva zile, lăsînd dispoziție ca după a patruzeci și cincea zi după intrarea lui, dimineața

între orele șapte și zece, dacă vor auzi că va pronunța cuvîntul „OM”, să îl scoată afară și să îi frece corpul cu ulei.”

Acest Yoghin a ajuns într-o asemenea transă pentru a treia oară, cu ocazia primei transe furnicile i-au mîncat parțial mîinile.

Ultima afirmație este deosebit de importantă, și, involuntar, dă un răspuns cuprinzător acelor critici care nu văd în tot ceea ce fac fahirii altceva decît scamatorii. Acest caz ne arată că opririi gîndirii i se alătură automat și oprirea timpului. Dar tot așa de corectă este și adăugirea că, în timp ce succesiunea experiențelor umane încetinește sau se accelerează, în aceeași măsură se modifică și etalonul timpului. Acest lucru poate fi adeverit și de următoarea cugetare.

Puțini sînt cei care știu din experiență proprie că omul care se îneacă în clipa pierderii totale a cunoștinței își vede în fața ochilor derulîndu-se într-o fulgerare de o clipă toată viața sa de pînă atunci. Începînd cu copilăria și pînă la maturitate îi apar evenimentele mai importante ale fiecărui an și aceste evenimente nu le vede numai, ci le re trăiește, le sintetizează și le înțelege. Astfel, o perioadă de cincizeci de ani se desfășoară în cîteva clipe.

Dar și în stare de veghe, deseori omul observă că suferințele lungesc, cîtă vreme bucuriile scurtează mult prea mult orele noastre. Boala dureroasă trece cu pași înceți, le neși și chinuitori prin viața noastră, în timp ce zilele de extaz trec furtunos ca uraganul. Îndrăgostiții înflăcărați, care se despart doar cîteva săptămîni, au impresia că peste ei au trecut luni. Aceasta ne arată foarte clar că senzația accelerării sau încetînirii scurgerii timpului există în noi, dar nu avem nici o unitate de măsură, deoarece trăim timpul ca pe ceva subiectiv și anume în interiorul intelectului ce discerne și raportîndu-ne la el.

Astfel de glume face conștiința schimbătoare cu percepțiile omului! Tot așa, în timpul somnului, în cîteva clipe omul poate avea un șir întreg de vise, cîtă vreme în starea de veghe aceste evenimente ar umple mai multe ore. Sînt anumite vise în care simțul timpului se accelerează deoarece intelectul nu este împiedicat de activitatea mai înceată a creierului, exact la fel ca atunci cînd într-un atom, forțele electrice vibrează mai repede și mai intens

dacă se eliberează de barierele materiale ce le înconjoară. La fel se accelerează ideea timp, dacă spiritul celui ce percepe se eliberează de corp.

Drumul de la Bombay la San Francisco pe mare ține trei săptămîni, dacă omul îl parcurge în stare trează, în vis el durează doar cinci minute. Din aceasta putem trage concluzia că și timpul este doar cinci minute. Din aceasta putem trage concluzia că și timpul este o stare dependentă de spirit. În această corelație deosebită, dovezile din somn sînt de valoare egală cu cele din starea de veghe, deoarece percepția experienței reale se găsește neștirbită în amîndouă. Cel ce doarme își creează o lume spirituală proprie și trăiește în ea, în timp ce, dacă e treaz, trăiește tot într-o lume spirituală, deoarece tot ce se poate afla despre lumea exterioară este rezultatul activității de recunoaștere spirituală proprie. Atît timp cît impresiile senzitive nu ajung la creier și nu se modifică impresiile spirituale, nici el, nici altcineva nu poate să își construiască o imagine conștientă despre lumea materială exterioară.

Modificările în alcătuirea percepțiilor nervoase și impresiilor spirituale ce provin din acestea modifică senzația de timp, o dovadă deosebită în acest sens fiind furnizată de importantul ziar londonez Morning Post, în comunicarea apărută recent și care sună astfel:

„O victimă a unei electrocutări a relatat amintirile legate de dilatarea timpului. Acest om, care privea un biciclist ce se deplasa cu viteză destul de mare, după electrocutare a declarat că a putut observa fiecare spiță în parte și că acestea i-au produs impresia că nu se rotesc deloc.

Același om a mai afirmat că poate să sesizeze pulsațiile curentului alternativ, fiecare în parte, într-un ritm de șaizeci de bătăi pe secundă.”

Percepțiile trec succesiv prin cîmpul conștientului nostru. Dacă această trecere are loc cu viteză normală, atunci apare un interval de timp normal. Dacă, însă, așa cum s-a întîmplat în acest caz deosebit, ceva oprește activitatea timpului, nu în universul fizic, ci în conștiința interioară, prin influența anormală a creierului, atunci aceste percepții încetinesc și, asemeni unor imagini de film, trec prin conștiința noastră mai încet.

Este cunoscut faptul că la persoane ce sînt anesteziate în timpul unei operații sau se află sub influența unor băuturi narcotice, percepția timpului se poate ridica la limite fantastice sau poate cădea.

Aceste cazuri ne învață că percepția timpului este ea însăși în spirit, în acele reprezentări și simțiri pe care spiritul le trezește la viață. Timpul, deci, nu este în afara organismului uman, ci în interiorul său. Pornind de aici, el este idee și nu obiect de contemplat, imagine a gândului și produs auxiliar al conștiinței. Nu are existență proprie independentă, separat de acel intelect care îl gîndește și îl imaginează. Mișcarea lui este una din condițiile esențiale ale conștiinței obișnuite.

Fiecare experiență exterioară, care începe la un moment dat, durează un timp, pe urmă, la un alt moment dat, se termină, se măsoară singură cu ajutorul instrumentului fin al conștiinței. Modificarea esențială ce are loc în interiorul conștiinței influențează în mod firesc această măsurătoare și poate să o accelereze peste măsură, sau să o încetinească făcînd-o anormal de lentă.

Timpul este ceva fundamental, în care își are rădăcinile gîndirea obișnuită.

Kant, filosoful german, unul dintre cei mai mari gînditori occidentali, a arătat, cu ajutorul unei metode deosebit de vaste, dar uimitor de precise, că trecerea gîndurilor și sentimentelor prin conștiință, sub forma unor imagini, determină în noi perceperea timpului. De aici a tras concluzia că timpul, exprimat altfel, este pur și simplu una din formele conștiinței. Nu recunoaște, însă, ca posibilitate practică faptul complementar că omul poate ajunge la o conștiință liberă de gînduri, impresii și amintiri, și nu ca speranță îndepărtată, ci sub forma unei realități actuale. În final, el a arătat de ce crede că metodele științifice moderne nu ne pot duce niciodată mai aproape de realitatea de dincolo de lucruri și de înțelegerea eternității ce este dincolo de timp. Pentru aceasta ar fi nevoie de o altă metodă, diferită, dar nu vede posibilitatea de a obține acest procedeu. Dacă intelectul său din secolul al XVII-lea nu a văzut acest lucru, cîțiva oameni ai secolului al XX-lea ar putea să îl cunoască. Vom da, aici și în paginile următoare, metoda de a ajunge la cunoașterea superioară, așa

Căutarea supraeului

cum vizionarii Indiei au exprimat-o cîndva, pentru cei care căutau adevărul în acele vremuri străvechi.

Conceptul de timp, în accepția generală, a fost zdruncinat într-o oarecare măsură, de către noii gînditori care, cu dispreț au considerat timpul o iluzie. Ar fi fost mai exact dacă ar fi notat timpul ca idee.

Percepția timpului nu este atît de iluzorie pe cît e de relativă; el apare ca adevărat și real pentru noi, simțim că ne deplasăm în timp, dar totuși nu e niciodată absolut. În contemplația naturii totul este doar o problemă de perspectivă, deoarece, totdeauna, toate sînt în legătură cu cel ce observă. Călătorul care se cațără pe munte poate observa ceva ce este deasupra capului său, ceea ce pentru locuitorul de cîmpie este invizibil. În schimb, același călător poate vedea și cîmpia pe care a părăsit-o dacă își întoarce privirea în jos. Pentru omul care nu gîndește, timpul este un fapt care nu poate fi negat. Privit de pe un plan superior poate fi numit idee pură, care există în interiorul intelectului și poate dispărea sau nu, fără însă a afecta existența noastră eternă. Ea poate fi comparată cu imaginea cinematografică, care apare pentru o clipă tremurînd pe pînza albă a eternității și pe urmă dispăre. În orice caz, este semnificativ faptul că reflectarea lor în lumea exterioară se datorează unor condiții care sînt în noi înșine și astfel sînt relative, deoarece, în conformitate cu aptitudinile noastre, ele apar, dispar și se ivesc din nou.

Timpul, deci, poate fi înțeles ca o creație a creierului uman, ceva care este parte a ordinului sufletesc. El poate fi numit reprezentare spirituală, formă a conștiinței, mișcare subiectivă sau produs auxiliar al gîndirii, fără colaborarea căruia existența conștientă nu poate exista.

Atîta timp cît omul se identifică cu gîndurile lui, timpul îi va influența viața. Timpul poate fi depășit doar de ceea ce poate depăși intelectul. Pornind de aici, Eul va trebui să depășească și el timpul. Cum ar putea exista timp finit într-un imperiu ca acela al „Eului superior”, care se așterne dincolo de procesul de gîndire?

Acum putem ridica analiza la cea mai înaltă treaptă: dacă aceste activități spirituale nu se găsesc în „Eul” adevărat, așa cum am arătat mai înainte, și rămîn chiar după

disparația atenției concentrate, atunci observarea clipei de față rămîne și pe acest plan superior, nefiind influențată de fapte, gânduri, deoarece acest Eu este devenirea conștiință, fermă. Sensul cuvîntului „acum” se transformă în ceva absolut, invariabil și infinit, pe scurt, etern, deoarece nici un fel de succesiune, mișcare sau amintire nu rămîne în conștiința „Eului superior”.

În mod firesc, Eul lipsit de gânduri și atemporal este etern. Tot astfel ca și clipa de față, el trebuie să fie în același timp în afara timpului, dincolo de el și, paradoxal, dintotdeauna. Pentru a se putea manifesta în creierul uman ca proces de gândire, conștiința ce descinde din Absolut se reflectă în Eul corpului obișnuit și se înfășoară în timpul finit. Eliberat de această mișcare a gândurilor, el se ridică deasupra îngrădirilor Finite și își redobîndește înțelesul esenței eterne.

Cîtă vreme omul se identifică, greșit, cu Eul său momentan și cît timp tot greșit se identifică cu intelectul și cu gândurile referitoare la Eu, în mod firesc trăiește ca o ființă legată de timp, care este sclava amintirilor trecute, a evenimentelor de o clipă și a speranțelor și îndoielilor viitoare. Imediat ce, prin intermediul contemplării corecte a sinelui și a analizei exacte, recunoaște adevărul despre timp, el fixează acest adevăr la izvorul timpului; totodată, cu atenția concentrată, ajunge la recunoașterea trainică a faptului că cea mai intimă parte a Eului, necunoscută, trece dincolo de timp și astfel el însuși devine etern și lipsit de gânduri. Originea lui este cerească, deoarece el este dumnezeiesc. Nimic trecător nu poate atinge acest Eu, deși, în cadrul timpului, Egoul își continuă activitatea. Acest Eu este cel pe care autorul îl caută în aceste pagini și pe care, în lucrări anterioare, l-a numit în repetate rînduri „Supraeul”. Cuvîntul nu apare deocamdată în nici un dicționar englez și a fost creat de autor pentru a exprima ceva ce se află la limita exprimării, deoarece nici unul dintre cuvintele utilizate în mod obișnuit nu a fost corespunzător pentru desemnarea stării dumnezeiești ce reprezintă țelul final al acestui drum. La termeni cum sînt Dumnezeu, Spirit, Suflet etc., care sînt de origine mai veche, s-au anexat și mult prea multe semnificații teologice auxiliare, din care nici una nu are înțelesul dorit de autor. Astfel a fost

Căutarea supraeului

necesar să se găsească un cuvînt nou, care să redea semnificația dorită mai precis și fără echivoc. Și deși în final s-a hotărît asupra cuvîntului „Overself”, nici acesta nu a fost pe deplin satisfăcător, așa cum și-a dorit el. Acesta se apropie de ideea că această stare dumnezeiască este ceva ce plutește deasupra capetelor noastre. Dar, deși această realitate frumoasă depășește în mod cert starea personală a omului și îi dă conștiința de universalitate, ea există în adîncul cel mai intim al ființei sale într-un mod foarte misterios și în același timp sub forma unui punct. Autorul a utilizat cuvintele „Over” și „self” așezate față în față pentru a oglindi paradoxul dumnezeiescului aflat în interiorul profund ce trece dincolo de sine. Mai precis spus, a fost nevoie să se alcătuiască două cuvinte, din care unul ar fi fost „Overmind”, „sufletul superior al omului”, dar atunci încă nu intenționa să ajungă așa departe. Însă forțele oculte, misterioase ale părții sufletești a naturii omului pretind această origine adevărată a Sufletului superior în toate prezentările. Căci sufletul nu este în om, ci dimpotrivă: omul este în interiorul unui Suflet deasupra sufletului. În orice caz formarea unui cuvînt nou a fost însoțită de mai puține greutatea decît dacă s-ar fi utilizat unul din termenii vechi, cu care asemenea semnificații sînt înrudite și care se modifică în funcție de persoane și sisteme de gîndire.

Deci „Eul superior” al omului locuiește în elementul eternității. Nu dorim să spunem prin aceasta că întreaga atenție trebuie să cuprindă, în mod obligatoriu, simultan trecutul, prezentul și viitorul. Acesta este un gînd fals, deși referitor la „Sufletul de deasupra sufletului” este corect.

Eternitatea nu poate fi o succesiune ce se schimbă în aceeași clipă, care se întinde între cei doi poli ai timpului, oricît de departe ar fi ei, chiar aflați la infinit. Nu este nici suma trecerii din trecut în prezent și de aici în viitor; o astfel de imagine deformată este o concluzie eronată, care mai degrabă îngrozește viața eternă decît să o binecuvînteze. Părtaș nefericit al ei, omul ar fi sclavul amintirilor triste, al presimțirilor groaznice și a mulțimii de gînduri care s-ar aduna grămadă în el și nu l-ar lăsa niciodată să ajungă la pace! Eternitatea nu poate fi decît o formă de e-

xistență independentă, care depășește complet toate imaginile ce ni le-am format despre „atunci“, „acum“ și „după aceea“. Ea este un tot neîntrerupt ce se întinde în infinit, conștiință fără memorie, și nu suma matematică a diferitelor aspecte ale timpului. Este acel izvor din care pornesc trecutul, prezentul și viitorul și în care revin toate trei. Acest izvor în schimb, indiferent dacă trecutul, prezentul și viitorul se petrec sau nu, continuă independent, fapt pentru care problema deplinătății timpului nici nu se pune în realitate. Eternitatea este fundalul cerului pe care timpul se oglindește ca un fulger. Dar nici o sumă de fulgere nu poate constitui cerul. Înlătură Timpul și tot mai rămîne ceva - Eternitatea!

Din considerente practice omenirea a împărțit timpul cosmic în zile, luni și ani, deoarece procesele de gândire, care se succed unul după altul, sînt divizibile. Eternitatea însă, care aparține unei dimensiuni mai profunde decît gîndirea și astfel depășește Timpul, este indivizibilă. Nu are succesiune, nu este nouă niciodată și nu trece niciodată de la „atunci“ la „acum“ și la „apoi“. Eternitatea este prezentă mereu, chiar și în această clipă este cu noi și, de fapt, ne cuprinde în ea. Ea este existența statică iar timpul este doar pînza pe care se proiectează.

În interiorul fiecărei stele există a zonă unde energia își pierde sensul și unde domnește ceea ce fizicienii denumesc „echilibrul termodinamic“. Aceasta nu o împiedică însă să se deplaseze în spațiu. Cînd într-o viață, cum ar fi viața gîndurilor, există problema percepției timpului, în cazul existenței statice a „eului superior“ percepția dispare. Dar el nu trebuie să aibă o existență lipsită de viață. Dimpotrivă, ea trebuie să fie viață adevărată, pentru că acesta este miezul real al Eului. Eu și Viața sînt noțiuni cu semnificație înrudită deoarece, într-un corp mort, nu ar putea fi trăit Eul. În plus această Viață nu este trecătoare și spirituală, căci este supusă modificărilor formelor finite materiale.

În treacăt amintim că disputa fără sfîrșit a apărătorilor doctrinei voinței libere și a învățaturii invariabilității soartei este fără obiect și nu se poate rezolva niciodată, deoarece atît voința omului cît și soarta lui în final provin din aceeași lume a „Eului superior“. Evenimentele din viața

Căutarea supraeului

noastră reprezintă urmările unei cauze duble, care în final se contopește într-o unitate.

Iată, deci, că se deschide pentru noi posibilitatea glorioasă de a participa conștient la viața eternă a „Eului superior” viață care distruge durerea chiar la izvorul ei și curăță buruienile greșelilor.

De data aceasta, următoarea întrebare este: cum se poate realiza o astfel de viață? Pe ce cale poate ajunge un om la cea mai înaltă dimensiune a existenței?

Această cale o vom prezenta în paginile următoare prin analize, pregătiri și exerciții și, în final, printr-o dăruire voluntară de cea mai înaltă factură față de „Eul superior”. Trăsătura caracteristică principală a acestor exerciții va fi utilizarea corectă a liniștii spirituale, care este ea însăși cheia ce deschide poarta Eternității.

Europeanul instruit nu va putea depăși granițele Timpului, nu va putea să părăsească împărăția obscurității trecătoare pentru a păși în împărăția luminii spirituale, dacă nu este pregătit să priceapă astfel de noțiuni și să se angajeze la exerciții ca și cele pe care le vom prezenta aici și, fără de care, de regulă, gândirea obișnuită nu îl poate conduce la adevărul ascuns.

Am arătat cum activitatea neîntreruptă a intelectului determină percepția timpului și cum ea ne împiedică intrarea în Absolutul din afara timpului.

Astfel, prin suprimarea acestei activități se poate învinge și tirania timpului.

Opusul activității este liniștea. Opusul Timpului este Eternitatea.

Trebuie, deci, să ne străduim să creăm această stare de calm, sufletesc și fizic, dacă dorim să învingem timpul. Conștiință, mișcare-Timp spiritualizată, care în sinea ei rămîne într-o liniște adîncă, la fel ca o mare nebrăzdată de valuri.

Dacă omul ar putea opri agitația intelectului și ar conduce toate gândurile înapoi la gîndul-Eu ereditar și ar rezolva acest lucru în liniște spirituală, atunci s-ar elibera imediat de legăturile sale cu Timpul. Ființei sale întregi i s-ar alipi o răsufare a nemuririi.

Dacă omul și-ar îndrepta observațiile intelectului și căutarea spre interior, chiar asupra intelectului și l-ar urma

pînă la punctul de origine, la gîndul Eului, el s-ar contopi cu liniștea ce ar urma și astfel și-ar atinge scopul.

Am găsit cheia. Din liniștea ce provine din gîndire se ridică prima imagine spirituală - „Eul”. Trebuie să urmăm acest fir, așa cum cîinele își urmează stăpînul mirosind și infailibil îl și găsește. Acum trebuie să apelăm la întreaga noastră atenție și să o concentrăm asupra acestui simțămînt-Eu, conștiință-Eu, și să respingem hotărîți încercarea de apropiere a oricărui alt gînd sau amintire. Dacă realizăm corect acest lucru, experiența ne va duce la calm și acolo vom descoperi „Eul superior” ce se ascunde misterios.

Efortul propriu-zis de reprimare a gîndului presupune că există cineva care reprimă, prin urmare acel cineva nu poate fi însuși intelectul. Fără îndoială „Eul” este deci așezat în straturi mai profunde decît cele ale gîndului.

Utilizarea gîndirii reprezintă doar un pas pe acest drum. Ea este asemănătoare poștalionului, care își duce călătorul dintr-un sat necunoscut de pe tărîmul întins al cunoașterii la cea mai apropiată gară, la tren. Dacă călătorul se așază comod în compartimentul trenului, el nu mai are nevoie de poștalion. În mod similar, dacă contemplarea activității creierului și atitudinea adoptată în fața vieții ne duc la un punct, el este gata să meargă mai departe, e gata să renunțe total și definitiv la gîndire și să se refugieze la cealaltă formă a conștiinței. Gîndirea și-a îndeplinit misiunea și continuarea ei dincolo de acest punct nu ar fi un procedeu greșit, ne-ar încetini mersul înainte.

Cei ce continuă analiza, cu concentrare și perseverență, pînă la acest punct și sînt dispuși să accepte acele exerciții deosebite care pot să îi treacă dincolo de acesta, vor putea trăi sensul „Eului” în întreaga lui realitate, deoarece este complet în afara oscilațiilor bunei dispoziții, a sentimentelor și a intelectului. Astfel posibilitatea devine realitate, chiar dacă pentru o singură clipă. Dar cine a ajuns aici, acela va putea repeta această experiență, pînă cînd în final armonia interioară a vieții va da naștere la o nouă viziune. Această minunată stare nouă va dezvălui cît este de greșită concepția teologică, care transformă viața cerească eternă în cuprinderea nemărginită a vieții noastre fini-

te. Îngerii cu aripi și paradisul încântător al celor ce au ajuns acolo nu sînt altceva decît o combinație a timpului. Deoarece timpul presupune mișcare a conștiinței, a gândirii sau activitate fizică, cîtă vreme caracteristica cea mai importantă a eternității este liniștea perfectă. Orice altă imagine a acestei stări este greșită. Viața veșnică poate fi găsită și pe Pămînt, deoarece spiritul omului este atît lăcaș al timpului, cît și al eternității.

În fiecare dintre noi există forța de a urma acest drum. Cursul gândirii omului poate fi readus pînă la cele mai vechi izvoare. Astfel omul poate ajunge să treacă Styxul, care curge despărțind lumea timpului de eternitate.

Dacă vom reține și înțelege rezultatele tacite ale acestei metode și, îndeosebi, rezultatele uimitoare pe care ea le va avea în psihologia secolului al XX-lea, vom asista la revoluția în gândire, care nu este mai puțin întemeietoare de epoci decît cea provocată de fizica secolului al XX-lea, prin teoria relativității dr. Einstein. De fapt, sîntem la limita cunoașterii materiale, acomodarea cu această nouă metodă însă va dezvălui omului o întregă lume a adevărilor neglijate, care îi vor înfățișa universul ca paradox deosebit al lui Dumnezeu iar pe sine ca emanație secretă a lui Dumnezeu.

Filosofii epocilor anterioare au închis spiritul, inutil și arbitrar, în interiorul unor limite strîmte, în timp ce alții nu au observat că intelectul are un călcîi al lui Achile.

În fața noastră apare un nou orizont dacă înțelegem această problemă și recunoaștem că existența în afara timpului, adică eternitatea, poate fi atinsă prin reglarea internă a gândului. Recunoaștem că împăcarea dintre absolutul etern și lumea ce își măsoară timpul cu ora nu este deosebit de dificilă și că numai unii dintre maeștrii Yoga pot face un asemenea lucru. Dar aceasta este posibilitatea prezentată de cei mai mari învățători ai omenirii iar secretul ei se află ascuns în înțelegerea faptului că clipa prezentă cuprinde în ea, ca motiv de bază permanent, eternitatea și, mai departe, în acceptarea ideii că, lîngă intelectul în mișcare, se ascunde, întotdeauna, marea liniște.

Intelectul lucrează ca o mașină, care desface mereu conștiința noastră în diferite gânduri și sentimente separate. Existența noastră interioară este divizată în ani, luni și

zile, unități relativ mici și ne transformă astfel în sclavi ai timpului, când, de fapt, noi sîntem copiii eternității. El înțelege acest lucru prin limitarea în timp. Este important să înțelegem că aceste părți, separate una de cealaltă, sînt cuprinse în Eul adevărat și că, în fiecare clipă prezentă, conștiința „Eului superior” le conștientizează și le pătrunde; dacă acest lucru ar fi altfel, omenirea nu și-ar putea da seama niciodată de diferențele dintre gînduri și impresii.

Dacă ai putea bloca senzația că trăim în timp, ne-am da seama, fără nici o greutate, că sîntem în eternitate. Acele clipe mărețe și tăcute în care dăm jos lanțul ce ne leagă de timp și ne adîncim în adorarea „Eului superior” pot fi astfel extinse la infinit.

Deoarece timpul este un produs al intelectului și nu al unui factor ce este în afara noastră, drumul spre blocarea îngrădirilor lui trece, mai întîi, prin calmarea intelectului și, pe urmă, prin liniștirea totală a spiritului. În clipa în care ne ridicăm deasupra procesului gîndirii, trecem și prin stratul anormal X, în care avem impresia că sîntem sclavii timpului, dar această senzație va dispărea.

Acesta este domeniul misterios care înghite trecutul, prezentul și viitorul! Doar aici poate fi întîlnit „Eternul Acum” al filosofilor indieni.

Mulți vor reproșa că un asemenea control este imposibil și că aceste concepții despre viața dumnezeiască a omului sînt iluzorii. Afirmațiile lor sînt valabile, avînd în vedere limitele concepțiilor lor; dar de ce să accepte omul aceste limitări? De ce să rămînă în închisoare dacă are în mînă cheia, acea cheie care deschide ușa spiritului și îi permite să treacă spre libertate? Omul nu trebuie să se lase influențat de teorii obișnuite. Idei care sînt la modă astăzi, de multe ori, ajung să fie mîine respinse și ele le ajută doar pe următoarele, pe cele care și-au cîștigat deja independență față de epoca lor să se elibereze.

Spiritul omului trebuie să se revolte împotriva lui însuși, dacă vrea să vadă perfect natura lucrurilor și nu doar parțial. Comportarea egocentrică obișnuită este firească, dar nu aceasta este ultima perspectivă care stă la dispoziția omului. Eternitatea este deschisă doar pentru Eul de ordin superior. Prețul ce trebuie plătit pentru a-l găsi este cel de a renunța la Eul nostru inferior, la cel care socoteș-

Căutarea supraeului

te secunde și lunile și se identifică total cu corpul său. Mijlocul de a realiza această renunțare este liniștea spirituală. Rădăcina acestui Eu superior este în noi, dar tot acolo este și obstacolul interior.

„Nu poți discuta despre Ocean cu broasca de fântină, creatură ce aparține unei sfere mai înguste. Și nu poți discuta despre starea lipsită de gândire cu un pedagog, orizontul lui de vedere este foarte îngust pentru așa ceva”, se plîngea filosoful chinez Csuang-Cse.

Încercarea de a vorbi cu cineva despre posibilitatea existenței lipsite de gânduri, în afara timpului, se lovește de cele mai mari greutăți, cînd acel cineva nu are absolut nici o idee, nici o experiență din afara granițelor timpului. Pentru omul obișnuit o astfel de lume este, într-adevăr, imposibil de imaginat, cu toate că, în mod ciudat, dar firesc, sînt mai mulți cei ce gîndesc că el, el este omul normal; adică un om pe care și l-ar dori natura. Oboseala nu este, însă, în zadar deoarece cei care îi acordă importanță sînt conduși înspre sferele latente ale spiritului. Tocmai acele încercări, care par la început zadarnice și inutile, înțelese, vor da naștere la presimțiri luminoase. Fiirea noastră proprie conține legături care ne țin înlănțuiți de părerile imperfecte și false, dar conține și mijloacele cu ajutorul cărora ne putem elibera. Cine face, serios, efortul de a înțelege întregul sens al acestor afirmații, la un moment dat constată că aceste eforturi au, ele însele, o valoare magică și contribuie la trezirea la viață a unei noi valori din el.

Să revenim: Eternitatea există, Prețul ce trebuie plătit pentru a o cunoaște este să devenim, în interior, stăpîniilor valurilor curenților de gândire. Intellectul naște timpul - „Supraeul” însă îl înghite, ori de cîte ori înghite intelectul.

Trebuie deprinsă o nouă metodă de contemplare a lucrurilor și un nou obiect, și anume liniștea interioară, în afara timpului. Trebuie să învățăm să distingem percepțiile de o zi, de viața permanentă, chiar și atunci cînd amîndouă există în noi simultan. Spiritul trebuie eliberat de privirile retrospective prăfuite sau de cele spre viitor, care sînt sigilate și nu trebuie să ne lăsăm luați de valul clipei efemere a prezentului. Trebuie să învățăm să înțele-

gem gîndurile într-adevăr stimulatoare, care, de fapt, sînt sesizări ale vocii interioare a Absolutului. Deși omul nu poate înțelege direct prin intelect ideea Eternității și este obligat să își creeze o imagine, indirect, o poate totuși înțelege, dacă utilizează intelectul ca pe o trambulină. Dacă săritura reușește, Eternitatea își va înfige rădăcina în inima noastră, deoarece omul s-a contopit cu ea.

Trebuie atinsă această contemplare superioară și trăit în Eternitate, în acea liniște internă care rămîne aceeași ieri, azi și mîine și nu va fi atinsă de nici o schimbare. Acest lucru nu înseamnă nicidecum să ne abținem să tragem învățăminte din trecut și nici nu înseamnă să trecem neatenți prin prezent. El înseamnă existența continuă, avînd ca centru „Eu” conștient, pe care nici amintirile trecutului, nici realitățile cu caracter temporar ale prezentului nu o pot zdruncina, permanență care poate privi în urmă sau înainte, fără a cădea pradă uneia din aceste două. Omul nu meditează asupra evenimentelor trecute. Impresiile spirituale create de evenimente lunecă peste el, ca și apa peste penele raței. Este mai bine să fii indiferent cu privire la viitor, dacă cîștigul este viața eternă și este mai avantajos să îți uiți trecutul, dacă poți conta pe aceeași recompensă. Și astfel, omul poate progresa, fără să fie influențat de acuzațiile ce și le aduce și lipsit de speranțe deșarte.

Studierea personalității, deci, se contopește cu studiul intelectului, acesta, la rîndul lui, cu studiul conștiinței, în timp ce conștiința, prin utilizarea eternului prezent serafic și misterios, ne apare prin contopirea fiecărei clipe cu Eternitatea. Aceasta este existența dumnezeiască care ne ridică pe noi dincolo de timp.

În final a rămas contemplarea timpului din punct de vedere religios. Oare se vor consolida aceste idei? Să vedem mai întîi Vechiul Testament.

În fața lui Jahve, Dumnezeuul lui, Moise l-a întrebat ce să spună poporului lui Israel cînd se va întoarce la el ca și conducător. „Vezi, dacă mă întorc la fiii lui Israel și le spun: - „Dumnezeul părinților voștri m-a trimis la voi - și ei mă vor întreba: Cum îl cheamă? - Ce să le răspund?” Aceasta a fost prima întrebare și Dumnezeu din ceva, ce părea o tufă care arde, i-a răspuns astfel: „Eu sînt cel care

sînt" și după aceea: „Spune fiilor lui Israel: „Eu sînt" m-a trimis la voi.”

Deci, trecutul și viitorul înseamnă schimbare, așadar timp, însă „Eu sînt” semnifică eternul prezent. De aceea folosește Jahve în această declarație valoroasă prezentul, deoarece, interpretat corect, doar prezentul indică Eternitatea. Pentru Dumnezeu timpul nu există. Acest lucru vrea să îl indice și următoarea explicație: „... care este, a fost și va fi Atotputernic.” Putem pătrunde și mai adînc în această frază misterioasă. Căci „Eu sînt cel care sînt” înseamnă pur și simplu doar atît: „Eu”. Aceasta este doar una din formele de exprimare a enunțării că „Eul” omului este elementul dumnezeiesc ce sălășluiește în el și astfel este etern.

Mai tîrziu, în aceeași carte, autorul spune: „Stai liniștit și află că Eu sînt Dumnezeu.” Dumnezeu trăiește pentru totdeauna într-o Eternitate neschimbată, liniștită.

De aceea stăpînirea asupra propriei noastre ființe și liniștea ne vor conduce în împărăția eternității, cu Dumnezeu: acolo vom avea parte de viață eternă, în afara timpului.

Dar să aruncăm o privire în Noul Testament, acolo unde în Cartea a X-a, Apocalipsa, se ridică la punctul culminant, acolo unde un înger uriaș, coborînd din cer, declară „nu va mai fi timp!”

Ce altceva poate exista în starea ce o exprimă această propoziție, dacă nu cunoașterea existenței eterne?

„A sosit ziua izbăvirii” - subliniază apostolul Pavel, în scrisoarea adresată către corinteni. Știa că nu trebuie așteptată moartea pentru Viața Veșnică.

Putem citi chiar și cuvintele lui Isus.

El a declarat chiar și evreilor, care trufași se lăudau că ei sînt urmașii lui Avram: „Avram, părintele vostru, s-a bucurat să mă vadă, m-a văzut și s-a bucurat.” Atunci evreii i-au spus: „Tu nu ai nici cincizeci de ani și l-ai văzut pe Avram?” Isus le-a zis: „Adevăr, adevăr vă zic vouă; încă înainte ca Avram să fi fost, eu deja sînt.” Nu a spus: „am fost”, ci „sînt”. „Am fost” se referă la timp - dar „sînt” reprezintă realitatea neschimbată.

Și sensul adînc al acelui sfat pe care Isus Hristos îl dă ucenicilor: „Este de ajuns ca fiecare zi să aibă greutățile

ei" este tot o subliniere a faptului că trebuie să trăim în afara timpului și să ne refugiem de gândul ce ne ține sclavi. Exact la fel ca și în cealaltă poruncă: „De aceea să nu vă gândiți la ziua de mâine, căci ziua de mâine va avea ea singură grijă de ea.” Să lași alături gândurile viitorului, să nu privești nici înainte și nici înapoi înseamnă să intri în realitatea unei existențe în afara timpului și să simți gustul adevăratei nemuriri. Numai așa își primește cursul istoriei valoarea adevărată.

Înțelegerea corectă a acestei teme dă cheia pentru misterioasa revelație a unei întâmplări biblice din Geneză. O aluzie pe aceeași temă se poate găsi în „Mărturisirile” lui Sf. Augustin, unde creația este explicată nu ca avînd început în timp, ci cu timpul, ceea ce înseamnă că timpul a existat încă înainte de creațiune.

Dar cu mii de ani înainte de intrarea creștinătății în istorie, trăia deja în vechiul Egipt această religie remarcabilă, care a fost strămoșul ei. Nici acest cult dispărut nu a părăsit tăcere asupra subiectului. Cea mai sfîntă scriere, *Cartea morților*, care conține formule mistice amestecate, ale cărei părți mai importante nu pot fi înțelese decît în raport cu învățătura misterelor și practica lor, spune despre „decadații” inițiați care s-au unit cu Osiris că au renăscut spiritual și au depus următoarea mărturie: „Eu sînt ieri, azi și mâine. Eu sînt sufletul ascuns dumnezeiesc!” Un astfel de suflet a cîștigat conștiința existenței eterne. La fel de importantă este și fraza scrisă cu hieroglife pe un papirus, care a ajuns prin Marea Mediterană la Muzeul de Istorie din Paris și care declară că Dumnezeu este Cauza Primă, nu numai „bunătatea în sine”, ci și „stăpînul timpului”, „care conduce eternitatea”. Dacă cineva ar vizita Egiptul antic, așa cum Platon cel tînăr a făcut-o cîndva, în interiorul sanctuarului uriașului templu al Zeiței Isis, ar găsi o inscripție care conține următoarele cuvinte deosebit de semnificative: „Eu sînt cel care a fost, este și va veni. Niciodată încă un muritor nu a dat jos vâlul de pe mine.” Ultima propoziție are sensul că Existența Eternă nu poate fi găsită, ci, cercetătorul trebuie să învingă mai întîi tot ceea ce îl leagă de viața efemeră, adică Eul personal trecător. Poate face acest lucru doar dacă își învinge gândurile. Și dacă călătorul ar putea pă-

Căutarea supraeului

trunde în sanctuarul dumnezeirii, acolo ar găsi o prezentare a lui Isis în dreapta cu o zvastică, semnul vieții eterne și cheia misterelor, iar la stînga o velă pătrată, simbolul respirației, deci simbolul eterului. Însuși capul lui Isis este încoronat cu un simbol: tronul. Astfel ar găsi omul pe Isis reprezentată tronînd în eternitate.

Și în hinduism găsim aceeași apreciere a „secretului ascuns de timp”. Cartea sfîntă Veda spune: „Acest spirit, cel mai înalt, a fost, este și va fi.” Dar să analizăm mai departe aceste texte ale Vedelor, vechi de mii de ani, scrise pe palmier: „Este etern și neschimbat Cel mai înalt spirit”, declară ele și celui care încă s-ar mai îndoi îi spune simplu: „Ceea ce depășește spațiul și timpul este cel mai înalt spirit.”

Să aruncăm o privire asupra unei alte cărți sfinte a hindușilor, cartea practică a fiecărui Yoghin, *Cîntul maestrului*, (*Bhagavad Gita*).

În ea, Krishna, Hristos al indienilor, vorbește cu discipolul său plin de evlavie, Ardjuna, și îi spune cum, cu sute de ani în urmă, i-a învățat pe înțelepți aceleași adevăruri ale cunoașterii spirituale, după care arată că acest lucru a fost posibil deoarece „Eu sînt cel nenăscut, sufletul care nu moare.”

Reprezentarea matematică a infinitului este din două cercuri legate: ∞ . Scrierile hinduse și alte scrieri foarte vechi îl reprezintă cu simbolul șarpelui ce își mușcă propria coadă, alcătuiind astfel un cerc perfect. Dacă timpul, ca și șarpele, revine la sine, se transformă în eternitate. În realitate, se poate oare găsi, pentru timp, un simbol mai bun decît această linie ce revine la punctul de unde a pornit, ce nu are nici început și nici sfîrșit și care, ea însăși infinită, închide în sine o parte a timpului infinit? Trecutul, prezentul și viitorul alcătuiesc un cerc perfect pe care, pornind de la un punct oarecare, putem să îl parcurgem fără a putea stabili care este exact punctul de plecare și cel de sosire.

Foarte spiritual, Mahatma Ramalingam, discipol din sudul Indiei secolului al XIX-lea menționa: „Timpul este descoperirea intelectului, a zis, pentru a-și putea calcula funcționarea, goana și zborul.”

Dacă acum, în final, călătorim mai departe înspre

Orient și răsfoim cartea clasică, cîndva celebră, dar acum, slăbit cult taoist, *Canonul virtuților (Tao Teh King)*, găsim îndemnul profetului Lao Zi:

„Liniște numim noi legea revenirii,
Legea revenirii o numim Eternitate,
Cunoașterea Eternității o numim iluminare,
Să desconsideri Eternitatea înseamnă să îți atragi
nenorociri asupra ta,
Să cunoști Eternitatea: măreția sufletului.”

Astfel subliniază cu cuvinte înțelepte profetul chinez faptul că este posibilă cunoașterea Eternității și țintește asupra faptului că omul nu este condamnat să rămînă prizonier al vieții și nici nu este atît de sărac spiritual ca împărăția cerurilor să rămînă închisă pentru el. Cei care contemplează cunoașterea pură a Eternității, cu o senzație de plictiseală și consideră că, pentru acel înțelept cu ochii ațintiți spre Eternitate, viața este o plictiseală veșnică, sînt sfătuiți să petreacă cîteva luni în tovărășia ei, dacă sînt atît de norocoși încît să o recunoască sub înfățișarea ei modestă. Această experiență le va dovedi greșeala și va îndrepta ignoranța lor.

„Supraeul” din afara timpului este Dumnezeuirea ce trăiește în noi etern. Ne tragem din sînge regesc, dar încă ne înfășurăm în zdrențe. Am putea deveni într-adevăr nemuritori, am putea arunca anii și să glumim cu timpul, dacă am ajunge la cunoașterea acestui adevăr. Acum și aici e locul pentru obținerea cunoașterii.

CAPITOLUL VII

NAȘTEREA GENIULUI

Există un fenomen spiritual, o stare în care intelectul superior, care are un efect misterios asupra intelectului conștient ce locuiește în „Eul superior” și care, de altfel, este singurul „Suflet universal” general, se adresează omului, aparent mai hotărât și mai direct, deși nu îi dă decît ordine temporare. Această stare poate fi numită pe drept „inspirație”; ea poate să rămînă secretă și statică, dar poate să se și manifeste dinamic și vizibil, într-o formă concretă așa cum ar fi o operă de artă strălucitoare. Inspirația îl poate ridica pe om în extaz religios, îl poate determina să facă fapte mari sau transforma în artist creator.

Dacă cineva depășește limitele mediocrității cu succes, în general este considerat persoană inspirată, geniu.

Orice măiestrie, manifestare spirituală tradițională, activitate cu adevărat creatoare, descoperire materială nouă care poartă amprenta geniului, este rezultatul acelei stări spontane în care îngerul inspirației îl prinde pe om de mîna.

Din enumerarea de mai sus se poate observa că nimic nu cade în afara limitelor largi ale inspirației. Nu putem spune că o treabă sau alta este prea materialistă pentru a nu putea fi obiectul revelației inspirate. Inspirația, starea de iluminare, face posibilă tratarea oricărei teme: ridicarea la cea mai înaltă treaptă pe plan spiritual, cît și analiza precisă a posibilităților materiale ale pămîntului nostru.

În sensul cel mai strict, în ce constă oare această rară și minunată stare, spre care se străduiesc atît de mulți și ajung la ea atît de puțini? În primul rînd să examinăm cum ia naștere ea în om, ca pe urmă să înțelegem filosofia

pe care acest proces o conține în sine. Dacă observăm, din punct de vedere psihologic, viața unui inventator care caută rezolvarea unei probleme tehnice, vom constata că el se gîndește și se frămîntă chinuit de sarcina propusă, mereu, pînă ce rezolvarea, care se ascundea de el pînă atunci, se luminează în intelectul lui, ca un fulger și îi ține sub stăpînire sufletul pînă tîrziu, cînd se desăvîrșește problema. Cu alte cuvinte, prin intermediul experiențelor și încercărilor, inventatorul ajunge în starea de concentrare temporară însoțită de o atenție care crește treptat și un interes tot mai mare, în timp ce adîncirea devine atît de profundă încît putem spune într-adevăr că, în afară de problema ce îl preocupă, a uitat complet de sine și de mediul înconjurător. Nu mai sesizează nimic, iar ceasul ce indică timpul nu mai există pentru el. Inventatorul aiurit, pe care nu putem să îl păcălim să vină la masă atunci cînd se apropie de dezlegarea finală a problemei, e cunoscut foarte bine de către cititorii de biografii. Este îndeobște cunoscut faptul că inventatorii în aceste perioade încărcate adesea se închid în laboratoarele lor sau în ateliere și nu doresc să vadă pe nimeni și nici să se ocupe de alte probleme. Invenția e pe cale de a se naște, deci caută singurătatea exact la fel cum, la animale, femela caută un loc singuratic pentru a-și aduce pe lume puiul. Aceasta este o dovadă demnă de toată atenția a treptei de meditație în care acești oameni se adîncesc absolut firesc, dacă luptă pentru o astfel de manifestare care depășește granița normală a intelectului. Asupra lor pune stăpînire ceva care pare a fi o putere superioară. Cele mai extraordinare invenții materiale au apărut tot pe această cale.

Nu putem considera o astfel de adîncire ca stare deosebită a unui om, presupunînd că își pierde legătura cu orice altceva în afară de problemele personale. Dimpotrivă: cu cît înaintează spre țel în spirit și cu cît se frămîntă mai mult, gîndurile lui se preocupă tot mai puțin cu sinele, deși uneori apare ca și cum s-ar fi retras mai mult în sinea lui. Prețul pe care trebuie să îl plătească pentru rezolvarea problemei este tocmai uitarea completă de sine. Devine una cu problema lui: atît de puternică este concentrarea și în timpul acestui proces se eliberează de Eul propriu. Dar, imediat după ce s-a făcut descoperirea, totul se

Căutarea supraeului

termină, spiritul lui revine cu o putere mai mare în vechea albie și starea anterioară de impersonalitate inspirată încetează. Putem astfel afirma că uitarea de sine a omului este una din condițiile superioare ale inspirației.

Despre adevărul acestei afirmații putem găsi dovezi similare și la geniile din pictură. Compozitorul care se străduiește să prindă în suflet ecoul frumuseții infinite ce coboară pe pământ, aida unei mărețe simfonii, caută și el în mod firesc, în acele clipe, singurătatea. În această stare de concentrare a atenției, nu rareori refuză și mîncarea și orice altceva, pentru a putea prinde acest ecou. Aici este vorba de muzică adevărată, care izvorăște din adîncurile inimii și rămîne acolo multă vreme și după ce a răsunat ultimul acord, așa cum se întîmplă la ultimele note ale sonetei Kreutzer a lui L. van Beethoven. Compozitorul care este fidel chemării sale, care își ia în serios menirea, nu va putea fi ispitit niciodată de distracțiile lumești, atunci cînd simte apropierea inspirației. Dimpotrivă, simte o împotrivire față de orice activitate lumească și, pentru un timp, duce o viață atît de severă și de renunțare ca și oricare dintre vechii pustnici.

Ce se petrece în el, în liniștea acelei încăperi în clipele dumnezeiești cînd inspirația îi răsplătește munca? Nu poate spune omul că se străduiește, atît de încordat, să absoarbă fiecare sunet fără greșală, încît el se transformă în instrumentul la care cîntă o putere mai înaltă? Exagerăm oare dacă spunem că uită de sine, de familie, de prieteni, sau de obligațiile ce le are, se dăruiește total muzicii, care se îndreaptă spre el și în care se pierde complet? Ce este aceasta dacă nu renunțarea la „Eul” ce este un obstacol?

Balerina spirituală, într-adevăr talentată, își desfășoară mișcările ei grațioase și spontane cu acea adîncire încîntătoare care este semnul de recunoaștere al geniului. În măsura în care uită de spectatorul uimit, recunoaște adevărata ei menire ca transmițătoare a frumuseții, care simbolic indică frumusețea finală spre care se îndreaptă inconștient.

Dacă ne întoarcem spre munca pictorului sau a sculptorului, vom observa același fenomen evident. Pictorul genial, care ore în șir stă cu pensula în mînă în fața șevaletului lîngă lucrarea pe jumătate terminată, din cînd în cînd

aplicînd trăsături de penel grăbite pe pînza pe care a acoperit-o cu întruparea colorată a imaginației și observației sale, nu este conștient nici de timp și nici de zgomotele sau evenimentele din afara atelierului său. Orice pictor, care a reflectat asupra naturii măiestriei sale și și-a dat verdictul, trebuie să recunoască că, în astfel de clipe strălucitoare, trăirea este profundă și plină de fericire, ea este cu atît mai profundă și mai fericită cu cît el este mai adîncit.

Aceste ore sînt recompensa propriu-zisă a artistului, deoarece îi dăruiesc acea încîntare blîndă, dar profundă, față de care succesul public și protecția înaltă sînt doar palide adaosuri. Bucuria propriu-zisă a creației artistice derivă din pierderea temporară a personalității, chiar dacă inconștient.

Este nevoie ca artistul să se adîncească total în tema sa și să se lase purtat de ea, aidoma curentului unui fluviu. Ca să ajungă aici trebuie să uite orice altceva. Trebuie să lase la o parte orice alte preocupări și să se adîncească în starea de liniște spirituală. Liniștea eului personal, tăcerea îl vor conduce la izvorul din care izbucnește arta și îi face posibilă crearea marilor opere de artă. De aceea a putut Carlyle să își împodobească spusele cu următoarea figură de stil: „În fiecare operă de artă adevărată poți auzi Eternitatea, care privește dincolo de timp, ca și dumnezeirea ce devine vizibilă.” Un zîmbet al Madonei, așa cum se poate vedea în cunoscutul tablou al lui Rafael, acționează mai convingător decît o duzină de predici teologice. Cine știe cîți sceptici au fost neliniștiți de noile idei referitoare la valorile religioase.

Trebuie să facem deosebire între talent și geniu. Singur geniul este inspirat și creează cu o naturalețe măreață, talentul este ceva ce este determinat în om de stăpînirea tehnicii. Se înțelege de la sine că artistul a trebuit să învețe tehnica meseriei sale din tinerețe, pe baza căreia se va iniția într-o anumită măsură, în formele de exprimare proprii; însă acest lucru este numai pregătirea. Tehnica este necesară pentru hrănirea tuturor artelor materiale. Marele artist trebuie să stăpînească perfect tehnica și la fel și cel ce îl imită. Geniul și talentul trebuie să încheie un pact pentru a putea oferi lumii un festin. Geniul, care nu a studiat niciodată tehnica măiestriei, nu poate crea opere

bune și pe de altă parte nici omul talentat nu poate face, fără izvorul inspirației, o lucrare de artă remarcabilă. Tot așa, dacă privim spre literatură, unui scriitor exersat nu îi este greu să dea scrierii sale o culoare roșie puternică și, pe urmă, să prezinte cartea ca ofrandă adusă geniului pe altarul din Olimp. Zeii, însă, disprețuiesc ofrandele false și le aruncă înapoi în lumea oamenilor, unde sînt primite cu entuziasm și mii de voci le ridică osanale, ca, la sfîrșitul vieții, să mai răbufnească o dată, precum lumînarea ce se topește, și apoi să se stingă. Iscusința singură nu este suficientă, este nevoie de iluminarea creatoare.

Un cunoscut pictor francez a spus următoarele cuvinte elevilor unui atelier parizian: „Învățați să stăpîniți tehnica, pe urmă uitați tot ce este în legătură cu ea.” Știa că orice fel de activitate artistică ar începe, omul trebuie să stăpînească, în primul rînd, regulile și toate amănuntele legate de ea, pînă cînd acestea ajung să se adîncească în subconștient. Dacă acest lucru s-a întîmplat, el trebuie să se întoarcă spre interior și să caute inspirație, care urmează să apară și să lumineze prin tehnica formală. Dacă omul nu uită regulile meseriei sale și se gîndește mereu, îngrijorat, la ele, atunci nu va fi decît un om talentat dar nu un geniu. Dacă cineva trebuie să revină mereu la regulile tehnice pentru a crea o operă de artă, Dumnezeu să fie îndurător cu el! Esența este inspirația. Aceasta este cea care îl poartă pe artist în starea creatoare, de liniște extatică. Ea îl eliberează de nervi și de îngrădirile strîmte ale creierului.

Artistul inspirat își formează singur o imagine independentă despre obiect, acesta va fi mult mai adevărat decît în lucrurile stereotipe ale școlilor de artă și însăși lucrarea va avea o superioritate netă asupra lor.

În limba japoneză, într-o lume mai puțin comercială decît azi, există o denumire specifică ideii înălțimii artistice, cuvîntul „ju-in”, care ad literam înseamnă „inspirat de vînt”. Dacă opera de artă se termină cu succes sub influența acestei inspirații, se numește că ea conține „kokor-mochi” adică ea „conține inimă”. Prin aceste denumiri se înțelegea o anumită elevare rezultat al manifestării dumnezeiești, ceva comunicat artistului de către creator. S-a

susținut ideea că această inspirație artistică nu putea fi trecută altcuiva, nici obținută prin sîrguință și eforturi, deoarece se obține doar pe calea grației dumnezeiești. Aceasta era trăsătură pe care o căutau în cele mai apreciate lucrări de artă, cele mai frumoase picturi ale lor, a căror frumusețe era parcă împletită din curcubee. Astăzi această atitudine a dispărut, ei au devenit mult mai puțin critici și mult mai elastici, încît primesc și înfloriri strălucitoare ca opere „inspirate de vînt”.

La indieni există scrieri tradiționale, *Silpa Shastra*, care conțin regulile practice referitoare la cum trebuie realizat idealul de frumusețe spirituală în practicarea măiestriei tehnice și artei decorative. Primii artiști și decoratori, care în vremurile trecute erau angajații templelor, practicau Yoga, înainte de a începe și după terminarea lucrărilor din aceste clădiri. Numai după ce își aduceau spiritul într-o stare corespunzătoare de concentrare le era permis să se apuce de pictură sau cioplitul pietrei. Inspirația era firul pe care acești artiști creatori și-au înșirat mărgelele lucrărilor lor splendide.

Acum să ne îndreptăm spre condițiile inspirației din domeniul poeziei și al literaturii. Orice țară poate contribui la crearea poeziei inspirate și, prin aceasta, arătăm că această particularitate este generală, este proprie speciei umane și nu civilizației vestice și nu este un produs al epocii inteligente. În Orient ne stau la dispoziție sute de titluri care, fiecare, și justificat pot fi citate ca inspirate. Poeziile umoristice ale înțeleptului Sadi, proza extatică a lui Sami Lawath, melodiile lirice ale puternicului Sikh Bhavir Singh Hrai, convorbirile mistice ale lui Mathnavi și valoroasa *Rubalyal* a lui Omar Kayyam, respectiv *Cîntec ceresc* (*Bhagavad Gita*), care ne parvine prin traducerea ritmică și muzicală a lui Sir E. Arnold, sînt exemple convingătoare de poezie inspirată. Fiecare dintre ele este plină, pînă la refuz, de imagini lirice sublime, vorbirea în imagini, însă, este limbajul propriu-zis al lumii sufletești. Și aici putem constata aceeași dorință de solitudine ca și la inventator sau compozitor. Aceasta înseamnă că are loc un anumit proces de întoarcere sufletească spre sine și scriitorul geni-

Căutarea supraeului

al, care vrea să scrie de dincolo de timp, ar lua în nume de rău orice tulburare a singurătății lui în timpul creației, timp în care gândurile se îndreaptă spre el. În astfel de clipe, Balzac se închidea în camera lui, lucra zi și noapte, cerea să i se pună mîncarea în fața ușii, pentru ca, mai tîrziu, să o poată consuma fără să fie deranjat de prezențe străine.

Nu trebuie să facem altceva decît să citim o poezie extraordinară, ca de exemplu capodopera lui Coleridge *Cîntecul bătrînului marinar*, pentru a simți cum, încet-încet, ceva misterios se furișează în atmosfera spirituală și vom înțelege în ce măsură a trebuit să fie el pătruns de această inspirație în momentul în care a scris poezia. Odată, în timpul citirii unei cărți a adormit. Cînd s-a trezit, a avut senzația că, în timp ce dormea, scrisese 2-300 de versuri și că nu îi rămînea altceva de făcut decît să le aștearnă pe hîrtie, deoarece imaginile îi apăreau foarte clar în fața ochilor, ca niște obiecte, pe care exprimarea verbală automat și fără intervenția lui le făcea să se audă. A prins tocul și a scris frîntura extraordinară de poezie *Kubla Khan*. Aceasta dovedește cît de ușor poate apare creația artistică în starea de imponderabilitate a intelectului conștient.

Aparent, astfel de opere nu provin din intelectul obișnuit al omului, ci din ceva de ordin superior, ceva care pune stăpînire pe el, în timp ce îi fixează ritmul. El trebuie să renunțe la mica lui personalitate și să permită ca o inteligență superioară, acel „suflet universal”, să îl subjuge total. Dacă acest lucru se întîmplă în realitate și procesul spiritual se îmbină cu tehnica perfectă, atunci lumea va fi mai bogată cu încă o operă a unui geniu remarcabil. În clipa eliberării impersonale totale din interiorul său, el alege un element spiritual, pe care îl așază în opera lui și care îl vrăjește și îl inspiră.

De altfel, datorită acestor considerente un scriitor nu se poate aprecia numai după cărțile lui. Nu rareori starea obișnuită a spiritului și caracterului său sînt la un nivel inferior scrierilor sale. Alteori, însă, el este mai bun și mai înțelept decît operele sale, cîteodată, însă, acestea sînt mai bune și mai înțelepte decît el. Tennison a recunoscut, ulterior, că *In memoriam*, lung cîntec de slavă a vieții de dincolo, exprimă niște adevăruri pe care nici el nu le-a înțeles

pe deplin înainte de a le fi scris. „Lucrarea este mai optimistă decît sînt eu”, i-a declarat el unui prieten.

În timp ce stăpînește inspirația, creatorul este ridicat pe un plan superior celui obișnuit și imediat ce a scris ultimul cuvînt cade iarăși, pentru un timp, în starea lui obișnuită. Datorită acestui fapt unele opere pot fi stele strălucitoare și dovezi de inspirație, opere de artă eterne, de cea mai înaltă calitate, iar altele, produse ale unei dispoziții lipsite de inspirație, de-a dreptul rele. Dacă recunoaștem această dispoziție sufletească, înțelegem de ce un mare geniu creează uneori și opere mai puțin valoroase și de ce unele dintre lebedele sale sînt gîște. Nu ne putem aștepta ca în fiecare vers al unei poezii să existe inspirație lirică și nici ca din tocul lui să se aștearnă pe hîrtie, tot timpul, adevăruri scînteietoare aidoma pietrelor prețioase.

De multe ori auzim că inspirația nu este statornică și fiecare poet se plînge că nu îi ține sub stăpînire geniul și nici nu poate să o cheme. Lucrează intermitent și întotdeauna se joacă cu dispoziția lui sufletească. De cele mai multe ori realizările sînt diferite, unele gînduri dau faliment, el nu poate să își continue lucrarea, cuvintele ies din tocul lui fără viață. Muza lui cu aripi diafane vine și pleacă după bunul ei plac și nu după cel al poetului și nu o poate rechema după dorință, atunci cînd vrea el! Cît de des stă abătut în fața foi de hîrtie albe! Dispozițiile creatoare dispar. Inspirația nu este permanentă, de aceea pentru om este posibilă gîndirea în flux continuu, dar inspirația continuă nu. Florile geniului înfloresc brusc, dar tot atît de brusc se și ofilesc.

Nu este nevoie să descoperim teorii noi pentru a explica acest ritm schimbător, ceea ce se întîmplă se explică de la sine. Nu există condiție esențială a inspirației, atît este de ajuns. Condiția este, așa cum am văzut, adîncirea spirituală intensă, deoarece omul este obișnuit să trăiască în activitățile personale exterioare. Nu se poate renunța ușor la aceste obiceiuri ale speciei. Astfel, geniul ce luptă să creze lucruri mari trăiește singur și uneori intră în conflict chiar și cu propriul „Eu”. Uneori orb și inconștient, el însuși conturbă inspirația care îl înconjoară, astfel punîndu-și singur piedici.

Căutarea supraeului

Spiritul, ținut prizonier de către strădaniile trupești în tărîmul activității, e înconjurat de cuvinte lipsite de viață pe care nu poate să le gonească așa cum o face în clipele sale mai luminoase. Intelectul lui obișnuit îi pune obstacole în față, dintre care nu cel mai mic este închipuirea nejustificată despre propria putere creatoare. Cunoașterea, oricît de strălucită ar fi, nu poate înlocui geniul înflăcărat. Dacă însă omul, prin concentrare, se adîncește în sine, inspirația revine și procesul de creație reîncepe să curgă neîntrerupt, în valuri. Trebuie să învețe ca, un timp, să se relaxeze, pentru a-și liniști respirația și corpul, pentru ca prin concentrare puternică să își îndrepte intelectul spre interior - și atunci inspirația divină va coborî din nou.

Eul personal se restrînge la aptitudinile sale pentru a lupta cu toate greutățile și a rezolva toate problemele iar șansa cea mai mare de înțelepciune, frumusețe sau putere apare cu adevărat doar atunci cînd acesta își uită personalitatea și se pierde în impersonal. Această uitare de sine, pierderea pentru o clipă a „Eului” personal este cauza adevărată a fericirii, care însoțește starea de creație. Pentru că ȧesătura fină, nemuritoare a artei nu poate fi ȧesută decît din firele bucuriei divine, de un portocaliu strălucitor! Există, oare, om care în timp ce mîinile și spiritul lucrează la minunea eternă a operei de artă, atent, să nu fi observat că la prima atingere a inspiraȧiei divine dispar acumulările cenușii din contactul zilnic cu lumea?

În realitate personalitatea este doar vasul, conducta prin care trece inspiraȧia și dacă a absorbit în ea toată conștiinȧa, împiedică parȧial în noi sentimentul „Eului” dumnezeiesc și, pe de altă parte, împiedică și elementul creator, care se manifestă atît de limpede la genii.

„Poetul este uneori ecoul cuvintelor sale a căror putere nu o cunoaște, trompetă ce este pusă să sune, care însă nu are imbold pentru ceea ce sună.”, scrie poetul englez Shelley. Este o împrejurare ciudată că unii scriitori și artiști nu știu dinainte ce operă vor crea și, uneori chiar în timpul evoluȧiei, lucrarea ia o cu totul altă direcȧie decît se așteptau ei. Sibelius, vestitul compozitor finlandez, a spus, la vremea respectivă, despre ultimele două simfonii, care încă nu erau gata, că s-ar putea să mai schimbe „proiectul” în funcȧie de dezvoltarea ideii muzicale. „Căci, tot-

deauna, sînt sclavul temei și mă supun tuturor cerințelor ei". Aceasta ne arată, cît se poate de clar faptul că la inspirație se poate ajunge prin renunțarea completă la personalitate. Dacă ar depinde de voința noastră, fiecare compozitor și-ar proiecta dinainte fiecare etapă a lucrării. Faptul că inspirația este, prin natura ei, ceva spontan și astfel orice lucrare inspirată este perfectă și întreagă încă înainte de a se face prima mișcare, cu capul sau cu mîna, este dovedit de suficiente exemple. Mozart, copilul minune al muzicii, a spus la un moment dat despre procesul compoziției muzicale: „Presupunînd că nu mă deranjează nimeni, tema se lărgeste, devine hotărîtă și aproape gata și perfectă îmi apare în spirit astfel încît într-o clipă o pot cuprinde cu privirea ca pe o statuie. Astfel așternerea ei pe hîrtie este destul de ușoară, deoarece cred, așa cum am spus, că toată piesa este deja gata.”

Arnold Benett, romancierul, povestește cum poate depăși punctul mort în care își pierde inspirația. În loc ca toată ziua să își sfărîme capul, obișnuiește să facă altceva. Merge în Londra, la Muzeul South Kensington și privește covoare și statui de bronz, la Paris în schimb, se plimbă pe malul Senei și își pierde timpul pe lîngă tarabele de cărți vechi. În timp ce își distrează spiritul și uită de problema lui, prin aceea că îi distrage atenția de la obiectul în jurul căruia se zbătea inutil, brusc îl cuprinde inspirația căutată. Gîndirea și-a făcut datoria și și-a atins limitele. Pentru a-și distrage atenția, „Eul” personal conștient a trebuit să fie eliberat de opera la care lucra, ceea ce a permis apoi stratului mai adînc al spiritului, subconștientul, adică „sufletului universal”, să intre în funcțiune.

Este important să notăm că, dacă Benett nu ar fi avut înainte ideea unei cărți și astfel intelectul nu ar fi fost preocupat de această temă, această metodă nu ar fi folosit. Și intelectul ce muncește trebuie să își facă datoria, după care însă trebuie să se retragă și să permită spiritului mai profund să lucreze cu instrumentul om. Numai cînd se întîmplă acest lucru, poate să revină la activitatea sa obișnuită, pentru a termina lucrul și a-l finisa. Cînd prima scînteie a căzut în intelect, datorită uitării de sine, ea trebuie să stîrnească focul. Dacă însă, așa cum se întîmplă la majoritatea intelectualilor, „Eul” se agață cu încăpăținare de ro-

lul de stăpînitor, prin aceasta își zădărnicește propriul țel și împiedică pătrunderea inspirației.

Datoria intelectului scriitorului este ca, împreună cu efortul mai îndelungat de concentrare intensivă, să fixeze în domeniul conștiinței tema ce dorește să o prelucreze. Dacă acest lucru se întâmplă corespunzător și conștiința simte curentul arzător al inspirației, fapt ce are loc prin uitarea „Eului” personal, atunci, el trebuie să se adîncească într-o stare de pasivitate totală și totuși să rămînă tot atît de treaz și conștient ca și în alte ocazii. Inspirația, fină ca o adiere, trebuie să fie cuprinsă în gînduri și să fie exprimată în cuvinte potrivite.

La o conferință ce se bazează pe inspirație, vorbitorul, de multe ori, nu știe nici el conținutul discursului său viitor, ba, uneori, nici măcar tema. În afara tehnicii deosebite și dincolo de perfecțiunea organului de vorbire rămîne ceva care captează atenția ascultătorilor și îi înfioară, ceva care, ca și atmosferă, nu poate fi prins și nici nu se poate exprima.

Astfel mai mulți ani la rînd, în fața a 2-3.000 de ascultători, răposatul Sri Sahabji Maharaj, conducătorul coloniei Yoga-Radhasoani din Dayalbagh de lîngă Agra, a ținut cunoscutele discursuri religioase de noapte, în așa fel încît în fiecare seară tema aleasă a fost alta. Nu numai că nu a avut notițe, dar a comunicat autorului și faptul că niciodată nu a știut dinainte despre ce va vorbi.

Socrate a recunoscut că, dacă ar ajunge la adevărul cel mai adînc al lucrurilor, nu ar mai fi el cel care ar vorbi, ci vocea „daimon”-ului ce locuiește în el. Ce altceva ar fi această voce dacă nu vocea spiritului inspirat?

Dacă privim spre inspirația religioasă și spirituală, vom găsi și aici aceleași legi și semne caracteristice ca la opera de artă, doar că mai accentuate. Sfinții creștinătății de început, ai Evului Mediu și cei moderni, fahirii Islamului și Yoghinii indieni au ajuns să aibă, toți, experiențe sentimentale de natură religioasă prin intermediul unor procedee în care se recunoaște clar prezența inspirației artistice. Artiștii, scriitorii și inventatorii au nevoie, în mod obligatoriu, de un obiect material pentru a se manifesta, sfîntul inspirat însă nu intră în aceste îngrădiri și își transmite prin sine schimbările sufletești survenite.

Căci misticul religios, dacă realizează ceva, explică funcționarea principiilor de bază ale inspirației prin pilda sa, prin dorința de dăruire totală îndreptată spre Dumnezeu. Dacă reușește să facă acest lucru printr-o rugăciune plină de evlavie și cu ajutorul dorinței simțite profund, Eul personal coboară într-o tăcere adâncă, timp în care îl ia total în stăpânire acea putere superioară căreia i s-a adresat. Trăirile sfinte le va explica, probabil, cu imagini legate de credința sa religioasă, simboluri și învățături, însă experiența propriu-zisă este observarea unui curent mergînd înspre interior, adîncirea într-o altă stare în care „Eul” obișnuit se oprește din activitate și întreaga ființă este inundată de o sfîntă armonie senină și de extaz. Dacă ajunge la punctul culminant al trăirii, probabil se va adînci în transă, stare în care se pare că totul se contopește cu Dumnezeu. Yoghinul hindus care își restrînge gîndurile cu ajutorul unei concentrări maxime și pe urmă cu un efort final le alungă complet din spiritul său, ajunge tot într-o fază de existență inspirată, în care intelectul gînditor nu mai împiedică pacea rîvnită și curentul de liniște ce îl pătrunde. În culmea căutării, este posibil ca și el să se adîncească în transă, aidoma sfinților. Drumul lui trece prin stăpînirea gîndurilor, în vreme ce sfîntul ajunge prin sentimentele cele mai înalte, dar puterea care îi duce pe amîndoi în starea de extaz și îi ridică din personalitatea și intelectul lor limitat este aceeași. Satisfăcuți, trăiesc bucuria atingerii cu această putere și nu încearcă să reprezinte și să transmită această floare nobilă prin mijloace materiale, ca arta, invențiile sau cuvîntul; în străfundul amîndurora stă esența supremă, care își aruncă mantia peste ei. Ca gen și calitate elementul este același cu cel ce stăpînește geniul. În ochii antichității și în vechiul Egipt, muzica, sculptura, poezia și construcțiile erau lucruri sfinte. În Grecia, India și China numai unii preoți ai templelor sau inițiații talentați ai marilor mistere aveau voie să le practice.

Este important să observăm că, din punct de vedere al activității de concentrare și a curentului ce urmează, procesul este identic cu inspirația pictorilor și poezilor și diferă doar prin manifestare, deoarece, în timp ce artistul simte un imbold puternic pentru transmiterea viziunii sau a

ideii și se întoarce spre lumea exterioară pentru a-și exprima trăirea, misticul se mulțumește să se adâncească în meditație. Arta este una din formele meditației, drum spre acea stare de mulțumire pe care misticii o numesc Dumnezeu, numai că artistul își numește dumnezeul său Frumusețe. Mila lui Dumnezeu care îl răsplătește pe mistic este identică cu inspirația care îl răsplătește pe artist. Amîndouă au aceeași rădăcină. Dacă prin concentrare intensă „Eul” personal se topește în „sufletul universal” impersonal, asupra misticului sau Yoghinilor se lasă o milă binevoitoare iar asupra artistului o inspirație creatoare.

Cei care se adîncesc în orice tip de creație artistică, în asemenea măsură încît uită de sine și de mediul care îi înconjoară, ajung într-o stare interioară în care se deschide drum pentru „sufletul universal” și care nu se deosebește mult de cea trăită de cei ce îl caută, în stare de transă pe Dumnezeu. Deosebirea esențială este că Yoghinul este fixat în interior asupra lui însuși, spre spiritul cel mai lăuntric și corpul său este nemișcat, în timp ce artistul își ține corpul în activitate, deoarece transpune pe un mijloc, fie el hîrtie, pînză sau piatră, imaginile minunate ce îi vrăjesc spiritul sau gîndurile. În ambele cazuri gradul adîncirii sufletești poate fi identic. Arta acaparează pătimaș și subjugă prin imaginile transmise tot așa cum lumina conștiinței nedivizate, pe care o trăiește atunci cînd toate gîndurile tac, îl subjugă pe Yoghin. Nici unul dintre ei nu are noțiunea timpului, atunci cînd atinge culmea inspirației care îi hrănește din același izvor sfînt și inconștient. Se adeverește astfel faptul că timpul în realitate este doar idee.

Dar și oameni care nu sînt artiști, inventatori, sfinți sau Yoghini au uneori experiențe de acest gen, chiar dacă într-o măsură mai mică, atunci cînd simt puterea tentantă a spiritului concentrat, adîncit. De ce nu s-ar manifesta geniul și în biroul plin de mese de lucru, în supermagazinele aglomerate sau în învălmășeala de la bursă. Să fie atît de precis conturat încît să trebuiască să renunțe să apară în marile orașe, printre cei care desfășoară unele din cele mai importante activități ale omenirii? Mari oameni de

afaceri, aflați în fruntea unor mari societăți au dat peste rezolvări valoroase, în timp ce într-o stare sufletească de adîncă visare, își concentrau gândurile asupra afacerilor și a problemelor legate de ele. Acea iluminare care i-a cuprins și poate le-a arătat calea spre succes a apărut în urma unei concentrări adînci. Prin intermediul concentrării perseverente a gândurilor într-un singur punct și cu ajutorul unei reacții deosebite au ajuns în final, chiar dacă pentru o clipă doar, în starea inspirată a uitării de sine și a izolării spirituale de mediul înconjurător. Dar această clipă a fost de ajuns ca să se clarifice noul proiect de fabricație sau vînzarea unui nou produs.

Inspirația, care i-a dăruit o privire profetică în sensul dorit de omul de afaceri, nu îl va părăsi definitiv, ci va rămîne ca o influență mai persistentă, superioară, care îl va ajuta să își desfășoare activitatea corect de la bun început. Inspirația nu dă numai viziunea, ci și forța pentru atingerea scopului. Cine recunoaște această influență interioară va găsi că rezultatele justifică întotdeauna îndrumările. În prima clipă euforică a adîncirii în sine, el vizualizează o anumită străduință sau scop, face eforturi spre el și tot mai convins se luminează purtînd în el sentimentul inspirației, siguranța succesului sau conștiința corectitudinii drumului ce duce spre el.

Aceasta este paralela între diferitele forme de manifestare ale spiritului inspirat, începînd cu cel religios și pînă la cel lumesc. În adîncul tuturor acestor fenomene diferite, se află același principiu, același izvor. În adîncul nostru zace o rezervă infinită și minunată de cunoaștere, înțelepciune, putere, frumusețe și armonie. Geniul poate chema și folosi aceste proprietăți pentru a-i inspira arta, gândurile și ființa. Dacă omul este avocat, va fi un avocat și mai bun, ba mai mult va trezi mai multă încredere dacă este inspirat. Dacă e învățător, va înțelege mai bine sufletul elevilor și va ști să se poarte cu ei mai bine, deoarece le înțelege punctele de vedere.

Nimeni nu își poate atinge „Eul” cel mai lăuntric fără a-și fi dezvoltat în el armonia în raport cu alții și simpatia față de ei. Peretele ce îi separă pe profesori de elevi se prăbușește și perspectiva de succes a elevului va fi mai mare.

Un geniu adevărat nu poate fi creat decît prin colabora-

rea perfectă dintre tehnică și inspirație. Una dintre cauzele faptului că fenomenul din urmă este atît de rar printre noi este că sîntem toți ființe felurite și inegale. Nici chiar geniile recunoscute nu pot să se mențină totdeauna la același nivel ridicat, chiar dacă dețin tehnica, nu există întotdeauna în ei inspirație. Omul nu poate decît spera să poată păstra pentru o clipă vraja arzătoare a inspirației, ca apoi să privească cum se stinge. Cu aceasta nu vrem să spunem că într-o bună zi nu se va putea crea legătura stabilă și continuă cu inspirația. Această posibilitate înseamnă că, urmărind izvorul inspirației și studiindu-l, începînd să înțelegem condițiile ei de manifestare, atunci probabil vom putea descoperi și cum se poate chema mai des licărul măreț al ei și să elaborăm o metodă cu ajutorul căreia vom putea ține inspirația în puterea noastră un timp mai îndelungat.

Autorul consideră că acest lucru se poate întîmpla și că dacă omul stăpînește cît mai bine tehnica artei sau a afacerii lui și, totodată, practică adîncirea spirituală în sine, această legătură va trezi infailibil geniul în cea mai deplină înflorire. Fără excepție, un astfel de om va putea crea opere inspirate. În timp ce geniile recunoscute sînt genii perfecte numai în anumite ore ale vieții lor, în rest fiind doar tehnicieni, legătura amintită mai înainte poate duce la trezirea și manifestarea continuă a „omului superior” adevărat, deocamdată, ca posibilitate, destul de îndepărtat.

Totul depinde deci de treapta pe care o putem atinge în uitarea totală de sine, obținută pe calea concentrării. În cursul activității zilnice omul este mult prea prins de interesele „Eului” personal căruia îi permite să îi îngrădească conștiința, ca să încerce uitarea sinelui propriu. Și totuși „Eul”, considerat important în final, este doar o fărîmă infimă a existenței, în cadrul celorlalte forme de existență a omenirii și a lumii. Efectul lui este asemănător cu al peretelui despărțitor, care, de vreme ce nu e altceva decît un amestec de gînduri nestăpînite, exclude realizarea cea mai importantă, cunoașterea „Eului superior” ce ne susține viața. Omul poate ajunge la cunoașterea trans-

cendentală și la forțele și posibilitățile „Eului superior” numai prin dărîmarea acestui perete. Orice lucru provine din această realitate, orice este posibil cu ajutorul lui și cunoașterea stă încolăcită ca un șarpe în poalele ei. Ceea ce îl împiedică pe om să ia în stăpînire această moștenire minunată, care de fapt îi aparține, este „Eul” îngust, fărîma de existență conștientă, ridicată în jurul său ca zidurile unei închisori și din care se încapățînează să scape.

Cu acest capitol se încheie prima parte a acestei lucrări care conține sistemul de învățămînt analitic. Pînă aici cititorul a fost condus pe drumul pregătitor. Materialul de analizat rațional i-a fost dat și, dacă și-a prelucrat partea lui serios și cu responsabilitate, este suficient de pregătît pentru drumul ce îi stă în față. Acest drum constă din grupul exercițiilor spirituale care servesc la crearea acelei punți peste prăpastia ce se deschide între experiențele lumesti și realitatea mistică. Îl vom conduce mai departe pe acest al doilea drum, pentru a putea realiza în viața actuală adevărurile spirituale care pînă acum se conturau foarte slab.

Am făcut cititorul să recunoască existența unui „Eu” necunoscut care, ca o perlă ce strălucește în scoică, se ascunde în adîncul sufletului. I s-a arătat adevărata semnificație a Timpului și i s-a dezvelit lăcașul secret al vieții veșnice. Cititorul a învățat cum trebuie făcut să țîsnească și-voi izvorul cel mai valoros al inspirațiilor, binecuvîntarea seminției umane.

În final, a putut observa din diferitele experiențe umane că zidul care îi oprește cunoașterea „Eului superior” nu este altceva decît „Eul” propriu și personal cît și imposibilitatea de a-și stăpîni gîndurile. Nu te poți apropia de acest „Eu” dumnezeiesc pînă cînd nu îți suprimi „Eul” personal și nu îți poți dirija gîndurile, ceea ce în realitate este o operație simultană, așa cum reiese atunci cînd le analizăm pe amîndouă și le conducem spre rădăcina lor comună.

Acum trebuie să abordăm metoda practică, cu ajutorul căreia se poate realiza acest lucru. Există o astfel de meto-

Căutarea supraeului

dă și o parte a ei era cunoscută de înțelepții Orientului și iluminării Occidentului cu sute de ani în urmă. În paginile următoare o redăm într-o formă plăcută spiritului modern, modificată în conformitate cu pretențiile actuale europene și americane, remodelată și completată, cu încredere, drept moștenirea încercată, de o valoare inestimabilă pentru seminția umană.

PARTEA A DOUA
EXERCITIILE

CAPITOLUL VIII

CULTIVAREA SENTIMENTELOR SUPERIOARE

Exercițiile spirituale din partea a doua a studiului nostru conțin activitatea desfășurată în cea mai importantă parte a ființei umane, care necesită totuși pe plan sentimental o anumită educație. Metoda pur spirituală va corespunde numai unor temperamente, în raport cu o metodă ce are în vedere sentimentele. Oamenii sînt diferiți și sînt mai degrabă atrași de o activitate ce corespunde mai bine dispoziției lor sufletești.

Sentimentele au preocupat mai întîi religia, lucru ce a culminat în misticismul religios. Privind retrospectiv, în general, elementul dominant la majoritatea oamenilor este religia. Astfel evlavია este mai valoroasă dacă cel evlavios își fixează gîndurile în așa fel încît să treacă de la personalitatea sa la o alta, aparținînd unui ordin spiritual superior și atinge cea mai înaltă treaptă atunci cînd se îndreaptă spre puterea infinită pe care o numim Dumnezeu. Atunci cînd se trezește la viața evlavია, devine deosebit de eficace acea dorință fierbinte de a se ridica din starea obișnuită, fragilă, într-o stare dumnezeiască și sfîntă. Dacă atinge punctul culminant, o astfel de dorință transformă religia obișnuită în misticism. De aceea, putem spune că este cu adevărat religios doar cel care s-a transformat în mistic și orice altceva nu atinge decît limita inferioară a adorării.

Persoane receptive religioase pot urma acest drum cu folos. Se ia ca exemplu viața și figura Domnului nostru și ca ideal în viață să se mediteze asupra lui. Întreaga forță a dorinței trebuie îndreptată spre El, atît de puternic încît să elimine orice alt gînd. Imaginea să fie cît mai precisă, cu detalii precis conturate și culori vii iar atunci intelectul se va menține cu plăcere la evenimentele vieții persoanei

care inspiră sau asupra unui punct oarecare din învățătura lui sau, în timpul acestei contemplații, poate fi revelat sensul uneia dintre spusele lui. Atît de precis trebuie să fie „văzut”, încît să nu se deosebească de mediul fizic înconjurător. Trebuie să facem să ne apară în față evenimentele și situațiile pînă cînd acestea „devin vii”. De fapt elementul mistic al acestui exercițiu începe atunci cînd Isus Hristos, în măsura în care el este conducătorul ales, nu mai este în afara celui ce practică, ci pare a fi în interior, dacă depășind personalitatea Lui va fi prezent. Această înseamnă că în punctul culminant al evlaviei, imaginea trebuie să se retragă în spate, în timp ce ființa propriu-zisă, viața ei, ca și Eu-Hristos trebuie să se manifeste în fața ei. Dacă se realizează această stare a renașterii spirituale de ordin superior, atunci El nu mai apare ca o ființă independentă, separată, ci întreaga personalitate a practicantului se contopește cu El și se umple smerit, supunîndu-se necondiționat chemării Lui. Atunci în locul personalității sale apare Eu-Hristos, prezență pătrunzătoare, care este moștenirea noastră adevărată, indestructibilă. Dorința adevărată îndreptată spre personalitatea dumnezeiască și iubirea atotcuprinzătoare ce o însoțește sînt necesare pentru ca aceste meditații să ducă în final la rezultate bune. Dacă pe această cale sîntem atrași spre Hristos cu o dorință sinceră și dacă, în sanctuarul tăcut al inimii noastre și în timpul meditației, vom ține departe de noi orice gînduri, dacă pe parcursul acestei meditații vom stăruî și vom rămîne lîngă prezența Lui spirituală și păstrăm această prezență și în timpul altor activități, în mod sigur va veni vremea cînd vom avea parte de trăiri mistice de neuitat. Diferitele greutăți, gîndurile inevitabile ale vieții personale, încercările și suferințele se vor topi atunci în bucuria de nedescris care umple omul. Atunci vom înțelege adevăratul sens al cuvîntului „iubire”, atît de des folosit greșit, și vom dori să încheiem prietenii cu lumea întreagă, chiar cu prețul martirajului propriu. Din acel moment ne vom strădui să îndeplinim numai voința Lui, ne vom sacrifica personalitatea lui Dumnezeu și vom recunoaște bucuroși că, în dezvoltarea Universului, toate lucrurile create se îndreaptă spre același scop minunat și măreț.

Dacă în timpul meditației devotate ochii practicantului sînt umpluți de lacrimi, să nu le rețină ci să le considere ca pătetică a recompensei inevitabile. Acestea vor contribui la prăbușirea tuturor obstacolelor invizibile ce se ridică între noi și idealul dumnezeiesc. Cine plînge în clipele de refugiu spiritual, nu plînge degeaba.

Pe cei care nu aparțin continentului occidental și nici religiilor creștine îi putem liniști, spunîndu-le că se poate ajunge la același rezultat și în afara turmei celor ce îl urmează pe Isus, dar cu ajutorul acelorași principii practice. Există un șir întreg de mistici la care simpla pronunțare a numelui lui Krishna, Mahomed sau Budha trezește în inima lor cea mai profundă evlavie și care, în urma unei meditații îndelungi și a unei strădanii serioase, au cîștigat unirea fericită extatică cu dumnezeirea. Puterea de atracție a unei asemenea personalități religioase demne de respect înseamnă un ajutor pozitiv pentru concentrarea spirituală și ne face capabili să ne învingem slăbiciunea și greșelile. De aceea, și astăzi mistici religioși din India și Persia așază, așa cum o fac de sute de ani, în centrul meditației lor imaginea vie a învățătorului lor sau imaginea unuia dintre vechii maeștri spirituali. Acestui exercițiu, care se adresează inimii și în același timp trezește în noi dorința unor strădanii ulterioare, i se acordă un rol important în frînarea gândurilor hoinare. Totuși, este nevoie să amintim că fericirea aceasta transcendentă nu este scopul final cu care ne poate recompensa viața meditativă. O astfel de fericire nu este semnul de recunoaștere al adevărului superior, deși uneori este învecinat cu adevărul. Este adevărat că unii mistici au gîndit în acest fel și, după atingerea acestui adevăr, au renunțat la alte eforturi, lucru pentru care și-au atras asupra lor pedeapsa grea a nopții sufletești, respectiv obscuritatea spirituală. Misticul contemplator trebuie să învețe să nu stăruiască multă vreme pe teritoriul senin al bunei dispoziții spirituale, ci să treacă dincolo de el cît mai repede. Și aceasta deoarece se pune problema de a ajunge într-un imperiu superior, care nu este altul decît tărîmul păcii profunde, liniștea imensă ce depășește orice rațiune și împărăția calmului slăvit.

Practicarea unei anumite dorințe este recomandabilă și

celor care nu au înclinații religioase prin natura lor și pe care, astfel, drumul descris aici îi lasă indiferenți. Însă, nu este nevoie ca ei să își îndrepte dorința spre vreo persoană religioasă, ci se pot îndrepta spre orice idee care îi atrage, îndeosebi ideea adevărului și idealul de adevăr. Deși în acest proces mijlocul principal este intelectul, totuși este nevoie de o forță interioară care să îl ducă spre succes. Această forță motrice trebuie să fie dorința.

Valoarea acestui factor nu poate fi apreciată suficient. Să trimiți, în repetate rînduri, strigătul mut sau zgomotos spre Univers, să ținjești după adevăr, pace și îndrumare este același lucru cu a pune în mișcare anumite forțe spirituale existente în Univers, care, în final, vor răspunde conform puterii dorinței noastre. Universul nu este o mașină ce lucrează orbește, ci este un veșmînt pe care îl poartă ființe conștiente, inteligente. Și, dacă pînă acum nu am învățat acest lucru, să ne îndreptăm spre el măcar atunci cînd deznădejdea adîncă ce urmează unor lovituri puternice ale sorții trezește la viață, în noi, senzația tristă a vieții trecătoare și deșarte.

Fie că omul are înclinații religioase sau nu, fie că ținjește după adevărul intelectual sau nu, există și o a treia formă de evoluție sentimentală spre care ar trebui să ne străduim. Parțial aceasta este caracterizată de receptivitatea la impresiile estetice generate de natură și artă, de sentimente etice înalte, și evitarea unor porniri josnice.

În frumusețea naturii pot fi găsite satisfacții pe care străzile orașului nu ni le pot oferi. Cine oare nu este impresionat de peisajele frumoase de care sînt demne numai cuvintele ce plutesc pe aripile poeziei! Cine nu s-a întîlnit, măcar o dată în viață, cu clipa înălțătoare, atunci cînd s-a pierdut în frumusețea măreață a mediului înconjurător, care ne îndeamnă parcă să ne adîncim într-o meditație totală! În lumea occidentală, cu concepția ei materialistă, mult mai puțini oameni decît bănuim noi au astfel de trăiri sentimentale, din cînd în cînd, trăiri ce dau, pentru un timp, o cu totul altă imagine vieții lor. Această afirmație se referă la acele iluminări fulgerătoare, extatice care iau ființă din contactul cu realitatea frumoasă și senină ascunsă sub mantaua Universului material. Ele coboară brusc și lasă în urmă o stare sufletească de bucurie deplină sau

Căutarea supraeului

pace înălțătoare. Astfel de clipe pot să apară atunci când omul stă singur pe puntea unui vapor, noaptea, înconjurat de oceanul imens sau atunci când urmărește primele raze aurii ale soarelui ce se ridică din spatele munților; dar ele pot să apară, ciudat și brusc, cu o forță irezistibilă și în învălmășeala unei piețe. Acestea vin atunci când omul primește în inima lui natura, nu ca botanistul care rupe o floare și smulge petalele fără milă, una câte una, pentru a-i studia structura, ci ca un iubit înflăcărat și ca prieten. Sosesec când admirăm un peisaj cu ochii poetului și realizăm că bolta cerească poate începe și de pe o pată de iarbă de lângă casa noastră. Dar atunci când vin ele, omul își uită gândurile proprii și îndoielile și are senzația că s-a ridicat pînă la contemplarea impersonală a lucrurilor, acolo unde mai înainte nu a putut ajunge și cu atât mai puțin a știut să rămînă. Ni se pare că timpul s-a oprit, în gândirea noastră se imprimă senzația eternității vieții, mediul înconjurător fizic nu mai este palpabil și realitatea se destramă aidoma unui vis. În inimă coboară o pace eterică cum nu am mai simțit niciodată și ne aduce o satisfacție deplină, pe care nu ne-o poate da niciodată împlinirea vreunei dorințe lumești. Se ivesc zorii luminoși ai înțelegerii, viața ne apare explicită și omul simte, mai degrabă decît vede, țelul logic din inima tuturor lucrurilor. Groaza și haosul, lupta și dușmănia, care par a fi legate indestructibil de existența omului și a animalului în lume, dispar pentru o clipă din conștiința lui, pentru că amintirea lor neplăcută nu poate exista în această atmosferă dumnezeiască. Frumosul, adevărul intangibil și de nedescris atinge inima. Omul știe ... Din păcate impresia dispare, deși amintirea ei va rămîne pentru totdeauna. Nici dacă ar vrea, omul nu poate uita niciodată că esența lui este eternă, la fel cum nu se uită nici experiențele vieții pămîntești obișnuite. Această amintire înălțătoare ne tentează mereu și omul tînjește după repetarea unor astfel de clipe dumnezeiești.

Ce înseamnă trezirea la viață din aceste clipe rare? Poate omul să adune aceste clipe din nou, așa cum culege zilnic flori proaspete, frumos mirositoare de pe pămîntul bogat?

La prima întrebare răspunsul este că în afară de „Eul”

cunoscut de toată lumea, există un altul despre care omul nu are, în general, cunoștință; acesta este de esență misterioasă, care umblă pe ascuns și pe care îl numim spirit sau suflet. Acest „Eu superior” este partea cea mai secretă și totuși cea mai importantă a naturii umane. Acea fericire impersonală din care primim câte puțin, picătură cu picătură, aparține acestui „Eu”. Inspirațiile noastre sînt doar fărîme ce cad de la masa ospățului etern.

La cea de-a doua întrebare răspunsul este: da, aceste stări sentimentale de ordin superior, clipe radioase și vrăjite se pot prinde din nou, după dorință, și se pot prelungi, dacă omul înțelege întreaga metodă autodidactică prezentată în această carte și, mai întîi, o practică corespunzătoare, căci cultivarea adevărată a sentimentelor înalte este parte a acestei instruirii.

Trebuie să începem observarea și ocrotirea anumitor dispoziții sensibile ale inimii. Majoritatea oamenilor, în diferite momente ale vieții, este cuprinsă de astfel de dispoziții, uneori întîmplător și brusc, însă, în general, pentru puțin timp, și, deoarece nimeni nu se ocupă de ele, își pierd din valoare. Asemenea dispoziții sînt adesea trezite la viață involuntar de plăceri estetice: ascultarea extatică a unei muzici frumoase, citirea unei poezii inspirate, sau ne dăruim total acelor impresii pe care peisaje extraordinare din natură le au asupra simțurilor și spiritului nostru. Mult mai rară este starea sufletească foarte valoroasă de evlavie adîncă, pe care o trezește în noi întîlnirea directă cu o persoană care a ajuns la „Eul superior”. Ori de câte ori trăim sub impresia unei vrăji de neuitat, a unor fiori ce ne pătrund sau a unei păci adînci, trebuie să ne îndreptăm atenția spre ea, să recunoaștem în ea mesagerul și să ascultăm mesajul ce îl aduce. Trebuie să ne gîndim la ea mai mult timp și mai adînc, să încercăm să o conducem înapoi la originea sa profundă și să aplicăm efectele ei în structura caracterului nostru. Deoarece, cînd ne surprind, aceste dispoziții nu poartă pe ele semnul tărîmului secret din care provin, sîntem predispuși să subapreciem valoarea lor. Cele mai multe au durată unei clipe, totuși ar trebui să le recunoaștem valoarea reală și să ne însușim

Căutarea supraenului

conținutul interior, pentru că aceste clipe pot fi deosebit de importante pentru noi iar experiențele ce le însoțesc s-au dovedit folositoare. Trebuie să acceptăm și să ocrotim tot ceea ce favorizează iubirea entuziastă a frumuseții și servește la un comportament mai nobil, pentru cunoașterea mai profundă a vieții, în comparație cu schimbările oferite de seria materialistă din care se compune rutina vieții zilnice, deoarece prin aceasta crește deschiderea înspre acele forțe fine pe care le pretinde acest drum.

Natura, acest mare artist, poate umple persoanele receptive cu stări sufletești care sînt la fel de înălțătoare și profunde cu cele produse omului de artă. Omul se poate refugia totdeauna în brațele ei ocrotitoare, pentru ca în momente de nenorocire să găsească ușurare și ajutor. Natura este frumusețea de pe pămînt, dăltuită în piatră. Dacă de exemplu omul hoinărește prin adîncurile pădurii, pătrunde în liniștea ce pulsează în ea și rămîne singur în imensitatea ei, ar trebui, imediat, să își concentreze atenția asupra primelor impresii create de vraja misterioasă și liniștea senină, îndată ce devin sesizabile. Pe urmă, să le ridice pe o treaptă unde să devină valori spirituale. Aceste impresii trebuie considerate semne sfinte, trebuie să se mediteze îndelung asupra lor, să fie visate și trăite cu un tot mai mare extaz. Astfel, în timp ce omul se plimbă pe pămîntul acoperit cu frunze, imperceptibil poate lua ființa starea de concentrare tot mai puternică, pînă cînd, în final, dacă omul este norocos, eternul senin ce se găsește în adîncul dispoziției noastre sufletești îi iese în cale și îi dăruiește clipe de neuitat.

La fel, omul se poate plimba pe o porțiune părăsită de pe malul mării, privind valurile ce se sparg. Se poate așeza, o clipă, pe o stîncă sau pe o pată de nisip uscat și de acolo să cuprindă arcul albastru al mării, din depărtare, pînă la orizontul de culoarea ametistului. În astfel de cazuri, omul trebuie să se deschidă pentru a putea primi tot ce vrea natura să îi spună. Bătaia ritmică a valurilor și infinitul mării aduc mesaje omului. Să lăsăm acest mesaj să ne pătrundă ființa și să nu încercăm să îl analizăm logic. În timp ce omul stă acolo, cît de liniștit poate, cu privirea și inima concentrată și cu sufletul pe recepție, trebuie să permită ochilor și urechilor sale să devină mijlocul de

transmitere al unei stări sufletești superioare. Dacă această stare nouă s-a creat într-adevăr și este puternică, atunci omul să se lase total în voia ei, să permită să o trăiască în sinea lui, fără însă a o supune la vreo analiză. Este foarte important, la trezirea și ocrotirea unor astfel de dispoziții de ordin superior, ca ele să nu fie îngreunate de aptitudinile noastre critice și să nu încercăm să le disecăm rațional, pînă ce dispar complet, ci mai degrabă să le lăsăm să se topească încet, ca un fulg de zăpadă în palmă. Căci, dacă intervine omul, rezultatul ar putea fi desprinderea lui din această stare și distrugerea a ceea ce ar putea deveni o foarte valoroasă experiență spirituală.

Faptul că întinderi mari de pămînt, locuri pustii uriașe, lanțuri de munți îndepărtate și întinderi de mări au o putere deosebită în trezirea unor stări spirituale, are o anumită cauză psihologică fină. Dacă ochiul contemplă, pentru prima dată, astfel de peisaj și privirea îi rămîne prinsă de cel mai îndepărtat punct, spiritul, care este cauza conștiință reală a vederii și care folosește ochiul doar ca instrument, se proiectează pe sine în aceasta pînă cînd ajunge la limita lui. Tot procesul se petrece fulgerător, pentru că spiritul se deplasează cu o viteză amețitoare. Rezultatul este că se fixează asupra obiectului îndepărtat în timp ce este prins de fundația sa, creierul. Această activitate seamănă cu metoda folosită de omidă, care, grăbindu-se înspre o direcție, pur și simplu se lungește înainte de a-și părăsi locul unde era fixată.

La om, din punct de vedere sufletesc, rezultatul este că, în clipa în care și-a fixat prima dată privirea în depărtare, își ridică parțial conștiința din corp și își eliberează spiritul din comportamentul egocentric obișnuit. Involuntar omul își schimbă, cu o viteză fulgerătoare, punctul de vedere personal cu unul impersonal, nu se mai adîncește în aprecieri continue, după ce întreaga atenție este captată de contemplație, după care însă revine la poziția ei obișnuită. Această întrerupere mistică a timpului este suficientă pentru crearea stării „Eului superior”.

Dacă omul ar prinde cu grijă și atenție aceste clipe dumnezeiești, dacă nu le-ar lăsa să se topească pe nesimțite, ci le-ar întreține, în timp ce gustă aroma lor spirituală, într-o bună zi ar putea luneca în „Eul superior” și, pentru

o clipă, să rămână în el. Ca urmare a ridicării în extaz această zi ar fi de neuitat.

Clipa în care ne apropiem de vârful unui munte trezește în spiritul nostru liniște, tăcere pe buze și calm în inimă, deoarece coroanele munților și vîrfurile lor au o atmosferă superioară celei a șesurilor și a văilor. Ele sînt mult mai puțin poluate de emanații datorate activității oamenilor, cunosc în măsură mai mică lăcomia, nefericirea și manifestările dure. Vîrfurile lor semețe întrupează ideea înălțătoare a strădaniei îndreptată spre o viață perfectă. Bolta cerească imensă îi cuprinde, așa cum ne îmbrățișează pe noi toți, atotcuprinzător, Dumnezeu. Munții și dealurile au fost întotdeauna în legătură cu ideile serviciului divin și ale sfințeniei. Nu există țară sau popor care să nu aibă vreo poveste, legendă sau împlinire legată de munți.

Profetul Elias postește patruzeci de zile pe muntele Horeb, pentru a-și frînge, pentru totdeauna, firea josnică, pentru a se întoarce pe urmă cu acuzații ferme și lipsit de teamă împotriva păcatelor lui Ahab și adorării idolilor de către poporul iudeu. Pe acăa înălțime aridă a primit forța de neînfrînt cu care s-a împotrivit regelui și reginei Isabela, care era adoratoare a zeului Baal. Mahomed l-a găsit pe Dumnezeu și credința în deșertul Arahiei în timp ce se ruga într-o peșteră pe versantul stîncos al muntelui Hira, ce era situat la mare înălțime. Vechii persani și-au aprins flăcările sfinte pe cei mai înalți munți, le alimentau continuu ca simbol al naturii eterne a lui Dumnezeu. Acolo, în aer liber îl adorau pe Dumnezeu și respectau aceste vîrfuri încoronate cu flăcări drept biserici ale lor. Profetul Zoroastru se ruga pe un munte înalt cînd i-a apărut zeul Ahura-Mazda și a comunicat *Cartea legilor*, care pe urmă a devenit cartea legilor divine ale poporului său. În mod similar, pe muntele Dicton regele Minos a primit de la unul din zei legile pe baza cărora pe urmă a guvernat insula Creta. Pentru tibetani și hinduși, uriașii de zăpadă ai Himalayei sînt acele moșteniri sfinte care nu au pereche în țările lor. Druzii Britaniei aveau un mare respect pentru munții lor și îi considerau ca locuințe binecuvîntate de dumnezei. Preoții mexicani și-au ales, dintre toate locurile, cei mai înalți munți pentru a celebra sfintele ritualuri. Melanthes, care a fost mai aproape de epoca primitivă de-

cît noi, își asigură cititorii că oamenii acelor timpuri aveau obiceiul să își venereze cei mai puternici zei pe culmile cele mai înalte.

Și în vremurile noastre, cei ce vor să renunțe la viața lumească își aleg tot munții, pentru a putea trăi o viață severă, de asceză, departe de orice tentații și activități. Dervii din Maksa care își sapă locuințele în formă de peșteră deasupra orașului Cairo în dealurile stîncoase, călugării ortodocși care se izolează din fața sexului frumos, pe muntele pustiu Athos, frații lor mai veseli, italienii, care și-au construit o mănăstire pe dealurile împodobite cu grădini frumoase de lîngă Florența; oare toți aceștia nu depun mărturie despre iluminarea și forța ce o găsesc pe vîrfurile singuratice de munte, așa cum Moise a petrecut patruzeci de zile pe muntele Sinai ca să primească, pentru poporul său, poruncile dumnezeiești prin revelație; sau lui Iisus Hristos, cînd se retrage pe muntele Karmel în timpul întîlnirii cu Tatăl ceresc, nu i se schimbă fața și spiritul îi radiază într-o frumusețe luminoasă?

Iubirea și respectul față de natură izvorăsc din adîncul ființei noastre. De aceea concentrarea, îndreptată spre stări sufletești, care, din punct de vedere al originii lor, aparțin de „suflet”, este o practică foarte valoroasă. Este important, însă, să reacționăm așa cum am menționat mai înainte la impresiile ce le produce natura asupra noastră.

Dacă părăsim împărăția naturii și ne întoarcem spre artă, acolo unde omul încearcă să imite frumusețea, ordinea și pilda naturii, găsim mai multe ocazii pentru dezvoltarea sentimentelor pe calea care duce spre descoperirea spiritului nostru. Poezia, pictura, muzica și arta plastică deschid o potecă atrăgătoare spre împărăția dumnezeiască și spre tot atîtea puteri în slujba dezvoltării spirituale.

Arta nu este doar un ornament al vieții, deși deseori multe spirite superficiale o consideră ca atare. Ea poate influența ființa umană într-un mod adînc spiritual. Se poate utiliza în așa fel încît să producă valoroase experiențe sufletești. Artistul de succes transmite impresiile de o frumusețe eterică și înălțimile extatice ascultătorilor

sau privitorilor, pentru ca și ei să se împărtășească, să înțeleagă și să simtă aceleași lucruri ca și el. În loc să fie un articol de lux inutil, pentru cei care își pot permite, puterea adevărată a artei ne ridică pînă pe planul dumnezeiesc. Frumusețea de ordin superior a manierei artistului este de fapt transmitătorul involuntar al unor astfel de valori ce depășesc aptitudinile lui normale. Să pătrăsești pentru un timp activitățile obișnuite ale vieții și să pătrunzi în lumea artei adevărate înseamnă să lărgiești orizontul vederii personale, limpezi și să trăiești elanul sentimentelor ce depășesc simpla materialitate. Cu o experiență corespunzătoare nu numai că putem să ajustăm creația artistului, dar putem să o folosim ca pîrghie pentru a ne ridica spiritul de la treapta obișnuită conștientă la o treaptă diferită. Atunci cînd omul ajunge față în față cu o lucrare de artă inspirată, trebuie să îi acorde atenția cea mai bine gîndită și concentrată. Astfel și în sinea lui va lua naștere acea stare de adîncire spirituală care l-a purtat pe artist în cele mai frumoase clipe ale creației sale și doar atunci se va putea, probabil, atinge acel izvor adînc pe care l-a atins artistul. Dacă omul nu confundă talentul cu geniul, va privi creația artistică mai întîi uimit, apoi cu adorare și va termina cu inspirația. Trebuie căutată și obținută clipa atingerii electrizante; nu este permis să irosim primele senzații, vraja și înălțarea, datorită neatenției, ci dimpotrivă, trebuie să le apreciem drept fir călăuzitor care, urmîndu-l, ne va ajuta să ajungem la starea menționată. Este important să nu risipim această senzație înălțătoare *prin graba de a trece imediat* la următoarea impresie spirituală sau la cea mai apropiată senzație trupească. Este nevoie de o anumită încordare a voinței pentru a ține departe orice gînd și senzație străină, astfel încît sufletul, eliberat de rutina personală, să poată ajunge într-o atmosferă superioară și acolo să poată rămîne, concentrat, cu acea vitalitate spirituală hrănită cu sunetele muzicii sau cu oricare gen de artă.

În culmea unei astfel de reacții va trebui să înceapă omul exercițiile speciale descrise în capitolele ce urmează, de respirație, privire și ale inimii și, cu o pauză de o clipă, să le repete continuu. În acest fel poate trage de pe urma artei cele mai mari foloase, așa încît aceasta nu va fi

doar un mijloc al desfătării, ci va deveni, în adevăratul sens al cuvîntului, poarta de aur a existenței spirituale deosebite.

Dacă norocul l-a binecuvîntat pe om cu o fire artistică și intelectuală echilibrată, dacă există în el înclinație adevărată și receptivitate față de frumos și, totodată, suficientă stăpînire intelectuală, ca să nu își piardă pămîntul de sub picioare, va avea pe această cale un progres mult mai rapid decît cel căruia îi lipsesc aceste aptitudini. De aceea, se poate afirma că în general, în sensul cel mai adevărat și mai adînc, cultura artistică reprezintă o valoare deosebită pentru om. Omul nu poate fi un artist adevărat sau un cunoscător al artei, dacă nu își intensifică receptivitatea față de emoțiile fine peste valoarea medie.

Muzica este deosebit de valoroasă în trezirea aptitudinilor ascunse ale sufletului, bătăile ritmice ale sunetelor inspirate ne ridică într-o lume necunoscută. Nobilele acorduri ale Simfoniei a V-a a lui Beethoven, tema sublimă a baladei în Sol minor a lui Chopin sînt exemple pentru cel care știe să le asculte corect și înseamnă tot atîta cîștig spiritual cîtă valoare artistică au. Muzica simfonică, melodia și cîntecul ascund în ele un anumit element dumnezeiesc, care ne duc fie în extaz, fie în acea stare spirituală de durere în care acești mari artiști și-au creat operele. Ascetul, care vede în aceste opere de artă doar ispite tentante, care îl fac să uite pe Dumnezeu și îi răpesc timpul ce poate să îl utilizeze în scopuri religioase, poate ocoli aceste pericole, nu toată lumea are chemare pentru calea lui plină de îndoieli. Beethoven însuși spunea: „Muzica este intermediar între viața spirituală și cea a senzațiilor”. Dar, dacă ar fi trăit suficient de mult să audă zgomotele ce sînt astăzi cunoscute drept muzică, poate ar fi definit mult mai precis prima parte a afirmației sale.

Aici trebuie să ținem cont de faptul că, pentru această cale, sînt absolut improprii artiști de tipul celor ce se pierd în înflăcărări exagerate și dezechilibrate, care își irosesc forțele în distracții sălbatice sau se adîncesc în evlavie în temple cu o atmosferă aidoma casei de nebuni; și aceasta deoarece lucrările lor, în loc să îl ajute pe cel ce ascultă sau privește să ajungă la un orizont superior prîvind viața, îl vor îndepărta de acest drum. Trebuie să cău-

Cântarea supraeului

tăm mai degrabă lucrări care să nu îl atragă pe om în mijlocul senzațiilor nedorite, ci dimpotrivă să îl ridice, să îl înobileze și să îi dăruiască sufletului bucuria ridicării spirituale. Sînt genii, îndeobște recunoscute, ba chiar care trezesc respect, care au devenit purtătorii neglijenței ai inspirației sufletești, sau, în incapacitatea lor, au cedat minunile lor aptitudini și talente forțelor iadului, ca pradă. Dacă ne întîlnim cu lucrări ale unor astfel de oameni, vom recunoaște genialitatea lor, dar în același timp să nu uităm că prin deformarea adevărului stăm față în față cu falsul, respectiv cu exprimarea unor forțe de distrugere invizibile, care provin dintr-o lume de ordin inferior. De aceea e mult mai înțelept să nu ne adîncim în atmosfera unor astfel de creații, ci să căutăm o atmosferă mai sănătoasă și mai curată.

Muzica, literatura, tablourile, trezesc aceleași senzații, aceeași stare sufletească, ca și cele în care au fost concepute și de aceea este important ca, din punct de vedere spiritual, să alegem arta cea mai inspirată. Foarte ușor ne poate induce în eroare lumea aparentă a artistului. Marii artiști ar trebui să fie interpreții vieții spirituale pentru muritorii de ordin inferior. Artistul lipsit de inspirație este ai-doma becului electric la care i s-a întrerupt alimentarea. În afară de acestea, trebuie să ocrotim conștient aptitudini și sentimente care ne ajută în strădania îndreptată spre o viață superioară. În mod deosebit sînt indezirabile manifestări ca răzburarea, ura, gelozia și teama. Poate nu vedem clar, căci este într-adevăr vorba de ceva invizibil, așa cum este sentimentul, dar starea sufletească amară, dușmănoasă și bănuitoare poate avea, în mare măsură, un efect distrugător nu numai asupra noastră înșine, asupra caracterului și relațiilor noastre, dar mai ales prin faptul că ne decuplează de sursa de lumină spirituală care ne-ar putea ajuta. Dar ele au un efect dăunător și asupra altora, deoarece plutește tăcut și telepatic în spațiu, pînă ce invizibil atinge persoana care le-a generat. De aceea trebuie să ne ferim cu grijă de astfel de sentimente nedorite; poate că ele nu pot fi împiedicate de la început, dar trebuie să recunoaștem că în lumea interioară în care lucrează telepatic aceste lucruri sînt considerate realitate. Așa cum, conștient, omul nu ar ține animale sălbatice în pro-

pria casă, tot așa să se străduiască să țină departe de inima lui tigru salbaticiei, leopardul lăcomiei și șarpele trădării.

Multe am putea reproșa istoriei zilelor de azi, dar acestea ar trebui să fie caracterizate de înțelegere și nu de ură, teamă și forță distrugătoare, nu de conflicte și de haos, în această lume mult prea potrivnică și fără acestea, ci de activitate constructivă, bunătate și adevăr. Ocrotirea acestui gen de viață sentimentală trebuie să ajute la atingerea condițiilor reale pentru o revelație spirituală și la dezvoltarea lor în viața de zi cu zi. Ori de câte ori omul face să răsunе în el sentimente ca respectul, evlavia, dăruirea, admirația sau venerația față de măreția și superioritatea naturii, aceasta îl ajută să ajungă la ziua în care va apare revelația.

De multe ori se pune întrebarea: nu este oare nevoie de anumite schimbări radicale, cu caracter de asceză, în viața de toate zilele, atunci când omul s-a hotărât să pornească pe acest drum spiritual? Majoritatea oamenilor cred într-adevăr că se așteaptă de la ei astfel de inovații și, la început, multora le este frică de greutățile ce pot să apară datorită acestora.

În ce privește calea recomandată aici aceste griji sînt inutile. Nu pretindem nici un fel de modificări ascetice și nici nu dăm reguli de asceză. Activitatea de bază pe care o desfășurăm are loc în interior și eventualele transformări exterioare, inerente, trebuie să apară încet, pe baza dirijării din interior, și nu la un ordin autoritar sau ca urmare a unor indicații anterioare legate de tema dată. Față de sacrificarea obiceiurilor fizice, renunțarea la obiceiurile spirituale este mai importantă. Astfel, putem păși pe această cale aproape fără să ne dăm seama, în așa fel încît cei ce trăiesc în aceeași casă și familie cu persoane ce au intrat pe acest drum spiritual de ordin superior de multe ori nu observă nimic. Pe lîngă toate acestea este adevărat că, acolo unde este posibil a se realiza acest lucru fără asperități și fără a îngreuna inutil omul sau mediul lui înconjurător, sînt recomandabile, totuși, anumite modificări simple ale vieții fizice.

Este inutil să te retragi din viața obișnuită activă, din lume în sihăstrie, în ashramuri sau locuri retrase de ace-

lași gen. Gîndurile care te frămîntă și „Eul” personal oricum te va urma oriunde ai merge. Mîntuirea este o treabă pur personală, credința că aceasta se poate obține în grupuri spirituale, societăți sau ordine călugărești nu este altceva decît o iluzie ciudată. „Sufletele nu se salvează cu duzina”, a spus Emerson, și practica a dovedit că a avut dreptate. Pe de altă parte însă, întotdeauna este foarte utilă retragerea pentru un timp scurt într-o singurătate temporară. Pentru aceste clipe însă, natura ne oferă o mănăstire mai bună și o armonie mai deplină decît oamenii.

În continuare, prezintă dificultăți problema abstenenței fizice. În această privință, se găsesc oameni care cred că trebuie să renunțe la orice contact sexual ca la ceva rușinos și că trebuie să adopte viața celibatului total. Dacă simt un imbold puternic pentru acest mod de viață atunci, firește, este de datoria lor să își îndeplinească dorința. Existența omului este destul de vastă încît să se poată găsi și alte căi ce duc spre „Eul superior”. Cu această ocazie autorul vrea să înlăture neînțelegerea care a putut apărea la cei care au citit despre același subiect în *Pustnicul din Himalaya*. Însemnarea referitoare la acest subiect era pur și simplu o notiță greșită din jurnal și de aceea se impune o explicație. Autorul a vrut să spună că, pentru om, căsătoria nu este o piedică în strădania spre perfecțiune spirituală și că el poate avea o viață normală de familie și, totuși, să ajungă la cunoașterea „Eului superior”. În nici un caz nu a vrut să spună că omul trebuie să își elibereze patimile doar la un semn al dorinței. Dimpotrivă are convingerea că, prin păstrarea și dirijarea inteligentă a forței sexuale, omul poate deveni o putere în lumea materială și spirituală.

O civilizație superioară va recunoaște în căsătorie ceea ce văd, deocamdată, doar o mică parte din tinerii căsătoriți: prilejul ca, în interesul unui scop material-spiritual, două suflete să se maturizeze împreună. Atunci contactul fizic va fi doar o manifestare însoțitoare și nu țelul căsătoriei. Prezența unui preot și melodia interpretată de un cor bisericesc nu fac serviciul divin al căsătoriei religioase mai sfînt. Numai cînd bărbatul și femeia înțeleg că nu vor găsi unirea lor finală decît prin adorarea împreună a luminii de ordin superior și că numai atunci căsătoria devine

de ordin superior celei civile obișnuite. Dar prin aceasta nu afirmăm că celibatul din convingere și negarea trăsăturilor umane ale căsniciei ar fi singura cale spre spiritualizare, așa cum afirmă unii, nerăbdători și ignoranți.

CAPITOLUL IX

PRACTICAREA STĂPÎNIRII DE SINE

Omul obișnuit hoinărește iresponsabil de la un gând la altul iar spiritul îl lasă, neatent, să activeze după cum vrea el. Însă gândurile sînt ceva de care el este răspunzător și astfel au un efect ce se răsfrînge asupra lui și a vieții materiale. I se recomandă pentru a decupla gândurile nedorite și a avea în primul rînd gânduri nobile un lucru pe care el nu îl înțelege. Poate apărea fantastică și îndepărtată afirmația că există o anumită legătură între ceea ce gîndește omul și ceea ce întîlnește în lumea exterioară, deci între starea lui spirituală și realizarea fericirii materiale; dar cei care au practicat, vreme îndelungată, metoda prezentată aici și au observat rezultatul exercițiilor lor asupra vieții lor știu că acest lucru nu este închipuire, ci purul adevăr și că viața exterioară, în adevăratul sens al cuvîntului, este reflectarea vieții spirituale. Epoca noastră, din păcate, s-a îmbibat într-atît cu părerile materialiste referitoare la viață, încît a uitat nu numai de forțele spirituale mai fine, ci, în mare măsură, și încrederea în ele. Acest lucru nu poate și nici nu schimbă situația, și anume că ele există. Pînă cînd vom acorda prioritate ignoranței spirituale, vom fi nevoiți să căutăm drumul cu vâlul cenușiu al materialismului acoperindu-ne ochii. Rezultatul acestui lucru va fi suferință fără rost și imposibilitatea de a recunoaște scopurile ascunse ale naturii și de a pătrunde soarta semînției umane.

Să îți stăpînești gândurile hoinare și sentimentele înseamnă să îți restabilești puterea pierdută. Omul trebuie să fie stăpîn absolut al imperiului său spiritual, pentru a putea duce la bun sfîrșit procesul de dezvoltare ce i-a fost atribuit de natură. El poate considera această sarcină drept ceva ce nu merită oboseala, dar singurul care va

pierde va fi el, deoarece neputința de a-și stăpîni și dirija gîndurile va duce, printr-o corelare secretă, la tot felul de suferințe. Este bine cunoscut faptul că multe decizii ale vieții noastre, întîmplări și hazardul, sînt influențate deosebit de puternic de gîndirea noastră obișnuită. Pornind de aici, schimbarea modului de gîndire înseamnă ca, într-o anumită măsură, să ne schimbăm împrejurările și cadrul vieții și, astfel, să cîștigăm încrederea în noi înșine și o senzație interioară plăcută. Mai departe, va trebui să ducem pînă la capăt minunea interioară a cuceririi sufletului, înainte de a realiza una exterioară. Pentru cei care sînt, în oarecare măsură, mulțumiți de viață, nici un exercițiu nu este mai important decît supravegherea gîndurilor. În această epocă practică, cînd oamenii caută mai degrabă rezultate palpabile decît teorii efemere, cu siguranță că poate fi considerat un imbold uriaș să poți spune lumii: „Fă asta! Exersează asta! Și cu timpul, vei vedea că viața va urma un curs mai drept, va fi mai însorită și într-un mediu mult mai prietenos.”

Nu numai din aceste motive trebuie să acordăm gîndurilor cea mai mare atenție. Există și motive de ordin superior pentru care e necesară o nouă prelucrare a spiritului; deoarece numai așa poate omul pătrunde în secretele împărăției cerești și să descopere pentru sine dacă există într-adevăr suflet și ce este, în realitate, sufletul. Principiul de bază este că certitudinea existenței spirituale nu se poate sprijini pe dovezi materiale, ci numai pe experiențele intelectuale și sentimentale. Printr-un spirit dirijat corect putem să ajungem la manifestarea celui mai intim „Eu” și, prin sanctuarul învăluit de mister al acestuia, putem ajunge la starea dumnezeiască. Această dirijare, pe care o numim alternativ „liniște spirituală”, „meditație” sau „misticism”, transformă spiritul și îl obligă ca, în loc să tiranizeze, să îl slujească pe om. Exercițiile spirituale sînt într-atît de valoroase încît fondatorul Ordinului Iezuiților, Ignacius de Loyola, i-a mărturisit lui Pater Laynez că mai multă iluminare i-a dăruit o oră de meditație despre lucruri cerești, decît a putut învăța vreodată din scrierile tuturor teologilor, luate împreună.

Dacă cititorul este pregătit să înceapă această mare aventură a sufletului, trebuie să îndeplinească mai întîi

condiția prealabilă, care sună astfel:

Din cele douăzeci și patru de ore ale zilei trebuie ales un interval de timp precis de aproximativ o jumătate de oră, cînd omul este în situația să se poată retrage din activitatea obișnuită pentru a putea rămîne împreună cu gîndurile lui, în liniște și pace.

Cine are condiții de viață atît de vitrege, încît pentru acest scop înalt nu găsește nici măcar o jumătate de oră, poate folosi și numai douăzeci de minute sau, în cel mai rău caz, măcar un sfert de oră. Nu atît timpul dedicat este important, ci mai degrabă felul în care gîndim și conștiința, care în răstimpul celor cîteva minute trebuie menținută concentrată puternic. Cei mai mulți oameni, care se plîng că nu găsesc timp pentru meditație, găsesc de obicei timp pentru teatru, pentru cele mai noi filme, pentru citirea ultimelor știri din ziare, pentru sporovăială inutilă, invitații la ceai, la masă sau alte reuniuni. Oare aceștia nu vor ajunge niciodată să aibă o scurtă discuție cu „Eul lor dumnezeiesc”? Cred ei într-adevăr că deranjul, efortul și micul sacrificiu pe care îl cere meditația nu este meritoriu și că binele promis este îndepărtat, nesigur și neclar? Căci, dacă ar înțelege, și-ar da seama că aceste clipe dedicate meditației sînt clipele cele mai valoroase ale vieții și extrem de importante, pentru că, pentru cei care perseverează cu răbdare, ele înseamnă valori eterne și cîștiguri sigure. Clipele dăruite liniștii spirituale nu se pierd degeaba. Dumnezeirea pe care o adorăm astfel îi răsplătește generos pe credincioșii fideli.

Durata pe care o acordăm exercițiilor trebuie stabilită dinainte, va fi în funcție de condițiile de mediu diferite și prin aprecierea situației fiecărui om în parte. Nu trebuie și nu este voie ca, de dragul exercițiilor spirituale, să neglijăm chemarea și obligațiile zilnice din căminul nostru, dar nu trebuie să fim nici atît de exagerați încît să spunem că sîntem mult prea ocupați pentru a putea rupe din timpul nostru. Nu există ființă umană care să nu poată sacrifica un pic de timp pentru exerciții din activitatea lipsită de importanță sau distracția fără rost. O jumătate de oră este, în medie, o durată bună pentru majoritatea oamenilor și ea se poate găsi, întotdeauna, în decursul unui program zilnic, dacă cel ce studiază s-a hotărît într-ade-

văr să înceapă această căutare. Cine dorește, poate folosi zilnic de două ori câte o jumătate de oră, dimineața și seara, acest lucru însă nu este atât de important, deși, unde se poate aplica, e recomandabil.

Trebuie ales momentul când activitatea zilnică nu ne deranjează și creează cele mai puține neplăceri celor cu care trăim împreună. Există, însă, anumite ore ale zilei pe care însăși natura le desemnează pentru aceste exerciții și când acestea sînt mai ușor de făcut și mai eficace. Aceste ore sînt dimineața devreme, orele de după răsăritul soarelui și orele serii, după apusul soarelui.

Eficacitatea orelor de dimineață constă în faptul că în acele clipe spiritul este proaspăt, odihnit și liniștit. Emoțiile zilei nu au început încă să îi încrețească suprafața. Partea bună a exercițiilor efectuate dimineața este că rezultatele lor se răsfrîng asupra restului zilei și prin urmare munca și viața se desfășoară sub influența efectelor acestor exerciții. Liniștea spirituală este un punct de plecare strălucit al unei zile. Dacă este însoțit de succes, atunci se realizează o adevărată legătură cu infinitul și armonia Universului. Acest acord interior atrage și o armonie exterioară pentru toate activitățile ce așteaptă în pragul zilei, pentru a fi duse la îndeplinire. Se micșorează probabilitatea frecuşurilor neplăcute, contribuie la trecerea plăcută a zilei și, în fața oricărei probleme, dă naștere la liniște și înțelepciune. Următoarele roade sînt inspirația și ideile. Ivirea zorilor este foarte practică îndeosebi pentru cei ce trăiesc în Orient. Pentru occidentali este dezavantajoasă din două puncte de vedere. Este vie în ei dorința de reluare a activității lumești, doresc să iasă din ei înșiși și cel mai important gînd este să își înceapă activitatea zilnică. Dar tocmai această dorință și gînd sînt obstacole pentru aceste exerciții și influențează frumusețea și demnitatea lor. Nu este voie să începem o astfel de meditație decît cu o răbdare de ordin superior, fără ca pe om să îl urmărească și să îl neliniștească gîndurile referitoare la activitățile lumești. Al doilea motiv este că, în orele de dimineață, în Europa și America este deosebit de frig și acest lucru se resimte și în ce privește corpul omenesc, abătîndu-i atenția de la exerciții.

Pentru unii oameni cel mai corespunzător moment este

amurgul, deoarece obosiți de munca depusă în cursul zilei, cu o așteptare plăcută se gîndesc la odihnă și deconectare. Pe de altă parte sînt oameni care afirmă că după o zi de activitate sînt prea obosiți să se ocupe de meditație sau cu orice altceva, în afară de distracție și mîncare. Aceștia trebuie să își aleagă acea jumătate de oră cînd nu sînt obosiți.

Conform tradiției Yoghinilor, răsăritul și apusul soarelui sînt momente cînd atmosfera planetei noastre conține forțe spirituale deosebit de active. Perioadele imediat următoare după răsăritul soarelui și după apusul soarelui sînt cele două puncte de unire ale timpului natural, în care forțele active ale zilei și nopții se întîlnesc și unirea lor este cea care generează acea liniște fertilă, fină, care are o influență deosebit de profundă asupra spiritului celor cu fire receptivă. În aceste clipe este posibil, ba chiar este mult mai ușor, ca omul să intre în legătură cu suflul lui cel mai profund.

După ce ora a fost stabilită, ea trebuie să fie riguros respectată. În acest fel se creează un moment care, luni sau ani de zile, va face ca această oră de liniște spirituală să devină parte integrantă a programului zilnic, într-atît încît, dacă cumva rămîne neefectuată, omul va simți că îi lipsește ceva, întocmai cum simte foamea cînd amîna ora mesei. De aceea facem mult mai bine dacă, zilnic, la aceeași oră, dedicăm cîteva minute pentru exercițiile noastre decît dacă, din cînd în cînd, la întîmplare, acordăm timp mai mult. După ce spiritul s-a acomodat cu această meditație, firește că el va reveni mult mai ușor la exerciții dacă și-a stabilit zilnic aceeași oră pentru efectuarea lor.

Nu este recomandabil să alegeți perioada imediat următoare servirii mesei, deoarece atunci organismul folosește energie destul de multă pentru procesul de asimilare a hranei iar spiritul devine mai leneș și mai puțin treaz și nu va fi apt pentru concentrarea cerută de acest exercițiu frumos și fin. Este adevărat că se poate ajunge la cel mai bun rezultat dacă omul meditează pe stomacul ușor încărcat sau gol.

Dar orice oră ar alege, există două zile din lună care au o semnificație deosebită în sistem. În aceste zile el trebuie să facă un anumit efort: nu numai că va trebui să își

facă exercițiile obișnuite, dar va trebui să le acorde ceva mai mult timp. Aceste zile sînt ziua cînd soarele și luna ajung cel mai aproape și cea în care sînt cel mai departe una de cealaltă, adică în nopțile cu lună nouă și lună plină. În aceste zile există radiații ale unor forțe spirituale ce cad asupra Pămîntului și cel care caută trebuie să folosească aceste forțe, deoarece are nevoie de orice ajutor ce îi stă la dispoziție; aceste forțe, pe de altă parte, înseamnă o anumită „grajie” pentru sufletul pregătit de meditație. Nu trebuie să ne mire faptul că în legătură cu ciclurile corpurilor cerești se nasc astfel de influențe, dacă ne amintim că luna atrage milioane de tone de apă în timpul fluxului și refluxului, dar influențează și creșterea ușoară a plantelor. Atunci de ce nu ar influența, împreună cu soarele, și viața interioară a omului? Scafandri ai sufletului au stabilit de mult că sentimentele omului sînt sub asemenea influențe, căci ei știu că, față de anumite probleme sufletești, boala este mai greu, respectiv mai ușor, de suportat în aceste două zile ale lunii.

Deci, va trebui să avem grijă ca în seara sau noaptea cu lună plină sau lună nouă sau în dimineața următoare să exersăm un timp mai îndelungat. Merită să dublăm acea jumătate de oră, deoarece în aceste momente, atingerea țelului este mai rapidă. Puterea spirituală a acestor două faze ale soarelui și ale lunii a fost recunoscută de aproape toți vechii înțelepți și vizionari. Călugării budiști își țin și astăzi cele mai importante ceremonii în ziua de lună nouă, în vreme ce hindușii aparținînd celei mai înalte caste o consideră cea mai sfîntă zi a lunii. Cei mai credincioși dintre ei au considerat-o drept ziua postului, a tăcerii și a repausului, după care urmează o noapte de veghe dedicată contemplației și rugăciunii.

Lucrurile în privința cărora trebuie să fim atenți în primul rînd, din punct de vedere practic, sînt condițiile fizice. Mai întîi, înainte de a începe meditația, trebuie să facem baie, sau măcar să ne spălăm pe față și pe mîini pînă la cot. Acest lucru este cerut de înțelegerea corectă a curățeniei magnetice. Trebuie să acordăm atenție și pozițiilor corpului. Statul în picioare este o poziție necorespunzătoare, deoarece statul pe tălpi ne obosește foarte repede. Culcat pe spate sau pe o parte, deși sînt poziții mai bu-

Căutarea supraeului

ne, nu sînt prea potrivite, deoarece sînt pozițiile obișnuite ale somnului și estompează foarte ușor viața spiritului și starea de veghe. Cea mai bună poziție este cînd, lăsînd greutatea pe pulpe, stăm nemișcat cu coloana verticală. Fie că ședem pe covor, pe scaun sau pe canapea, cea mai bună poziție este cea care este cea mai comodă și care ne distrage cel mai puțin spiritul de la subiectul ales spre corpul fizic. Pentru acest exercițiu nu este nevoie de nici un fel de răsuciri ale corpului sau de o poziție Yoga. Putem adăuga că pentru persoanele de talie mijlocie, cărora nu le place să stea ghemuiți pe pămînt, cea mai bună soluție pentru atingerea unor rezultate cu aceste exerciții este un scăunel de cca 45 cm înălțime sau un taburet. În aceste cazuri picioarele se pot încrucișa, mîinile cu palmele întoarse în sus se pun una peste alta sau picioarele se pot lăsa să se odihnească pe pămînt iar mîinile vor sta pe genunchi. Pentru începători, care vor să se obișnuiască cu poziția stînd pe vine, este util dacă se vor rezema cu spatel de perete. Dar, orice poziție își alege, aceasta trebuie să fie poziția în care omul se simte cel mai bine și în care să nu își amintească de corp, pentru o jumătate de oră. În timpul exercițiilor să luăm, întotdeauna, aceeași poziție.

În continuare, un punct important este evitarea mediilor ce au efecte contradictorii. Mediul are o mare influență asupra spiritului, iată deci cerința principală: singurătatea, calmul, înflăcărarea, inspirația și evitarea unor diferențe mari de temperatură. În timp ce omul se străduiește să pătrundă în cele mai profunde unghere ale „Eu-lui”, nu este voie să fim deranjați de la această experiență de către corpul fizic. Pornind de aici, e bine să ne amintim că, chiar dacă omul s-a așezat comod, simțurile corpului își continuă neînterupt activitatea și impresiile acestora se transmit mai departe la creier. Atunci cînd omul vrea să pătrundă în adîncul spiritului său, trebuie să obligăm aceste organe ale simțurilor să stea liniștite. Astfel, în măsura în care este posibil, să exersăm într-un loc complet retras sau foarte liniștit: dacă utilizăm o cameră, ea să fie închisă, să nu poată intra cineva brusc peste noi. Dacă omul locuiește în afara orașului sau la țară, este mai bine dacă își alege o poeniță, malul unui rîu sau un

deal, unde frumusețea și tăcerea naturii sprijină strădaniile spirituale. Nu există loc mai extraordinar decât peisajele liniștite, care sînt comorile ascunse ale naturii și fără de care un locuitor al orașului este obligat să rămînă într-o casă, o locuință ai cărei pereți au, foarte des, influență negativă asupra atmosferei emoționale. Dar și atmosfera spirituală a unei camere poate fi îmbunătățită dacă o menținem cu grijă curată, o înveselim cu diferite flori multicolore sau poze ce ne inspiră, cît și cu armonie creată de diverse decorațiuni interioare și mobilă aleasă. Cine acordă importanță acestui lucru poate arde și puțină tămîie, dar să se folosească tămîie de cea mai bună calitate și care are o aromă plăcută.

Frigul excesiv ca și căldura exagerată au un efect neplăcut asupra corpului și îngreunează astfel meditația. În țările occidentale, frigul este deseori destul de puternic și, dacă omul nu are instalație de încălzire corespunzătoare sau haine groase și călduroase, disconfortul corpului și senzația neplăcută reacționează asupra spiritului și împiedică adevărata liniște spirituală. Căldura nu trebuie asigurată în așa fel încît să supraîncălzim camera, deoarece aerul cald slăbește spiritul.

În timpul meditației e bine ca practicantul să țină ochii închiși, pentru a ușura concentrarea și a bloca impresiile externe ce îi pot abate atenția. Dacă ochii sînt deschiși, ei transmit senzația luminoasă în creier, care pe urmă fixează exagerat lumea fizică în cîmpul atenției. Atît lumina intensă a soarelui, cît și cea electrică au efect deranjant, de aceea trebuie acoperite geamurile și estompată lumina electrică.

După aceasta omul se va relaxa și vor dispărea toate tensiunile. În primele faze ale exercițiilor este recomandabilă întreruperea bruscă a meditației și stabilirea exactă a poziției corpului. Oare nu este tensionat? Sînt mușchii tari, nervii sînt oare tensionați? Trebuie să ne supravăghem în acest fel continuu, pentru a putea dezvolta obișnuința unei poziții corecte.

Muzica bună pe care, eventual, înainte de meditație o vom asculta de pe un disc, ne ajută pentru înălțarea spiri-

tului și întoarcerea lui spre interior.

Autorul a descris deja, pe scurt, în capitolul anterior, calea misticismului religios pentru cei care o consideră importantă. Pentru oamenii ajunși la diferite nivele de dezvoltare, cu preferințe diferite și temperamente diferite, există și alte drumuri; acestea pot fi denumite generic calea concentrării; aproape toate sînt doar variante ale mult amintitei și foarte puțin înțelese Yoga orientală. Cît despre periculoasele metode Yoga, care îl amăgesc pe ignorant cu momeala unor forțe oculte minunate, cu cît vorbim mai puțin cu atît mai bine. Cei ce practică sau propovăduiesc aceasta o fac pe propriul lor risc și pe propria lor răspundere. Cea mai sigură și mai bună metodă Yoga nu este alta decît să alegem un obiect material sau concept intelectual, o proprietate spirituală sau o personalitate și prin șirul de gânduri legate de aceasta să concentrăm întreaga putere a atenției pînă cînd spiritul nostru, în sensul strict al cuvîntului, devine una cu el. Înlanțuirea gândurilor trebuie să fie logică, eventualul subiect al meditației nu este atît de important, pe cît îl consideră novicele. Într-adevăr, importantă este calitatea atenției concentrate ce i-o dedicăm și forța cu care oprim pentru un timp gândurile hoinare. Gânduri din care lipsește această forță spirituală se ascund și dispar. Dacă, după o practică îndelungată de mai mulți ani și utilizarea unei voințe puternice, șirul de impresii spirituale ce mișună în creier se oprește și ajungem la fixarea spiritului asupra unui punct, putem trece la următoarea treaptă: acest lucru nu poate fi realizat de cel care nu are suficientă putere de concentrare a spiritului, ca să îl poată îndrepta asupra unui singur punct, imagine, sau idee, fără a permite să fie luat în stăpînire de mediumul sufletească și să devină instrument în slujba ființei care se situează mult sub „Eul superior”.

Această treaptă o numim contemplație. Aceasta pretinde de la cel ce o practică să poată părăsi obiectul în discuție, ideea sau imaginea spirituală, în punctul cel mai înalt al exercițiului, fără însă a cădea din starea sufletească în care a ajuns, a atenției fixate imperturbabil. Dacă duce acest lucru pînă la capăt - și nu e deloc ușor - spiritul liniștit pentru o clipă rămîne într-o stare vidă. Poate interveni și o întrerupere temporară a memoriei, o scurtă

ameţeală a uitării de sine. Pe urmă omul află că centrul fiinţei lui s-a mutat de pe planul obişnuit pe unul mai adânc. Pe acest plan, asupra spiritului radiază pacea, iluminarea, înţelegerea, eliberarea şi lipsa de dorinţe. Această stare minunată însă nu ţine mult şi dispare la fel de imperceptibil cum a apărut. Pe cel ce meditează îl aşteaptă sarcina să încerce această experienţă de atâtea ori de câte ori este posibil şi să menţină această stare sufletească înălţătoare cât poate de mult, în aşa fel încît, în final, să aibă efect neîntrerupt asupra întregii zile.

Pe acest plan, care este în imediata apropiere a planului perfecţiunii, se contopesc şi se unesc cîteva dintre căile meditaţiei. Cu cît te apropii mai mult de acest plan, cu atît ele sînt mai asemănătoare. În mod similar, este corect ca, pentru anumite exerciţii, condiţiile practice în diferite etape să fie stabilite pentru toate căile, astfel este înainte de toate necesitatea concentrării gîndurilor.

Concentrarea constă în oprirea hoinărelui obişnuite şi schimbătoare a intelectului şi, prin intermediul adîncirii într-un gînd anume, fixarea lui într-o direcţie. Acest lucru este necesar pentru a abate atenţia de la impresiile create de mediul înconjurător asupra sentimentelor, pentru a face să tacă zgomotul lumii şi pentru a ţine departe de noi şirul de gînduri lipsite de obiect, în timpul acelei jumătăţi de oră de meditaţie, în care exersăm supravegherea conştiinţei a spiritului. Pe scurt: în timp ce omul se gîndeşte intens la subiectul ales, intenţionat trebuie să se împotrivească şuvoiului de observaţii ce vin din afară şi gîndurilor ce se nasc în interior. Ele nu pot fi distruse sau strangulate imediat, dar omul poate să îşi stabilească un scop, o idee şi să rămînă lîngă ea neclintit, ca stîncă de care valurile mării se izbesc degeaba, căci nu o pot muta din loc. În prima jumătate a exerciţiului omul simte o dorinţă de nestăvilit să renunţe, să se ridice şi să se ocupe de altceva. Intelectul se va plînge amarnic că a fost abătut de la linia lui obişnuită şi de tiranie, pentru că, împotriva firii, trebuie să se întoarcă spre interior, cînd el pînă atunci s-a supus despotismului mult mai mare care l-a obligat la activitate zilnică. Neliniştea spiritului este descoperirea făcută de toţi cei care încep exerciţiul meditaţiei. Această descoperire este întărită de toate încercările iniţiale şi duce la o anu-

mită indispoziție. După primele eforturi neatente rămînem cu senzația eșecului și a epuizării. Omul recunoaște că doar o mică parte a gândurilor îi aparține, restul este o masă uriașă indisciplinată și agitată. Dacă omul se lasă pradă acestor gânduri este sortit eșecului. Dacă însă ține cont de adevărul că sarcina la care s-a angajat este grea și serioasă, dar este absolut realizabilă și merită oboseala, și dacă își continuă exercițiile cu curajul, neîncetat, într-o bună zi va primi răsplata, va simți cum o dulce liniște îi pătrunde în haosul din minte și dorința spre exterior a acestuia se oprește.

Pînă acum omul s-a supus fără șovăire la mișcarea continuă a intelectului, dar în clipa în care începe să își domolească neastîmpărul, este firesc că va înfrunta o puternică opoziție. Și este de așteptat. Trebuie însă să ne obișnuim cu gândul că acest lucru este inevitabil și, în loc să abandonăm exercițiul, aparent lipsit de roade și inspirație, să continuăm cu încredere și răbdare, pentru a ne întări intelectul, treptat, cu fiecare lună care trece.

Căci spiritul este prizonierul timpului și este obligat să îl slujească; scopul meditației este să răsturnăm această stare de fapt și să îl eliberăm de sub această stăpînire absolută, pentru a se putea uni cu stăpînul lui de drept, cu „Eul superior”! Dacă, însă, după aceasta, scăpăm de sub control meditația și permitem ca senzațiile exterioare sau uitarea subiectului să ne împiedice atenția, oricît de plictisitor și oricît de des s-ar întîmpla acest lucru, trebuie, cu curaj, să ne asumăm sarcina de a-i opri din nou hoinăreala, să ne întoarcem iarăși spiritul spre interior și să ne îndreptăm toată atenția cu răbdare spre focarul propriu-zis. Răbdarea și indiferența manifestate față de eșecuri sînt indispensabile în atingerea țelului final.

Concentrarea gândirii seamănă, într-un fel, cu călărețul unui pur sînge sălbatic, care se străduiește mereu să se deplaseze după bunul lui plac. Ori de cîte ori călărețul își dă seama că animalul se abate de pe cărare, este obligat să îl strunească pentru a-l readuce pe calea cea bună. Eul superior ce se află în noi este totdeauna tangibil iar gândurile noastre hoinare întotdeauna îi servesc drept combustibil. Am fost fii rătăcitori atît de mult timp încît reîntoarcerea cere o perioadă respectabilă de timp. De a-

ceea este necesară răbdarea în efectuarea acestor eforturi. Nimeni nu poate deveni muzician perfect în trei luni de zile, deși mulți dintre noi se așteaptă la așa ceva, adică să obțină ce este mai bun în viață după câteva încercări și se simt abătuți dacă nu ajung imediat la rezultat.

O ultimă remarcă mai trebuie inserată aici pentru a înlătura o greșeală căreia frecvent îi cad victime cei ce doresc să se dedice concentrării Yoga. Aceasta din urmă este doar o stație intermediară. Concentrarea mai avansată sau adîncirea totală în contemplație constă în aceea că omul își fixează atenția asupra unui singur obiect, gînd sau persoană, și o stabilizează fără a permite trecerea la alte gînduri referitoare la ea. Astfel gîndul continuu și profund este primul efort care duce spre concentrare, dar aceasta încă nu este concentrarea definitivă, deoarece mai conține un șir întreg de gînduri trecătoare. Concentrarea adevărată cuprinde în sine un singur obiect sau un singur gînd. Trebuie să ne obișnuim să privim intelectul ca pe o mașinărie ce produce gînduri, pe care, din cînd în cînd, atunci cînd își termină munca, să o așezăm deoparte și care trebuie manevrată tot timpul. Activitatea spirituală disciplinată trebuie să fie urmată de o liniște spirituală disciplinată, acea liniște care, desfăcînd clipa prezentului, îl lasă pe om să pătrundă în eternitate și eliberează gînditorul de coconul acelor gînduri pe care el singur și-l țese.

La început asemenea exerciții vor părea plictisitoare omului obișnuit, deoarece el nu are de-a face cu ceva palpabil, ceva ce poate atinge cu mîna, poate hrăni sau vedea. El va primi, probabil, cu o împotrivire firească străduința care îl desprinde de lumea fizică și îl determină să înceapă să bîjbîie în această lume spirituală umbrită; în realitate această lume este deosebit de importantă în ce privește realizarea fericirii sale. Astfel de gînduri pot și chiar trebuie să apară, dar el să nu se lase ușor influențat de ele. Să scuture de pe el trîndăvia spirituală, dacă acest lucru este necesar, să se gîndească la răsplată măreață ce îl așteaptă pe acest drum, răsplată care poate fi valorificată nu numai în sens strict materialist, deoarece ea apare

într-o multitudine de forme și categorii, ca armonie a materiei, satisfacții spirituale și afective și, mai înainte de toate, cunoaștere spirituală. Acestea sînt de neprețuit, dar sînt suficiente pentru a-l ademini pe om la această muncă zilnică de descoperire a sinelui, fără a ține seama de faptul că în final sarcina se va dovedi de durată și obositoare.

Piedici și greutăți există, ele sînt firești și aproape la toți începătorii sînt identice. Intellectul ca și catîrul se abate îndărătnic de la tema aleasă sau pierde imaginea aleasă. O astfel de alunecare rămîne uneori neobservată un timp iar cel care contemplă se trezește brusc că o duzină de gânduri diferite s-a abătut asupra lui în locul unuia singur sau că a uitat complet obiectul meditației lui. Ne mirăm atunci că Yoghinul indian compară intelectul cu o maimuță turbată, ce țopăie fără rost de colo-colo? Cei mai mulți dintre noi sîntem purtați, de-a lungul întregii zile, pe rîul agitat al gândurilor și dorințelor sau pradă unei grabe nebune și fără rost, în timp ce meditația tinde să te facă să acostezi lîngă o insulă, unde, în liniște, se poate regăsi sinele; de aceea este normal să ne împotrivim acestui curent.

Dacă o dorință puternică absoarbe gândurile și aspirăm intens spre armonie, progresul este mai rapid și se va ajunge în starea de concentrare mai des și cu un efort tot mai mic.

Pentru cel ce învață, urmează cu fidelitate și corect învățătura și începe să își domine gândurile, mai devreme sau mai tîrziu, va veni vremea cînd va simți siguranța progresului și, apoi, cînd va începe să părăsească acea stare neclară, care îi însoțește în mod necesar experiențele de început. Această supoziție poate fi crezută de om, deoarece ea îi întărește speranța și încrederea, amîndouă fiind deosebit de necesare pe acest drum. Îndeosebi speranța este importantă, căci eșecurile, care apar atunci cînd omul face un pas hotărît și vizibil spre progres, sînt evidente multe și, de multe ori, se întind pe parcursul mai multor ani, timp în care intelectul se abate din nou de la scopul stabilit. Dar omul care, pe lîngă toate aceste lucruri, este hotărît să își continue exercițiile și a cărui credință în rezultatul final este de neclintit, va observa uimit, într-o zi, că pentru răbdarea și încrederea sa a primit deo-

dată un foarte bogat dar interior.

În final, va trebui să faci exerciții tot mai puțin, zilnic. Restul zilei și-l va putea petrece în mod obișnuit iar intelectul va putea să activeze la fel de harnic ca de obicei. Totuși efectul liniștirii zilnice a intelectului se va manifesta sub diferite forme și în mod diferit.

Tot ceea ce îl poate ajuta pe om pe acest drum este gratuit, îndrumarea, curajul, fidelitatea, munca și răbdarea nu îl costă nimic iar răsplata ce îl așteaptă pe practicant pentru exercițiile făcute este liniștea spirituală, în cel mai rău caz, iar în cel mai fericit însăși „Eul superior” dumnezeiesc.

Încrederea și răbdarea de asemenea sînt importante, nu încrederea oarbă și răbdarea prostească, ci credința cuminte, logică și încrederea liniștită că eforturile corecte, mai devreme sau mai târziu, vor aduce indubitabil adevăratul rezultat.

Să mai adăugăm, în final, și faptul că la unii oameni concentrarea se dezvoltă deosebit de ușor la auzul unor voci. Învățătorii orientali ai acestei arte l-ar conduce pe acesta la o cădere mică de apă și l-ar ruga să își concentreze atenția exclusiv pe căderea de apă, eliminînd toate celelalte gânduri. Astfel, intelectul se unește cu sunetul și este îndepărtată înclinația inițială spre divagații. Același rezultat se poate obține și atunci cînd omul își concentrează atenția asupra elicei ventilatorului electric.

Cel care își efectuează meditația liniștit, în singurătatea camerei sale sau în pacea pădurii, și care probabil a luptat luni sau ani de zile să ajungă la înțelegerea intelectuală a propriei persoane, în tot acest timp și-a construit o scenă și un decor ce va fi, mai târziu, locul unde se va juca drama renașterii sale spirituale. Cu forța ce i-o dă gîndirea ce se retrage treptat, el învață cum să se retragă din mediul material, cum să uite lumea fizică și să pătrundă în lumea ideilor care este teritoriul dintre materie și spirit. Nu e mai puțin adevărat că dacă în timpul acestor exerciții, exclusiv pregătitoare, nu se întîmplă nimic surprinzător sau ieșit din comun, practicantul trebuie să înțeleagă că ele pregătesc drumul pentru o astfel de stare care va face posibilă petrecerea unor asemenea lucruri deosebite. Și acest lucru, ca toate celelalte lucruri din natură,

aparține creșterii lente. Gîndurile care, aparent, se termină în abstracții nesigure, în realitate îl conduc, fără să bănuiască, la hotarele lumii intelectului, unde îl așteaptă un îndrumător nou și metode noi către progres. Dacă nu din alte motive, măcar din acesta se vede clar că este nevoie de multă răbdare.

Vine vremea cînd în viața gîndurilor, ele capătă o însemnătate mai deosebită decît pînă atunci. Dacă cineva urmează drumul descris aici și își ordonează conștient gîndurile în așa fel încît să ajungă la ceva ce este dincolo de „Eul” de zi cu zi, de ordin superior, își va întări mereu sentimentul față de importanța vieții gîndirii și îi va acorda acestuia o atenție mai mare decît pînă aici.

În timp ce puterea de abstractizare interioară și de concentrare spirituală crește, omul va descoperi, uimit, linia ce unește gîndurile constante sau concentrate cu evenimentele vieții exterioare și va putea urma această linie cu o claritate surprinzătoare. Gîndurile devin forță creatoare. Această recunoaștere îi va atrage atenția să se preocupe tot mai puțin de gînduri dușmănoase, de gelozie, avarie, lașitate sau teamă și, în general, gînduri distrugătoare și inutile. Se va ocupa, cu mai mult drag, de gînduri contrare acestora.

Dacă ajunge la această stare, este semn bun și acest lucru dovedește faptul că omul, într-adevăr, a avansat pe drumul lui. Va simți că exercițiile sale l-au dus la rezultat, lucru vizibil unui observator din afară. Din această căutare se naște, pe urmă, măreția superioară a liniștii spirituale, care este atît de necesară în această lume plină de suferințe, și care poate fi ușor recunoscută în oricine se apropie de acest „Eu superior”.

Unul dintre rezultatele deosebite ale acestor exerciții este dezvoltarea unor aptitudini spirituale extraordinare. Dar cei care se străduiesc să obțină aceste aptitudini doar pentru ei, acționează nesăbuit. Cea mai uimitoare este capacitatea telepatică, cu ajutorul căreia putem transmite sau primi gînduri de la alte spirite. Acest proces va deveni, la un moment dat, obișnuință încît îl vom considera un lucru firesc. Posibilitatea sesizării profetice a unor evenimente viitoare poate părea, de asemenea, un lucru absolut normal și spontan la om și se poate realiza, într-ade-

văr într-un mod extraordinar. În astfel de cazuri, legăturile care îl fixează pe om de învelișul material încep să slăbească și sufletul eliberat poate zbura în lume și să apară sub formă de viziuni sau în somn. Propria viață de vis se schimbă total și devine o existență coerentă, logică, care are trăsătura extraordinară că starea de vis trăită devine absolut conștientă. Astfel această stare își pierde caracterul fantastic nesigur și devine continuarea reală a vieții personale zilnice. Viața din vis își pierde semnificația experienței haotice, încurcată și lipsită de sens și se modifică într-o stare utilă, conștientă și rațională.

CAPITOLUL X

CALEA AUTOANALIZEI

După ce am stabilit, adecvat, locul primelor meditații, poate începe perioada activității propriu-zise. Aceasta constă din citirea unor părți și capitole din această carte și studierea lor; ele trebuie să devină subiectul concentrării, pînă ce în final, întreaga „PARTEA ÎNTÎI”, cu excepția capitolului introductiv, este epuizată, asemenea unui roman feuilleton.

Aceste texte devin hrana de zi cu zi, cu care cititorul își alimentează spiritul. Materialul de bază trebuie să fie cuvintele care trebuiesc gîndite mereu, pînă ce în final, condimentate cu ideile proprii și gîndite temeinic, pot fi asimilate, pe scurt, pînă atunci cînd toate ideile sînt acceptate de el. Criticul va nota imediat că aceasta nu este altceva decît să îl legi pe cititor fedeleș și să încerci să îi torni pe gît, cu pîlnia, o grămadă de idei.

La aceasta autorul răspunde că, prin întoarcerea privirii de la criteriile prestabilite ale adevărului (aici înțeleg prin adevăr experiența fizică în stare de veghe), nu se va putea niciodată alcătui o imagine reală a construcției interioare a omului și că nu se va putea progresa pe această cale.

Cercetarea corectă, autoanaliza imparțială, așa cum a fost formulată aici, poate ne va conduce la alte rezultate decît cele la care ajunge omul cînd nu vrea să renunțe la părerea preconceptută că este îngrădit de limite fizice. A te crampona de astfel de idei înseamnă a presupune, de la început, că marea majoritate a adevărilor despre personalitatea omului este deja cunoscută. De fapt și la urma urmei aceasta este pur și simplu o presupunere. Întrebările care formează o parte a acestui sistem nu sînt deloc concepute superficial. Ele au fost intenționat concepute astfel

de către cei care cunoșteau răspunsul. Provin de la spiritele vechilor vizionari care au privit compătimitor spre omenirea ce orbecăie în ceață și au introdus sistematic aceste întrebări în creierul omului, ca pe un fir al Ariadnei care, dacă este urmat corect, conduce spiritul prin labirintul și haosul lumii spre descoperirea vieții spirituale ce există în interior.

Dacă am stabilit condițiile, aceasta nu a fost pentru a recruta discipoli, ci a rezultat din necesitatea de a trasa un drum în aceste teritorii neumblate, pentru cei care trebuie să îl urmeze. Dacă autorul acestei cărți nu ar fi ajuns el însuși la descoperirea acestei vieți spirituale a existenței noastre, în mod firesc, și el ar considera aceste răspunsuri așa cum o fac mulți, adică simple păreri intelectuale.

Cu toate acestea ele sînt mult mai mult.

Nu numai că sînt răspunsuri corecte, dar sînt afirmații bazate pe realități observate.

Aceste observații au fost făcute de oameni cu capacități corespunzătoare, vizionari și înțelepți care au reprezentat apogeul dezvoltării spirituale.

Mai deschis problema poate fi exprimată astfel: citirea atentă a acestor pagini și cugetarea temeinică asupra conținutului, pînă cînd adevărul conținut în ele nu va fi atît credință oarbă ci, prin intermediul cunoașterii interioare, va începe să se prelingă în spiritul nostru și va genera în final anumite reacții în adîncul firii umane. Scopul paginilor din prima parte este că, direct sau indirect, să aibă efect asupra spiritului cititorului, dacă nu cumva va împiedica el însuși această influență, cu subiectivismul său și dacă în clipele de liniște spirituală primește cuvintele și se gîndește atent asupra lor, astfel ca și spiritul purtător al lor să poată să le pătrundă. Deci ele nu trebuie numai citite, ci trebuie și meditat asupra lor în timpul citirii iar în aceste cuvinte și fraze trebuie recunoscute anumite eventuale semne importante referitoare la îndrumarea personală.

Cu o astfel de concepție și avînd deja încredere în imaginile și observațiile bazate pe experiențe deosebite, strict legate de îndeplinirea celorlalte condiții descrise aici, cititorul poate avea, brusc, experiențe spirituale personale, deoarece eliberează acele forțe ascunse care zac în pro-

pria sa personalitate. Autoanaliza efectuată pe baza principiilor călăuzitoare descrise aici îi va da, de fapt, acea învățătură intelectuală pregătitoare care îi va aprofunda cunoașterea interioară. Lectura nu trebuie făcută cu plictis sau superficial, așa cum omul citește un articol de ziar sau ceva asemănător, aceasta ar fi inutilă, ci trebuie făcută prin atenția concentrată asupra obiectului. Astfel elevul va considera necesar să citească unele pasaje de mai multe ori, pînă cînd va înțelege întregul conținut, altfel nici nu va putea progresa pe acest drum.

Chiar și cei care nu sînt începători în domeniul spiritual și care au o concepție spirituală despre viață, pe o anumită treaptă, nu își vor pierde vremea, dacă vor citi aceste pagini, căci ele vor face posibil ca propriile lor experiențe să fie cuprinse într-un sistem iar ei să își clarifice cunoștințele referitoare la „Eu” și să le îmbogățească cu date importante.

Deoarece această muncă pretinde o gîndire clară, unii critici ar putea reproșa faptul că „gîndirea simplă în sine” nu poate genera astfel de modificări profunde în conștiința omului și că nu îi poate oferi experiențe superioare. Citirea superficială a acestor pagini poate duce la o astfel de concluzie, dar ea poate fi, totuși, greșită. Noi desconsiderăm puterea gîndirii deoarece nu cunoaștem absolut deloc adevărata existență a intelectului. Căci, oricine ar trebui să știe cel puțin că intelectul este îmbrățișat de însuși spiritul dumnezeiesc și că activitatea lui, prin care se îndreaptă pe sine către izvorul său ascuns, ne conduce infailibil spre acest spirit! Conștiința trebuie să fie, pe cît posibil, detensionată, trează și cît se poate de concentrată. Trebuie să începem exercițiul, spunînd: „acum uit de mine și îndatoririle mele personale și întreaga putere a atenției o îndrept spre această căutare interioară!”

Esența acestei metode este deci simplă, deși efortul pentru realizarea ei necesită un anumit grad de atenție concentrată, de care puțini oameni dispun, dar pe care mulți o pot obține. Dacă cel care o practică nu are această aptitudine la început, el poate să o obțină prin exersare consecventă, tot așa cum, în urma exersării continue va obține o anumită deprindere în mînuirea unui instrument muzical. Sub acest aspect asemănarea este foarte mare. În muzi-

că urechea elevului se obișnuiește treptat, mai întâi cu sunetele și acordurile, pentru ca mai târziu, să recunoască și diferențele sesizabile între intervale mai fine. În mod similar, elevul va începe această metodă de apropiere de esența divină a psihologiei și filosofiei cu recunoașterea diferențelor vizibile dintre el și senzații și gânduri iar mai târziu dintre nuanțele mai fine ale acestora. În final, va învăța „să asculte în interior”, pentru a descoperi esența dumnezeiască, care este suportul eului personal, așa cum elevul ce studiază muzica învață să descopere „motivele de bază” ale compoziției muzicale.

Deci, în mâinile celor care învață cum trebuie utilizată corect, gândirea se poate transforma în mijloc impresionant de eliberare. În aceste pagini, cititorul va găsi idei, cuvinte, fraze, pasaje și întrebări care, cumpănite temeinic, îi dezvoltă și fac posibile gândirea fină, descoperirea domeniilor secrete de înțelegere și, apoi, pătrunderea în aceste teritorii care, pentru o clipă, sînt încă dincolo de cunoașterea lui spirituală, la fel cum elevul ce studiază muzica își dezvoltă într-atît aptitudinile muzicale încît, în final, va auzi și armoniile fragile care, înainte, cădeau în afara sferei lui de percepție.

Însăși studierea căii ce duce spre cunoașterea „Eului superior” cvadridimensional îl ajută pe om să cîștige orizontul intelectual necesar care este el însuși parte integrantă a sistemului.

Capitolele acestei cărți sînt rezultate ale experiențelor de un alt ordin și de aceea sînt ghiduri de eliberare și revelare. Rolul lucrării este de a capta intelectul și a-l îndrepta pe un drum nou. Așa cum omul ce a luat-o pe o cărare greșită poate fi readus pe calea cea bună, în același mod el poate fi condus și în direcția pe care natura i-a destinat-o.

În paginile anterioare, într-un spațiu foarte mic, am îngrămădit multe gânduri concentrate și importante. În cea mai scurtă frază se poate ascunde cel mai profund adevăr și, de aceea, omul poate cîștiga ceva doar atunci cînd va trece peste acestea cu o încetineală hotărîtă, necesară deprinderii cu un subiect nou. Dacă dorește, oricine poate citi un capitol într-o oră sau mai puțin, dar va avea nevoie de o săptămînă sau poate mai mult pentru a-l studia și probabil de luni de zile, sau chiar mai mult timp, pentru a

putea cuprinde și însuși învățătura. Dacă spațiul ar fi permis, autorul ar fi prezentat fiecare gând izolat și le-ar fi despărțit unul de altul cu pauze, mari, albe și, așa, le-ar fi dăltuit în conștiința cititorului ca, înainte de a trece mai departe, să nu mai fie nevoie de o muncă spirituală minuoasă pentru cucerirea fiecărui gând nou.

Dacă reflectarea are loc corect și cu atenție cuvenită, fiecare idee prezentată se transformă în germene de gândire, pe care cititorul îl prelucrează cu propriul spirit și care, cu timpul, îl va conduce o porțiune de drum spre scopul final: cunoașterea „Eului superior”. Aceasta deoarece aceste adevăruri își au rădăcina în straturile mai profunde și cresc foarte încet înspre suprafața conștiinței.

Calea practică, deci, cere ca acel care studiază să închiadă în creierul său câteva fraze sau pasaje lecturate, să le fixeze acolo în spirit, să reflecteze profund și temeinic și să mediteze asupra lor. El are nevoie de participarea activă a gândirii și a imaginației. În legătură cu aceasta, trebuie să atragem atenția asupra celor menționate în capitolul anterior referitor la concentrarea gândirii și arta excluderii oricărui subiect care nu are legătură cu tema noastră. Spiritul trebuie să înceapă, liniștit și hotărât, să analizeze temeinic fiecare gând, deoarece numai așa va putea ajunge la înțelegerea nedistorsionată.

Fiecare frază a fost scrisă cu intenția fermă de a trezi în spiritul cititorului un anume efect mai puternic și o stare sufletească precisă. Dar s-ar putea ca acest efect profund să fie trăit doar de cei care, de la bun început, și-au ales puncte de vedere într-adevăr impersonale, imparțiale și corecte și care vor considera că gândirea lor a cîștigat importanță în privința vieții lor spirituale.

În aceste pagini, deci, se ascund energii latente care așteaptă să se elibereze, cu ajutorul unei receptivități corecte și aprecieri logice.

„Cine sînt eu?” Această întrebare trebuie să coboare adînc în conștiință. Ea trebuie concepută în tăcere și cu evlavie, serios, ba mai mult chiar, după un timp trebuie pusă aproape în spiritul unei rugăciuni.

Trebuie începută conștientizarea acestei întrebări și zilnic, la o anumită oră, aceasta trebuie să umple lumea gândirii noastre. Trebuie să încercăm să analizăm esența inte-

rioară a întrebării într-un spirit serios și temeinic, să disecăm conceptul „Eu” așa cum anatomia desface corpul fizic în bucăți, pînă cînd omul ajunge să cunoască cine și ce este el de fapt. Această analiză trebuie să fie mult mai mult decît o simplă scormonire prin patimile omului. Deși unii cercetători moderni ai sufletului o consideră suficientă. Cu ajutorul întrebărilor și anchetei, eforturile trebuie îndreptate spre răscolirea experiențelor umane în întregul lor, de la cea mai grosieră la cea mai fină.

Omul revine mereu la factorul unic care trebuie să ocupe locul întii atît în teoria filosofică cît și în viața practică, la cunoașterea referitoare la sine, la „Eu”. Acest drum secret duce nemijlocit spre acest țel, spre analiza logică a „Eului” personal, din care va rezulta descoperirea „Eului spiritual”. O astfel de descoperire nu va putea fi făcută niciodată pe masa de disecție. Deci, este esențială meditația adîncă asupra acestei teme: „Cine sînt Eu?”.

Un principiu de bază al acestei metode este punerea acestei întrebări și încercarea de a urmări natura interioară și originea acestui concept, Eu, de a analiza, în totalitatea lor, părțile despre care omul, în general, presupune că alcătuiesc propria lui ființă; alt principiu de bază este și acela că vom analiza, în ordine, fiecare parte componentă, în mod deosebit sentimentele și gândurile, și dincolo de toate acestea vom căuta ce este cel pe care în realitate putem să îl denumim „Eu”; iar restul, deocamdată, îl acoperim cu vâlul uitării.

Acest drum autodidactic se poate împărți în două etape. Prima etapă este intelectuală și conține exerciții care servesc înțelegerea. A doua este mistică și dezvoltă mai mult cele înțelese. În prima fază, ne punem șirul de întrebări logice, pentru a descoperi ce este omul în realitate și a afla acea esență vie care gîndește și simte în interiorul corpului nostru. În etapa a doua, decuplăm intelectul gînditor și scoatem din funcțiune așa-zisul „Eu conștient”, pentru ca astfel să își poată începe activitatea „subconștientul” numit astfel greșit.

În timpul meditației va fi minuțios analizată fiecare parte componentă a personalității. Vom analiza cu grijă păr-

Căutarea supraeului

tile componente ale corpului, organele interne și cele ale simțurilor, dorind să aflăm dacă „Eu” locuiește în ele. În urma diferitelor analize reiese că „Eu” nu poate fi găsit în nici unul dintre ele. După analiza corpului se procedează la fel și cu sentimentele. Se observă caracterul lor trecător iar conținutul propoziției „Eu gîndesc”, concepută spontan, ne arată că „Eu” este ceva ce există în sine. Tot astfel analizăm și verificăm și aptitudinile intelectului, fantazia, raționamentul, observația, și găsim că „Eu” nu este cuprins nici în activitatea acestora. Vom diseca intelectul cu ochi critici și vom stabili că acesta nu este altceva decît o înșiruire de gînduri. Observăm procesul de gîndire, ne străduim pe urmă să îl punem în legătură cu acea liniște mistică din care izvorăște el. În final reducem „Eu” conștient la un singur gînd.

Din liniștea imensă și vidul aflat în spatele intelectului izvorăște gîndul-Eu ca prim gînd, ce iese la suprafață în conștiința Egoului personal. De aici provin și multitudinea de gînduri care au creat concepția de „Eu” personal, ce există independent. Întreaga personalitate s-a dezvoltat din acest gînd. Dacă acest gînd nu mai are rădăcină, nu mai rămîne nimic altceva decît o viață impersonală.

Dacă omul meditează des asupra acestuia, efortul ridică logica la gradul cel mai înalt de utilizare creatoare și în final va putea urmări gîndul pînă la originea lui, „Eu” pînă la adăpostul lui și conștiința pînă la starea ei inițială indivizibilă.

Pe cît posibil, deci, la sfîrșitul analizei, intelectul trebuie redus la tăcere iar noi trebuie să ne adîncim într-o stare de evlavie, aproape de rugăciune. Trebuie să sesizăm cu evlavie liniștea din care provine „Eu”. Însuși „Eu” s-a transformat și a devenit fix și nemișcat. Întreaga atenție trebuie îndreptată asupra vidului secret ce se deschide în jurul lui. Acesta este punctul cînd îndrumarea electrizantă a unui adept înseamnă un ajutor uriaș, dacă omul e atît de norocos să îl întîlnească.

Dar înainte de a realiza această liniște, trebuie pusă zăbala pe tendința de a hoinări a gîndirii și să ajungem la concentrarea fixă a atenției, care este deosebit de importantă. Pentru aceasta este nevoie de anumite mijloace ajutoare pe care le enumerăm pe scurt. Mai înainte de toa-

te sînt necesare exerciții de respirație care liniștesc spiritul. Pe urmă, este de dorit să se facă exerciții de vedere, care fixează atenția și creează starea de concentrare prin îndreptarea atenției dinspre domenii externe spre cel intern. Ce urmează realizării acestei stări? În măsura în care efortul a fost făcut corect, în conștiință se formează un vid trecător, însă natura, care are repulsie față de vid, readuce repede lucrurile la normal. Cercetării logice ce se termină aici îi urmează o revelație interioară. Gîndurile surghiunite sînt înlocuite temporar de către „sufletul universal” (Overmind), care mai tîrziu cedează locul „eului superior”, de esență dumnezeiască, care intră în sfera conștiinței. Acesta aduce cu sine „pacea ce depășește orice imaginație” cum spunea apostolul Pavel (o traducere mai bună ar fi: pacea ce depășește orice inteligență).

Imediat ce schimbarea aceasta de locuri se realizează cu succes, în fața spiritului uimit se manifestă „Eul” adevărat. Atunci, brusc, rămînem tăcuți, în liniștea sufletească, deoarece ne dăm seama că stăm față în față cu o apariție divină. Este o trăire ce nu poate fi depășită. Ea distruge orice iluzie stupidă și spulberă orice vis eronat. Cu venirea nopții dispăre orice zgomot și contradicție iar petele întunecate ale spiritului vor fi scăldate de strălucirea iluminării. Vom ști și vom accepta conștient, deoarece am descoperit că inima ființei noastre este și inima Universului și că acesta este un lucru bun.

Astfel, ca urmare a sarcinii de blocare temporară, se dezvoltă obișnuința liniștii interioare în care, oriunde s-ar găsi, omul se refugiază, de cîte ori este necesar în timpul zilei, pînă ce, în final, aceasta se va transforma într-o stare sufletească puternică și dominantă în care inima se poate adînci oricînd, chiar dacă mîinile și capul sînt preocupate cu activitatea lor specifică.

Trebuie să ne gîndim și la faptul că, în timpul analizei, nu este suficientă doar o activitate intelectuală rece și insensibilă, ci acest drum cere ca, în sfera intelectului, să folosim și inima.

Este foarte important să înțelegem că simpla repetare în timpul meditației a gîndului ales pentru analiză nu este suficientă. Dacă s-ar fi putut pătrunde în domeniul fin al spiritului doar prin simpla analiză critică la rece,

Căutarea supraeului

mulți gînditori ai lumii nu ar fi devenit materialişti, așa cum au făcut-o; dar aici este nevoie și de altceva. Acest altceva este dorința interioară de adevăr, dorința reală, simțită din inimă și manifestă de a ne ridica pe culmile spirituale. În timpul analizei, orice alte dorințe trebuie date la o parte. Această dorință are efectul forței motrice, fără ea disecarea seacă, logică a „Eului” nu ar duce decît la rezultate negative. Este, deci, nevoie să ne creăm voit o astfel de dispoziție sufletească în care gîndul să fie încălzit de senzații, adică să ne creăm emoții în timpul căroră sufletul se înflăcărează de la scînteia strădaniilor spirituale. Respectarea cu strictețe a îndrumărilor duce la aceasta. Astfel, dezvoltarea echilibrată pregătește omul pentru a progresa în continuare pe acest drum și, deși învățătura de bază este intelectuală, împreună cu acesta se vor înălța, în mod firesc, și sentimentele.

Așadar, cu timpul, se creează o atmosferă care este propice pentru manifestarea esenței dumnezeiești de ordin superior după care tinjește omul.

Dacă omul exersează vreme îndelungată, se dezvăluie și a doua etapă, în care citirea acestor pagini nu mai are rost și trebuie ca gîndurile sau frazele principale să fie trezite din nou în amintirea noastră spirituală și să medităm asupra lor. La întrebarea pînă cînd trebuie continuat acest proces de meditație, se va răspunde individual. Este nevoie de ea atît timp cît omul simte că ea îl împinge înainte; pînă cînd adevărurile învățate din aceste pagini se transformă în convingeri intelectuale perfecte; pînă cînd omului i se va părea atît de ușoară, firească, plăcută și bună încît va țînji după această jumătate de oră și se va grăbi spre ea. Ea este necesară, pînă ce omul va putea să scape de orice șir de gînduri demonstrative și va simți în creier lumina, în strălucirea căreia fiecare idee este surprinzător de clară și se prezintă sub forma unei imagini inefabile sau dovezi inspirate. Exercițiile trebuie continuate pînă cînd omul, prin zarva creată de impresiile exterioare, senzațiile corpului și gîndurile neliniștite, poate ajunge la asemenea atenție interioară care să fie ascuțită și pătrunzătoare, dar care nu necesită nici un efort deosebit aparent. Starea care apare astfel trebuie repetată pînă cînd devine obișnuință și numai după aceea se poate înce-

ta exercițiul.

Nu au loc aici nici graba și nici nerăbdarea. Cît timp cel care practică se va mișca în această lume spirituală cu încredere calmă și cu hotărîre lipsită de grabă, își va atinge țelul. Gînduri superficiale care vor să sară brusc de la fapte ce nemulțumesc la concluzii definitive, graba ca timpul acordat meditației să treacă mai repede, toate acestea sînt circumstanțe care acționează negativ asupra dezvoltării interioare. Astfel, graba nu înseamnă rapiditate adevărată și ea nu face altceva decît să rețină și să împiedice practicantul să pătrundă mai adînc în lumea sufletească, spre care se străduie. Omul trebuie să înceapă această meditație de o jumătate de oră cu conștiința că este nevoie de timp pentru pregătirea intelectului, pînă ce ajungem la straturile mai profunde, și mai e nevoie de timp pentru a pătrunde în sufletul superior. De aceea trebuie să fim pregătiți ca, în timpul activității, să așteptăm cu răbdare rezultatul dorit.

În această căutare nu este lipsită de importanță problema comportamentului interior; dimpotrivă, ea este la fel de importantă ca și poziția corpului. Trebuie să începem meditația într-o dispoziție sufletească optimistă și de neclintit, dar nu este voie să uităm marea importanță a smereniei. Smerenia este primul pas pe drumurile ce duc spre infinit, oricît de diferite ar fi ele, dar și ultimul este tot al ei. Însă pe orice drum am porni, trebuie să începem cu credința că adevărul poate fi atins, că spiritul poate fi cucerit, că împotrivirea unor împrejurări ce ne stînjenesec sînt doar ocazii pentru a le învinge și că strădania constantă îndreptată spre lumina sufletului va aduce, în final, îndurarea.

Fără să ne codim, trebuie să acceptăm această atitudine interioară, deoarece faptul că omul a început astfel de exerciții este, deja, semn că „Eul superior” ne-a atins și ne cheamă să ne trezim. Interesul „Eului superior” în sine este deja vestitorul Îndurării.

Trebuie să ne străduim să înțelegem esența acestei metode deosebite. Această strădanie nu apare numai în frămîntările zilnice asupra adevărilor suprasenzoriale, ci este, parțial, și un proces care face intelectul mai fin și mai receptiv față de abstractizări. Ea nu este nici simpla

îngrijire temporară a anumitor dispoziții sensibile pe care le primește sufletul, deoarece acest lucru se întâmplă pentru a se trezi la viață forța dorinței care îl ajută pe om să progreseze în căutarea interioară. Aceasta este, în același timp, și crearea atitudinii corecte în timpul analizei. Pasul făcut, în viața spirituală, în domeniul autoanalizei, este una dintre cele mai importante caracteristici ale metodei, care o deosebește de toate celelalte. În loc să facă din efortul personal singurul factor al progresului, ajuns în fază mai avansată, ea constrânge la colaborare în această muncă și o parte de ordin superior a ființei noastre. Căci întrebările repetate ce le adresăm „Eului”, căutarea „Eului” în felul descris aici reprezintă un motiv suficient pentru această colaborare, încât, după o pregătire prealabilă, cheamă „Eul superior” să își asume o parte mai mare din activitate și să facă și el ceva pentru ca să putem progresa.

Nu se apreciază suficient importanța principiului întrebărilor proprii. În loc să se facă constatări pozitive, dar inutile, cum sînt: „Am suflet”, sau „Eu sînt sufletul”, dimpotrivă, se pun întrebări: „Am suflet?”, sau „Eu sînt, oare, sufletul?” și se lasă în seama părții sufletești a ființei sale să se găsească răspuns. Cît timp metoda afirmațiilor este doar dogmatică, cu caracter intelectual, cea de-a doua face intelectul mai smerit, îi curmă continua sporovăială și așteaptă răspunsul de la acea parte a ființei noastre, care, de altfel, este singura capabilă să răspundă. Aceasta înseamnă că nu supraevaluăm intelectul ci, mai degrabă, îl trimitem la locul ce îl merită. Căutarea spirituală se termină cu succes doar atunci cînd satisface ființa, atît pe plan spiritual, cît și pe plan intelectual. Gîndurile ne ajută mai departe, pe drumul spre „Eul” spiritual, dar nu conțin acest „Eu”. Dacă am afirma așa ceva, atunci criticii ne-ar acuza, pe drept, că sîntem victimele unor viziuni autosugestive. Și într-adevăr, dacă nu ar exista suflet, dacă elementul dumnezeiesc ar fi doar imaginație și omul doar corp, nu am putea niciodată primi răspuns într-adevăr spiritual și ar trebui să ne mulțumim cu teorie pură. De aceea, această metodă este fundamentată pe realitatea „Eului” dumnezeiesc ce locuiește în om. Deoarece „Eul superior” este, deci, realitate, încrezători putem da omenirii această metodă, știind că cei care o vor urma corect și

cu răbdare vor ajunge, într-o zi, la rezultate ce pot fi prezentate ca experiență interioară. Dacă „Eul superior” nu ar exista sau presupunînd existența lui, ar manifesta indiferență totală față de dorința de adevăr a omului și față de dorința unei satisfacții de ordin superior celei oferite de viața materială, atunci metoda ar fi, într-adevăr, lipsită de sens și fără rezultat. Dar dimpotrivă, „Eul superior” este cel mai important factor al naturii noastre și este ori-cînd dispus să se prezinte și să dea mai mare mîngîiere vieții, tuturor celor dispuși să îndeplinească condițiile necesare pregătitoare. Acesta este și motivul pentru care o astfel de autoanaliză nu se poate face pe neobservate, iar cel care, în căutarea lui, rămîne fidel și consecvent la timpul potrivit se trezește și realizează „Eul” dumnezeiesc.

Deci, acest principiu conține în el faptul că spiritul se întoarce de la atitudinea afirmațiilor pozitive spre întrebările smerite. Adevărul nu consideră ca necesar să se prezinte în fața spiritelor orgolioase, dar se prezintă celor care, cu smerenie intelectuală, cad în genunchi; utilizarea acestei metode duce, îndubitabil, la această stare de smerenie a spiritului. Isus nu a vorbit degeaba despre împărăția cerească deschisă doar celor care sînt aidoma copiilor mici. Ceea ce a spus este o referire simbolică la această condiție de smerenie spirituală, atît de necesară în ziua de azi. Deși, înainte de toate, trebuie să ne străduim să spargem coaja Egoului cu ajutorul unui intelect pătrunzător, nu trebuie să ne impacientăm și să lăsăm acest mijloc deoparte, dacă, în urma exercițiilor, am ajuns la punctul în care observăm că această spargere a și avut loc. Această înclinare ca, într-o anumită etapă, după ce s-au epuizat toate forțele, să ne „interesăm” de adevăr, aidoma unui copilăș, nu este semn de slăbiciune, ci mai degrabă de forță spirituală, ceea ce ar trebui înțeles de epoca noastră trufașă. Recunoașterea sinceră a limitelor intelectului, atunci cînd omul ajunge la hotarele capacităților sale, înseamnă a face posibilă intrarea într-un domeniu superior. Aceasta este împlinirea adevărată din Yoga: să îți stăpînești gîndul ca un maestru și pe urmă să îl suprimi.

CAPITOLUL XI

MISTERUL RESPIRAȚIEI

Cel care a practicat, vreme îndelungată, această operație de autoanaliză și a făcut deja progrese vizibile, trebuie să învețe să își stăpânească gândurile în timpul meditației zilnice. Pe treapta cea mai de jos a efectuat în mod repetat analiza alcătuirii interioare. Cu ajutorul unei gândiri bine pregătite și concentrate s-a disecat spiritul pe sine, bucată cu bucată. Cu timpul însă, trebuie să ajungă la acel grad de dezvoltare încât să înțeleagă, din punct de vedere intelectual, că sufletul sau „Eul” nu se poate restrânge doar la corp. Când ajunge aici, nu mai trebuie să continue repetarea seacă, detaliată a analizei și, probabil, nici nu va mai fi dispus să o facă. În locul acestui lucru, analiza va lua o direcție nouă și va putea progresa, făcând o generalizare rapidă a pasajelor care, inițial, , solicitau o durată respectabilă de timp.

Care va fi pasul următor? Deși practicantul ia cunoștință de „Eul superior” prin cunoaștere intelectuală, încă tot nu l-a descoperit, deși vede locul unde el nu poate fi găsit, respectiv unde caută degeaba.

Acum, va trebui să intre într-o fază nouă, mai avansată, unde, prin reglarea respirației, fixarea privirii și educarea forței imaginației poate progresa în acest domeniu mai mult. Într-adevăr, aceasta este o etapă critică, deoarece anticipează realizarea „Eului superior”.

Sosește timpul când funcționarea propriu-zisă a gândirii trebuie decuplată, după ce a efectuat servicii atât de utile în direcția precisă a „Eului”, căci altminteri ea va transforma omul în sclav al timpului.

Nu putem face acest lucru înainte de a avea senzația interioară, care să ne asigure că sîntem într-adevăr maturizați pentru ea. Dacă dorința nerăbdătoare de rezultate ra-

pide este cea care ne îndeamnă, nu vom realiza nimic și vom avea parte doar de decepții. În acest punct, căutarea intelectuală trebuie să fie înlocuită de o căutare spontană iar punctul în care omul este dispus să treacă de la una la alta trebuie stabilit cu multă grijă. Dacă încercăm prea devreme, eforturile vor fi sortite eșecului iar dacă este prea târziu pierdem timp prețios și vom fi stăpîniți de tristețe. Pe de o parte nu avem voie să forțăm, dar nu ne este permis nici să amînam.

Decuplarea gândirii în fazele timpurii ale acestui drum înseamnă să răpești personalității omului întreaga bogăție ce i se cuvine. Nu este ușor de stabilit cînd anume se ajunge în acest punct. Aici, omul trebuie să fie condus de un simț interior, un fel de al șaselea simț, care însă se dezvoltă efectiv și cu timpul devine tot mai sesizabil, dacă un timp omul continuă susținut exercițiile îndreptate spre liniștea spirituală. Singur nu poate să se trezească la viață, putem spune doar că se dezvoltă iar atunci cînd se prezintă, însă, trebuie să avem, necondiționat, încredere în el și să îl urmăm oriunde ne conduce.

Acum, urmează cea mai mare dificultate a acestui procedeu, și anume eliberarea atenției de scurgerea neîntre-ruptă a gândurilor nedorite. Atunci cînd omul încearcă acest lucru, va recunoaște cît este de legat, cît de greu îi vine să țină deoparte afluența gândurilor care asediază, fără întrerupere, malurile existenței noastre. La început liniștirea lor ne apare drept cea mai grea sarcină din lume, dar, cu ajutorul unor eforturi încete și perseverente, putem și trebuie să ajungem să o realizăm.

Dacă omul se retrage zilnic, pentru un timp, și își analizează gândurile, va observa că, imediat ce un gând moare, un altul pătrunde și îi ia locul în creier. Astfel se întîmplă lucrurile, într-o repetare la infinit. Rotițele creierului nu se opresc din mișcare niciodată, pînă ce nu apare somnul și întrerupe, temporar, activitatea lui.

Popoarele din Orient nu consideră oprirea gândirii atît de dificilă cît o considerăm noi, occidentali, și nici nu înțeleg întotdeauna de ce noi trebuie să facem un efort mai mare decît ei pentru a ne ridica în domeniul abstracției liniștite. Din acest punct de vedere, omul mediu european sau american are nevoie, cel puțin în această

etapă, de un ajutor fizic, un procedeu indirect care să conțină o activitate fizică oarecare, care să îl sprijine în sarcina de a-și disciplina spiritul. În afară de aceasta, orientalii s-au obișnuit să caute societatea conducătorilor spirituali, a căror înrîurire personală îi ajută spre dobîndirea stăpînirii de sine, a gîndurilor, în vreme ce occidentalii rar pot găsi un astfel de conducător. Ajutorul, însă, se oferă singur, căci el este reglarea activității respiratorii. În mod deosebit pot utiliza acest exercițiu, cu rezultate foarte bune, cei ce își desfășoară activitatea în lumea afacerilor sau pe care ambiția îi leagă prea puternic de lumea materială, dar care sînt dispuși să își aducă intelectul sub stăpînirea lor.

Oamenii de știință occidentali au acumulat o rezervă uriașă de cunoștințe, care influențează, firesc, orice spirit, totuși există ceva ce privirea lor cercetătoare a ocolit, lucruri care au o importanță deosebită. Astfel, respirația are o importanță deosebită. Efectul direct este foarte clar și recunoscut fizic iar vizionarii orientali afirmă că ea are și efecte mai îndepărtate, care însă nu sînt atît de ușor de recunoscut. Nu toată lumea a observat poate că la eforturile deosebite avem răsufierea oprită iar la cele mai ușoare ea devine rapidă. Aici se observă, iarăși, o relație deosebită între respirație și gîndire. Amîndouă au strămoși comuni și originile lor sînt aceleași. Vizionarii orientali nu rămîn datori cu demonstrarea învățaturii lor, ci adevărul susținut de ei este demonstrat, deseori, pe propria lor persoană. Faptul că își educă și reglează respirația în cele mai felurite chipuri îi ajută să obțină cele mai spectaculoase rezultate fizice și spirituale. Fachirii, care pot și astăzi să se îngroape, timp de 40 de zile în încăperi lipsite de aer, prezintă unul din efectele extraordinare ale acestora, dar demonstrează și că viața continuă în corp, chiar dacă respirația este întreruptă. Acest adevăr demonstrat corespunzător ne arată că nu trebuie să îndepărtăm zîmbind învățăturile celor vechi.

Se poate trece acum la demonstrarea, într-un mod simplu, a legăturii dintre respirație și gîndire. Să ne imaginăm un om mînat de o dorință arzătoare de război, să îi observăm respirația greoaie și vom vedea că ea este la fel de neliniștită și tulburată ca și gîndurile și patimile

lui. Respirația lui este rapidă, gîfîie pripit, și cu cît e mai înfierbîntat comportamentul cu atît este respirația mai agitată. Pe urmă, să ne imaginăm în fața noastră un poet, care meditează visător asupra cîtorva versuri terminate și vom observa că respirația lui este liniștită, calmă și înceată. Să ne gîndim, apoi, la un om care se frămîntă în rezolvarea unei probleme dificile de matematică. În mod firesc, el va respira mai încet și ușor. Cursul vieții unui om seamănă cu un copac cu două crengi dintre care una este intelectul gînditor iar cealaltă este respirația.

Să ne gîndim și la ceea ce a întreprins, în mod extrem și anormal, fachirul oriental care și-a ținut respirația și a fost îngropat de viu pentru un timp; pe urmă a revenit la viața activă. Ulterior, acest fachir a declarat că spiritul i-a fost în starea fericită, înconștientă și că o dată cu oprirea respirației i-au dispărut toate gîndurile. Chiar și acest din urmă caz ne arată că funcționarea gîndirii, în măsura în care se ține cont de ea în viața fizică, este în legătură cu funcționarea respirației, tot așa cum celelalte două cazuri au arătat că schimbările intervenite la una din ele determină schimbări și la cealaltă.

În timp ce autorul scria pasajul anterior stînd pe pragul bungalowului în care locuia în acea vreme și care era așezat în zona unui lanț de munți, privind în jos spre păduri nelocuite și junglă, a zărit, brusc, un bărbat care dorea să îl vadă. Vizitatorul era Sinha, tînărul Yoghin din statul Mysore, care realizează, cu succes, înmormîntarea de viu, arta de care tocmai am amintit! Tînărul Sinha ilustrează în persoana sa fenomenul reținerii totale a respirației, separarea totală a conștiinței și gîndirii, în timp ce viața din corp continuă. El însuși a confirmat că, potrivit experiențelor sale, respirația și gîndirea se opresc simultan. „Am ajuns la această concluzie după ce am practicat exercițiul respirației, vreme de șapte ani,” a mai adăugat el.

În final, să ne gîndim la fachirii egipteni care își sfîrtecă corpul și își provoacă niște răni îngrozitoare, așa-zise fără sîngerare, mănîncă scorpioni și șerpi vii sau Yoghinii indieni, care calcă pe pietre fierbinți, înroșite în foc și beau acid azotic sau la pustnicii tibetani care stau goi în zăpada din Himalaya și totuși nu simt deloc frigul. Dacă vom întreba și, mai cu seamă vom cîștiga încrederea acestor oa-

Căutarea supraeului

meni, ne vor spune de regulă că au cîștigat stăpînirea asupra corpului cu ajutorul unor exerciții de respirație secrete și grele, practicate intens și timp îndelungat, și ca urmare a acestor exerciții s-a modificat fragilitatea corpului și rezistența lui a crescut peste măsură. Asemenea exerciții, dar spre norocul nostru mult mai ușoare, ne ajută să obținem stăpînirea spiritului.

Forța vitală ce există în respirație și acea forță spirituală pe care o pune în funcțiune creierul provin din aceeași sursă. Ea este curentul vieții care, în fiecare ființă umană, se transformă în „Eul” dumnezeiesc, adică „Eul superior”. „Respirația este semnul vieții” - această propoziție are un sens mai adînc decît pot bănuî cei care o folosesc.

Ca rezultat strîns legat de aceasta, modificările ce apar în respirație produc modificări și în spirit și invers.

Vom încerca, acum, să cîștigăm cîteva avantaje din aceste observații interesante și să le valorificăm în căutarea propusă. Ritmul respirației este în acord cu ritmul stării spirituale, agitația va determina o respirație aritmică și sacadată, în timp ce contemplația liniștită este însoțită, automat, de o respirație ritmică și ușoară. Deoarece gîndirea și respirația sînt atît de strîns legate una de cealaltă, omul, cu ajutorul voinței, trebuie doar să observe conștient și să regleze numărul și felul inspirației pentru a determina un efort corespunzător și în gîndire. Căci, liniștirea respirației înseamnă și liniștirea gîndurilor. Dacă, așa cum vom face în exercițiul următor, vom contopi gîndirea și respirația pentru atingerea unui alt scop, va urma o stare interioară de calm permanent, în care meditația adevărată va fi infinit mai ușoară pentru intelectul mereu activ al occidentalului.

Trebuie, deci, început exercițiul următor, alcătuit din patru puncte, care trebuie efectuat imediat după analiza intelectului și nu înainte.

Trebuie să se acorde atenție celor trei faze scurte, pregătitoare. Prima cere ca în timp ce ședem să avem coloana vertebrală în poziție comodă și, firește, să fie dreaptă. Acest lucru este necesar deoarece poziția corpului influențează

ențeează respirația și pentru că poziția corectă ne ajută în reglarea respirației. Yoghinii indieni aparținând „școlii dirijării poziției corpului” cunosc nu mai puțin de optzeci și patru de poziții diferite al căror scop principal este ca, prin respirație, să se determine anumite transformări, însă, pentru metoda noastră, nu avem nevoie de aceste exerciții grele și complicate. Pe urmă, trebuie să închidem ochii și să îi ținem închiși în tot timpul exercițiului de respirație. În sfârșit, după patru expirații puternice aerul folosit trebuie dat afară. După ce acest lucru a fost făcut, trebuie trecut la modificarea numărului obișnuit de respirații.

1. Viteza respirației trebuie redusă treptat, puțin câte puțin, în fiecare săptămână și zilnic o dată, de două ori de-a lungul a câte cinci minute, pînă ce va ajunge la aproximativ jumătate din valoarea obișnuită. 2. La sfârșitul fiecărei respirații, activitatea de respirație trebuie ușor limitată, aerul menținut circa 2-3 secunde după care este dat afară. 3. Totodată, trebuie avut grijă ca respirația să se facă liniștit, fără tensionare, comod și fără efort. 4. Activitatea întreagă de respirație trebuie observată cu grijă și întreaga atenție să fie concentrată asupra ei.

Facem cunoscut acest exercițiu pentru că el este mult mai simplu decît oricare alt exercițiu vechi și tradițional pe care fahirii calmi ai Orientului trebuie să îl facă și deoarece autorul consideră că omul modern trebuie să ajungă la efecte spirituale cu mijloace economicoase și într-un timp foarte scurt. Toate acestea nu vor determina efecte surprinzătoare, dramatice, iar omul modern are mai mare nevoie de liniște spirituală ca mijloc detensionant, decît de capacitatea de a înghiți o doză mare de acid sulfuric fără să cadă jos imediat! Mai mult chiar, acest exercițiu este la fel de sigur, pe cît de periculoase sînt celelalte.

Este important aici ca, în toată simplitatea lor, exercițiile să fie făcute corect. Se obțin efecte doar atunci cînd îndeplinim fiecare condiție. Acestea, deci, trebuie prezentate mai detaliat.

În condiții normale, respirația ca frecvență este cuprinsă între paisprezece și douăzeci pe minut și diferă de la individ la individ. Aceasta înseamnă că un om face, în medie, atîtea respirații complete în șaizeci de secunde. Ex-

Căutarea supraeului

pirația și inspirația împreună sînt considerate o respirație completă. Această perioadă normală trebuie redusă. În funcție de fiecare tip fizic, în decursul a 1-6 luni, trebuie ajuns la șapte respirații complete pe minut. Cei care, prin natura lor, au respirația mai înceată, nu trebuie să reducă atît de mult numărul respirațiilor ca și cei cu respirația grăbită. La fiecare practicant, reducerea pînă la valoarea dorită trebuie să fie condusă de instinctul fizic. Trebuie să se avanseze încet și nu e voie niciodată să se treacă de acel punct în care apar tensiunea, durerea, sufocarea sau apăsarea de nesuportat. Apariția în plămîni a senzațiilor plăcute sau neplăcute să fie semn pentru cît de mult se poate scădea sau încetini respirația. Astfel, dacă omul respiră normal de cincisprezece ori pe minut, el poate începe exercițiul ca în prima săptămînă să reducă la douăsprezece, a doua săptămînă la zece, apoi, la sfîrșitul lunii, să limiteze doar la șapte respirații pe minut. Aceste cifre sînt doar aproximative, informative, generale, fiecare trebuie să își stabilească propria sa cale. În prima săptămînă, se poate acorda o oră pentru reglarea intervalelor respirației. În acest scop nu este corect să ne obișnuim să ne sprijinim pe ajutor din afară și categoric trebuie să terminăm cît mai repede posibil cu această metodă, adică imediat ce ne-am obișnuit să apreciem cu destulă exactitate ritmul dorit, care să corespundă aproximativ la jumătatea celui normal. Nu trebuie să ne cramponăm de o împărțire dureros de exactă a timpului, ca atunci cînd fierbem oul.

Exercițiul îl vom face circa cinci minute, nu mai mult! Dacă îl efectuăm dimineața, seara îl putem, eventual, repeta.

Nu este voie să încercăm să progresăm rapid, în acest domeniu trebuie să avansăm încet și natural.

Reducerea numărului de respirații trebuie să se facă fără să apară stări anormale, adică brusc să ne simțim rău. La început, însă, este inevitabilă o anumită senzație ușoară de amețală sau o apăsare neplăcută deoarece atunci cînd omul își utilizează neobișnuit unul din organele corpului său, normal această parte se va împotrivi la început față de activitatea la care este obligată să participe. Dacă se simte, într-adevăr, durere, apare o senzație chinuitoare

sau de sufocare sau se observă un fenomen anormal, cunoscut, să se întrerupă exercițiul imediat. În astfel de cazuri practicantul să verifice din nou metoda detaliată aici, pentru a observa dacă a aplicat-o corect, căci aceste simptome apar numai în cazul neînțelegerii metodei sau ca urmare a îmbolnăvirii inimii sau a plămînilor. Oameni cu astfel de boli nu au voie niciodată să practice aceste exerciții.

Cîtă vreme omul obișnuit se menține, în timpul scurt al exercițiului, la cel mai mic număr de respirații, șapte pe minut, nu trebuie să se teamă de nimic. Exercițiul este sigur. Înainte ca autorul să fi dat publicității aceste exerciții pentru prima dată în cartea sa, *Cărarea secretă* (*The secret Path*) a rugat pe doi prieteni, medici cu practică medicală îndelungată, să analizeze temeinic exercițiile prescrise pentru respirație și să îi confirme că, efectuate corect, nu pot deveni dăunătoare în nici un fel, lucru de care era de fapt convins. Această asigurare a și primit-o.

Dacă omul poate respira astfel, fără nici o senzație neplăcută și după ce săptămîni și luni de-a rîndul a exersat pentru a dobîndi încredere și siguranță, trebuie să majoreze durata de cinci minute de supraveghere a respirației. Pe măsura progresului durata va putea fi mărită la zece, ba chiar la cincisprezece minute. Însă nici unui european sau american nu îi este permisă pentru exersare o durată mai mare de timp, fără o îndrumare specială; căci, dacă o face, se întrerupe siguranța exercițiului și nici nu mai este nevoie de el. În decursul acestor exerciții, numărul de respirații pe minut se poate reduce față de cel indicat, de șapte, iar această reducere va putea avea asupra spiritului un efect corespunzător uriaș. Totuși, numai cei foarte avansați să se angajeze la aceasta și, chiar și ei, doar sub îndrumarea directă a unei persoane care are experiență în acest domeniu, altfel se depășește zona de siguranță.

În partea a doua, acest exercițiu cere să reținem respirația. Însă acest lucru nu trebuie făcut mai mult de 3 secunde. Pauza pe care o facem între expirație și inspirație este deosebit de importantă din punct de vedere fizic. În măsura în care se liniștește organul respirației tot astfel se liniștește și conștiința. O anumită categorie de Yoghini indieni practică un exercițiu deosebit în care lungesc aceas-

tă pauză pînă la mai multe minute, deoarece știu că acesta este acel punct neutru, respectiv de legătură unde respirația *întîlnește spiritul*. Din *învățăături vechi* au aflat că dacă pot să își rețină respirația, pot să rețină și gîndirea. Acest lucru este cît se poate de adevărat. Împrejurările în care acest exercițiu le este permis sînt cu totul altele decît cele în care trăiește omul mediu occidental. Prin urmare, cine vrea să îi imite și își reține respirația un timp mai îndelungat, uneori pînă la două minute, o face pe propriul său risc. Pentru a fi în deplină siguranță, exercițiile Yoga se fac numai în solitudine unde nu există pericolul nici unei întreruperi sau deranj, dacă se practică abstenența și, mai înainte de toate, sub supravegherea vigilentă a unui guru (învățător experimentat), căci europenii și americanii atrași spre astfel de exerciții de tentația unor forțe oculte sau fizice extraordinare au regretat de regulă ceea ce au învățat. Exercițiul de respirație neregulat are rezultate dăunătoare, în general, avînd destul de des ca urmări fenomene patologice și deranjamente spirituale. Autorul nu ar putea niciodată să ofere, fără discernămint, publicului neștiutor, astfel de procedee periculoase. Cu atît mai mult subliniază acest fapt, cu cît a văzut des urmări nefericite la cei care nu au avut grijă. Pauza de respirație pe care metoda noastră o prescrie pentru omul obișnuit este de trei secunde, întreruperea respirației pe această durată are cel mai mic risc posibil. Dacă continuăm exercițiul cu calm și ne obișnuim destul de bine cu desfășurarea lui, atunci putem mări această pauză și să reținem respirația cinci secunde. Aceasta este însă limita de pauză de respirație ce nu trebuie depășită! Nimeni să nu fie atît de încăpățînat încît să depășească această cifră, deoarece efortul este absolut inutil și poate să îl ducă pe respectivul practicant la pericole necunoscute.

A treia condiție este ușoară. În timpul inspirației trebuie evitate mișcări bruște, repezi și să ne străduim să aibă mai degrabă efect obișnuit, ușor și durabil. Respirația trebuie transformată într-un proces lent și continuu. Trebuie evitată gîfiala sonoră. Trebuie să ne străduim să facem procesul respirației ușor și liniștit. Aerul trebuie să curgă lin în așa fel încît nici pana ținută în fața nasului să nu vibreze, cum s-au exprimat scriitorii chinezi. Așa cum în

timpul meditației ne-am relaxat corpul, tot astfel trebuie să ne relaxăm perfect respirația. Arta relaxării trebuie să treacă prin corp pînă la plămîni. În urma acestui exercițiu, respirația va deveni atît de ușoară încît prin nări se va deplasa doar un fir invizibil subțire și fin de aer.

A patra și ultima condiție a procesului este necesitatea unei atenții continue și fixe, adică omul să nu se gîndească la nimic altceva. În timpul celor cîteva minute de exercițiu este nevoie de o stare trează continuă, de observare sufletească încordată a respirației ce intră și iese. Spiritul trebuie să se separe de orice altă activitate și să se fixeze exclusiv de procesul respirației. Această stare va supune respirația și va putea, mai ușor, să o coboare pe un plan inferior al fluxului și refluxului, care este scopul în sine. Trebuie să luăm parte la acest proces cu întreg sufletul, pentru ca acestea două să se poată uni. Sub nici o formă, nu este voie să facem exercițiul indiferenți, ci cu o concentrare conștientă îndreptată spre procesul de respirație, acest lucru fiind deosebit de important dacă dorim să progresăm rapid. Trebuie să înlăturăm și să uităm orice alt gînd iar „Eul” va trebui să se topească complet în ritmul respirației. Eficacitatea metodei va fi în raport direct cu gradul de concentrare acordat. Dacă atenția încetează sau apar pauze inutile în timpul exercițiului, el își pierde din puterea cu care ar putea modifica starea spiritului.

În timpul exercițiului de respirație probabil că omul va auzi foarte clar și bătăile inimii, nu ca bătăi agitate ci sub forma unor pulsații ușoare. Aceasta este urmarea firească a atenției mărite pentru supravegherea respirației, deci nu trebuie să ne neliniștească.

Destul de des, rezultatul apare imediat, dar poate apărea și în timp, însă exercițiul nu este ușor. La unii durează mai mult, rezultatul se lasă așteptat, deoarece aptitudinile corpului, spiritului și plămînii diferă.

Care va fi rezultatul final al acestor exerciții?

Spiritul ajunge la o armonie perfectă cu respirația. Pe măsură ce respirația scade, gîndurile vor dispărea și ele, de la sine. Întregul proces de gîndire se încetinește. Încet, devine sesizabilă impresia generală de calm interior și relaxare senină. Patimile neliniștite se calmează și se așază. Intellectul rămîne prins ca pasărea în plasă și după cum

omul ajunge să își stăpânească respirația tot așa ajunge sub stăpînirea lui și activitatea gîndirii. Seninul perfect al respirației calme se reflectă din spiritul liniștit. În timpul clipelor lungi cînd ne reținem respirația, intelectul ajunge sub efectul acestei reacții și scade puterea de învățare a realității.

Exact acest efect este necesar ca omul să ajungă la treapta următoare pe calea dezvoltării spirituale. Intelectul ajunge la hotarele lui și sosește clipa în care trebuie să renunțe la eforturile sale. Dincolo de acest punct analiza nu mai prezintă nici un avantaj și ar fi doar un obstacol. Acum trebuie să fim pregătiți, să utilizăm întreaga atenție trează, să o amplificăm treptat în căutarea „Eului superior” și să pătrundem mai adînc în esența sa interioară.

Omul care dorește să se scufunde în mare nu începe prin a pluti mai întîi, încoace și încolo pe mare ci, uitînd de orice altceva, va sări în mare ținîndu-și respirația. La fel, dacă omul se pregătește să pătrundă în domeniul ce definește „Eul superior”, să nu se lase, în continuare, prins de meditația asupra lui, ci să uite de orice altceva, să își rețină temporar respirația și pe urmă să se adîncească în „Eul” său cît mai mult.

Să nu se confunde simplitatea acestui exercițiu de respirație și să nu fie considerat inutil. Dimpotrivă, autorul a primit referințe convingătoare de la oameni care au efectuat aceste exerciții conexe cu exerciții de analiză intelectuală. Unii au ajuns la rezultat imediat, alții însă au așteptat luni de zile. Nu se poate prezice dinainte cît de repede se poate ajunge la rezultate notabile, deoarece persoanele, prin înclinațiile lor, sînt foarte diferite, dar putem fi siguri că, cu ajutorul concentrării susținute în acest sens, în cele din urmă spiritul care se agită va fi silit să devină ascultător. Pe de altă parte, acolo unde controlul respirației nu a fost însoțit de analiza spirituală, încercarea, în cazuri extreme, se va termina cu o transă seacă și inutilă sau cu o simplă autohipnoză, care nu este altceva decît trăirea obișnuită a dorințelor și activităților într-o separare stupidă.

Se poate imagina faptul că există unii oameni ce au înclinații spre filosofie sau spiritualitate, pentru care astfel de exerciții de respirație sînt necorespunzătoare, ba mai

mult, care simt că nu au nevoie de ele. Astfel de oameni pot să renunțe la ele, cu condiția să aibă suficientă forță interioară ca, de la nivelul analizei intelectuale, să treacă, fără nici o greutate, la treapta superioară a inspirației. Marea majoritate a occidentalilor, însă, nu va putea face acest salt și, dacă da, numai cu foarte mari greutăți, deci în interesul acestora am alcătuit acest exercițiu fizic simplu. Deoarece cu intelectul mereu întors spre exterior, cu imaginile vieții exterioare inundând intelectul ei nu pot să pătrundă în domeniul abstracțiunii spirituale, fără să se rupă de lucrurile lumesti.

Omul poate trage foloase din aceste exerciții și în afara acelor minute când se retrage. Oricând, în cursul zilei, când îl neliniștește starea de tristețe profundă sau supărare mare, o iritare deosebită sau o pasiune neînfrînată, oriunde ar fi, omul nu trebuie să facă altceva decât această respirație ritmică lentă, și ea va avea imediat un efect calmant asupra nervilor și va restabili echilibrul. Ritmul respirației poate fi coborât la un ciclu de șapte pe minut, liniștit și nespectaculos, fără ca cineva să știe, și poate avea loc în picioare, mergând sau șezând, pe strada plină de lume sau acasă, în liniște. Există încă un mic exercițiu care poate fi alăturat celui anterior (sau poate chiar cuplat cu el), deși nu este parte esențială a metodei. De când, cu șapte ani în urmă, într-o seară liniștită de decembrie, în casa de pe malul Gangelui am auzit acest lucru pentru prima dată de la un savant Yoghin, în timp ce fața Yoghinului era luminată de lumina gălbuie a felinarului, am comunicat-o și altor cercetători, care au considerat-o utilă și de real ajutor.

Aceasta constă în faptul că trebuie să ne imaginăm, precis și cu convingere, că o parte a existenței dumnezeiești intră și iese din noi, o dată cu aerul pe care îl inspirăm și îl expirăm. În acest mod foarte grăitor, esența dumnezeiască se identifică, pentru noi, cu respirația. În continuare, Yoghinul mi-a explicat că, atunci când omul ajunge la conștiința dumnezeiască, cu fiecare inspirație esența spirituală i se trage în vârful capului și rămîne acolo, în acest fel spiritul devine nemuritor iar dacă omul este antrenat de egoism personal, esența nevăzută a spiritului se destramă în spațiu.

CAPITOLUL XII

SECRETUL OCHIULUI

Dacă am progresat într-atît cu exercițiul de respirație încît o putem face aproape automat și fără efort, putem trece la următorul exercițiu, care poate fi făcut și simultan cu el. Și acesta este un imbold pentru activitatea spirituală, instrumentul, în schimb, este cel mai sensibil organ al omului, ochiul. Nu este permis, însă, să se înceapă acest exercițiu înainte de a ajunge pe o anumită treaptă. Deoarece în mîna celor nepregătiți rezultatul va fi altul și nu numai că nu își va atinge scopul, dar poate deveni periculos. Deoarece era clar că unele persoane imature și ignorante vor profita de acest exercițiu sau îl vor face prea devreme, autorul nu l-a adus pînă acum la lumină. Însă, în mîini corespunzătoare și utilizat la momentul oportun, este foarte valoros și de aceea nu se mai poate păstra tăcerea asupra lui, privind descrierea metodei deosebite ce duce spre perfecțiune, chiar dacă el contribuie doar în mică măsură.

Următoarea treaptă pretinde o adîncire mai accentuată a spiritului, dar lumea exterioară are o mare putere asupra noastră, astfel încît, deseori, putem folosi orice obiect exterior palpabil, pentru a ne fixa gîndurile și să pregătim scufundarea din meditația rațională în contemplația abstractă și, în mod deosebit, pentru a ne întări atenția în interior. Deci, am descoperit un exercițiu pentru vedere, care este deosebit de potrivit pentru a realiza acest efect.

Nu întîmplător, natura a atribuit un rol mai important ochiului decît celorlalte organe. În existența noastră omenească, cel mai important loc îl ocupă vederea. Prin intermediul vederii apare în fața noastră lumea, în întreaga ei amplitudine. Dar îi este dată această înțietate nu numai de

rolul important cu care natura a înzestrat organul vederii, ci și de construcția lui. Nici un canal al simțurilor nu are o alcătuire așa de fină, materiale așa nobile și nu este atât de sensibil în funcționarea sa ca ochiul. Chiar și numai aceste lucruri ne pot face să observăm că natura i-a atribuit un rol mult mai delicat și mai puțin material în viața noastră decât celorlalte organe. Și așa este în realitate. Căci ochiul nu sesizează pentru noi doar lumea dură exterioară, ci ne ajută și la sensibilizarea lumii mai fine, interioare deoarece, așa cum spune poetul (Edgar Allan Poe), „ochiul este fereastra sufletului”. Din suprafața lucioasă a ochiului, un cunoscător poate citi sensul gândurilor și sentimentelor posesorului acestuia, ceea ce reprezintă originea luminii reflectate. Ochiul, fără să vrea, dezvăluie lumii ceea ce se află ascuns în creier sau în tăcerea de neînțeles a inimii. Pe nici o altă cale a simțurilor nu se pot înțelege și judeca, atât de precis, caracterul și inteligența omului, ca prin intermediul ochiului. Acest adevăr este atât de evident încât, în secolul al XVII-lea Buffon, un cercetător naturalist avînd o atenție pătrunzătoare și gîndire profundă, a scris:

„Mișcările tainice ni se imprimă întîi pe ochi. Ochiul este atașat sufletului mai mult decât orice alt organ. Aparent, fiecare vibrație a sufletului îl influențează, făcîndu-l să participe la aceasta. Cu întreaga putere, în toată curătenia lui prezintă sufletul, astfel încît poate să transmită și altui suflet focul, activitatea și copia celui ce îl inspiră. Ochiul primește și reflectă sensul unui gînd și căldura unui sentiment. El este inteligența sufletului și mijlocul de exprimare al intelectului.”

Răposatul Lord Leverhulme, bogatul magnat industrial, care în acea vreme a creat cea mai importantă întreprindere industrială a lumii, a recunoscut odată: „La cei ce caută de lucru îmi concentrez atenția în primul rînd asupra ochilor.” Este evident, deci, că ochiul, cel mai minunat și frumos organ al omului, cu pleoapa care se mișcă și globul ce se rotește, se bucură de o înrudire deosebită cu interiorul omului. Să analizăm natura acestei înrudiri.

Anatomistul urmărește mersul organului de legătură dintre ochi și creier pe care îl numește nerv optic. Ope-

Căutarea supraeului

rațiunea simplă a vederii conține mult mai mult decît se poate vedea în exterior. Aceasta se bazează pe funcționarea luminii care, transmisă prin atmosferă, vibrează atît pe obiectul văzut cît și în ochi. Impresiile primite din afară sînt cauzate de acele unde luminoase pe care le emit obiectele exterioare. Aceste raze sînt concentrate de ochi și cu ajutorul unor modificări chimice le dezvoltă pe retină. Aceste modificări sînt legate de curentul nervos și prin intermediul nervilor optici ajung în creier.

Am stabilit deja că, oricît ar influența gîndirea și ar limita conștiința, nu creierul este adevăratul creator al vreunei dintre ele, deoarece și el este doar un canal, respectiv organ al unei forțe mai fine, intangibile a „Eului superior”. Ca urmare a analizei știm că gîndirea continuă și dincolo de celulele materiale ale creierului și că „Eul superior” ce stă ascuns în adîncul ființei noastre este mult mai mult decît anatomic, decît legătura trecătoare a unor celule materiale. Această forță internă este cea care propulsează mașinăria corpului, care transmite conștiinței aceste fotografii impresionate și astfel face posibilă vederea. Să ne aducem aminte că spiritul (Mind) este o forță care este la fel de reală ca și existența și, în felul ei, se poate înregistra, ca și unda invizibilă a energiei electrice ascunsă în atom și care de fapt constituie natura lui reală. Spiritul deci nu poate face altceva decît să proiecteze una din undele acestea fine prin nervul optic în ochi, ori de cîte ori privim spre mediul fizic, observăm un obiect exterior sau privim o persoană. Aceste vibrații poartă în ele o părticică din firea, caracterul și intensitatea spiritului care le generează. Dacă sîntem conștienți de acest lucru, atunci probabil vom putea începe să înțelegem de ce ochiul poate să noteze atît de multe lucruri nu numai despre personalitatea omului, ci poate să facă cunoscute și aptitudini deosebite. Nu este numai organ pasiv, ci și activ. Ochiul nu este însă lăcașul acelei forțe care, pornind din creier, atinge ochiul cu aceeași viteză fulgerătoare cu care impresiile fotografice ajung la centrul din creier. Această forță folosește ochiul drept porțiță prin care ea radiază mai departe, în lumea exterioară. Exprimîndu-ne științific, pe scurt: ochiul are o radiație determinată.

Iarăși știința a depus mărturie despre aceste radiații,

pe care ochiul omenesc le trimite imperceptibil, pe calea simțurilor normale, exemplul pentru această afirmație îl găsim în lucrarea lui Raoul Montandon *Les Radiations Humaine*. (*Radiațiile Umane*)

Diverse experiențe au dovedit activitatea mecanică a radiației ochiului. Dl. Jounet a pus în mișcare acul unui zoomagnetometru fără să fi utilizat vreo altă forță în afara voinei care, fără nici o atingere, s-a transmis cu ajutorul fenomenului intermediar pe care îl numim „privire magnetică”. „Am încercat, spune el, să mișc acul într-o direcție, astfel mâinile mi le-am lăsat jos și mi-am fixat doar ochii asupra acului pe care am reușit, într-adevăr, să îl mișc într-un sens.” De aici a tras concluzia că, prin intermediul unei activități spirituale, oamenii pot să pună în mișcare un ac de cupru fixat într-un vas de lut închis. Același lucru poate fi realizat cu orice instalație destul de sensibilă. Este cunoscut un anumit tip de electroscoap cu ajutorul căruia se poate măsura energia radiată de ochi. Experimentatorul fixând privirea pe un inel agățat de un fir de mătase (trebuie să menționăm faptul că inelul trebuie să fie din metal rar, aur, cel mai bun, argint, platină, etc.) poate determina oscilația inelului, care se poate schimba în funcție de dorința celui ce face experimentul, de unde pe drept se poate trage concluzia că într-adevăr vibrația magnetică are un astfel de domeniu.

Experiențe interesante au făcut mai departe dr. Charles Russ, membru al Societății Regale a Chirurgicalilor, la congresul din Oxford în 1921. A prezentat un aparat electromagnetic care avea ca element principal un fir subțire de cupru suspendat pe un fir de mătase, într-o casetă metalică. Firul de cupru era fixat de un magnet care în mod firesc stătea în sudul cîmpului magnetic. Dacă cineva privea înăuntru prin deschizătura prevăzută în casetă și privirea atinge acest fir mai mult timp, acesta începea să se miște; în general mișcarea se face dinspre ochi spre partea opusă, firul se îndepărtează de cel ce privește. Dacă privirea atinge celălalt capăt al firului, acesta pornește în sens contrar mișcării dinainte. În mod cert efectul privirii în ambele experiențe a apărut pe direcția privirii. Dr. Russ a tras concluzia că există o anumită forță, care este fenomen ce însoțește actul privirii.

Vechii indieni au descoperit anumite concordanțe între diverse părți ale corpului și diferite elemente din natură. Astfel au pus în legătură pământul cu brațele, apa cu limba, iar focul, energia cea mai înaltă din natură, cu ochiul. De aceea ei au considerat că în ochi se manifestă conștiința spirituală a omului. În India se acordă o asemenea importanță ochiului încât, dacă un nebrahman privea unul din obiectele unui brahman, acesta din urmă, în conformitate cu legile religiei hindu, era obligat să spele imediat vasul iar alimentele să le arunce fără să le atingă, ca nu cumva magnetismul inferior din privirea celui alt să le murdărească.

Persoane sensibile simt uneori curentul acesta de radiație magnetică, ca de exemplu în fenomenul zilnic când omul se întoarce brusc atunci când simte privirea cui-va ațintită din spate asupra lui, a umărului său sau a gâtului. De ce ar avea globul ocular ațintit asupra unui punct o astfel de forță? Întrebarea nu pătrunde prea adânc deoarece nu recunoaște forța ce se ascunde în ochi, deci spiritul care se concentrează. Că în realitate există o astfel de forță, o demonstrează convingător acele sentimente pe care le descoperim în privirile acelor oameni, a căror lume interioară a gândirii sufletești sau spirituale este foarte puternică. Viața de zi cu zi, activitatea de afaceri, sau profesională, socială sau casnică din când în când vin să demonstreze adevărul afirmației amintite cu manifestări pozitive. Fiecare dintre noi trebuie să caute printre amintiri, să afle de câte ori s-a întâlnit cu așa ceva în cercul personal de impresii. De la cel mai sărac muncitor pînă la cel mai bogat domn, toată lumea a avut deja astfel de trăiri.

Femeile înțeleg imediat acest adevăr. Peste tot femeile cu personalități puternice au dorit să ajungă să domnească asupra celui alt sex sau au cochetat pur și simplu și au folosit privirea ca mijlocul cel mai eficace în atingerea scopului. Istoria își amintește de numeroase femei care au cucerit bărbați cu ajutorul celei mai eficace arme din arsenalul lor, ochii, privirea. În vremuri străvechi Salome l-a cucerit pe Irod, în același mod l-a subjugat Cleopatra pe Marc Antoniu și la fel astăzi, în vremuri moderne, în spectacole cinematografice de o mare popularitate, Greta Garbo cucerește milioane de admiratori.

La un nivel mai înalt, la genii, sfinți, mistici și Yoghini vom găsi exemple extraordinare ale acestei forțe ce se află în privirea omului.

Ochii unui adevărat Yoghin sînt inconfundabili. Acei oameni care și-au stăpînit gîndurile un timp mai îndelungat și și-au întors spre interior spiritul, prin meditația continuă, se demască datorită ochilor. Vechile legende ale hindușilor spun că zeii au privirea puternică și nemișcată. Și ochii lui Napoleon au fost deosebiți. (Acest lucru l-a văzut și Heinrich Heine cînd l-a zărit pe cel mai mare împărat al tuturor împăraților intrînd victorios în Düseldorf.) „În privirile lui iscoditoare este ceva straniu și inexplicabil, care era cu efect asupra directoratului său - judecă tu, oare nu ar putea să înspăimînte o femeie?” - scria Josephine Beauharnais despre tînărul Bonaparte, care vroia să o ia de soție. Napoleon însuși a afirmat: „Rar am scos sabia - bătăliile mele le-am cîștigat cu ochii, nu cu sabia.” Tot astfel a fost și privirea mereu adîncită în gînduri în tot timpul lungii sale vieți, a lui Goethe.

Pe Napoleon contemporanii săi l-au înțeles greșit: a fost un mister sufletesc și Yoghin involuntar, mijloc în mîinile unei forțe de ordin superior, cum a fost și împăratul indian Akbar, care a fost cel puțin egal ca personalitate cu Napoleon, care cu ajutorul forței armate și-a construit și menținut uriașul imperiu. Și Akbar a avut o pereche de ochi demni de atenție. Misionarii iezuiți care au fost în vizită la curtea lui descriu ochii astfel: „tremurau ca oglinda mării în soare.” Puterea privirii are dovada de netăgăduit și cea mai înaltă apoteoză în exemplul hipnozei. Aici vedem exact care este efectul ochilor și puterea lor ca mijloc prin care voința și gîndurile unei persoane se transferă alteia. Cine a văzut un astfel de spectacol odată, îl va considera poate mai convingător decît o sută de dovezi.

În final, indubitabil este o realitate aparte faptul că omul, în timpul abstracției profunde sau autohipnozei, provocată de ochi, nu influențează numai pe alții ci și pe sine însuși. Este îndeosebi obiceiul scriitorilor ca, în timp ce spiritul lor este preocupat puternic de o idee, pe care o

Cântarea supraeului

răsucesc și o frământă, să se scufunde într-o stare de visare în timp ce, simultan, își fixează privirile asupra unui obiect. Referitor la acest lucru, trebuie să ne reamintim că atunci când am analizat inspirația, am considerat că starea de visare este deosebit de propice perfecționării geniale, deoarece aduce în față „Eul superior” sau „sufletul universal.”

În secolul XVII-lea, misticul Jakob Böhme, din micul oraș german Görlitz, a avut parte în timpul vieții de nenumărate revelații, în care Dumnezeu i-a dezvăluit secrete intime ale naturii. Prima revelație a trăit-o la 25 de ani: a început pe neașteptate, pe când stătea în camera sa, fără să facă nimic. Și-a îndreptat ochii, fără să vrea, asupra unei cutii strălucitoare, în care se reflecta lumina soarelui astfel încât privirea i s-a fixat involuntar pe ea, atât de frumoasă și măreață era reflectarea dată de obiect. A căzut în extaz, iar spiritul i s-a retras într-o lume interioară. Atunci și în acest fel s-a trezit în el cunoașterea lucrurilor dumnezeiești. Părea că toate fenomenele naturii s-au iluminat din interior, forțele sfinte ale creațiunii au devenit vizibile și în fața lui s-a dezvăluit secretul ascuns al lumii materiale. A continuat să trăiască în pace, dar tăcut și în amintirea clipei trăite a descris viziunile lui într-o carte. Mai târziu însă, nu a mai vorbit cu nimeni despre acestea, preamărea în tăcere pe Dumnezeu și îi mulțumea pentru tot. Despre schimbarea miraculoasă ce a avut loc în el scrie undeva, într-una din cărți, că a semănat cu învierea din morți. Acest pantofar lipsit de școală și care era atât de smerit încât scrierile și le începea astfel: „Am știut tot atât de puțin despre secretele ascunse ca oricare dintre cei mai umili dintre oameni, dar viziunea minunilor lui Dumnezeu m-a învățat că trebuie să scriu despre ele, deși intenția mea este să le descriu doar ca amintiri pentru mine.” După ce a făcut primul pas în acest domeniu superior, puterea privirii atotcuprinzătoare l-a purtat de la o revelație spirituală la cealaltă, pînă cînd a coborît asupra lui iluminarea finală și a scris. „S-a deschis poarta în fața mea în așa fel încît într-un sfert de ceas am văzut și am aflat mai multe decît dacă aș fi urmat ani de zile cursurile unei Universități, lucru de care m-am mirat foarte mult și i-am mulțumit pentru aceasta lui Dumnezeu. Am recu-

noscut și văzut în mine trei lumi: cea Dumnezeiască (îngerii și paradisul), una cețoasă, și pe urmă cea exterioară și vizibilă (care este rezultatul parțial al lumii interioare și parțial al lumilor spirituale și este forma exterioară de manifestare)."

Vor fi din cei care vor da din cap la gândul că ar fi bine să cadă în transă pentru a ajunge la o stare de ordin superior și vor considera acest lucru ca o sarcină neplăcută, care trebuie evitată cu orice preț. Acest lucru se va întâmpla îndeosebi în America și Europa, unde fenomenele de acest gen, când sînt observate, sînt de regulă aduse în legătură cu hipnoza sau cu o boală oarecare. Nu știm că transa are forme diferite și faze diferite și că unele dintre acestea sînt tot atît de atrăgătoare și valoroase, pe cît de dăunătoare și respingătoare sînt altele. Orientul se pricepe mai bine la aceste lucruri. Căci geniul sau o persoană inspirată, care în clipa creației se adîncește într-o imagine de vis, nu face altceva decît să intre în cea mai elementară formă de transă. Dacă, pentru un timp, ar putea uita de munca lui și ar rămîne totuși în această stare abstractă și dacă ar încerca să se adîncească în ea mai mult, probabil ar trece în transa totală ce i-ar aduce bucurii. Ochiul este canalul simțului care este cel mai aproape de spirit. Nu este numai un mijloc de generare a luminii, aparat de recepție pasiv, ci și unealta activă, puternică a spiritului și sufletului personalității umane. În deplină cunoștință de cauză a raportului intim existent între ochi, Ego și „Eul superior”, sîntem mai bine pregătiți acum pentru a aprecia valoarea exercițiului următor pentru privire.

Așa cum exercițiul de respirație este un mijloc ajutător, fizic în primul rînd, pentru oamenii cu temperament și viață activă, îndeosebi occidentali, pentru a ajunge la dominația spiritului, la fel este și acest exercițiu. Dar el nu ne va ajuta să ajungem doar la rezultatul indicat, ci ne va conduce mai departe spre starea visătoare de la hotarele stării de transă.

Exercițiul este nou - Lama din Tibet, Yoghini din India și profeți chinezi l-au cunoscut de mult timp și îl practicau. Așa cum în Egipt se așteaptă ca fiecare preot șef să fie adept, inițiat în acest exercițiu.

Nu este voie să începem acest exercițiu pînă cînd nu

Căutarea supraeului

am exersat suficient respirația, în așa fel încît să putem constata efectul ei, care este deosebit de important și pînă cînd nu am reușit să realizăm respirația automat și inconștient. Nu putem prescrie durata, deoarece se schimbă în funcție de persoană: poate dura săptămîni, dar și mai multe luni de zile. Este suficient să afirmăm că momentul în care acest exercițiu al ochiului poate fi început ca urmare a exercițiului de respirație este semnalat de liniștea hotărîtă, deși doar parțială a, gîndurilor.

Începem prin a fixa fotografia unei persoane pe care o respectăm la nivelul ochilor, pe perete, pe tablă, masă sau pe orice altă piesă de mobilă. Dacă este posibil, suprafața să fie lucioasă. Poate fi poza unui învățător în viață, fotografia unui sfînt sau filosof, deoarece aceștia au puteri deosebite și contribuie la atingerea liniștii spirituale. Autorul ar putea spune mai multe lucruri despre utilizările importante ale acestei metode deosebite, însă în interesul general al eticii sînt nevoit să renunț la ele. Faptul că exista o astfel de forță pe care o fotografie să o transmită este cunoscut de către misticii mahomedani ai Persiei și Africii, de asemenea este predat și de Yoghinii indieni, însă omul din Occident nu crede astfel de afirmații iar ajutorul manifestat îl trece liniștit în contul „autosugestiei”. Din fericire, autorul a dat peste o dovadă neașteptată în sprijinul afirmației sale în timp ce citea ziarul „New York American”. În numărul din 31 martie 1933 a găsit o comunicare relatînd descoperirea unui instrument nou, care poate stabili pe baza plăcii fotografice dacă persoana reprezentată este vie sau moartă. Ziarul adaugă următoarele: „Cunoscutul om de știință englez E. S. Schrapnell-Smith a făcut o comunicare referitoare la undele vieții sau undele „Z” și prezentarea mișcării lor pe o placă fotografică și dispariția acestor unde după moartea individului. Schrapnell-Smith, care este specialist în domeniul chimiei, a spus următoarele:

„Viața, întormai ca o stație radio, emite unde de un tip deosebit. Aceste unde ale vieții omului pot fi transmise și fixate pe o placă fotografică. Cît timp individul trăiește, mișcarea undelor este vie. În clipa în care moare, îndiferenț la ce distanță se află de fotografie, placă nu mai radi-
că aceste unde.”

- În clipa de față nu pot să vă spun din ce este construit instrumentul, dar fenomenele pe baza căruia este construit și de care depinde sînt următoarele: 1) Radiația; 2) Magnetismul; 3) Electricitatea statică și electricitatea obișnuită.

Nu are nici un element sufletească. Este pur și simplu rezultatul utilizării noi a legilor științei."

La acestea putem adăuga ceea ce inventatorul nu a știut: aceste unde ale vieții sînt atașate de caracteristicile spirituale ale persoanei, starea sufletească, ba chiar și de impresiile stîrnite de persoana respectivă. Atmosfera din jurul unui om care a ajuns la liniștea spirituală, independent de valoarea etică pe care o inspiră, este determinantă în atingerea țelurilor înalte.

Dacă nu cunoaștem nici un sfînt, un filosof sau conducător spiritual sau nu putem procura o astfel de fotografie, să o înlocuim cu un tablou sau chiar o reprezentare plastică. Cine vrea să își exprime mai mult respectul față de un înțelept sau învățător spiritual care a trăit cu sute de ani înaintea descoperirii fotografiei, poate înlocui fotografia, așa cum am zis, cu o imagine plastică. Dacă însă cineva nu dorește să își exprime respectul față de nici una din personalitățile spirituale ale prezentului și nici din trecut, poate în schimb să își așeze în față unul dintre următoarele obiecte: 1. Fotografia unui peisaj frumos care creează bună dispoziție sau un tablou cu același subiect; însă, pe cît posibil, acesta să fie simplu și cu un singur contur, ca tablourile japoneze; să reprezinte mai degrabă un vîrf solitar de munte decît un lanț muntos, mai degrabă un copac decît o pădure. 2. Un fir foarte frumos de floare mirositoare, într-o vază simplă. 3. O piatră prețioasă a cărei strălucire este accentuată de fundalul din spatele ei. Pînza ce servește drept fundal sau culoarea mătăsii trebuie aleasă cu grijă. Deoarece radiațiile magnetice a unor pietre prețioase au efecte negative asupra meditației, alegerea trebuie restrînsă la următoarele: diamant, safir, perla, topaz și, în mod deosebit, pietre negre ca onixul, agatul negru și jadul.

Dar orice obiect și-ar alege omul, acesta să fie mic ca suprafață și să se afle tot timpul la același nivel cu ochiul, niciodată mai sus sau mai jos. În afară de aceasta el trebuie să stea în așa fel încît lumina ce trece prin geam sau razele de soare să cadă direct pe el. După aceea omul se va

Cautarea supraeului

așeza la aproximativ 120 cm de obiect și va începe să îl privească. Dacă am ales poza unui filosof, privirea să fie îndreptată între sprâncenele acestuia.

Există și o altă metodă pentru cei care nu au chef să se ocupe de astfel de lucruri. Aceasta este practică de Yoghinii din munții Himalaya. Omul își ține degetul arătător la cca. 15 cm de ochi și îl privește fix pînă ce ochii oboresc: la această metodă poate apare și privirea sașie. Nu este cea mai bună metodă dar ea este corespunzătoare unora dintre oameni. Cei ce exersează în aer liber pot folosi una dintre posibilitățile enumerate anterior, dar pot și renunța la ele, concentrîndu-și privirea asupra oricărui punct din peisajul ce îi înconjoară. Astfel poate fi frunza unui copac din apropiere de vîrfurile unui deal, sau petala unei flori de pe malul opus al unui rîu de lîngă ei. Pustnicii Tibetului, dacă au ajuns la acea treaptă că pot să își provoace starea de transă, încep prin a-și fixa ochii pe o sferă de lumină strălucitoare de mărimea unei cochilii de jucărie sau asupra unui obiect îndepărtat.

Aici, trebuie, însă, să ne referim la faptul că atît meditația, cît și exercițiile pot fi făcute cel mai bine cu ochii închiși, deoarece astfel se diminuează influența mediului exterior ce ar distrage atenția iar exercițiul despre care e vorba este voie să îl facem doar atunci cînd am terminat faza pregătitoare. Dacă începem fără pregătire, nu vom putea trage nici un folos spiritual și cădem fie în somn, fie devenim medium sau pur și simplu pierdem timpul. Nu este o metodă pentru începători, ci pentru cei avansați.

După ce ne așezăm și ne ordonăm gîndurile, îndreptăm privirea exclusiv asupra obiectului ales și încercăm, la început cinci minute, pe urmă, dacă avansăm în exersare, șapte - zece minute, să îl menținem în cîmpul privirii. Nu este recomandată menținerea privirii fixe mai mult de zece minute.

Privirea trebuie menținută ferm pe centrul focarului, în timpul exercițiului, dacă este posibil, ochii nu au voie să clipească chiar dacă vor curge lacrimi din ei. Acest lucru nu va fi ușor la început dar, dacă perseverăm, în final vom reuși. Nici spiritul nu are voie să părăsească obiectul, exact ca privirea. În schimb, nu trebuie să permitem ca în noi să se nască vreun gînd legat de acesta. Nu

este voie să ne gîndim la obiect, ci, doar privindu-l cu atenție neînteruptă, să îl conștientizăm. Vom continua exercițiul cît timp putem, fără a ajunge într-o stare forțată sau prea tensionată. Trebuie să ne străduim ca să efectuăm exercițiul firesc și natural, fără participare efectivă, fără ca pleoapele noastre să vibreze.

Fixarea privirii duce la fixarea spiritului. Acesta va crea atenția continuă, deoarece această particularitate urmează drumul pe care obiectul exterior respectiv îl hotărăște pentru el. Deci dacă ființa conștientă a omului se fixează perfect într-un punct, încep să apară și posibilitățile interioare pînă atunci latente.

După o anumită exersare omul se obișnuiește cu fixarea privirii și reușește să ajungă la o privire continuă fermă, după aceasta poate începe partea a doua, de ordin superior a exercițiului. Aceasta constă în retragerea conștiinței pe plan spiritual, de pe obiectul exterior asupra „Eului” interior, în timp ce privirea rămîne îndreptată în continuare ferm doar asupra obiectului ales.

Dacă în etapa aceasta facem acest mic exercițiu, efectul va fi nașterea unei liniști pătrunzătoare și uitarea a tot ce înseamnă exterior. În timp ce omul își îndreaptă spiritul spre interior se șterg temporar amintirile luminoase și întunecate ale vieții personale și întreaga lui ființă devine puternică sau, cu alte cuvinte, unitară. Va apare o stare de semitransă, în timpul căreia trebuie să se străduiască să rămînă treaz și atent, fără ca să ajungă însă sub stăpînirea vreunei mișcări spirituale, sentimentale sau exterioare. Corpul care șade trebuie să fie înconjurat de o liniște absolută și, dacă această liniște pătrunde și în spirit, corpul devine nemișcat ca o bucată de lemn.

După ce ne retragem atenția de pe obiectul pe care era fixată, nu trebuie să căutăm vreo trăire extraordinară, ci să ne mulțumim răbdători cu simpla adîncire în noi înșine, în timp ce privirea rămîne fixată, fără însă a vedea nimic. Dacă, după aceea, am progresat suficient prin intermediul exercițiilor repetate și a experienței cîștigate în analiza „Eului”, reglării respirației și în final prin fixarea privirii, sosește timpul cînd nu mai trebuie, dar nici nu

vom putea, să ne forțăm pentru a îndepărta centrul atenției noastre de pe obiect, acesta va dispărea automat din domeniul spiritual, în timp ce concentrarea adâncă va provoca o stare de somnolență în care spiritul se adâncește profund și se șterge chiar și contururile obișnuite ale personalității. Pentru a înțelege această stare, autorul este obligat să definească mai exact cuvântul „dispărea”, folosit în fraza anterioară prin aceea că această dispariție înseamnă trecerea atenției din prim plan în fundal. Ea nu este, deci, dispariție totală, ci este asemănătoare cu interpretarea rolului lui Hamlet de către un actor genial, care în fiecare cuvânt rostit, fiecare gest trăiește intens rolul, totuși, undeva în fundul sufletului, el își simte propria personalitate. În acest fel putem privi o fotografie, dar o privim doar nesigur, șters, absolut indiferenți. O folosim doar ca maistrul ce utilizează schela iar după ce casa a fost construită nu mai are nevoie de schelă.

Numai după efectuarea cu succes a acestui exercițiu și numai în această stare adâncă de visare va putea omul să trăiască conștient schimbările interioare. Omul își încetează orice efort și așteaptă în starea excepțională de liniște. Orice lucru spre care s-a străduit, fie el conștiința eului, putere spirituală sau sentimentală, se destramă în acest fundal. În atmosfera acestei siguranțe resimțite profund, obiectul exterior, asupra căruia și-a fixat privirea, se va strecura singur printre degetele lui.

În realitate, conștiința se concentrează puternic în centrul neobișnuit al sferei sale, în timp ce mediul exterior cunoscut ei devine imperceptibil. O dată cu oprirea funcționării acestuia din urmă, încep să apară primele manifestări tăcute ale „Eului” adevărat, în interiorul cercului conștient. Această apariție, la început, este neclară și nu poate fi fixată mai mult decât câteva secunde, dar după exersarea de săptămîni, eventual luni de zile, ajungem să învățăm să ne dăruim total acestor prime manifestări și să nu ne împotrivim lor. În acest fel vom prelungi încet acest timp serafic, în care, părăsind domeniul obiectelor exterioare, conștiința se întoarce spre centrul ei și, în final, găsim bucuria unirii cu „Eul”.

Yoghinii indieni au numit puterea aceasta a privirii fixe și totuși retrase, „trataka”. Acei oameni care exersează

prin respectarea tuturor condițiilor stabilite, pot obține această putere foarte ușor. Dacă însă exersarea se face incorect, ea provoacă somnul și tendința de a adormi. Acest lucru trebuie evitat cu orice preț, în clipa în care ne dăm seama de greșală, prin ridicarea imediată în picioare și oprirea exercițiului. Aici trebuie să vă previn asupra abuzului în practicarea exercițiului. Dacă începem exercițiul fără pregătirea prealabilă prin autoanaliză și aspirație spirituală, ne va duce la autohipnoză seacă sau transă ca de medium și în acest caz nu vom ajunge la rezultatul spiritual de ordin superior iar ceea ce reușim nu este deloc de dorit. Mai cu seamă oamenii la care nu există un anumit echilibru între intelect și sentimente să accepte această prevenire. Cei ce nu sînt maturi spiritual sau care nu s-au adaptat acestei cărți și nici condițiilor impuse în prima parte a ei vor efectua exercițiile pe riscul lor propriu. Ei pot să își provoace o anumită stare de medium și pot atrage asupra lor atenția unor spirite nedorite, care se găsesc la hotarul lumii spirituale și care se atașează de persoane hipnotizate sau oameni transformați în medium lipsiți de apărare. Deoarece acest exercițiu forțează și contractă mușchii ochiului, la terminarea lui trebuie să creăm un efect contrar, lăsînd privirea fixă, clipind de mai multe ori și pe urmă închidem încet și ușor pleoapele. În acest fel mușchii ochiului se relaxează. Pentru a ne reîntoarce conștiința cît mai repede asupra lumii exterioare, ne apăsăm ușor ochii închiși, cu vîrfurile degetului.

Acest exercițiu al ochiului va aduce celor maturizați și instruiți împlinirea dorințelor, deoarece ușurează contopirea „Eului” mai mic în „Eul superior”. El leagă „Eul” personal de izvorul sfînt. Nu degeaba Isus a zis, cu ocazia acelor afirmații simple:

„Ochiul este lumina trupului. Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău va fi plin de lumină” (Matei 6,22).

Milioane de oameni au citit aceste rînduri dar foarte puțini au fost cei care au pătruns înțelesul lor. Pentru a ajunge la acesta, trebuie să ne înarmăm cu puțină cunoaștere.

Dacă cititorul dorește să caute în cărțile anterioare ale autorului și alte explicații (*Egiptul secret* și *Pustnicul Himalayei*), va afla de acolo că lumina este într-adevăr prima și

cea mai nobilă manifestare a lui Dumnezeu, Creatorul lumii noastre materiale. Prima poruncă dată de Creator a fost „Să se facă lumină”. Din această lumină inițială au luat ființă toate creaturile, pentru că ea este forța vitală propriu-zisă și locuiește în fiecare atom al materiei. Astăzi, oamenii de știință de vază apreciază dacă nu cumva undele luminoase constituie de fapt esența ultimă a materiei. Lumina este elementul cel mai aproape de Dumnezeu, pe care omul îl poate sesiza ca întrupare fizică. Din acest motiv toate popoarele vechi aproape fără excepție, de la egiptenii luminați din Africa și pînă la incașii inteligenți din îndepărtata Americă, și-au bazat religiile pe adorarea luminii și ca întruchipare superioară au adorat Soarele. Mistici care l-au văzut pe Dumnezeu, l-au observat mai întîi ca pe o lumină de o strălucire înfricoșătoare, care pătrunde prin orice, lumină extrasenzorială. Ei simt această lumină sfîntă din timpul stării de transfigurare spirituală sublimă, de jur împrejurul lor, cu un simț interior pe care nu îl putem numi decît „ochi spiritual”. Acest adevăr l-au înțeles și apostolii creștini. Astfel există o frază (Scrisoarea către Efeseni, V.9) care completează citatul dat mai înainte, din Isus. Fraza sună cam așa: „Umblați deci ca niște copii ai luminii, căci rodul luminii stă în bunătate, neprihănire și în adevăr.”

Autorul știe că în traducere mai recentă „lumina” a fost înlocuit cu „spirit”, dar adevărul este că manuscrisul vechi și autentic, îndeosebi în codicele din Sinai, Alexandria și Vatican, care cad de acord în forma originală cu manuscrisul Bezan - se poate citi „photos” (lumină) și nu „pneumatos” (spirit).

Cuvîntul grecesc „Hapleus” pe care în declarația lui Isus l-au tradus „simplu”, ad literam înseamnă „simplificat”, în înțelesul cuvîntului de „natural”! Dacă unim cele două afirmații, ajungem la o explicație care face posibilă o întregire și lărgire a frazei. Deci:

„Lumina spirituală a corpului trece prin ochi, deci dacă vom întoarce ochiul de la diversitatea complicată a lumii, întoarcem și spiritul - în timp ce folosește ochiul, înapoi la propria sa esență și întregul nostru corp se va umple cu lumina spirituală.”

Este deosebit de importantă ultima parte a frazei. „în-

tregul nostru corp se va umple de lumină", care nu este imagine lirică, ci realitate cuvînt cu cuvînt. Cine a avut ocazia să întâlnească un sfînt care s-a contopit total cu Dumnezeu sau un înțelept deplin conștient de „Eul superior“, a depus parțial mărturie despre faptul că în timpul meditației efectuate cu toată forța sau în timpul unei rugăciuni a fost înconjurat și pătruns de o lumină ciudată. Acele inele de raze de lumină și coroane strălucitoare, pe care artiștii Evului Mediu le-au pictat pe tablourile sfinte, sînt fragmente de amintiri ce conduc la acest adevăr. Deci nu este exagerare din partea lui Isus cînd declară că un om care și-a unit viziunile interne și spiritul, eliberat de gînduri și impresii, în mod liber și le-a retras în această stare firească și simplă, s-a iluminat total din punct de vedere spiritual și sufletește. Acest exercițiu deci conduce lumina spirituală în corpul fizic și corpul este îmbibat de ea încît o va reflecta și în afară.

Referitor la acest subiect există și scrieri orientale: „Eliberarea este în ochi“, declară chinezul Yin Fu King, în lucrarea *Cartea înțelegerilor secrete*. În India există un număr de 108 volume foarte vechi, în sanscrită, care au fost scrise de cei mai vechi înțelepți și pe care indienii le consideră și astăzi ca o colecție a științei mistice. Brahmanii au ținut aceste cărți, pe care le numesc *Upanishade*, secrete, vreme de mii de ani pînă la sosirea oamenilor de știință englezi curioși. Într-una din ele *Madala Brahmana Upanishad* putem citi următoarea frază deosebit de semnificativă:

„Dacă contemplarea spirituală s-a întors spre interior, în timp ce ochiul fizic neclintit privește în exterior, se realizează marea știință ce se găsește ascunsă în cîteva tandre (cartea secretă a puterii). Cine știe aceasta nu va mai rămîne în limitele materiei. Exersarea aceasta dă eliberarea.“

În sfîrșit, putem să mai amintim că în antichitate între magii persani, iar astăzi tot în corpul misticilor-sufiști persani și în cîteva din cele mai înalte școli Yoga din India este folosit un rit foarte ciudat, în care inițiatul sau învățătorul îl introduce pe căutător în viața spirituală interioară prin aceea că pentru cîteva minute îl privește adînc, încordat și pătrunzător drept în ochi. Pe urmă, cel ce caută simte că s-a destrămat un vîl și că progresul a devenit mai ușor. Acest lucru dovedește că inițiații conside-

Cântarea supraeului

văd ochiul singurul organ fizic destul de fin și sensibil pentru a putea transfera puterea spirituală și a putea comunica cu mediumul.

Exercițiul de privire prezentat aici se bazează pe alcătuirea psihică a omului. Într-adevăr trebuie să ieșim din gândurile noastre. Trebuie să ne interiorizăm atenția într-o măsură deosebită, pentru ca printr-o metodă complet nouă să ne contopim în „Eul” nostru. Acest exercițiu ne dă un ajutor uriaș pentru a pune zăbala pe armăsarul spiritului. El conduce la frînarea „Eului” ce încearcă să iasă în exterior și a înclinațiilor lui, făcând acest lucru cu mijloace prietenești, fine. Nu este nevoie de nici un efort violent pentru a obliga intelectul recalcitrant la supunere, deoarece ajungem la același rezultat dacă știm să ne stăpânim respirația și ochii. Natura dumnezeiască și extraordinarele posibilități umane sînt o moștenire a cărei valoare este neprețuită. Dar trebuie să ne mișcăm și să valorificăm ceea ce dorim: dreptul la această moștenire îl vom dovedi prin cuprinderea spiritului, concentrarea și liniștirea lui.

CAPITOLUL XIII

MISTERUL INIMII

Cine a urmat acest drum neobișnuit pînă aici este maturizat pentru iluminarea următoare, care este răspuns la întrebarea foarte des pusă: unde este „Eul superior” căruia îi tot cînti osanale?

Înainte de toate, să cumpănim cîteva concordanțe, care indică înrudirea misterioasă dintre „Eul superior”, de esență dumnezeiască, și învelișul pămîntesc. Să observăm un om aparținînd unei seminții primitive în activitatea lui normală și automată, care cu ajutorul unor mișcări ale corpului încearcă să ne facă să înțelegem că nu este vorba de altcineva, diferit de el, ci chiar despre el. El va ridica mîna dreaptă și va îndrepta degetul arătător spre pieptul lui, spre locul unde este inima.

Pentru cercetătorul care observă, importanța acestei mișcări constă în aceea că acest lucru i-a fost dictat spiritului conștient de către „Eul” inconștient. Aceasta este o mărturie tăcută a naturii ce traversează instinctele creaturii și este extraordinar de semnificativă pentru legătura „Eului” cu cel mai important organ fizic al omului. Omul deseori își pune mîna pe inimă cînd zice: „sînt” sau „gîndesc”. Folosirea acestor expresii și gînduri obișnuite dictate de mentalitate indică același adevăr.

Putem să ne amintim că unii oameni folosesc instinctiv forme de exprimare ca „inima obiectului” sau „pentru a ajunge la inima (miezul) problemei” atunci cînd doresc să indice nucleul central al unui obiect. Să examinăm situația inimii din punct de vedere anatomic în raport cu celelalte organe ale corpului. Ea este situată într-un loc de care putem spune că este mijlocul distanței dintre vîrfurile capului și partea de jos a trunchiului, așa încît, dacă am trasa un cerc în jurul bustului, centrul acestui cerc ar fi inima.

Căutarea supraeului

Într-adevăr este general valabil că, la o clădire oarecare, un organism sau un plan, cel mai important punct este centrul care constituie acel nucleu viu în jurul căruia și pe care se clădesc celelalte părți. Deci, dacă în inimă recunoaștem organul central al corpului, pe drept putem să îl considerăm și cel mai important. Omul nu poate trăi fără inimă în această lume fizică. În ultimul război mondial, medicii au făcut minuni cu rămășițele zdrobite ale oamenilor prin cîrpirea lor și ici și colo au implantat și organe noi sau au înlocuit părți ale corpului cu altele din material plastic. Dar nu au reușit să mențină viața în oamenii a căror inimă nu a mai putut fi folositoare.

Prima bătaie a inimii înseamnă viață, ultima moartea. Intermediarul cu ajutorul căruia acționează asupra corpului e sîngele, acest lichid misterios de culoare roșie, care, împreună cu respirația, întruchipează principiul vieții, și care cu ajutorul circulației continue, construiește și întreține corpul. Privită din punct de vedere fiziologic, inima este organul care efectuează cea mai grea muncă din organism. Bate de mai mult de 100.000 de ori pe zi și prin sistemul arterial pune în circulație 7-8 tone de sînge de la creștetul capului pînă la tălpi. Situația ei este cea a unui rege cu tronul în capitală, de unde domnește cu ajutorul supușilor în întreg regatul. Inima este capitala, centrul stăpînirii; supușii sînt reprezentați de sînge iar regatul este corpul în sine.

Regele de fapt este „Eul” adevărat, esențial - „Eul superior”.

Faptul că cea mai veche referire a omenirii cu privire la „inimă” a fost făcută cînd a dorit să vorbească despre suflet sau spirit și acea presupunere generală că cele mai profunde sentimente iau naștere în „inimă” sînt dovezi involuntare ale unei legături misterioase între dumnezeirea ce locuiește în om și organul fizic, inima. Într-adevăr ce alt sentiment poate fi mai profund decît cel pe care îl trăiește omul atunci cînd își dă seama de această prezență dumnezeiască? Cercetătorul spiritual, care pătrunde în dîncul inimii și descoperă „Eul superior”, va da în acest mod de un ecou îndepărtat în vorbirea uzuală generală și în activitatea obișnuită a omenirii, atunci cînd dorește să arăde spre propria ființă. Nu putem oare crede în posibilita-

tea că în acest organ sălășluiesc forțe ce încă nu au căpătat trup?

În poiectul suprem al Creatorului referitor la macrocosmos și la microcosmos, „Eul superior” extrasenzorial, ce există ascuns în fiecare corp omenesc, se află în mod misterios în acel centru al cărui loc este pieptul. Dacă tragem o linie prin mijlocul corpului, o parte a inimii fizice, aproximativ o optime, va trece peste această linie. În această parte își are sediul „Eul superior” în corpul omenesc, pe care în mod paradoxal îl depășește!

Exprimându-ne științific, atomul dumnezeiesc al „Eului superior” este așezat în camera dreaptă a inimii, aproximativ la un deget distanță de linia din centrul corpului.

Acest atom este cel mai mic din corpul fizic, dar în mod ciudat și cel mai puternic, deoarece forța creatoare ce se trage din Univers se concentrează și tot de aici este reflectată. Anatomistul cu bisturiul său nu a găsit și nici nu va găsi vreodată acest punct, în care dumnezeirea se transformă în carne și Dumnezeu se manifestă în om. Știm că atomii se descompun și ei în final în protoni și neutroni și că electronii se divizează în particule și mai fine, pe scurt: materia nu este altceva decât o concentrare a unei forțe misterioase. Un expert remarcabil cum e Sir Arthur Eddington a recunoscut la una dintre conferințe: „Faptul că fizica modernă ne-a demonstrat că și în interiorul atomului există vid este mai îngrijorător decât faptul că astronomii au demonstrat vidul dintre stele.” De aceea nu trebuie să apară ridicol spiritului sec. al XX-lea că în interiorul corpului nostru fizic este „ceva” a cărui structură este atât de fină și de inefabilă încât știința a ajuns la concluzia că nu poate ajunge la ea în nici un chip. Dar independent de constatarea că este ceva inefabil, invizibil și imperceptibil, teoretic totuși se poate presupune că din punct de vedere științific existența lui nu este imposibilă. Acest atom invizibil este „inima spirituală” propriu-zisă.

Oamenii de știință, care caută un drum de ieșire din materialismul dur al secolului al XIX-lea, au definit materia uneori ca pe „o gaură în spațiu”. Această definiție este utilizabilă în mod deosebit pentru acest atom Dumnezeiesc, deoarece nu poate fi imaginat pe cale rațională decât ca un por și deoarece vizionarii orientali îl compară cu

acel mic teren viran infim din interiorul inimii corpului omenesc, ce este umplut de prezența Eului spiritual adevărat, pe care în limbaj liric îl numim „stăpînul vidului”. „Acesta este sufletul Meu, în adîncul inimii, mai mic decît bobul de orez sau de grîu sau de muștar sau de in sau decît sămînța de in, acesta este sufletul meu, în adîncul inimii, mai mare decît Pămîntul, mai mare decît atmosfera, mai mare decît cerul, mai mare decît toate lumile” - astfel sună această descriere deosebită din *Chandogya Upanishad*, comunicări mistice străvechi, ținute pînă nu demult secrete. Norwichi Juliana, care aparține grupului de sfinți englezi ai evului mediu, scrie următoarele despre propriile trăiri spirituale: „După aceea l-am văzut pe Dumnezeu, ca pe un punct în intelectul meu” (Aici, în acest text englez arhaic, „intelect” înseamnă ceea ce noi numim „conștiință”).

Analiza a scos deja la lumină adevărul că „Eul” propriu-zis al omului este conștiința curată, că întregul mecanism al intelectului este depășit de acesta și că întregul șir de gânduri ce alcătuiesc viața spirituală își are rădăcina în acest gînd-Eu primar. Aceste rezultate le putem cupla acum cu constatările anterioare. Dacă „Eul superior” este într-adevăr conștiința simplă și orice forță ce se trage din activitatea spirituală este forță vitală, atunci locul adevărat al conștiinței nu este în creier, ci în inimă! Nu pot lua naștere gînduri, nu poate exista putere de judecată fără lumina dată de conștiință. Ele depind în aceeași măsură de fundalul conștiinței ca și cuvintele scrise pe hîrtia albă, care constituie fundalul pentru ele.

Astfel întreaga noastră activitate de gîndire primește sprijin și confirmare de la forța creatoare a „Eului superior”. Conceptul de Eu, care este gîndire conștientă, primul gînd înaintea tuturor gîndurilor, deci nu poate avea în final alt izvor decît într-adevăr „Eul” transcendental, „Eul superior”.

Deci între inimă și cap există o mișcare continuă fină și misterioasă, între „Eul superior” și intelect. Din acesta își trage hrana necesară existenței Ego-ul și intelectul, ca din izvorul vieții și al conștiinței. Fără acest „Eu superior” care să îi hrănească, ambii ar pieri și s-ar destrăma.

Această mișcare începe în inimă ori de cîte ori impresi-

ile senzațiilor date de obiecte exterioare, provenite din obișnuința umană, trezesc la viață atenția. Prima consecință a acestei mișcări este puterea vie, experimentală și eliberarea unei părți infime a conștiinței mai puternice. Ca soarele strălucitor desprins din masa primordială, din această clipă, își începe și acest mic fragment o viață a lui aparte, al cărei rezultat este formarea Egoului personal. Această senzație relativ limitată a Egoului pornește pe urmă din inimă în sus, deoarece cel mai fin și mai sensibil organ cu care poate intra în legătură este în cap. El însuși este prea slab și, datorită originii, mult prea spiritual pentru a putea intra în legătură fără intermediar cu Universul material dur, în a cărui alcătuire este cîte ceva din amîndoi. Un astfel de intermediar găsește, în creier, intelectul gînditor. De aceea el se ridică spre creier.

Aici, pe urmă acest fragment pur de conștiință impersonală se contractă în conștiință personală, gînditoare și prin intermediul organelor de simț ale corpului ca prin niște porți se scurge afară, pentru a face legătura cu lumea exterioară și, în final, pentru a se ascunde în marea intereselor externe. Pînă atunci însă uită irevocabil locul originii sale, atomul din inimă, „Eul superior“.

În acest fel Egoul se pierde total în spiritualitatea vieții fizice, în care în final se adîncește și nu mai știe pe urmă nimic despre originea sa dumnezeiască și locul său de naștere: inima. Creierul va fi țara de baștină, locuința, cu care în decursul timpului se va împrieteni într-atît încît, deși surghiunit, începe să creadă că aceasta este de fapt patria lui propriu-zisă iar lumea fizică primul său mediu.

Trebuie studiată temeinic expunerea din acest capitol, deoarece se bazează pe anatomia invizibilă a sufletului. Dacă omul începe să își ordoneze viața gîndirii încît aceasta să ajungă în acord cu construcția ei anatomică și nu în contradicție, se va putea mișca cu mai mult succes și mai rațional pe această cărare. Este de un foarte mare ajutor faptul că omul știe clar direcția și locul unde vrea să ajungă, oricît de îndepărtat ar părea scopul.

Înrudirea dintre inimă și creier, care indică și înrudirea dintre spirit și intelect, analizează corect, aruncă lumină asupra multor probleme neclare ale psihologiei și religiei. Deoarece astfel putem înțelege mai ușor acel proces care,

Căutarea supraeului

de-a lungul a mii de ani de dezvoltare interioară și exterioară, l-a transformat spiritual pe om în această creatură oarbă cum se prezintă el astăzi.

Dacă ne imaginăm atomul „Eu” ca un izvor clocotitor, ale cărui ape sînt alimentate de supremul Creator, atunci acest curs ascendent este un proces triplu: curs al vieții, al intelectului și al personalității. Acestea trei se prezintă în „Eul” personal și se găsesc ca elemente atît în clădirea uriașă a Universului, cît și în imitația lui microcosmică, în om.

Ele pot fi sesizate și prin emanațiile inimii, care se îndreaptă în sus și se îngheșuie spre exterior prin cele cinci organe de simț ce creează legătura cu obiectele și creaturile fizice. Prin acest proces au ajuns pe urmă prizoniere, de-a lungul atîtor secole de istorie a omului, încît „Eul” personal, al cărui ansamblu îl constituie, crede greșit că este el însuși realitate perfect independentă.

Acest lucru s-a înrădăcinat atît de adînc în seminția umană încît în secolul al XIX-lea a atins apogeul, atunci cînd știința afirma cu mîndrie că nu este nevoie să credem în existența sufletului spiritual al omului.

Oamenii au descoperit inima, izvorul vieții, au preamărit capul iar sufletul l-au uitat.

Totuși trebuie recunoscut că fiziologic creierul nu poate funcționa fără sîngele care îl alimentează. Din acest motiv creierul fizic este dependent de inima fizică, pentru că doar așa poate lucra. Astfel se poate demonstra și numai pe cale materialistă că intelectul în cele din urmă provine din inimă. Așadar nu pare că inima este cea mai potrivită și chiar simbolic cel mai corespunzător lăcaș pentru „Eul superior”? Curentul neîntreput de gîndire din creier se sprijină pe conștiința inimii. Intelectul este doar manifestarea limitată pe care o creează „Eul superior” nelimitat. Ce altceva este intelectul decît suma finală a gîndurilor? Intervalul de timp dintre două gînduri, oricît de mic și neobservat, este acea clipă, în care „Eul” se atinge inconștient cu „Eul superior”. Căci în clipa aceasta înțelege ca o străfulgerare că de fapt conștiința este realitatea fără de care nu își poate continua activitatea. Acest interval de timp poate fi infinit de mic, dar există. În afară de aceasta, după cunoștințele autorului, la omul obișnuit el se poate

măsura chiar și matematic. Fără acest interval, ce apare de sute de ori pe zi, intelectul nu ar putea lucra, deoarece creierul ar înțepeni.

Dacă intervalul dintre două gânduri se prelungește, apare posibilitatea ca, pentru un timp, să ajungem în starea „Eului superior” și să rămânem în ea. Aceasta este cheia acelei munci interioare, pe care trebuie să o ducem pînă la capăt, dacă am ajuns la stadiul de avansat. În timpul exercițiilor efectuate zilnic în starea de liniște spirituală, vor apare tot mai puține gânduri, lucru provocat și de încetinierea respirației și fixarea privirii.

Concepția generală potrivit căreia conștiința locuiește în creier este un adevăr condiționat. Creierul este lăcașul doar al conștiinței reflectate, care reflectare provine din centru, din inimă. Lumina intelectului este doar lumină împrumutată, ca și cea a Lunii. Conștiința rațională este doar de ordinul doi. Primordială este conștiința din inimă: acesta este Soarele care își trimite razele asupra intelectului, Luna. Trebuie să ne ferim însă de greșeala generală de a înțelege prin conștiința inimii exclusiv sentimentele. Acest lucru este foarte departe de adevărul real.

Exact cum într-o analiză filosofică realitatea lumii materiale nu este altceva decît imagine creată în spiritul nostru, tot așa realitatea intelectului nu e altceva decît izvorul secret, punctul de pornire fiind inima. Existența infinită, izvorul etern al tuturor vieților și al tuturor intelectelor, se specializează în om prin inimă și nu prin cap.

Astfel Egoul personal este un fenomen a cărui forță vitală, intelect și aptitudine a activității și le extrage exclusiv din „Eul superior” impersonal care însă, din nefericire, nu mai este conștient de originea lui dumnezeiască. În conformitate cu convingerea proprie, el este o realitate care trăiește și se mișcă prin puterea proprie, acest lucru este însă greșit. Fără esența nemuritoare, fără legătura secretă cu „Eul superior”, el nu ar putea să își continue viața nici măcar o secundă. Lumina conștiinței, cu ajutorul căreia înțelege lumea materială, gîndește în interiorul creierului și funcționează în interiorul corpului, este doar lumină împrumutată, pe care o primește de la „Eul superior”. Viața, pe care o menține temporar în corpul fizic, este doar o fărîmătură din puterea infinită și eternă a veș-

Cântarea supraeului

nicului „Eu superior”. Atît timp cît atenția Egoului e îndreptată spre exterior și privește tot timpul spre Universul material, prin ferestrele organelor de simț, el va rămîne cu falsa credință că Universul material este corpul iar el înseamnă totalitatea vieții.

Acest fragment miniaturizat, gîndul-Eu, sau „Eul”, al cărui sens a devenit neclar, ca lumina farurilor mascate ale unui automobil, a încheiat un legămînt cu corpul, ce îi servește drept locuință, a intrat în contact cu lumina fizică și ca o persoană hipnotizată privește fix în afară prin ferestrele celor cinci simțuri. Și totuși, cu toată mișcarea infinită a puterii sale și limitarea extremă a cîmpului conștiinței, este singurul element de legătură al omului cu „Eul superior”, deoarece originea lui este Dumnezeuiască iar arborele genealogic se poate încă prezenta, chiar dacă în secret.

Chiar dacă gîndul-Eu se află în creier, el nu este complet izolat. Are o linie de legătură cu inima; prin care „Eul superior” trimite viață și sprijin Egoului. Acesta din urmă nu poate face nimic singur, căci depinde de acest sprijin. El provine din eternul „Eu superior” și rămîne mercenarul lui tăcut.

Totuși îi mai rămîne drumul înapoi, legătura cu locul lui de naștere. Dacă poate fi scuturată lumea exterioară ce s-a lipit de el și el poate fi convins să se întoarcă înspre interior și să pornească înapoi pe drumul ce duce spre locul de naștere, se va mișca firesc spre „Eul superior”. Dacă se întîlnește cu el, ar putea rămîne în legătură permanentă cu izvorul acesta sfînt, ar putea gusta nectarul Dumnezeuiesc și să devină fericit. Ţelul fiecărui exercițiu spiritual adevărat este deci îmboldirea intelectului personal să se întoarcă spre interior, de la lumea materială spre solitudine și prin rugăciune și meditație să coboare spre inimă. Atunci, și numai atunci cînd renunță la orgoliu, cînd se retrage la locul pe care îl merită, cu simțul datoriei și smerit, cînd se predă „Eului superior” liber, poate fi omul capabil să se trezească într-adevăr la cunoaștere: și să afle cine este el de fapt. Acesta este scopul spiritual pe care Dumnezeu și viața i-l pune în față, în realitate nu există altul. Pentru a putea realiza această eliberare „are nevoie de mușenia vacii, naivitatea copilului, in-

conștiința complet golită a omului și de starea și mai inconștientă a somnului adînc” - notează Sri Vidyaranya, înțeleptul necunoscut încă în Occident.

Cu ajutorul analizei am stabilit că adevăratul „Eu” este lipsit de gânduri și sentimente, lipsit de corp, că trăiește pe planul conștiinței materiale și că activitatea intelectului și gândirea propriu-zisă legată de aceasta sînt limitările naturii lui Dumnezeuiești. Deci, dacă ajungem la hotarele intelectului și vedem că nu putem merge mai departe, trebuie să întoarcem cursul dezvoltării și să transferăm centrul activității conștiente din locul ei, intelectul, în sediul „Eului superior” și astfel vom putea depăși hotarele și să ne lărgim orizontul.

Cu alte cuvinte, aceasta înseamnă să transferi conștiința din creier în sediul ei inițial, în inimă!

Să pornim deci cu o concentrare fermă și cu un spirit introvertit, cu sîrguință, dar fără dubii pe acest drum. Trebuie să ne întoarcem spre interior în așteptarea revelației ce poate fi cîștigată. Prin intermediul gândirii trebuie să trecem în Cel lipsit de gândire. Acum cînd am trecut pe tărîmul propriu-zis al analizei spirituale, putem să asemănăm situația cu aceea a unui scafandru de mare adîncime care caută perle rare pe fundul oceanului. Imediat ce coboară sub oglinda apei, începe căutarea perlei; drumul făcut cu barca de la mal pînă la locul scufundării este numai pregătirea și corespunde analizelor intelectului efectuate de căutătorul „Eului superior”. După aceea, scafandrul cu o voință de oțel și forță concentrată trebuie să coboare adînc în apă, pînă ce spiritul i se îndreaptă într-o singură direcție, obținerea perlei de pe fundul oceanului. Față de orice altceva el este orb, surd și mut. Căutătorul spiritual, într-o formă atît de înaintată a exercițiului, trebuie să fie la fel de adîncit și fixat asupra unui singur obiectiv: recunoașterea „Eului superior” ce îți taie respirația.

Comparația este bună și din alt punct de vedere. Scafandrul trebuie să își rețină respirația în timpul cît se menține sub apa sărată adîncă, cercetătorul spiritual în această etapă a învățat să își regleze ritmul respirației, deși reținerea respirației nu trebuie să fie atît de strictă ca și la pescuitorii de perle. Singurul gînd care mai trebuie să îl preocupe este gîndul la „Eul superior” care stă as-

Căutarea supraeului

cuns ca o perlă rară în adîncul ființei lui. Orică gînd străin, care pătrunde în intelect, este ca apa de mare care intră pe nările și pe gura scafandrului, îi abate atenția de la căutare și în final duce la distrugere.

Sîntem gata să începem următorul și de fapt ultimul exercițiu al cursului. Însă nu este voie să îl începem pînă ce nu am practicat suficient de mult exercițiul respirației și al privirii, pe care le-am învățat perfect și le putem efectua cu multă ușurință. Cine va adopta această a treia metodă fără să se fi maturizat pe acest drum nu va ajunge la rezultate bune și toate eforturile sale vor fi inutile.

Dacă exercițiul privirii prezentat în capitolul anterior s-a terminat cu succes, prin ochi, conștiința s-a întors de la lumea exterioară spre interior iar în acest punct la exercițiile de pînă acum se mai poate adăuga:

Voința personală trebuie sacrificată voinței Dumnezeiești. Încet și în liniște, omul își retrage din cap atenția separată conștient și o întoarce mai mult spre interior, dar pe direcție perfect verticală, pînă ce ajunge pe suprafața atomului „Eului superior”, pînă ce se așază acolo în partea cea mai din dreapta a inimii.

Energia spirituală trebuie deci coborîită și așezată în coșul pieptului. Atunci în inimă se va forma mai întîi o senzație ușoară abia perceptibilă; omul va fi treptat umplut de o prezență liniștită, aidoma respirației. Dacă apare așa ceva nu trebuie trecută cu vederea și trebuie recunoscută importanța ei. De multe ori novicii desconsideră mesajul ei de ordin superior, deși tacit. După exersare suficientă și experiență îndelungată însă, omul va descoperi că, încet și de la sine, conștiința va coborî în acest punct și va rămîne acolo. Acest punct „va primi” atenția cu o îmbrățișare tăcută și ușoară, apărînd aceeași senzație ca atunci cînd ești luat prizonier, dar cît se poate de plăcută.

În acest atom dumnezeiesc indestructibil există o deschidere mică asemănătoare unui canal. La majoritatea oamenilor ea este închisă, este deschisă doar la înțelepți, inițiați sau la adepți. Deși în realitate este vorba de o semnificație fizică, tot ceea ce am descris aici există într-adevăr în corpul „spiritual” invizibil care trece prin corpul fizic. Totuși ar fi incorect să spunem că această trăire nu este însoțită de nici o senzație fizică. Există, însă rămîne

în afara lumii materiale! Pătrunderea în porii „Eului superior” este însoțită de o senzație precisă. „Adevărata rugăciune este cea pe care o spunem cu inima deschisă” - a menționat profetul Mahomed. Pentru un timp rămîne și o anumită legătură cu lumea interioară netulburată a „Eului”. Dar cum ar putea fi descris acest paradox? Stiloul trebuie să se retragă tulburat.

Spre surprinderea lui, omul va simți că, în procesul de întoarcere menționat, conștiința într-adevăr se adîncește și se retrage și mai mult din lumea materială. Dispar și ultimele reflexe ale lumii exterioare. Ceea ce înainte a fost subiectiv, de exemplu o imagine spirituală, își poate schimba complet raportul, deoarece, față de el, „Eul” interior devine obiectiv. În această nouă stare și gîndirea apare drept ceva care pătrunde din afară. Pe om îl cuprinde o senzație de ușurare, pentru că a intrat într-adevăr în legătură cu sine însuși și a pătruns în adîncul pînă acum nepătruns al ființei sale.

Intellectul cade prizonier iar închisoarea lui va fi inima. După mai mulți ani de exercițiu cu această senzație de beatitudine, se poate menține simultan și o frîntură de gînd, însă în ultima fază a dezvoltării, care poate fi atinsă de puțini oameni, orice gînd dispare.

În ultima etapă a exercițiului și uneori cînd găsim inima, în acea regiune putem avea și senzații de căldură, însoțind anumite procese deosebite de privire spre interior și tot în acest loc putem vedea că arde o lumină fină de un galben auriu. Aceste raze luminează uneori sub forma unor fulgere luminoase. Pictori ai Evului mediu romano-catolic i-au pictat cîteodată pe Maria și Isus cu inima cuprinsă de flăcări. Artiști de inspirație religioasă au creat adeseori ceea ce stă deasupra cunoștințelor și cunoașterii obișnuite. Astfel de senzație psihică însă nu este parte importantă a procesului și nu poate fi apreciată decît ca efect colateral, neesențial.

În această stare măreață se poate recunoaște conturul centrului încins al spiritului omenesc și se poate recunoaște că inima este centrul real, dar ascuns, al întregii activități omenești, al întregii existențe spirituale și al oricărei activități fizice. În acest fel, prin coborîrea conștiinței din locul ei obișnuit, din creier în inimă, omul ajunge la

senzația fericită a „Eului superior”. Astfel el poate pătrunde în esența lui interioară și ca o răsplată să găsească armonia fericită și perlele vieții eterne.

S-a întâmplat ca Egoul să pregătească toate condițiile care fac posibil ca el să nu poată fi comparat cu corpul material dur și să revină la locul lui de naștere. Acum avem deja totul pregătit pentru ultima cucerire, cea totală. Și această treaptă este foarte înaltă iar stindardul vieții spirituale flutură deja puternic. Gîndurile s-au oprit din activitatea ce era îndreptată spre exterior și deci în inimă trebuie neapărat să se deștepte spiritul.

Acum am ajuns la cel mai important punct al exercițiului prescris. Cel care pînă aici a făcut conștiincios tot ce i s-a pretins și a continuat pînă ce eforturile l-au adus la un anumit succes, a pregătit tot timpul acest pas la care îi vine acum rîndul. Nu este neapărat ultimul pas pe care trebuie să îl facă; în continuare este imposibilă descrierea din afară a unor astfel de stări spirituale care devin acum interioare cu o viteză mult mai mare, într-atît încît în finețea și intangibilitatea lor sînt departe de definițiile limitate.

Trebuie să mai adăugăm că punctul atins aici ar trebui să îl corelăm cu termenii religioși; acest lucru va fi greu de evitat, căci este un plan în care revelația religioasă și gîndirea rațională, creația artistică și cercetarea științifică se întîlnesc și se unesc și, cu cît omul se apropie de acest plan, cu atît mai mult se contopesc una cu cealaltă și în final devin una.

Conștiința retrasă trebuie acum ținută departe de conștiința referitoare la lucruri exterioare și să fie preocupată exclusiv de sine. Trebuie să pătrundă adînc în interior și să uite orice gînd. Nu mai trebuie să întrebe cu cuvinte seci: „Cine sînt Eu?”, căci operația de pătrundere în inimă va fi de acum formularea finală a acestei întrebări atît de des puse. Tot Egoul este cel ce depune efortul, dar un Ego atît de schimbat încît este de nerecunoscut. În întoarcerea îndreptată spre interior, pe care am încercat-o acum, intelectul trebuie să tacă perfect, respirația să fie reținută, privirea fermă trebuie aplecată în jos și forța întreagă a atenției să fie concentrată asupra suprafeței de mărimea unui ac din inimă.

Dacă am ajuns pînă aici, trebuie să privim în față cea mai critică trăire. Teoretic este un pas ușor, în realitatea practică, însă, se dovedește greu. Căci acum nu mai trebuie să ne spunem: „aceasta este sarcina următoare ce mă așteaptă”, ci mai degrabă „nu mă mai străduiesc cu altceva”. Orice trăire de care ar avea nevoie sufletul trebuie să vină acum singură. „Voi fi doar un aparat în așteptare, pasiv și sensibil. Viața mea personală și voința mea stau la dispoziția unei puteri mai înalte.”

Egoul trebuie să dispară acum. S-a născut în inima omului, acolo trebuie să se întoarcă, pentru ca acolo să moară de bunăvoie.

Gîndurile și sentimentele, țesătura largă din jurul gîndului-Eu primar nu mai e nevoie să se reflecte în conștiință. Trebuie să ne schimbăm comportamentul interior și trebuie să ne împăcăm cu acest necunoscut „Eu superior”.

Cuvintele psalmului: „Stai în liniște și află că Eu sînt Dumnezeu” trebuie înțelese în întregul lor sens. Pornind de aici nu este voie ca în noi să se nască nici un fel de intenție, nici o dorință și nici o strădanie îndreptată spre perfecțiunea spirituală. Totul să meargă pe drumul său. Conștiința adevărată poate să apară doar în măsura în care omul renunță la tot ceea ce privea pînă acum „Eul”. Este suficient să așteptăm, să dorim, să fim atenți cum pe coridoarele existenței va răsună chemarea, la care va da răspuns „Eul superior” invizibil.

Acum, conștiința se poate elibera total de acel „Eu”, cu care se identifica. Acest lucru îl face singură, de la sine, dacă îi permitem orice încercare îndreptată înspre acest lucru, însă, pentru a urgenta cu voința noastră acest curs, zădărnicește scopul inițial și face imposibilă „trecerea”.

Primul semn al succesului va fi senzația că ne-am eliberat de lanțul ancorei vieții: pentru o clipă, vom pierde simțul realității lumii. Este senzația prăbușirii într-o prăpastie adîncă din care natura existenței noastre dispare ireversibil. Această stare deosebită va lega clipa trecătoare, dar uriașă a morții, de senzația eliberării. Acestea două se luptă una cu cealaltă pentru a ne stăpîni existența și lupta lor dă naștere la drama dumnezeiască ce se joacă în centrul ființei noastre. Pierderea absolută a fricii, pregătirea pentru moarte este necesară, această îndîrjire

Căutarea supraeului

arzătoare cu timpul va anula orice împotrivire. Prin practică, vine ziua când această luptă se termină și se naște în noi amintirea ancestrală că această minunată transformare își întinde aripile din soarta dispoziției noastre sufletești. Trebuie să privim în față comportamentul sacrificiului de sine total. „Nu voința mea să se împlinească, ci a Ta” exprimă exact comportamentul ce se cere. Aceasta cuprinde în ea în același timp și faptul că omul renunță la orice gând legat de faptul că se află pe o cale spirituală sau că se străduie spre un țel spiritual. Mai întâi, ne-am străduit să atingem în interior o treaptă sau alta iar acum trebuie să ne transformăm într-un vas golit, care așteaptă revărsarea dumnezeiască oricând și oricum va veni ea. Să ne deschidem ei cât se poate. Nu este voie să avem rețineri în nici o direcție. Să ne odihnim cu o respirație liniștită, ca peisajul în amurg, care amuțește când apune soarele. Să așteptăm cât se poate de răbdători răspunsul ce va veni din liniște. În loc ca printr-un efort oarecare intelectual să căutăm în continuare „Eul” nostru, ne oprim, încetăm efortul, așteptând ca „Eul” să ne caute pe noi! Numai dacă am depășit acest punct, forța minunată a meditației ne va conduce din această liniște sublimă la izvorul dumnezeiesc din care pornește.

Este nevoie să reamintim că, și în formele cele mai fine și mai puțin bătătoare la ochi, conștiința Egoului, chiar sub forma intenției, trebuie reprimată, căci această trecere de la personal la impersonal are o importanță hotărâtoare. Ea corespunde stadiului în care o mamă însărcinată își ține copilul în brațele ei după nouă luni de gânduri, temeri, patimi și existență anormală, gândindu-se la copilul care se poate naște viu sau mort sau poate fi chiar cauza nevinovată a morții mamei sale. Acea precauție necesară înainte de naștere nu este mai mare decât cea de care are nevoie ființa umană la renașterea în „Eul superior”. Căci prin aceasta omul renaște în adevăratul sens al cuvântului și primește dovada de neuitat a esenței dumnezeiești. Cercetarea se termină brusc și sufletul, care pînă aici era ca o abstracție neclară, devine realitatea vie în noua existență.

Am putea spune că meditațiile noastre sînt mișcări

dinspre exterior spre interior, deoarece urmăresc să îndrepte atenția de la lumea exterioară spre centrul ființei noastre, „Eul”. Dacă însă ne apropiem de acest centru, să nu mai facem eforturi, ci să rămânem în liniște pentru ca „Eul” superior care este cuprins în noi să se poată ridica din adâncurile ascunse și prăpastia mistică și să poată el însuși să se miște dinspre interior spre afară. Căci pentru „Eul superior”, „afară” înseamnă „interiorul” nostru. Înțelegerea acestui principiu este importantă pentru a putea înțelege munca pe care trebuie să o desfășurăm cu exercițiile spirituale. Să începem cu căutarea „Eului”, pe urmă cu sacrificarea Eului și în final să terminăm cu renașterea lui.

Acesta este deci scopul final al tuturor acestor eforturi și exerciții spirituale ce se află departe de activitatea noastră zilnică. Am încercat să urmărim Egoul, care aparent constituia și după cunoștințele noastre într-adevăr însemna „Eul” nostru, pe urmă, după ce am căutat Egoul pe tărîmul originii sale și l-am luat în stăpînire, ne-am hotărît ca, în modul cel mai contradictoriu, să îl sacrificăm și să îl eliberăm definitiv. Dacă dorim să îl pierdem doar pentru a găsi eternul „Eu superior” strălucitor, îl aruncăm în marea dumnezeirii, pentru a fi înghițit complet de ea și pentru a se trezi în el conștiința perfectă a adevăratului izvor al ființei sale sau cu cuvintele lui Isus: „Cine își pierde viața, o va regăsi.”

Într-adevăr este greu uneori să rătăcești fără lumină prin labirintul ființei tale pînă ce găsești rădăcina „Eului”, dar este mai greu să o sacrifici voluntar pe altarul „Eului superior”. Trebuie să jucăm același rol ca și patriarhul Avram în istoria biblică, atunci cînd primește poruncă să își sacrifice propriul copil pe altarul lui Dumnezeu. Domnul i-a cerut pe Isaac, căci nimic nu era mai drag inimii patriarhului, nimic din ce era trecător nu iubea el mai mult. Și noi trebuie să sacrificăm „Eului superior” ce avem mai drag: „Eul” în sensul cunoscut în general. Trebuie să înlăturăm concepția greșită care consideră punctul de vedere egoist ca singura concepție posibilă.

Pentru că, la urma urmei, ne agățăm de dorințele noastre și de „Eu” deoarece căutăm fericirea, dar satisfacerea acestor dorințe nu sînt decît umbre reflectate ale satis-

Cântarea supraeului

facției depline pe care ne-o poate da „Eul superior”. În realitate, fericirea pămîntească, la care ajungem atunci cînd intrăm în posesia obiectelor sau persoanelor căutate, este doar licărire, doar scînteie din focul original al fericirii spirituale. Din satisfacția trecătoare, dar intensă simțită la împlinirea dorințelor, ne putem da seama cît de mare trebuie să fie acea satisfacție superioară pe care ne-o poate da găsirea „Eului superior”. Căci fericirea efemeră a plăcerilor vieții lumești este doar o firimitură risipită de la masa ospățului. Aceste plăceri sînt doar infime fragmente de fericire din rezerva inepuizabilă a „Eului superior”.

Aceasta nu este simplă afirmație poetică, ci referire la o realitate psihologică de ordin superior. Dacă „Eul superior” nu ar fi pentru noi cea mai înaltă formă de fericire posibilă, nu ne-ar putea da nimic nici o altă plăcere; căci acea clipă cînd plăcerea ajunge la apogeu este identică cu cea în care se pierde dorința, tocmai pentru că ea s-a îndeplinit, exact la fel cum pierde Egoul rădăcina acestei dorințe și, fără să vrea, ca o fulgerare, întîlnește „Eul superior”. În timpul acestei clipe simte plăcerea cea mai mare pe care i-ar putea-o da vreodată împlinirea dorinței. Cade însă în greșeala capitală să creadă că plăcerea provine din împlinirea dorinței. În realitate nu este așa, ci se întîmplă ca pentru o clipă să renunțe la dorință și din această renunțare provine pacea interioară pe care o resimte. Dacă ajunge să obțină obiectul sau persoana după care tinjește, probabil după ce a dorit ani de zile, cu atingerea scopului, firește, va dispărea și dorința, dar o dată cu ea și rădăcina, adică „Eul”. Pentru o clipă, omul trece miraculos în starea „Eului superior”, recunoaște frumuseți nepămîntene și eterne, dar nu este conștient de adevărul propriu-zis: că personalitatea a fost obligată să se retragă în fundal. Acest lucru nu poate ține decît o clipă, căci, cîtă vreme omul este sub stăpînirea Egoului, acesta va trezi o nouă dorință în el, care iarăși trebuie satisfăcută. Atît de rapid este efectul psihologic al acestor întoarceri spre sinele dumnezeiesc încît omul nu observă și nici nu poate observa trecerea de la dorința împlinită la cea care așteaptă împlinirea și care probabil va mai trezi acel dor în el săptămîni, luni și poate ani de-a rîndul. Cel mai impor-

tant lucru ce trebuie înțeles aici este că și prin țîșnirea bruscă a lipsei de dorință în starea fulgerătoare de absență a „Eului”, care apare în liniștea creată de satisfacerea unei plăceri senzuale sau împlinirea unei dorințe, ajungem la apogeul fericirii și ne scaldăm în ea sufletul. În sine această satisfacție extraordinară este stîrnită de senzația dispariției „eului” personal. În clipa în care una din dorințe s-a împlinit, urmează o mică pauză de eliberare totală a „Eului”, în care spiritul se retrage la izvorul secret și trăiește fericirea „Eului superior”

Natura este tot timpul creatoare. Dacă dispar capriciile „Eului” personal, ea ne dăruiește ca o compensare dumnezeiască pacea durabilă a „Eului superior”. De aceea cel mai bine este să nu căutăm adevărata satisfacție în împlinirea superficială a dorințelor personale, care în realitate ne micșorează, ne degradează și ne înlănțuie, ci în retragerile în adîncul „Eului” impersonal.

De ce fel de fericire poate avea parte cel care ajunge la starea durabilă de ordin superior și nu mai este chinuit de poftă și nu mai este preocupat de dorințe ce își așteaptă împlinirea? Răspunsul este că de fericirea de care se bucură omul pe cea mai înaltă treaptă în clipa împlinirii perfecte a dorințelor ce aleargă după plăceri va avea parte eternă acela care se va uni cu „Eul” primordial, măreț, nu numai pentru o clipă, ci pentru totdeauna.

Putem afirma și faptul că starea „Eului superior” nu survine numai în lipsa de dorințe fulgerătoare sau lipsa Eului ca urmare a plăcerii satisfăcute, ci și în alte clipe neașteptate ca de exemplu la o sperietură bruscă, cînd de exemplu un pieton pașnic se trezește brusc într-o situație extraordinar de periculoasă sau cînd cineva întâlnește în junglă o fiară sălbatică sau în fața unui atac aerian, el simte amorțirea uneia din capacitățile lui: în sensul strict al cuvîntului, omul simte că i-a înțepenit corpul și spiritul; ia parte la eveniment ca spectator lipsit de personalitate. Dar totul se schimbă fulgerător: își adună puterile, instinctul de supraviețuire se eliberează în clipa fricii și a panicii bruște, intelectul reacționează la situație și caută o soluție să iasă din ea; cazul al doilea este mult mai rău decît primul. Căci, în acea clipă, fără să știe a trăit liniștea dumnezeiască a ființei lui, doar că, nedîndu-și seama, a lăsat-o să

Căutarea supraeului

Îi scape printre degete. Același lucru se întâmplă și în pauza infimă dintre starea de veghe și cea de somn, când gândurile și dorințele personale zilnice dispar iar înconștiința somnului nu ia încă în stăpânire spiritul.

Ce altceva sînt aceste clipe secrete decît scindări ale cursului neînterupt al gândurilor ce aparțin Egoului. Dacă am putea observa aceste intervale de timp cu grijă și le-am stabili conștient conținutul spiritual sau le-am prelungi, poate am avea chiar parte de revelații extrasenzoriale și am ajunge la starea superioară ce poate fi atinsă de om.

Ce vorbim aici este ceva aidoma respirației și este nevoie de examinarea temeinică a experiențelor trecute și multă autoanaliză înainte de a înțelege acest adevăr revoluționar. Aproape toți cercetătorii moderni ai psihologiei l-au ocolit cu vederea, deși au analizat omul în repetate rînduri prin toate metodele ce s-au putut imagina. Nu este oare un paradox al vieții faptul că omul să nu poată atinge culmea dezvoltării sinelui sau „Eul superior” decît prin uitarea de sine, prin cuvintele pe care le spune Isus: „Veniți la mine toți cei care sînteți obosiți și chinuiți, iar eu vă voi ușura!”?

Gîndul-Eu este ca un fir pe care se înșiră impresiile senzoriale, interesele, dorințele, îndoielile, gândurile și sentimentele. Și, dacă omul vorbește despre sacrificarea „Eului”, atunci nu se referă la o anume mărgea de pe șirag, ci la întregul șirag, care ține legate mărgelele una de alta, fără de care toate mărgelele s-ar împrăștia. Acest lucru îl putem realiza doar dacă ne întoarcem spiritul spre interior și îl concentrăm tot mai adînc pînă în inimă, pînă cînd conștiința nu va fi preocupată de mărgelele care sînt gândurile și sentimentele separate, ci exclusiv de gîndul existenței „Eului”. Atunci vom descoperi că într-adevăr sîntem îngeri căzuți din cer.

Nu avem nevoie de nici un gest exterior, ca acela pe care îl forțează natura asupra noastră, al renunțării la lume, pentru a ajunge la sacrificiul total de sine. Căci nu trebuie să renunțăm la vreun obiect sau persoană, ci la sentimentele ce sînt în noi și care ne transformă în sclavi. A-

ceastă senzație a Eului nu poate fi alungată cu forțe proprii, așa cum omul nu se poate ridica singur trăgându-se de șiretul pantofilor. Deși în faze mai avansate scopul tuturor eforturilor noastre este să gonim din spiritul nostru toate gândurile și să așteptăm răspunsurile de la „Eul superior”, să nu ne imaginăm că putem reduce la tăcere gândirea numai cu propriile forțe. Gândurile dispar doar atunci când de ele se ocupă o forță superioară. Această forță este „Eul superior” și de aici înainte nu trebuie decât să îl rugăm, să chemăm acest „Eu superior” și pe urmă să îl lăsăm să reducă la tăcere și să liniștească intelectul furtunos. Noi nu vom face altceva decât să îi pregătim drumul și să dăm deoparte obstacolele din fața acestei puteri de ordin superior, care nu este altceva decât harul primit de la „Eul superior”. Harul este paznicul sanctuarului. Harul este manifestarea acestei puteri superioare nouă, care în final anulează dependența noastră față de Ego și ne dă pacea eliberării spirituale inimaginabile. Pentru majoritatea oamenilor atingerea acestuia este poate muzica viitorului, dar acest lucru să nu ne rețină de la exerciții. „Mulți sînt cei chemați, dar puțini cei aleși”, sună cuvîntul unui învățător creștin, dar chiar și interesul manifestat pentru acest drum poate fi semnul că omul aparține pușinilor norocoși. Dar chiar dacă nu atingem treapta supremă, eforturile noastre nu sînt inutile. Fără îndoială vom fi răsplătiți cu o anumită pace, cu o anumită iluminare interioară.

Efectele forței Harului sînt secrete. Datoria noastră este de a pregăti condițiile corespunzătoare, de a crea cea mai bună atmosferă pentru manifestarea „Eului superior”, deoarece nu putem ști dinainte clipa exactă cînd va avea loc această manifestare, nici măcar în cazul în care am creat condițiile.

Cercetătorul va simți acest har în mișcările hotărîte ale ființei interioare, care tind să îl ia în stăpînire și să îl ducă mai adînc în sine. Această mișcare o vom trăi întotdeauna ca pe o revelație ce se petrece în lumea interioară a inimii, acolo unde, cum știm, locuiește „Eul superior”.

Acest har pune stăpînire pe gânduri și sentimente în așa măsură încît omul nu numai că va simți că împotrivirea este de prisos, ci și faptul că nici măcar nu dorește să se împotrivească, deoarece această forță îi cuprinde conști-

înța ca o vrajă. Începe cu o senzație de parcă ceva imperceptibil i s-ar dizolva în inimă. După aceea are loc răsturnarea tuturor concepțiilor de viață, în cursul căreia mândria, orgoliul, prejudecăți și idei, dorințe și repulsii, de care era atașat pătimăș se topesc toate într-un creuzet și dispar pentru un timp. Totul se termină cu sacrificarea mai mult sau mai puțin totală a Egoului aceluia domnitor dumnezeiesc care a apărut. Această trăire se poate repeta des, dar se poate întâmpla și ca mult timp ea să nu revină. În primul caz, cercetătorul este într-adevăr norocos și se va maturiza destul de repede pentru starea de iluminare; în viața lui se petrec schimbări ieșite din comun, pînă ce în final va avea parte de revelații sublime, sigure, precise și hotărîte. Harul va coborî poate doar pentru cinci minute asupra lui, dar poate fi și pentru cinci ore. În cazul din urmă el va fi extrem de fericit și se va schimba în mare măsură. Prin intermediul revelațiilor datorate acestui har, dăruit cu generozitate, au avut loc mari convertiri în istoria religiilor în Orient și Occident.

Există semne care vestesc venirea harului dinainte. Unul dintre cele mai importante este dorința puternică de lumină spirituală, care cuprinde tot mai intens inima și deseori îl chinuie pe om în așa măsură încît nimic pentru el nu mai are importanță. Viața obișnuită o simte cînd plictisitoare, cînd obtuză, goală, mecanică și apăsătoare. Activitatea zilnică devine ca de vis și lipsită de sens. Cînd această dorință adîncă în viața sentimentală a omului se transformă într-un curs puternic, el poate fi sigur că împlinirea nă este departe. Și cu cît dorința e mai puternică, cu atît mai puternică va fi manifestarea arzătoare a harului.

Primul semn profetic al sosirii harului este plînsul. Și anume: ori plîngem că încă nu avem lumină spirituală sau datorită unui cuvînt, eveniment, persoană sau imagini trezită în noi de amintirea existenței „Eului superior”. Astfel de plîns nu va fi întotdeauna exteriorizat și vizibil, poate trece mut, închis în camera inimii. Dacă însă apar lacrimile, omul să nu li se împotrivească, ci să cedeze acestor manifestări arzătoare, ba chiar să își lase lacrimile să curgă atît de des și mult cît timp îi permite mediul înconjurător. Aceste lacrimi sînt un aliat valoros al inimii cercetătoare. Ele au o influență misterioasă care duce la dizol-

varea crustei ce învăluie poarta prin care trebuie să sosească harul. Cu ajutorul lor blînd dar enorm se pot realiza multe, uneori tot atît cît se poate realiza cu obișnuitele eforturi ale meditației. Să primim cu drag acești vizitatori atunci cînd apar și să permitem lacrimilor să curgă fără opreliști dacă sîntem solitari; să plîngem în liniște și neobservați de nimeni, atunci cînd simțim nevoia și să dăm astfel posibilitatea ca lacrimile să șteargă îngrădirile construite de noi înșine. Ca să fie eficace, dorința cercetătorului și plînsul trebuie să răscolească adîncul sufletului. Într-adevăr, aceste lacrimi trebuie să pornească dintr-un imbold interior. Doar cel ce știe să plîngă pentru Cel de ordin superior și nu varsă lacrimi pentru decepții lumești, doar acela va putea recunoaște adevărul.

Dar pot apărea și alte semne. Cercetătorul va avea probabil un singur somn profetic, în care spontan va putea citi mesajul „Eului superior”. Un astfel de vis va fi foarte viu și va rămîne întipărit în memorie pentru totdeauna. În continuare pot apărea anumite schimbări și în raporturile lumești, ba chiar poate avea loc o anumită schimbare și în activitatea exterioară, care semnifică faptul că a sosit momentul sau nu este departe cînd se va ajunge într-un nou mediu și în mod corespunzător sub influențe noi. În acest fel și mai departe și prin senzațiile interioare, omul poate afla că vremea luminii spirituale se apropie.

Canalul de comunicare al harului astfel cîștigat este în final cel care îl leagă de vreun sprijin exterior. Acest lucru este provocat deseori de despărțirea de o persoană ce ne este foarte dragă sau de moartea acesteia. Din adîncă durere ce se naște firesc în asemenea situații, viața căutătorului trece prin schimbări radicale, în care harul se manifestă ca o compensare pentru cel pierdut. Mai întîi trebuie să se treacă prin toate treptele durerii resimțite față de pierdere și, dacă în final simte apropierea harului, omul va recunoaște încet că poate suporta încercarea cu răbdare. Nu va mai fi ca o povară, căci și-a dat seama că dispariția persoanei respective din viața lui are o semnificație spirituală. Sacrificiul, care i-a fost cerut, îi va naște în suflet mai întîi senzația dăruirii de sine, pe urmă vo-

Căutarea supraeului

înța dăruirii totale lui Dumnezeu pînă ce, în final, îl aduce recompensa păcii interioare. Operația sacrificiului de sine trece deci povara asupra lui Dumnezeu iar pe el îl eliberează în mare măsură de alte suferințe. O asemenea suferință mare și chinuitoare poate fi deci în final esența prevestitoare a seninului compensator ce stă în prag.

Să ne imaginăm însă că harul funcționează în mod firesc întotdeauna în așa fel încît ne atinge exact unde sîntem cei mai sensibili. El poate veni și fără acest mesager trist. Cealaltă formă omenească prin care harul poate fi atins la începutul căutării este prin intermediul unui înțelept inițiat, al unui adept sau al unuia din discipolii lor. Pentru aceasta însă sînt necesare împrejurări neobișnuite și în secolul al XX-lea foarte rar astfel de oameni își intersectează drumurile cu oameni obișnuiți, deși adepți încrezuți, plini de sine pot uneori să se înșele pe ei înșiși și pe alții în această privință. Cel care, indiferent de drumul pe care a pornit, este suficient de inițiat, ajunge mai devreme sau mai tîrziu la o astfel de stare de liniște, în care e nevoie de ajutorul unui îndrumător. Un astfel de îndrumător trebuie căutat, găsit și cîștigat încrederea lui. El nu poate fi cumpărat cu aur, însă cu smerenie, inteligență și fidelitate îndelungată s-ar putea să reușești în mai puțin de un an.

CAPITOLUL XIV

EUL SUPERIOR

Ce este „Eul superior“?

Este oare o ființă ca o umbră, care aida fraților siamezi se lipește de mijlocul spiritului omului? Este doar o funcție ciudată a creierului? Astfel de întrebări i s-au pus autorului și de aceea consideră necesare explicațiile următoare.

Înainte de a răspunde la întrebare, însă, autorul ar dori să se înțeleagă că tratează ceva sublim și care este într-adevăr greu de exprimat în cuvinte, mai puțin pentru cei care au fost pregătiți pentru acest lucru de viață, pe calea maturizării propriu-zise prin experiență. Astfel, autorul recunoaște că pe unii cuvintele ce vor fi scrise aici nu îi vor satisface. Nu se poate schimba nimic. Fiecare cuvânt este câte un semn al gândurilor, pentru exprimarea produselor intelectului. Aici e vorba însă de un domeniu care trece dincolo de rațional. Pentru a pătrunde în acest domeniu, singurul procedeu corespunzător ar fi să nu utilizăm cuvinte, adică să încercăm să ne facem înțeleși printr-o adâncă tăcere telepatică. O carte, care este o colecție de cuvinte, este un mijloc de comunicație, și totuși are o mare valoare dacă creează bună dispoziție, atmosferă și pregătește condiții preliminare pentru posibilitatea adevăratei iluminări.

Deși „Eul superior“ alcătuiește o unitate, totuși în mod rațional poate fi privit din mai multe puncte de vedere și astfel vom descoperi că are diferite aspecte. Dar, oricum ar sta lucrurile, mai înainte de orice este important să înțelegem conceptul constituției lui unitare. El nu se compune din diverse straturi sau părți ale ființei noastre, ci este într-adevăr centrul, miezul lăuntric și viu al omului însuși.

Căutarea supraeului

Putem spune mai întâi că „Eul superior” este existența propriu-zisă esențială a omului, partea ce rămîne mai presus de toate celelalte, dacă reușim să îndepărtăm gîndul identificării lui cu corpul fizic și intelectul. Este demn de menționat faptul că, în această frază, am acordat greutate aparte cuvîntului „gîndul”. Oameni de știință ca Jeans și Eddington spun că Universul este în realitate idee și, deoarece corpul este parte a Universului, avem tot dreptul să îl considerăm și pe acesta tot o idee. Însă ei nu pot să ne spună ce este ideea. Următorul pas spre cunoaștere va fi deci acesta căci, cu ajutorul unei cercetări susținute și al analizei, într-o bună zi vom putea să topim ideile în „Eul superior” din care își trag rădăcinile.

„Eul superior” este acea forță creatoare care naște Ego-ul, îl ține în viață într-o perioadă cosmică, pe urmă îl absoarbe din nou în el. Aceasta ar fi explicația panteistă, îndrăzneată a expresiei Sfîntului Pavel: „În el trăim și ne mișcăm și în el este existența noastră.” El este dătătorul de viață invizibil, intangibil, care întreține existența creaturilor sale. Pînă la ultima picătură „Eul superior” este viață distilată. Fără sprijinul lui nu am putea da viață nici unui gînd, nu am putea respira nici măcar o singură dată. Pe acest INVIZIBIL se bazează în final chiar și stomacul, plămîinii sau cea mai mică moleculă a feței. El este centrul roșii în care fiecare spiță, corp, intelect și sentiment se întîlnesc în cele din urmă.

Tot așa cum nu putem despărți nici o rază de soare de Soarele însuși, tot astfel este de nedespărțit atomul „Eu superior” care locuiește în trup de creatorul său, Dumnezeu Universului. La cele spuse în capitolul anterior, cînd am afirmat că atomul „Eu superior” locuiește în inimă, am putea acum adăuga încă multe lucruri. Într-adevăr, ceea ce am explicat pînă acum este doar relativ adevărat și a rezultat pe baza unei gîndiri unilaterale, pentru că cititorul a trebuit pregătit încet și treptat pentru următoarea revelație finală.

Ceea ce în ființa omului trăiește ca atom-EU superior există și în afara lui, ca Spirit universal.

Situația este paradoxală, deoarece există doar un „Eu superior”, „Eul” ce se ascunde în fiecare om, universal, dumnezeiesc. Nu există „Eu superior” independent care,

ca să spunem așa, ar fi atras de anumite ființe. Adevărul final este monismul. „Eu sînt în Tatăl și voi sînteți în Mine, Eu sînt în voi” - anunță „Eul superior” prin cuvintele lui Isus. Există doar un singur „Eu superior” pentru toate corpurile și nu cîte unul pentru corpul fiecărei ființe. Nu există milioane de „Euri superioare” eterne, doar milioane de persoane trecătoare.

Ceea ce apare dumnezeiesc într-un om care și-a supus Egoul personal este ceea ce apare în orice alt om. Așa cum, luată deoparte, raza de soare nu se deosebește în esență și calitate de Soare, tot astfel raza dumnezeiască, atomul „Eu superior”, nu se deosebește de Dumnezeu-Soare din care pleacă.

Astfel, „Eul superior”, matematic exprimat, este un punct vid, dar, în același timp, este și spațiu, care îmbrățișează Universul. Această afirmație paradoxală este în contradicție cu gîndirea generală. De fapt, rațiunea nici nu poate să înțeleagă. Intelectul eteric care se ascunde nu poate fi prins în plasa cuvintelor. Doar așa putem să înțelegem de ce cînd ajunge la limitele sale extreme și cînd ajunge față în față cu această apariție de ordin superior rațiunea se decuplează.

„Eul superior” este etern. În nici o clipă, niciodată nu este departe de noi. Doar că nu l-am observat. Dar trăim dintotdeauna în sfera lui.

„Nu i-a fost dat nimănui să îl vadă pe Dumnezeu și să rămînă în viață” - spune Vechiul Testament. Adevăratul sens al acestor cuvinte este că Egoul personal nu poate pătrunde în starea „Eului superior” așa încît să își poată continua existența anterioară limitată. Imediat ce ajunge în punctul de liniște din acest „Eu”, se odihnește complet și, contopindu-se în el, dispare, făptuim cu el, în loc ca el să fie cel care făptuiește.

Nu vedem „Eul superior”, doar îl înțelegem. Viziunile ne arată doar învelișul fin, îmbrăcămintea formată din raze strălucitoare, toate acestea fiind doar haina exterioară.

Nu îi vedem frumusețea deoarece ființa noastră se topește la răsufierea lui și devenim ceea ce poezii, pictorii, sculptorii și muzicienii caută dar nu găsesc niciodată.

„Eul superior” este cea mai pură realitate, existența lui

Căutarea supraeului

este mult prea fină, prea ștearsă, prea rară să poată fi înțeleasă. Poate fi simțită cel mai bine în tăceri îndelungi.

El este raza lui Dumnezeu în om, Infinitul ce nu poate fi măsurat, care îmbină ființa finită a omului: adevăratul spirit în adâncul omului. El este acela pe care dorințele, patimile și slăbiciunile nu îl pot impresiona. Pentru om aceasta înseamnă culmea oricărei morale reale, perfecțiunea oricărei învățături morale adevărate, pentru că vorbește despre unitatea a tot ce este viu, omenesc sau animal și de aceea participarea generală îi imprimă în conștiință cea mai înaltă obligație.

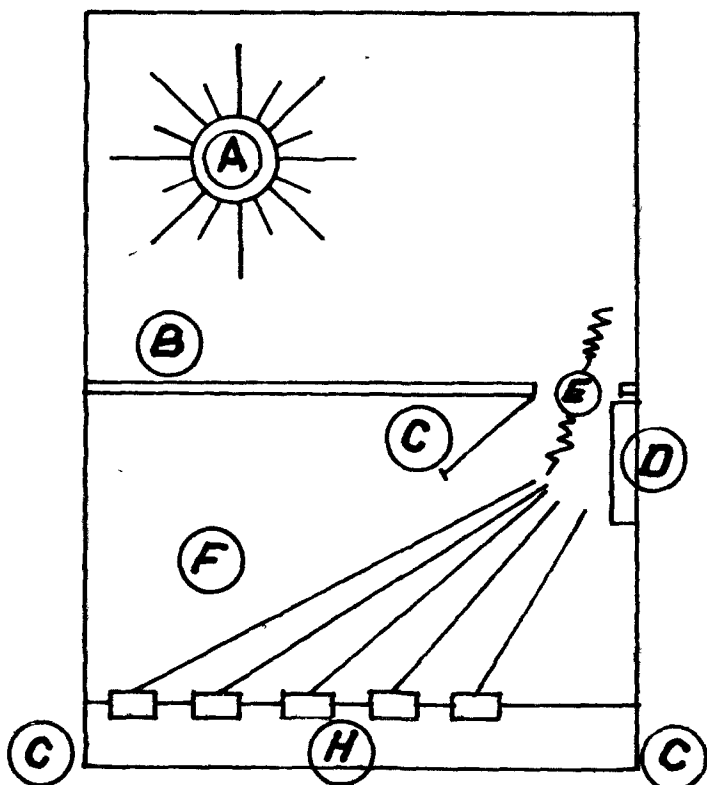
„Eul superior” se exprimă numai pe sine. Nu exprimă morală sau virtute, acestea sînt concepte create de om. „Eul superior” este independent de acestea. Din cînd în cînd noi ne creăm morala proprie, etica „Eului superior”, însă, este absolută, neschimbată. Dar în final fiecare morală provine din izvorul ei sublim și fiecare virtute transmite o atingere pătrunsă de dragoste. Cine trăiește în propria-i lumină se ridică prin caracterul lui mai presus de omul bun, care stă și el mai presus de răufăcător.

„Eul superior” este acea senzație-Eu profundă și dumnezeiască, ce se transformă în final în element transcendent provenind din acest sentiment.

Dacă omul vrea să cunoască adevărata natură a unuia dintre lucrurile supranaturale, este util ca intelectul să fie ajutat cu o comparație potrivită. În timp ce se gîndește la acest lucru, sensul adevărului supranatural se luminează din interior, sens pe care eventual nu l-ar putea înțelege ușor, dacă ar citi simpla afirmație.

O astfel de comparație, ce va fi folositoare îndeosebi pentru cei doritori să înțeleagă în ce raport este „Eul superior” cu rațiunea și corpul și care este efectul reciproc între cele trei, este o lampă pe care o așezăm într-un anume fel în casă. Ca majoritatea comparațiilor, nici aceasta nu este perfectă și de aceea nu e bine să îi acordăm prea mare importanță.

Aranjarea o redăm în figura ce urmează:

Aici este camera (B) în care stă lampa (A). Între această cameră și următoarea există o ușă (C). Pe un perete este agățată o oglindă (D) în așa fel încât prinde razele de lumină, ce le trimite lampa din camera vecină, le reflectă și astfel parțial le trimite în camera exterioară (F) și parțial în prispa exterioară (H).

Semnificația simbolică a acestui desen este următoarea: Lampa semnifică „Eul superior”, conștiința primordială radioasă a omului. Camera interioară în care stă Lampa, Eternitatea, cea mai înaltă stare, imperiul existenței adevărate, care este impersonală și se află foarte departe de frământările lumii noastre - este domeniul luminii absolute și al liniștii totale. Dacă ne imaginăm că ușă este închisă, a-

tunci nu avem altceva decât „Eul superior” adâncit în sine sau cum îl reprezintă poetic Biblia: „Spiritul lui Dumnezeu plutea deasupra adîncului apelor”. Astfel ușa închisă reprezintă starea de somn profund, în care lumina centrală a „Eului superior” este deranjată cel mai puțin. Aceasta înseamnă doar că în timpul stării de somn profund fără vise sîntem într-adevăr cel mai aproape de „Eul superior” - toți cei ce se trezesc din acest somn își vor aduce aminte de senzația însoțitoare minunată și pașnică, care pentru cîteva clipe plutește deasupra lor ca un ecou al acestei stări misterioase. Motivul este că în aceste clipe personalitatea nu s-a trezit încă. Și, dacă ne imaginăm acum că forța vîntului (E) va deschide ușa, acest vînt reprezintă introducerea primului factor deranjant al armoniilor sublime, timpul.

Cursul cosmic al vieții, conform unui plan stabilit, începe să își pună în mișcare forțele și după ce prima mișcare are ca rezultat încetarea stării de somn profund, simultan apare Timpul și evocă legămîntul nedescăcut, Egoul, gîndul primordial-Eu, spiritul limitat al omului. Acesta din urmă este reprezentat de oglindă.

O dată cu deschiderea ușii intră în funcțiune suprafața reflectorizantă a oglinzii. Razele de lumină ale lămpii ce vin din camera interioară trec prin ușa deschisă și ating oglinda. Conștiința dumnezeiască a „Eului superior” ajunge în contact cu Egoul, intelectul, care reduce considerabil energia astfel captată. Cîteva raze deformate vor fi reflectate în camera a doua. Aceasta din urmă simbolizează starea de somn cu vise.

Conștiința spirituală originală trece în acest fel prin transformări adînci. Nu mai are origine primordială curată, ci este doar lumină reflectată ca o umbră a luminii, ca prima formă de manifestare, în acest fel, este transformată deci, și redusă la starea de somn. În ea vom începe pe urmă să funcționăm ca persoană gînditoare, conștientă, personalitate hotărîtă. Inconștiența fericită a stării de somn profund a dispărut și efectul acestei transformări devine evident la trezire. Atunci nu vom mai avea senzația bucuriei senine și netulburate ce plutește deasupra noastră și care reprezintă simțirea ieșirii din somnul fără vise. Această cunoaștere pașnică s-a contractat ca o co-

pie slabă a adevăratului original. „Eul superior” este izvorul tuturor bucuriilor durabile. Apare nu în forma lui adevărată, ci mai degrabă deformat ca urmare a activității Egoului. Egoul pur și simplu este gândul-Eu, rădăcina intelectului. Este un proiector care la omul obișnuit a pierdut o mare parte din lumina conștiinței dumnezeiești, care însă la înțelept lasă să treacă toată lumina.

Să urmărim dar drumul în continuare al acestor raze de lumină. Ele trec mai departe în camera exterioară și ajung în final la cele cinci geamuri ale camerei, care reprezintă organele celor cinci simțuri. Aceasta înseamnă că, de fapt, conștiința Egoului a intrat în corpul fizic și a făcut legătura cu el. Prin aceste cinci ferestre razele ajung la aerul curat al prispei, care corespunde stării de veghe active zilnice. Vedem că reflectarea finală din afara camerei este de fapt reducerea de trei ori a luminii inițiale. La fiecare transformare pierde câte un pic din forța ei luminoasă astfel încât starea extraordinară conștientă zilnică, despre care ne place să spunem că reprezintă treapta cea mai înaltă a conștiinței umane, este în realitate cea inferioară.

După acestea poate vom aprecia mai corect valoarea exercițiilor spirituale prezentate, deoarece putem spune că obișnuința convertirii interioare zilnice îl face pe om în final capabil ca în clipele liniștii spirituale să mențină o stare foarte înrudită cu somnul. Dacă această întoarcere spre interior este suficient de profundă, imită perfect starea de somn. Cu aceasta nu vrem să spunem că omul a pătruns într-un teritoriu al fanteziei. Dimpotrivă în această stare omul își trăiește sinele și gândurile cel puțin tot atât de real cât de real apar acestea în stare de veghe în existența exterioară. În urma exercițiilor continue această stare devine atât de clară și coerentă încât nici nu poate fi comparată cu visele schimbătoare și nesigure ce apar în timpul somnului la omul obișnuit. Starea celui ce meditează adâncit într-o abstracție profundă poate fi apreciată doar de cei care au vise atât de vii încât toate apar în cea mai deplină realitate.

Deși aceasta este doar prima treaptă, ea are un rezultat pe care îl putem obține uneori după eforturile mai multor ani de zile. Următoarea treaptă a progresului pe acest drum duce, în urma exercițiilor, la acea stare de fericire

Căutarea supraeului

care este înrudită cu dormitul adînc fără vise, deși există deosebirea esențială că omul este perfect conștient de această stare. Această diferență este de importanță vitală, omul simte întreaga desfătare a trezirii sale din somnul adînc fără vise și el trăiește acest lucru cu întreaga conștiință în tot timpul exercițiului. Acest lucru apare însă într-o etapă mult mai avansată și poate fi atins doar după trecerea anilor.

A treia treaptă a drumului este reprezentată de lampa în sine. Pe această treaptă omul depășește starea ce corespunde somnului adînc și, în loc să simtă „Eul superior” ca fiind ceva separat de el, se unește el însuși cu lumina. După aceasta nu mai este nevoie să continuăm exercițiul, căci am atins scopul; lumina revine la izvorul ei iar „Eul” personal mic și îngust, pentru care am depus atîtea eforturi și ale cărui dispoziții schimbătoare ne-au influențat într-o măsură atît de mare, s-a dizolvat în esența universală.

Comparația este potrivită. Lampa este izvorul luminii, căldurii și energiei, la fel și „Eul superior” este izvorul de lumina pentru înțelegerea noastră conștientă, este izvorul căldurii iubirii universale și izvor de energie al forței creatoare dumnezeiești. Cele trei etape prin care trec razele lămpii, camera interioară, reflectorul de lumină și camera exterioară, reprezintă exact apropierea somnului profund de spirit, natura împrumutată puterii intelectului și efectul limitat al conștiinței zilnice.

Se pune o întrebare: ce anume corespunde acelui impuls care stă în spatele timpului, care a deschis ușa? Răspunsul este că forțele dezvoltării interne și externe, care în starea de somn profund ne iau în stăpînire „Eul superior”, creează această mișcare, ce lucrează ritmic în întregul Univers. În mod natural aceste forțe sînt în stare latentă și se manifestă în primul rînd în sufletul personal. Putem spune doar atît că aceste forțe se mișcă și s-au mișcat de o veșnicie în marile adîncuri ale existenței cosmice, cînd extinzîndu-se, cînd restrîngîndu-se, aidoma contracțiilor camerelor inimii. Să știm cum, cînd și de ce a început această activitate depășește scopurile noastre omenești directe, căci această activitate este la fel de veche ca Universul în sine.

Ultima treaptă este reîntoarcerea la starea materială lumească, activă, de veghe în timp ce omul își păstrează încă iluminarea câștigată.

Raza „Eului superior” este deci eternă în om. Acest etern prezent a fost exprimat foarte grăitor în unul dintre discursurile sale de către Sir R. Venkata Ratnam, unul dintre conducătorii religiei Brahmane și în același timp unul din sufletele rare pline de divin din India, discurs comunicat autorului de către unul dintre discipolii săi, maharajahul din Pithapura. El a zis:

„Între amintirile dobândite de om uităm că Dumnezeu este de fapt forța vitală centrală. Nu este doar o forță ce stimulează de la distanță, ci este prezentă mereu, lângă noi, cea mai intimă forță vie. Dumnezeu este planul și scopul, pe scena ce se prezintă în realitatea permanentă mereu cu noi decoruri, pe care o numim creațiune. Gîndiți-vă doar la realitatea că limba mea nu ar putea vorbi nici acum fără activitatea directă a acestei puteri universale, ba mai mult fără prezența ei în sine. Ne păcălim pe noi înșine dacă vorbim despre legile științei și puterea lor absolută. Toate provin din Dumnezeu, se înclină spre El și în El se termină. Domnul însuși cu sfînta lui entitate este prezent în adîncul sufletului, locuiește acolo, chiar în inima fiecărei ființe create.”

CAPITOLUL XV

ACTIVITATEA EULUI SUPERIOR

Titlul acestui capitol este mai degrabă simbolic, deoarece „Eul superior” este activ tot timpul, ne sprijină mereu și ne întreține și putem spune că nu doarme niciodată. Am ales acest titlu deoarece în câteva pagini trebuie să parcurgem un spațiu uriaș și este cel mai potrivit pentru acest scop.

Cel care a mers pe acest drum destul de mult timp și a făcut exercițiile cu sîrguință nu trebuie să aștepte pînă cînd întreaga lumină a „Eului superior” îi va străluci în suflet, ca să simtă diferitele binefaceri. Se vor întîmpla tot felul de lucruri care îi vor semnală faptul că este pe drumul bun și astfel încrederea lui va crește în ce privește rezultatul final. Cu mult înainte de a avea norocul să pătrundă în domeniul luminii dumnezeiești, se va lumina pentru el această schimbare interioară. Pe întreg parcursul existenței sale vor apare urmări fericite ale acestei iluminări deocamdată parțiale.

Primul efect va fi probabil faptul că Eul său se va elibera treptat de tirania mediului, de persoane, locuri, evenimente și lucruri. Omul se va rupe de evenimentele ce îl înconjoară și nu va mai depinde de ele în mare măsură. Procesul acesta de rupere în clipele scurte de liniște spirituală, încet și de la sine, cu mici variații, se va extinde asupra întregii sale vieți interioare. Atitudinea întrebătoare de la început, în ce privește conceptul Eului, în timpul zilei, se va repeta și va fi îndreptată asupra evenimentelor și mediului înconjurător. Omul nu le mai acceptă orbește, ci începe să se intereseze de adevărata lor semnificație și valoarea lor reală. Astfel se va dezvolta sentimentul de independență interioară care îi permite omului să nu se lase influențat de lucruri exterioare-doar dacă simte că acestea

într-adevăr îi vor fi de folos. Pe scurt, omul va putea selecta ce fel de impresii și sentimente să lase să pătrundă în spiritul și inima lui.

Această rupere, așa cum vom arăta puțin mai târziu, nu îl face pe om inapt pentru activitatea zilnică, obișnuită și nici nu îl dezumanizează. Dacă a fi înseamnă: să fii mereu într-o stare agitată, îngrijorat, nestatornic, sfîșiat de dorințe, atunci această pace senină într-adevăr îl smulge pe individ din rîndul oamenilor, dar de ce am reduce oare posibilitățile reale ale naturii umane la aprecieri atît de banale?

Al doilea efect va fi modificarea concepției despre valoarea vieții. Omul va trece tot mai mult de la superficial la valori adevărate. El va fi tot mai puțin dispus să fie îndus în eroare de aparențe și se va îndoi tot mai mult de unitățile de măsură pentru adevăr, fericire, morală și comportament. La orizontul spiritului său apar idei noi, de ordin superior. Nu se va mai mulțumi să accepte gînduri preconceptuate despre orice obiect, ci va începe el însuși să gîndească foarte precis. Mai târziu în adîncul spiritului său, va descoperi ajutoare neașteptate care îl vor face capabil să găsească fericirea și bucuria acolo unde lumea nu știe să le descopere.

Toți cei care practică aceste exerciții vreme îndelungată nu vor putea evita să audă atenționări ușoare, ciudate, șoapta unei voci interioare care apare atunci cînd lipsește stăpînirea de sine. Cînd omul intră sub stăpînirea unor sentimente nedorite, ca supărarea, ura, gelozia sau frica, în interiorul său învie o voce și cu un glas blînd îi va reproșa aceste sentimente. Și degeaba va încerca să îl facă să tacă pentru că nu va putea. Ori de cîte ori în viața sentimentală îi va lipsi stăpînirea de sine, vocea se va face auzită și va încerca să își recîştige echilibrul. Într-adevăr rezultatul firesc al exercițiilor este ca în clipele sale cele mai potrivite omul să fie pus față în față cu Eul propriu.

În viața socială va tăcea cînd alții se vor certa inutil și nu va discuta cu nici unul din cei care poartă o dispută de dragul contrazicerii. Tot așa nu va încerca niciodată să convingă pe cei care nu pot fi conșiși. Nu va pierde ocazia însă să semene sămînța adevărului pe pămînt roditor.

Cînd ajunge la sfîrșitul reculegerii meditative, își va miș-

Căutarea supraeului

ca din nou mâinile și picioarele, va părăsi camera sau locul unde s-a retras și cu interesul activ se va întoarce spre lume, prospețimea iluminărilor spirituale se va șterge foarte repede și conștiința vie a lumii interioare dispare, ca un miracol ce își pierde puterea. Cu cât va încerca mai mult să analizeze trăirea sfântă de care a avut parte, cu atât mai puternic va contribui la dispariția ei. În mod paradoxal analiza va ajuta la formarea impresiei dar, după ce am trăit-o, continuarea analizei o va face să dispară.

Pentru începători revenirea la starea obișnuită, de veghe nu este avantajoasă pentru păstrarea stării mistice, deși cei ce au deja experiență pot să rămână treptat mai mult timp în ea, ba chiar, mai târziu, această stare va deveni obișnuință. Pentru cei mai mulți este suficient dacă își amintesc aceste trăiri sfinte, a căror reflecție de vis va fi întotdeauna pentru ei izvorul adevărat al consolării și fericirii senine.

De aceea, este deosebit de importantă exersarea revenirii din acest centru interior astfel încât să nu îl pierdem. Nu este suficient să ajungem în liniște, trebuie să o și fixăm, în timp ce omul revine încet la viața exterioară, căci omul nu trebuie să se piardă total în mediul înconjurător. Acest exercițiu de echilibru care trebuie învățat este aidoma mersului pe bicicletă, unde omul înaintează privind în față, timp în care el trebuie să rămână pe sa. Tot astfel trebuie să învățăm să rămânem în centrul impersonal și totuși să luăm parte activă la viața exterioară și în societate. Toate acestea se pot realiza cu ajutorul exercițiilor și al obișnuinței.

Aici ar trebui să revenim la condițiile omului occidental obișnuit, care se dizolvă în activitatea febrilă a vremurilor moderne, și parțial datorită dorințelor spirituale refulate, cât și incapacității de a-și putea satisface aceste dorințe din cauza materialității dure a mediului, el trăind neliniștit și nefericit. Eventual simte uneori astfel de efecte stringente datorită serviciului, sarcinilor, chemării sau treburilor, care nu au aici o legătură cu strădaniile lui spirituale. Uneori îl cuprinde disperarea; în asemenea împrejurări va putea oare să avanseze pînă ce nu se modifică condițiile? În fiecare oraș apar multe astfel de cazuri. Ce drum să urmeze un astfel de om?

Autorul îl sfătuiește să înceapă exercițiile spirituale cu o și mai mare hotărîre, cu cît se lovește de o împotrivire mai mare. Chiar această împotrivire să îl îmboldească să facă astfel de eforturi cu care să le învingă. Chiar dacă va folosi doar douăzeci de minute, din ziua devenită prima dintr-un șir lung în care se retrage în solitudine spirituală, poate fi sigur că în timp își va primi răsplata. Acest efort, repetat zilnic și la nevoie de-a lungul mai multor ani, va părea la început neproductiv. Dar în adîncul ființei lui s-a auzit deja chemarea și „Eul superior” mereu treaz și în așteptare, mai devreme sau mai tîrziu, va răspunde. Atunci ceea ce la început nu a putut realiza decît zbătîndu-se și cu eforturi deosebit de mari, mai tîrziu, cu spiritul antrenat, va face cu ușurință.

Oamenii să nu uite că nu durata acordată meditației este importantă, ci mai importantă este calitatea ei! În timpul exercițiilor gîndirea să îi fie curată și unitară, concentrarea atenției profundă și durabilă! Întreaga ființă să se adîncească în acest efort hotărît, în timpul scurtei retrageri să uite complet mediul, să șteargă orice gînd legat de activitatea personală zilnică iar amintirea și atenția să fie fixate ferm asupra analizei spirituale, respectiv asupra căutării interioare.

Dacă, în pofida piedicilor ce apar datorită situației sale, se dăruiește exercițiilor zilnice cu un entuziasm neînfrînat și cu încredere și dacă recunoaște că și eșecul este uneori o experiență utilă, atunci mai mult ca sigur că presiunea împrejurărilor va ceda în fața forțelor spirituale. În exterior poate să își desfășoare viața normal ca și înainte. Dar dacă în interesul progresului în viața spirituală e nevoie de o schimbare, „Eul superior” colaborînd cu soarta va aranja în așa fel lucrurile încît acest lucru se va întîmpla. Și dacă, după îndepărtarea obstacolelor, va pune în fața lui sarcini noi și mai înalte, acestea vor oferi noi posibilități și vor aduce inimii o liniște mai pătrunzătoare. Toate acestea vor avea o contribuție în interesul lui. Omul va descoperi că fără a face nici cel mai mic efort, munca cea mai potrivită pentru el sau aptitudinile de afaceri, pe care le-a căutat fără succes poate o viață întreagă, se oferă deodată singure acum, cu ajutorul activității secrete a „Eului superior”. Un asemenea caz aruncă

o lumină asupra adevărului acestor cuvinte: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte vi se vor da.”

Drumul secret nu este exclusiv spiritual, el poate fi prevestitor, ba chiar trebuie să fie unul din drumurile ce duc spre perfecțiune și este cu atât mai dinamic cu cât provine dintr-o inspirație. Nu servește pentru condamnarea omului la pasivitate, ci îl ajută ca în sferele lui utile să activeze mai înțelept și mai eficace.

Se spune în general că oamenii care au avansat foarte mult pe acest drum, mai devreme sau mai târziu, își creează ei înșiși propriul lor mediu înconjurător și trec într-un domeniu al activităților de iluminare care corespund noilor concepte superioare. Aceasta va fi reacția exterioară a stratificării spirituale interioare.

Există totuși și excepții la principiile generale. Se întâmplă că oameni cu spirit de sacrificiu se aruncă fără teamă în mijlocul unor situații potrivnice, necorespunzătoare pentru ei din dorința de a-și servi semenii sau la o poruncă superioară. Acești oameni sînt într-un fel martiri, sacrificiul propriei voințe în fața celei dumnezeiești îi scutește însă de ce e mai rău în martirajul lor. Pentru astfel de servicii ei nu așteaptă nimic în schimb, nici o recompensă palpabilă și nici nu țin cont de moarte.

Noi, occidentalii, desconsiderăm și cîntărim cu ochi critici acele concepții filosofice care aparent ne smulg din lumea activă și ne duc într-un domeniu neclar, „fals”. Noi putem crede numai în convingeri care consfințesc viața activă. Avem dreptate, fără îndoială se poate merge și pe un drum care duce spre lumea mai bună, dintre cele două lumi.

Omul poate profita de puterea de concentrare obținută în timpul exercițiilor zilnice și în viața activă. Orice ar face, fapta lui va fi caracterizată de o atenție mai concentrată. Întîlnirile cu alții de exemplu vor fi mai directe și mult mai roditoare pentru ambele părți și în discuții va trece mult mai repede la subiect. Pe scurt, în tot ceea ce face, fie lucruri mărunte sau probleme mai importante, va apărea un element nou, o anumită finalitate de ordin superior. Va dovedi o mai mare grijă, un devotament mai puternic și o onestitate mai mare în toate îndatoririle pe

care soarta împreună cu „Eul superior” i le pun în față.

Efectul psihologic al practicării corecte a exercițiilor spirituale se va manifesta într-o gândire mai corectă, o putere de concentrare mai mare și în curățirea generală a intelectului. Apoi, omul va recunoaște mult mai repede realitatea internă a unui obiect sau a unei situații, în timp ce ceilalți abia vor studia detaliile.

Cel care a progresat în practicarea exercițiilor atât de mult încît a ajuns la stăpînirea spiritului și la o anumită treaptă de cunoaștere a existenței Eului superior, nu trebuie să se teamă prea mult de efectul materialist al activității îndelungate. În timpul activității el va fi întruchiparea calmului. În timp ce sufletul se va adînci într-o liniște mai mult sau mai puțin durabilă, creierul, picioarele și mîinile vor desfășura sînguincios activitatea zilnică. În timp ce viața interioară se derulează calm și fericit, ca un rîu liniștit pe cîmpiile englezești, viața exterioară poate fi zgîlțuită de furtuni năprasnice. În epoca noastră plină de neliniște o astfel de viață echilibrată este de neprețuit. Un asemenea om, chiar dacă e imperfect, dă dovada faptului că între inspirația de cea mai înaltă factură și activitatea pozitivă poate exista o legătură perfectă. În acest fel fiecare zi devine sfîntă. Dacă „Eul superior” ia parte astfel la activitatea noastră chiar și viața cea mai banală este sfințită. Parfumul dumnezeiesc coboară și asupra celor mai mici evenimente ale zilei și le transfigurează.

În el va sălășlui o pace interioară extraordinară, de nedescris. Aceasta va fi portul unde el va ancora în vremuri de restriște, cînd nu va mai vedea nimic sigur și trainic. El va păși liniștit mai departe pe drum și la fiecare pas va călca apăsător, în vreme ce alții vor fi azvîrliți de colo pînă colo de convulsiile secolului al XX-lea. Va lucra în spiritul lipsei de grabă, al calmului și destoiniciei bine simțite, care este semnul de recunoaștere al japonezilor ce reputează succese. Seninul sublim al „Eului superior” se pare că ocolește gălăgia infernală a trenului suspendat new-yorkez, circulația continuă a mașinilor din Champs-Élysées și mulțimea ce forfotește pe Strandul londonez, și totuși omul poate avea parte de el și în astfel de condiții.

Probabil trăind mereu în apropierea centrului dumnezeiesc va putea ocupa locul ce îi este destinat în lume, dar

Căutarea supraeului

de data aceasta nu ca sclav, ci ca și colaborator al naturii. În vreme ce partea cea mai lăuntrică a ființei lui trăiește într-o spiritualitate neobișnuită, va putea totuși să se plimbe în mijlocul unei aglomerări și forfote și să nu ia cunoștință despre ele și problemele lor. Știe de ele, se preocupă de ele, dar avînd un interior echilibrat și calm. Ba mai mult, va ști cum să privească aceste probleme. A aflat că în centru, fie el cel propriu sau al Universului, se află o siguranță reală și un intelect sănătos.

Toate aceste efecte iau naștere fie că omul le caută conștient fie că nu, deoarece de acum orice nouă schimbare este însoțită de judecătorul ales de el însuși.

Practicarea acestor exerciții spirituale vreme îndelungată îi dă inevitabil omului un comportament și o viziune corectă, nu mai trebuie să îi fie frică să intre în arena în care au loc bătăliile lumii, fie ele cele întîmplătoare pentru asigurarea vieții sau ciocnirile sîngeroase ale unui război real. Doar începătorii, lașii și cei slabi de înger au nevoie să se retragă speriați din fața bătăliilor vieții la adăpostul vieții retrase dintr-o mănăstire. Căci prin stăpînirea spiritului totul devine posibil, fără aceasta omul trăiește cît se poate de dezorientat. Stăpînirea asupra spiritului îi dă activității omului inspirație, scop spiritual și dă importanță temeinică vieții zilnice ce trece atît de repede. O astfel de viață inspirată înseamnă spiritualitate adevărată, sănătoasă. Într-adevăr lumea occidentală nu este echilibrată, deoarece este adîncită în activitate permanentă, fără echilibru interior. Dacă ar fi dispusă să insereze în programul zilnic și o oarecare activitate spirituală, nu numai că s-ar apăra de bolile psihice ale epocii, dar și-ar desfășura activitatea în pace, mai corect și cu mai multă înțelegere; pe lîngă activitățile sale ar putea realiza și o viață de un ordin superior.

Astfel omul poate progresa spre scopul său invizibil și misterios. În timp ce își rezolvă problemele zilnice, pe stradă, în piață, acasă sau la uzină, poate afirma despre sine că el continuă activitatea strămoșilor săi. Astfel viața lumească se transformă în sfințenie.

Putem să ne dăm seama de secretul eliberării vieții zilnice de orice povară, dacă îi adăugăm elementul dumnezeiesc. Fiecare lucru este simbolul Dumnezeuului nevă-

zut. Munca se poate transforma în rugăciune. Fiecare po-
dea corect măturată e cărare pe care va pași Domnul. Nici
una dintre activitățile noastre nu este atât de mărunță în-
cît să nu poată apărea în ea însușirile lui Dumnezeu. Pe
de altă parte noi ne manifestăm prin muncă. Acei oameni,
puțini la număr, care sînt plini de spiritul lui Dumnezeu,
se străduiesc ca să propovăduiască perfecțiunea prin
munca făcută perfect. Înțelepciunea Lui este munca rațio-
nală, puterea Lui, muncă energetică. În acest fel se pot dez-
vălui aptitudinile noastre de ordin superior iar timpul se
transformă în cel mai prețios bun al nostru și adevărurile
ce se manifestă în ceruri pot fi aduse pe pămînt.

Omul care își caută fericirea și ajutorul la alți oameni se
agață de un fir de trestie, cel care însă se lasă în șeama
„Eului superior” nu se va înșela niciodată. Să ne gîndim
puțin la ajutorul material pe care ni-l întinde „Eul superi-
or”, atunci cînd aparent nimic nu ne mai mai poate ajuta.
Într-adevăr nu există măsură pentru ajutorul ce ni-l poate
da. Sănătate șubredă, organe interne deranjate, muncă, ali-
mentație, locuințe, prietenii sau lipsa mijloacelor, dificul-
tăți în afaceri, probleme tehnice, legături dubioase, toate
acestea și multe altele se pot rezolva dumnezeiește după
spusele și experiența unor persoane diferite cunoscute de
autor. Au fost oameni care au învățat cum să își creeze
acordul, chiar dacă în mai mică măsură, cu acest „Eu su-
perior” și greutățile să le pună pe umerii largi ai acestuia.
Puterea uriașă a sorții a creat aceste greutăți și deraña-
mente, atotputernicul „Eu superior” însă în final i-a elibe-
rat de ele.

Astăzi se pare că pe oameni îi chinuie cel mai mult pro-
blema economică. Deși cel care merge pe acest drum și
mai departe va simți valoarea banilor și necesitatea lor ca
a doua putere a lumii, totuși va simți tot mai puțin lă-
comia copleșitoare după bogății care a îmbibat atât de pu-
ternic epoca noastră. Căci pe măsură ce „Eul superior” de-
vine tot mai conștientizat, pe măsură ce liniștea spiritu-
ală pe care o urmăresc exercițiile acestea și echilibrul sen-
timental se strecoară tot mai mult în starea din timpul zi-
lei, omul va avea o preocupare tot mai mică pentru fericiri-

Căutarea supraeului

rea materială. Va crede în adevărul spuselor lui Isus, că Tatăl îi cunoaște nevoile, nu trebuie deci să se lase pradă fricii și deznădejdi; cu aceasta nu vrem să spunem că trebuie să degenereze, să devină indiferent sau trîndav. Își va îndeplini îndatoririle cu și mai multă străduință, munca și afacerile le va continua mai temeinic și cu mai multă grijă decît înainte, pentru că, așa cum am spus, de acum va înțelege datoria sa ca pe ceva sfînt.

Secretul ajutorului necesar unei persoane este dăruirea de sine, nu slăbiciunea, abrutizarea, lenea, deznădejdea sau fatalismul miop. Să cedăm stăpînirea noastră personală puterii centrale ce domnește în noi. În loc să ne luptăm cu aptitudinile noastre limitate în bătăliile vieții, împotri-va împrejurărilor tulburi ce ne înconjoară, să trimitem această putere centrală să lupte în locul nostru. Acolo unde noi dăm greș, ea va avea succes, acolo unde omul se lovește numai de greutatea de netrecut, va trece ca într-un mod miraculos mai departe. Ea va lucra apoi în locul nostru mult mai bine decît noi și nu va trebui să facem altceva decît să facilităm manifestarea ei. Înainte ca omul să se predea complet, el trebuie să găsească mai întîi lăcașul acestei puteri dumnezeiești. Cu cuvinte seci nu se poate face nimic. Urmînd drumul descris aici, omul poate ajunge direct în centrul ei. Interior trebuie să lucrăm puternic ca să ajungem pînă aici, dar dacă am ajuns nu mai trebuie să facem nimic, numai să lăsăm să se lucreze cu noi. Cu suficientă inteligență trebuie să ne spunem: „De acum nu mă mai amestec. Pun capăt acestei căutări infinite a drumului și a mijloacelor. Pun jos povara gîndurilor și a îndatoririlor. Acum văd ce nu am putut să văd datorită orbirii: că „Eul superior“, care mă ajută și mă sprijină, face mult mai bine socotelile, conduce mult mai bine afacerile și poartă sarcinile grele mai bine decît mine, decît aș fi putut eu, pur și simplu pentru că înțelepciunea și puterea lui sînt infinite”.

Există vremuri cînd deșteptăciunea este doar simbol al judecății greșite și cînd este nevoie de o inteligență superioară. Și anume de încrederea acordată Providenței. Există ore cînd omul recunoaște că ceea ce a plănuit nu e altceva decît o greșeală. Căci în viziunea lui, intelectul individual este limitat în întindere, este infim față de intuiția ne-

limitată, care provine din „Eul superior” și care, nepăsătoare față de măștile oamenilor și împrejurările ce induc în eroare, indică drumul corect. Gîndurile și temerile noastre sînt legate de „Eul” personal și nu de „Eul superior”. Încetarea acestei stări de tiranie depinde de reîntoarcerea la „Eul superior” impersonal. Dacă acest lucru se întîmplă, faptele noastre nu vor mai fi rezultatele unor capricii personale, dorințe de nepotolit și lăcomie rapace. Vom fi canale pure ale „Eului superior”, instrumente utile în mîinile lui și servitori impersonali ai voinței dumnezeiești. De aici înainte vom trăi fără eforturi personale, tensiuni și gînduri îngrijorătoare, căci știm că Tatăl, „Eul superior”, face totul în interesul nostru și se îngrijește de noi în timp ce se manifestă prin intermediul nostru sau al altora.

Acest drum este deschis pentru orice om, pentru a-și învinge fiorii durerii, nefericirea sărăciei, încercările eșecului și mușcăturile fricii, dacă își va învinge spiritul. Pentru „Eul superior” nici o sarcină nu este prea grea ca să nu se poată lupta cu ea; nu ar fi atomul atotputernicului Dumnezeu ce locuiește în sufletul nostru, dacă ar fi slab pentru așa ceva. Nici pesimismul întunecat și nici coșmarurile neliniștitoare nu e voie să apese viața omului. Razele binecuvîntate ale „Eului superior” sînt întotdeauna gata să ne umple viața cu iubire, imediat ce îi cerem ajutorul. Forța net superioară a „Eului” personal este de fapt slăbiciunea lui, adevărata putere însă este cea care se ascunde în spatele „Eului” personal. Dacă dorim, putem să chemăm „Eul superior” și astfel să ducem la îndeplinire imposibilul. Forțele corpului și ale intelectului ajung numai pînă la un punct, forțele „Eului superior” sînt însă nelimitate.

Dumnezeirea de la care am primit sufletele, așa cum am primit trupul de la mamă, poate sprijini, alimenta, vindeca, apăra și conduce, exact la fel cum o face mama cu propriii copii. Aceasta nu este o comparație poetică, ci o afirmație științifică, deși referirea se face pe baza științei vieții. Așa cum o mamă adevărată își iubește copilul și se va strădui să îl conducă totdeauna spre fericire, tot astfel „Eul superior” își iubește descendentul răzvrătit, „Eul” personal, și totdeauna îi va dori binele, chiar și atunci cînd îl conduce pe cărarea căinței și convertirii. Acesta

Căutarea supraeului

este întregul conținut al religiei practice. Pentru a înțelege acest adevăr cu spiritul nostru închistat, Dumnezeu a trimis pe pământ prorocii și îi va trimite și de acum încolo, pînă cînd vom rămîne fii rătăciți și vom ajunge să recunoaștem și să zicem: „Acum pornesc la drum și merg la Tatăl nostru.”

Omul care a ajuns pentru totdeauna la recunoașterea „Eului superior” nu mai are nevoie de nici un îndrumător sau metodă, căci Puterea Superioară i le va da pe amîndouă. Cel care însă este încă pe drum și într-o anumită măsură a progresat spre liniștea spirituală poate exersa cu succes o metodă simplă a autoajutorului spiritual și material, care poate fi utilizată oricînd și în orice clipă și oricît de potrivnice ar fi împrejurările. Aceasta nu va da tuturor tot ce ei își doresc, căci au un cuvînt de spus și alte forțe: forțele destinului, ale dezvoltării generale și ale celui ce le-a creat pe amîndouă: Dumnezeu!

„Eul” personal trebuie să se lipsească în mod obligatoriu de cadrul cosmic ce îl înconjoară și nu trebuie să aștepte ca acest cadru să i se acomodeze. Căci pe urmă nu va ști cu adevărat ce este pentru binele lui, ce înseamnă adevărata fericire și adevărata bunătate, izbînda. Nu trebuie să ocolească nici suferințele. Un astfel de învățător uneori este mai bun și nu găsești unul ca el nici la cele mai renumite Universități. Partea sumbră a vieții trebuie interpretată educativ și din nenorociri trebuie să tragem concluzii înțelepte. Nici în afirmațiile fantastice ale anumitor școli nu există o metodă cu ajutorul căreia omul imperfect să poată prescrie lui Dumnezeu să îi îndeplinească toate dorințele, să îi îndepărteze tot timpul nenorocirile, bolile, sărăcia, tragediile și asuprirea. Există însă metoda cu ajutorul căreia poate întoarce împrejurările în favoarea lui și poate să cîștige ajutorul dumnezeiesc nu pentru satisfacerea unor pretenții egoiste, ci a unor necesități reale.

Înainte de a trece la predarea metodei este corect să reamintim că pot trage foloase din ea doar cei care, prin exercițiile făcute pe drumul spiritual și cu liniște sufletească, au ajuns la o treaptă la care au căpătat anumite forțe spirituale. Nu putem construi un perete fără tencuială și nu putem chema forțe spirituale fără să fi creat în prealabil o legătură cu ele. Toți cei care vor să apeleze la aju-

torul „Eului superior” atunci cînd sînt cuprinși de neliniște, încercări, tentații, injurii, deprimări, teamă, nenorociri, nehotărîre sau supărări, deci atunci cînd într-un fel sau altul suferă sau păcătuiesc, trebuie să învețe exercițiul următor. Metoda este următoarea:

Scădem ritmul respirator pentru trei minute și în același timp punem întrebarea:

„Pe cine neliniștește acest lucru, cui îi provoacă dureri, pe cine deranjează?” etc. referitor la calitatea problemei. După aceea facem o pauză spirituală și în liniște și concentrat fixăm gîndurile asupra întrebării. Orice altceva, manifestare exterioară sau lipsită de obiect, trebuie izgonit fără milă din conștiința noastră și întoarcem spiritul spre interior pînă cînd pătrundem atît de adînc în eul interior ca la exercițiile recomandate pentru obținerea liniștii spirituale. Tot exercițiul nu trebuie să dureze decît cîteva minute și trebuie făcut simplu, natural și liniștit.

Această metodă poate fi adaptată la orice problemă pe care dorim să o prezentăm în fața marelui „Eu superior”. Deși el poate rezolva orice problemă ce apare, nu este voie să facem greșeala să așteptăm rezolvarea imediată. Și puterilor mari le trebuie timp, a cărui durată nu poate fi prevăzută. Rezultatul poate străluci surprinzător și după o oră, dar se poate să fie nevoie să învățăm lecția răbdării. Aceste puteri nu au dat greș dacă nu se lasă comandate prin apăsarea unui buton. Nerăbdarea le distruge vraja și are totdeauna efect dăunător.

Cine s-a obișnuit în urma unor experiențe îndelungate cu aceste exerciții va fi mirat de simplitatea lor uimitoare și de eficacitatea lor, în timp ce el însuși va coborî în adîncul ființei lui deconectat și liniștit, prin supunerea tăcută a eului personal.

Ori de cîte ori omul este amenințat de neplăceri sau nenorociri se poate începe imediat exercițiul. Astfel impresia spirituală este îngădită și omul nu se mai identifică cu ea. Jumătate din daunele create de hipnoză pot fi în acest fel înlăturate. Ne punem în starea de martor ocular treaz, în timp ce toate impresiile tulburi și toate fenomenele nedorite se anihilează prin apelul la „Eul superior”. Omul obișnuit, care se lasă pradă gîndurilor negative, prin aceasta face pe plac gîndurilor care ar dori să le oco-

Căutarea supraeului

lească și astfel le și întărește.

Orice jignire la adresa noastră, orice problemă ce apare trebuie așezată imediat în centrul dumnezeiesc și privită prin această nouă prismă. Acesta este drumul ce duce spre țel, dacă dorim să vedem corect, să ne convingem și să ne iluminăm. Și dacă omul se lovește de greutate mari sau îl ating eșecuri ce îl duc la disperare, înfringeri distrugătoare sau o nevoie apăsătoare pune stăpânire pe el, se poate elibera dacă nu se lasă indus în eroare de gânduri marginale și comportamente tradiționale. Iar dacă soarta rămâne crudă și nu permite rezolvarea materială a problemei, ea se mai poate încă rezolva spiritual, adică se poate elimina total din spirit. Din când în când, țelurile cosmice ale dezvoltării se întîlnesc firesc cu fericirea personală și dacă nu pot fi îndreptate în altă parte, acest exercițiu de cunoaștere ne va elibera spiritul de povara ce îl apasă, prin aceea că „Eul spiritual”, prin puterea luminii ce o radiază și cea mistică, deschide pentru el o cale nouă. O astfel de metodă crede cu tărie că „Eul superior” poate fi găsit oricînd și că prezența lui nu poate fi despărțită de noi, dacă omul respinge hotărît acele gânduri și stări sufletești care se străduiesc să îl îndepărteze de dragostea binevoitoare și izvorul secret al ajutorului „Eului superior”, ca pe un sclav bătut în lanțuri și dacă el înlocuiește sentimentele provocate de răni chinuitoare sau înjositoare cu cea credință tăcută, dar de nezdruccinat, că existența sa interioară este pătetică a Eternității.

Puterea acestui exercițiu este atît de mare încît, într-o anumită măsură, el se poate utiliza și pentru a ajuta pe alții. Dacă unul dintre prietenii iubiți sau o rudă ajunge într-o situație dificilă, după efectuarea acestui exercițiu să ni-l închipuim în fața noastră cu personalitatea sa, pe urmă într-o rugăciune tăcută să îl ridicăm împreună cu problema lui în lumina „Eului superior”. Și atunci prin spațiul care ne desparte, spre această persoană va pluti misterios o iluminare sau protecție.

În orice caz, acolo unde o greutate materială o înăptăm în mod adecvat în fața „Eului superior”, nu după ult timp, va apare senzația ușurării efective și spirituale. Dacă ne obișnuim pînă la reflex ca să ne adresăm „Eul spiritual” cu întrebări ca: „Cine suferă, cine ne neacă-

jește?" etc. ne vom simți în siguranță spiritual și plini de speranță materialicește. Deși soarta noastră este influențată și de factori care se află în afara dorinței conștiente și a eforturilor personale, majoritatea dintre noi purtăm fără rost povara gândurilor noastre. Când acestea ar putea fi purtate mult mai ușor de către „Eul superior”. Să le trecem lui, să acceptăm chemarea lui și să învățăm îndemnul lui blînd, pentru a putea primi diferitele situații ale vieții cu o indiferență senină, căci știm doar că oricînd putem conta pe sprijinul lui. Toți cei ce urmează acest drum cu devotament se vor opri din cînd în cînd cu răsufierea tăiată cînd vor descoperi că într-un mod misterios o putere mai mare decît a lor a intervenit în problemele proprii, în sensul cel mai măreț al cuvîntului, cu intenția ca acest amestec să fie spre binele lor. Astfel ei vor deveni un instrument util în mîinile dumnezeiești. Evenimentele vor fi doar mutări pe tabla de șah cerească. Toate vor conlucra să realizeze binele iar suferința amară ca și bucuria plăcută se vor transforma în învățăminte conținînd înțelepciune și putere. Chiar și răutatea dușmănoasă nu va mai trezi supărare, căci în final se va înțelege cel mai din urmă și cel mai mare secret al vieții: că orice ființă vie poartă în pieptul ei semnele ascunse ale dumnezeirii și că, și în cele mai sumbre situații, în conștientul său, omul va tinde spre satisfacția eternă, adevărul și puterea ce locuiesc în „Eul superior”.

CAPITOLUL XVI

CĂUTAREA

În timpul cercetării Orientului autorul a acordat mare parte a timpului examinării mîndrului colos care este Marea Piramidă din Egipt. A avut parte de experiențe personale supranaturale atunci cînd a încercat să stoarcă cîteva secrete ale acestor uriașe lucrări arhitectonice reci. Această experiență a reînviat în el și a căpătat importanță deosebită cînd a aflat mai tîrziu că preoții Memphisului, de mult transformați în pulbere, ocroteau o veche tradiție conform căreia piramidele erau locurile sfinte ale Egiptului pentru inițierea cea mai tainică și supremă în misterele spirituale.

În cadrul cercetărilor el a trecut prin puțul ce duce spre așa-zisa „Cameră a Regelui” și „Camera Reginei” și cu o anumită „cheie”, pe care a procurat-o anterior, a studiat cu grijă construcția lor. În timpul nopții s-a tîrît în patru labe prin coridorul în pantă ce coboară și care pe o distanță de cîteva sute de picioare străbate platoul stîncos pe care stă întreaga piramidă. Datorită dificultăților și pericolelor acest coridor este închis pentru vizitatorii moderni.

În general l-a surprins mereu simbolistica clară a acestor coridoare pustii. Aceste drumuri de la deschiderea prin care intri și pînă la camerele interioare sînt drumuri materiale care corespund cu drumurile spirituale ce conduc omenirea de la starea opacă de inconștiență la recunoașterea adevăratei constituții dumnezeiești a naturii sale. El a observat Marea Piramidă care are în interior, reprezentate în piatră, evoluția destinului fiecărei ființe umane, clădirea în sine însă este simbolul sărbătoresc al existenței omului, mesaj tăcut ce vine din adîncul secolelor moarte și dispărute.

În antichitate, neofitul tremurînd, după ce a trecut prin

intrarea de piatră a piramidei, trebuia să își caute drumul pipăind prin întunericul total al acestor coridoare, în timp ce se agăța de pereți și nu putea face decât câte un pas cu cea mai mare grijă. Spiritul agitat vedea în fața lui numai gropi care în realitate nu existau. Fără curaj nu ar fi putut înainta și fără inteligență ar fi ajuns în cel mai mare pericol. Nu avea alt ghid decât instinctul, o voce interioară, impersonală care i se adresa misterios și pe care de multe ori nu putea să o deosebească de sentimentele sale personale.

Pe măsură ce se adîncea în aceste coridoare negre, sub forma unui tunel, trebuia să facă față la pericole ce îi amenințau pacea și integritatea spirituală. Căci în aceste locuri existau ființe spirituale fantomatice, potrivnice, care uneori noaptea rățăceau prin ele. Ele puteau fi produse și de organele de simț ce erau foarte tensionate. Sentimentele dușmănoase nu aveau limită deoarece erau aici în chip de paznici ai acestor domenii înspăimîntătoare, de graniță, care despart lumea cealaltă de omul ce încearcă neștiutor să pătrundă în ea. Cînd căutătorul cădea pradă fricii sale sau efectului dușmănos al firii spiritului, tensiunea nervoasă ducea brusc la depresiunea nervoasă ale cărei urmări îl puteau însoți încă ani de-a rîndul.

Conform concepției autorului, strădania fiecărui căutător aventuros reprezintă efortul unui om care încearcă să înțeleagă scopul către care pulsează întreaga natură. Și el consideră că viața este înconjurată de o ceață de nepătruns și că nori deși înconjoară secretul. Vede că sîntem născuți doar pentru o existență nesigură și nehotărîtă de cîțiva zeci de ani și că pe urmă, precum mîna rece a morții stinge flacăra lumînării, tot așa se sting cele mai arzătoare dorințe, ambiții, ce ne pîndesc mereu, cît și cea mai puternică iubire. Știe, în măsura în care gîndește, că dacă nu există altceva decât această lume a omului, atunci speranța nemuririi este firește doar o iluzie, sufletul este produsul imaginației, religia și filosofia nu sînt altceva decât comedii înzorzionate pe care le aduc la suprafață oameni cu vocația interesantului. Viața nu poate fi explicată simplu, dezlegarea marelui secret atîrnă ca o amuletă pe pieptul nostru din clipa în care ne naștem.

Așa cum novicele ce se iniția în misterele Egiptului trebuia să se deplaseze pipăind pe acele coridoare abrupte,

Căutarea supraeului

În pantă, tot astfel și noi, oamenii, trebuie să ne căutăm pipăind drumul prin ceața viitorului, epuizați de încercări și asaltați de tentațiile care transformă viața noastră în urcușuri aproape verticale și în prăpăstii fără fund. Dacă se poate observa totuși o oarecare diferență, atunci ea este doar faptul că acel novice nu se resemna în neștiința lui așa cum ne resemnăm noi. Căutarea fără odihnă a adevărului l-a adus aici, de aceea a călcat cu picioarele goale aceste pietre străvechi, dar se găsește cineva printre noi căruia să-i dea de gândit o astfel de recompensă de neînchipuit cum ar fi renașterea? Ființele ce îl prigoneau pe neofit erau similare răutății lumii, împotrivirii sau neînțelegerii de la care ar trebui să primească pedeapsă bine meritată și pe care ar trebuie să le recunoască cei care prin ineditul lor se rup de uniformitate cu standardele ei materialiste.

Orice ar fi învățat novicele din experiențele trăite în piramidă, seminția umană, pe calea dezvoltării, trebuie să învețe tot timpul începînd de la naștere și terminînd cu moartea. Căutătorul a concentrat lecția la cîteva ore sau zile, care, la oamenii ce nu au simțul aventurii, poate dura o viață întreagă. Rezultatul l-a învățat că în fiecare om există ascuns un scop mai presus, superior personalității lui. Atunci cînd acesta l-a condus în Camera Regelui l-a dus în fața celor care îl așteptau nevăzuți și aveau grijă de el, așa cum Dumnezeu veghează și are grijă azi de omenire. Și cînd în cea mai sfîntă inițiere conștiința lui a pătruns în camera secretă a inimii, în locuința „Eului superior”, a dus la îndeplinire înainte de vreme ceea ce mai tîrziu va trebui să îndeplinească întreaga omenire. Lumea de azi privește cu îndoială un astfel de reviriment spiritual, considerîndu-l imposibil, dar înțelepții inițiați îl consideră inevitabil. Pe de altă parte natura este răbdătoare.

Pentru a continua comparația: atomul „Eu superior” stă ascuns în corpul omenesc, într-un loc care, ca întinde-re, nu este mai mare decît vîrful unui ac, așa cum „Camera Regelui” este doar un cotlon din cea mai mare construcție, pe care acest pămînt o poartă de cîteva mii de ani. „Eul superior” este invizibil pentru ochiul omului, așa cum în interiorul întunecos al piramidei se află invizibil cel mai important lăcaș. „Eul superior” este secretul a

cărui dezlegare înseamnă pentru om cele mai multe greutăți, așa cum a însemnat găsirea acelei uși de piatră, ce duce prin coridoarele interioare la camera regelui și care este plasată cu îndemînare de artist în suprafața exterioară, încît nu putea fi recunoscută prin nici un semn.

Conform vechilor tradiții ale Egiptului, cercetătorilor bine pregătiți li se alăturau ghizi care îi conduceau la ușa secretă, întocmai cum azi conform tradiției spiritualitatea se îngrijește de îndrumători pentru cei care sînt gata să treacă pragul spre „Eul superior”. Chiar și tăcerea de mormînt ce domnește în interiorul piramidei corespunde tăcerii adînci care umple și azi spiritul căutător cînd calcă acest prag sfînt. Este valabilă și acum calitatea simbolică a coridorului, prin care căutătorul intrat prin poarta mobilă era obligat să înainteze cu umerii aduși și în genunchi, pretinzîndu-i-se umilință fizică și spirituală, ceea ce i se pretinde și căutătorului de azi. Sanctuarul „Eului superior” ce nu cunoaște preoți nu deschide niciodată micuța portiță, închisă ferm în fața celor orgolioși.

Astfel căutarea finală, care pentru gînditorul egiptean a însemnat scopul vieții, nu era altceva decît ceea ce și secolul al XX-lea pune în fața gînditorului său. Căutătorul egiptean a trebuit să își recîștige întreaga conștiință a naturii sale adevărate prin aceea că a încetat să se mai identifice mai întîi cu corpul fizic iar apoi cu eul personal, așa cum și noi trebuie să ne străduim să recîștigăm această conștiință. În noi este vid, cînd am putea fi deplini. Sîntem ca leul tînăr care de mic a fost crescut între oi și devenit adult se crede tot oaie. Trăiește în turmă și aceasta nu îl afectează, pînă ce într-o bună zi aude răgetul leului bătrîn. Firea ascunsă a animalului se trezește și el răspunde cu un răget plin de forță și din clipa aceea este conștient că e leu.

Mesajul oamenilor care au ajuns în domeniul existenței impersonale dumnezeiești trebuie să aibă asupra ascultătorului inspirat efectul aceluia prim răget al bătrînului leu, care pătrunde în adîncul secret al inimii și ori îl neliniștește, ori pune stăpînire pe el. Căci omul nu poate fi satisfăcut de limitele existenței umane, ghinioanele și fenomenele efemere. Nimeni nu poate afirma sincer că personalitatea umană va găsi fericirea curată într-o viață fragilă și pli-

Căutarea supraeului

nă de temeri. Chiar dacă ar risca o astfel de afirmație, în spatele ei apare ascunsă înspăimântătoarea statură a sorții care își bate joc de speranțele ce ni le punem în viitor.

Frumusețea dumnezeiască ce este ascunsă în firea omului există, nu trebuie creată. Astfel căutarea nu trebuie îndreptată spre ceva ce trebuie găsit ci spre ceva ce trebuie regăsit. Existența noastră propriu-zisă nu este altceva decât conștiință. „Eul superior” este conștient și viu dar, de vreme ce este etern, trebuie să fie impersonal. În Biblie există o frază pe care Domnul o spune lui Moise: „Eu sînt cel care sînt.” Importanța acestei fraze este dată și de faptul că este scrisă cu litere mari. Această frază înseamnă că, de fapt, conștiința absolută care se află în fiecare existență individuală este înțelesul propriu-zis al existenței omului: „EU SÎNT”.

Atomul dumnezeiesc este același în orice om, atît în Hristos, cît și în credincioșii săi. În realitate, în noi toți, există eul lui Hristos. Cînd Isus a dispărut din lume, primii discipoli i-au folosit și explicat numele numai în acest sens universal.

Hristos pentru ei a fost dumnezeiescul lor interior, nu un corp din carne și oase, pe care l-au înmormîntat iar ceea ce ei trebuiau să facă a fost să îndrepte conștiința din cap în jos pînă ce a ajuns în centrul inimii, „împărăția cerurilor” fiecărui creștin adevărat.

Omul care caută în direcția indicată este ca o rază ce revine la izvorul ei de lumină. Dacă urmărește pe „Eu sînt” pînă la rădăcina lui secretă, dacă cursul firesc al cercetării sale se transformă încet într-o mișcare sufletească extrem de fină, mai devreme sau mai tîrziu, cu anumite întreruperi va ajunge la libertatea impersonală și la starea de pace absolută. Dacă cercetarea adîncurilor sufletului ajunge la un punct unde intelectul gînditor, ca și „Eul” personal, sînt absorbite de același element care le-a creat pe amîndouă. Acest element nu este altul decât existența absolută, „Eul superior”, perfect, realitate care este baza tuturor lucrurilor și care rămîne etern dincolo de nașterea oamenilor trecători și a lumilor materiale și de moartea lor. Această revelație sublimă îl așteaptă deja la începutul

căutării, de la primii pași făcuți pe pipăite.

Oamenilor le este frică de acest drum, căci se tem să își piardă personalitatea care pentru ei înseamnă viață. Realitatea este însă că Egoul personal are caracter de subordonat și devine aliatul unei forțe superioare și, cât timp există corpul fizic, va exista și el. De ce trebuie să ne fie teamă? Existența individuală este doar o nucă la care dacă îi spargem coaja iese la iveală miezul prețios. Nuca o strângem nu pentru coaja ce nu poate fi spartă, ci pentru miez. Cei care se mulțumesc cu limitele Egoului transformă lungul șir al vieții într-o singură decepție. Trăiesc cu o miime din posibilitățile latente și le este frică să meargă mai departe. Pentru acest lucru nu poate fi condamnat însă nimeni, căci decepția a cuprins întreaga lume. Astfel de oameni confundă personalitatea cu conștiința și nu se gîndesc că, de vreme ce nimeni nu se poate refugia din fața sinelui, nici sfîrșitul vieții nu se poate transforma într-o inconștiență aidoma morții.

Acest adevăr e poate mai vechi chiar decît planeta noastră, dar, întrucît fiecare om îl descoperă singur ca rezultat al iluminării spirituale fascinante proprii, el are asupra lui un efect atît de proaspăt ca și cele mai noi descoperiri ale oamenilor de știință occidentali de azi. Însă omul se teme întotdeauna să renunțe la Egoul lui personal, neștiind ce se întîmplă după aceea. El nu poate să se încreadă atît de ușor în forțe superioare. Mai are de învățat.

În acea povestire biblică, patriarhul Avram a dus supunerea atît de departe, încît cu mîna tremurîndă era cît pe ce să își înjunghie fiul, cînd Domnul i-a oprit mîna și i-a spus că fiul va rămîne în viață. Credința lui Avram a rezistat la cea mai dură încercare, ceea ce a fost suficient pentru Domnul, care nu a dorit atît viața lui Isaac cît dragostea lui Avram. Avram și-a dovedit dispoziția să așeze Eul Dumnezeuiesc deasupra eului personal, de vreme ce i s-a permis să își păstreze Eul personal, care oricum din acea clipă era doar o parte subordonată.

Celui care ajunge, în timpul căutării, la acea treaptă cînd gîndurile meditațiilor se restrîng la un singur gînd, gînd-Eu și pe urmă, cu curaj, îl împinge înapoi în aparentul Nimic din care provine, Domnul îi va spune că poate

Cautarea supraeului

să își păstreze Egoul și nu trebuie să îl omoare. Va putea să își trăiască propria viață în această lume deoarece va ști că în aprecierile sale va ocupa doar locul pe care îl merită și va ști că personalitatea sa nu este altceva decît un intermediar.

Sfințenia deci nu este altceva decît armonie. Aceasta este sinonimă cu oprirea strădaniilor neîntreprinse ce duc spre „Eu” și cu aceea că de acum înainte, oră de oră și an de an, ne vom supune tot mai mult îndemnurilor acestui „Eu superior” de ordin mai înalt

Însă nu putem ajunge la acest punct binecuvîntat fără suferință, căci o astfel de dăruire de sine este foarte grea pentru ființele umane, care se hotărăsc doar atunci cînd sînt constrînși. Atunci înțeleg că acea putere superioară care i-a atras pînă aici nu permite oprirea, ci îi îndeamnă înainte în locuri lipsite de drumuri, impersonale, așa cum Francis Thompson a descris aceasta în minunata poezie „Cîinele Paradisului”.

Contopirea „Eului” cu „Eul superior” a fost descrisă de apostolul Pavel cînd a zis: „Împreună cu Hristos am fost și eu răstignit pe cruce, totuși trăiesc, dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine.” Această afirmație va deveni limpede dacă vom înțelege că, în concepția lui, Hristos nu este totuna cu personalitatea fizică a lui Isus, cu care nu s-a întîlnit niciodată, ci cu spiritul Hristos existent în fiecare dintre noi. Răstignirea pe care o amintește, atît pentru el, cît și pentru noi este răstignirea Egoului, sacrificarea personalității individuale. Hristos este acea realitate ascunsă, care este baza fiecărui „Eu”: Stabilind identitatea cu dumnezeirea, centrul cercului personal a coincis cu centrul cercului universal.

Sacrificiul ce se restrînge la gesturi exterioare nu poate fi înțeles corect. Mai întîi de toate el trebuie să fie un eveniment interior. El poate fi și o faptă sau un gest exterior, dar nu aceasta este esența. Soarta fiecărui om este alta. Așa cum unii pierd tot ce e vizibil și valoros atunci cînd pun capăt obligațiilor ce provin din vechea vasalitate a personalității, tot așa alții pot primi în mîină regate dacă își iau obligații de vasalitate față de dumnezeire. Aceste enimente nu pot fi judecate doar după aparențele exterioare. Efectele exterioare ale „Eului superior” sînt secrete.

Așa cum suferința lui Avram a încetat în clipa în care și-a condus de la altarul de sacrificiu fiul salvat de la moarte, tot așa încetează suferința datorată lepădării de sine dacă s-a petrecut adaptarea echilibrată a vieții interioare. Cu cât a fost mai aprigă lupta, cu atât mai puternică va fi senzația păcii care îi ia locul. Senzația acestei ușurări interioare este întotdeauna semnul că sacrificiul a fost veridic și că „Eul superior” i-a turnat balsam pe rană. Orice durere personală scade dacă ajunge în lumina Absolută.

Dacă omul a făcut tot ce i-a stat în putință să înțeleagă aceste analize și a făcut exercițiile cu devotament și tenacitate, trebuie să învețe să aștepte cu răbdare clipa în care eforturile lui se vor maturiza în adevărata iluminare. Mai târziu starea de deprimare sau senzația eșecului pot pune stăpânire pe el, căci este foarte greu să ajungi la ceva notabil fără să ai scăderi; acest lucru să nu fie însă motiv să își întrerupă căutarea. El poate fi sigur de un lucru: ceea ce îi este destinat nu va rămîne secret în fața lui. Orice eveniment, orice întâmplări interioare au timpul lor, clipa potrivită. Acest lucru este valabil îndeosebi pentru iluminarea spirituală sau modificările sufletești. Dacă se întâmplă de vreme nu le luăm în seamă, dacă sosesc prea târziu le respingem. Trebuie să sosească la momentul potrivit, ceea ce înseamnă că trebuie să apară din noi. Atunci cînd ne ajung însă se petrece o schimbare notabilă, chiar dacă porțile cerului se deschid doar pentru cinci minute. Atunci omul știe deja că „Eul superior” există într-adevăr și că el nu este o simplă creație a fanteziei cuiva. Puterea pătrunzătoare, înspăimîntătoare este realitatea superioară tuturor realităților. Și fericita iluminare este dovada finală că efortul meditațiilor solitare nu a fost făcut degeaba și că puterea dumnezeiască nu este indiferentă față de ea.

Cei care se îndoiesc de această învățătură misterioasă obișnuiesc să spună că divinizarea „Eului” este încercarea de a-l situa pe Dumnezeu pe același plan cu personalitatea omului și că îl dăm jos pe Dumnezeu de pe tron și în locul lui adorăm o părticică a creației sale. Dar aceasta este neînțelegere. Cel care va avea parte de trăirea în care va coborî cel mai adînc în interiorul ființei sale nu se va putea întoarce de acolo decît cu cea mai profundă adorare a lui Dumnezeu în suflet. În clipa în care se gîndește la

Căutarea supraeului

acea imensă Esență, își dovedește neputința și dependența față de ceea ce reprezintă originea propriu-zisă a existenței lui. În loc să își divinizeze „Eul” personal îl umilește total. Căci de „Eul” luat în înțeles general trebuie într-adevăr să ne eliberăm pentru ca Dumnezeu să coboare în noi. Povestea fiului risipitor din Noul Testament este de fapt povestea pierderii Egoului. Tatăl părăsit nu este altul decât „Eul superior”. Oricât de rebel și de îndărătnic ar fi acest Ego, provine totuși din coapsa „Eului superior”. Fiul căit în această povestire este uimit de faptul că Tatăl nu îl primește cu cuvinte aspre când se reîntoarce, ci dimpotrivă îl strânge la piept și îl sărută. Dacă Egoul se întoarce spre interior și revine la „Eul superior”, dragostea „Eului superior” va vorbi și va deveni aidoma Tatălui ce își cheamă fiul pierdut acasă. Iar când aceștia doi se întâlnesc, în acea clipă sublimă, nu vor mai fi cuvinte aspre, ci doar lacrimile recunoașterii iar căldura dragostei va fi semnul împăcării. Numai printr-o astfel de reîntoarcere plină de căință și un astfel de sacrificiu de sine poate omul să citească ultimele cuvinte ale mesajului existenței sale.

Astfel vom ajunge la adevărul sfânt pe care l-au pronunțat unii vizionari și care spune că, fără această viață mai profundă și plină de har a spiritului în interior, omul se distruge sau, în cel mai fericit caz, va fi nevoit să ducă o viață care, față de viața de ordin superior, ce stă deschisă în fața lui, nu este decât o caricatură palidă. Chiar și cei care nu înțeleg tăcerea adâncă a „Eului superior”, care nu văd izvorul secret din care se naște și existența lor și nu știu urmări cursul vieții dincolo de clipa care delimitează inevitabil sfârșitul vieții fizice, chiar și ei se pot încrede în oamenii de ordin superior trimiși ca învățători seminției lor și pot crede că în spatele lucrurilor locuiește Dumnezeu.

Cu mult înainte de a fi pătruns cu adevărat în realitatea ascunsă a lucrurilor, omul care caută va simți o ușoară atracție interioară, care uneori îi abate spiritul. Aceasta este într-adevăr atracția eului mai profund și este glasul dat de forța centripetă a „Eului superior”. Nu trebuie să aștepte pînă ajunge la țel pentru ca rezultatele vizibile și

palpabile ale acestor exerciții să apară. Ceea ce găsește adeptul, inițiatul și înțeleptul într-o fază mai timpurie a căutării, orice alt om poate găsi în măsură mai mică. Retragerea zilnică pentru un timp scurt, însoțită de practica permanentă a exercițiilor analizate în capitolele anterioare va determina încet Ego-ul să se dea deoparte într-o oarecare măsură și să permită punerea în valoare a forțelor superioare. Ajutorul providenței și îndrumarea specială poate că se vor manifesta singure, de la sine. Totdeauna, în clipa cea mai propice psihic și fără să miște un singur deget, vor dispărea greutatea omului care a ajuns în contact cu „Eul superior”. Acest lucru se referă la necazuri fizice și spirituale deopotrivă.

Această concepție ne pune la încercare prea grea credința. Puterea ce menține Universul nu ar fi în stare să susțină un singur om? Cursul ei misterios străbate neîntrerupt adâncul ființei personale a fiecărei creaturi vii. Corpul fizic nu ar putea exista dacă în fiecare moleculă a cărnii nu ar fi prezent „Eul superior”. Căci „Eul superior”, ca spirit, este izvorul vieții, fluviul care este infinit și care trece prin orice lucru și ființă. Activitatea secretă susține întregul Univers material și starea permanentă de reproducție, acesta este motivul pentru care moarte adevărată nu există. Este surprinzător, dar și un paradox general, faptul că, deși acest „Eu superior” nu se vede nicăieri, el este omniprezent. Exprimat științific: nu există materie propriu-zisă iar spațiul este realitatea. Nu demult un om de știință respectabil a făcut referire la faptul că atomul ca și construcție este plin de goluri și că dacă am îndepărta golurile din corpul omenesc și am aduna protonii și neutronii într-o grămadă, întregul corp omenesc s-ar contracta la mărimea unei pete infime care nu ar putea fi privită decât cu lupa. „Eul superior” este atât de fundamental și atotcuprinzător încât ia în stăpânire orice spațiu.

Aceasta nu este o presupunere, ci cunoaștere dobândită; nu este teorie ci experiență practică. Acum un secol afirmarea unor astfel de lucruri ar fi părut o nebunie, astăzi a devenit un lucru aproape obișnuit. Ca și pălăriile de damă, filosofii ies din modă. Și învățătura veche despre materie privită mecanic a ajuns la sfârșitul ei. Timpul și

Căutarea supraeului

adevărul s-au unit pentru a o răsturna. Astăzi știința știe deja că nu există spațiu vid, ci doar Universul ascuns și nemăsurat al energiei vii și al rădăcinii secrete a materiei. Pe scurt: „Eul superior” cuprinde în el totul și numai noi sîntem vinovați dacă cunoașterea noastră are lacune.

„Eul superior” este prezent în continuare în toate cele trei stări ale omului, starea de veghe, somn și somn adînc. Dacă nu ar fi așa, atunci nu am putea recunoaște niciodată una dintre aceste stări și existența noastră nu ar fi posibilă în nici una dintre ele. Din punctul de vedere al „Eului superior” aceste trei stări reprezintă risipire spirituală, totalitatea lor este starea vie și două dintre ele cuprind în ele și starea „moartă”. „Eul superior” este martor al tuturor celor trei stări, trăiește toate cele trei stări, dar niciodată ele nu devin stăpînele lui. Înainte de a lua parte la activitatea lui, este nevoie să recunoaștem existența și puterea lui. Utilizarea metodei deja descrise oprește frica paralizantă și aruncă lumină asupra elementului superior care activează în viața noastră. Această metodă poate fi adaptată oricărei probleme a omului, căci, dacă există cît de cît o rezolvare practică, înțelepciunea interioară ne va conduce indubitabil la alegerea exercițiilor corecte; dacă însă împrejurările ar fi atît de încurcate încît nu se vede pentru moment nici o cale de ieșire, omul dobîndește puterea de a le suporta și de a le depăși spiritual.

„Am primit nenumărate semne ale ocrotirii dumnezeiești, îndeosebi în timpul revoluției, ale cărei prime semne prevestitoare le-am văzut datorită unui har superior ... Cu un cuvînt: pentru mine nu există decît pace întotdeauna și aceasta mă cuprinde oriunde aș fi. În acel renumit 10 august, cînd am rămas blocat în Paris și am rătăcit toată ziua în acea forfotă de pe străzi, am primit niște dovezi atît de precise pentru ceea ce vă voi relata, încît m-am simțit umilit pînă la pămînt... Deși nesiguranța, lipsurile, suferințele mă deranjează, nu mă irită. Dar chiar și în mijlocul acestei îngrijorări sumbre, sînt conștient de faptul că pentru salvarea mea sînt legat strîns cu un fir secret!”

Aceste cuvinte spun mult. Le-a scris filosoful francez din sec. al XVIII-lea Louis Claude de St. Martin într-o scrisoare particulară. El a practicat o metodă a liniștii spirituale care își fixa ca țel autocunoașterea. Mulți ani mai tîrziu,

cînd se apropia de sfîrșitul vieții a depus următoarea mărturie de credință: „Viața mea trupească și spirituală mi-a fost mult prea ocrotită de providență, ca să fi putut să o răsplătesc cu altceva decît mulțumire.” Merită să repetăm faptul că binefacerile acestei metode apar cu mult înainte de atingerea țelului. Nu vreau să scriu pentru cei care vor să devină Krishna sau Hristoși, ci pentru milioanele de oameni ce trăiesc înghesuiți în viața materialistă a orașelor moderne și în birouri, uzine, prăvălii și străzi. Nu este ușor să ajungi în Nirvaṇa, dar mulți se pot apropia de ea și apropierea ce o prezentăm în aceste pagini este mai mult decît mulțumitoare. Cu ajutorul metodei prezentate în această carte, mulți se pot înălța la o astfel de treaptă a seninătății, înțelepciunii și puterii care stă mult deasupra mediei. Așa cum o lampă suspendată pe stradă luminează un anumit spațiu larg în noapte și cum, cu cît te îndepărtezi de ea, lumina e tot mai slabă cu cît întinderea e mai mare, tot astfel omul ce se apropie de „Eul superior reflectă cîte ceva din proprietățile lui, din forțele lui, probabil cu mult înainte de a fi ajuns în imediata lui apropiere.

Înarmați cu această metodă putem îndepărta din conștiință toate gîndurile ce ne slăbesc sau sînt dăunătoare. Putem privi în față orice gînd ce ne paralizează și putem obține victorii rapide asupra stărilor depresive. Îndeplinirea cerințelor metodei este echivalentă cu a te bucura de binefacerile ei fără pereche. Putem învinge decepția și putem învăța modul în care putem ajunge la izvorul forțelor superioare și cum să ne eliberăm de cea mai mare parte a sentimentului de frică ce însoțește viața omului. Gîndurile nu pot fi evitate, dar pot fi prinse și puse sub lacăt.

Spiritul ce lucrează în tăcere este legătura între noi și „Eul superior”, creatorul vieții exterioare a omului. De aceea este bine să practicăm metoda de îndată, înainte de a ajunge într-o situație grea sau să fim atinși de vreo neplăcere. Să respingem efectele obișnuite și să le echilibrăm spiritual prin întoarcerea spre contemplația divinității. Această contemplație se poate realiza numai prin interiorizarea spiritului și cu întrebări, așa cum am descris în capitolele anterioare.

În astfel de situații ne putem echilibra numai dacă nu

ne mai supunem sufletește, nu ne identificăm cu ele și, temporar, chiar dacă le expulzăm pentru câteva clipe din domeniul conștient. Când omul spune în sine a lui: „sînt nefericit“, atunci el așterne un lanț asupra spiritului. Dacă însă față în față cu împrejurările spune cu încă-păținare: „pe cine a atins nenorocirea?“, stă deja obiectiv în fața stării lui sufletești sumbre. Întrebări formulate precis distrug aceste stări sufletești, căci pornesc un proces care ajunge la distrugerea fundației lor, adică a identificării noastre cu ele. Deși căutarea începe ca un proces rațional, urmată direct va trece de la acesta și se va termina în starea existenței spirituale. Este esențială condiția ca, chiar și numai pentru un timp scurt, omul să se retragă în sine și să aștepte răspunsul interior și, deoarece știe ce este în realitate adevăratul „Eu“, înlătură concepția greșită că stările corpului și cele sufletești sînt stările „Eului“ adevărat. În acest fel cea mai mare supărare o putem ține la distanță respectabilă de noi, fără a ne afecta psihic.

„Eul“ adevărat nu poate fi tulburat nici de cele mai îngrozitoare împrejurări. Va deveni stăpîn pe situație de îndată ce gîndirea întoarsă din sfera eului personal va fi îndreptată spre ceva superior. Orice om poate vedea în oglindă imaginea celui care îi este cel mai bun prieten sau cel mai mare dușman. Căci fiecare om are titlul de proprietate asupra intelectului și este singur răspunzător de gîndurile cărora le dă naștere. În starea spirituală afirmativă ne poate duce la obișnuință, așa cum majoritatea oamenilor e dusă de obiceiurile proaste în starea negativă.

Inteligența dumnezeiască ce se află în om poate rezolva orice problemă căci este mai înțeleaptă decît omul. Dacă decepția bate irezistibil la poarta inimii, a sosit timpul ca problemele să fie prezentate „Eului superior.“ Acest lucru se poate face prin întoarcerea spiritului cît se poate de repede spre interior și păstrarea acestei interiorizări în ciuda tuturor împotrivirilor pînă ce se ajunge la sîmburele interior al liniștii, unde așteaptă ajutorul misterios. Omul trebuie să se predea acestei liniști într-atît încît timp de câteva minute sau chiar mai mult să poată uita problema chinuitoare care l-a îndemnat spre interiorizare. Această uitare apare întotdeauna dacă Ego-ul personal va intra sub stăpînirea „Eului superior“ și va fi reținut acolo. Chiar

și uitarea de două secunde va avea rezultat semnificativ.

Pentru ca uitarea să poată apare este deseori necesar să lepădăm orice dovadă contrară a senzațiilor, deoarece de dumnezeirea interioară trebuie să ne apropiem cu speranță smerită și cu încredere. În cele din urmă din suflet va cădea singură încercarea, gândul sau tentația, dar clipa dispariției definitive depinde de aprobarea sorții. Trebuie întotdeauna să ne retragem în tăcere spirituală, ori de câte ori avem nevoie de un ajutor mai eficient decât poate să ni-l dea intelectul sau orice alt mijloc exterior.

Nu există domeniu în viața omului în care aceste adevăruri nu ar putea fi utilizate. Afaceri dau greș, se pierd servicii, acțiuni se devalorizează, boli ne epuizează corpul, dar ocrotirea interioară provenind din comuniunea cu „Eul superior” nu îl va părăsi niciodată pe om, ea nu se devalorizează și nu se pierde niciodată, doar dacă omul însuși nu o neagă. Putem călători pe platourile pustii ale Asiei de mijloc sau în mulțimea orașelor americane, pentru noi aceasta va fi izvorul nesecat al sprijinului moral și material care în mod miraculos pune în mișcare persoane și evenimente în ajutorul nostru.

Trebuie să ne ferim să ne autoamăgim. Dacă această comuniune interioară nu s-a creat, orice discuție despre ea va fi doar speculație spirituală, grămadă de cuvinte goale care nu duc decât la decepție. Aceste idei nu au nici o valoare dacă nu pot fi realizate sau nu pot genera rezultate eficiente.

Altminteri putem să înfrinăm și patimi dezlănțuite, atunci când aducem spiritul în acord cu „Eul superior”. Putem învinge orice patimă sau dorință tulburătoare încă în fașă și să o frînăm prin calmarea totală a spiritului. Procesul este rapid, efectul este uneori imediat. În clipa în care omul simte că și-a pierdut stăpânirea de sine, trebuie să își întoarcă gândurile spre interior și să le liniștească pe cât e posibil. Acest proces va liniști pentru moment și patima. Motivul este foarte simplu, deși e necunoscut. Rădăcina adevărată a fiecărei dorințe și patimi nu este, așa cum se presupune în general, în corpul fizic, ci în acele obiceiuri spirituale pe care le creează activitatea corpului. Acestea deci trebuie înfrinte în spirit deoarece nu pot fi învinse nicăieri altundeva. Acesta este motivul pentru care asceza fi-

Căutarea supraeului

zică se dovedește atît de des fără rost, ba chiar uneori, dacă nu mai funcționează cîrma voinței, poate duce la reacții ale senzațiilor.

Cel care va practica această metodă cu devotament, va găsi liniștea voluntară a spiritului destul de ușoară și va fi tot timpul conștient de un element superior care se ridică la suprafață simultan cu dorința personală din conștiință.

În final mai trebuie să spunem despre metodă doar că toți cei care își fac ordine în sinea lor, automat fac ordine în întreaga lor viață. „Să pornim imediat și pe urmă trecînd prin toate celelalte vom putea parcurge drumul mai repede”, așa suna sfatul serios al preotului șef al lui Amon-Ra din Egipt. Cu aceasta se referea exact la ceea ce am spus și noi: că atunci cînd omul se pune de acord cu „Eul superior”, care este baza tuturor lucrurilor, existența personală va avea parte de un ajutor superior.

În toate aceste lucruri are un cuvînt de spus și Soarta, căci ea este o forță motrice exact la fel ca și electricitatea. Dar cu toate acestea ea conlucrează în deplin acord cu „Eul superior”, deoarece scopul amîndurora este același. Omul trebuie răscumpărat și va fi răscumpărat.

Adevăratul învingător al Sorții este cel care știe cînd trebuie să cedeze și cînd să se împotrivească.

Nu este întotdeauna cuminte să stabilim dinainte cum vom rezolva anumite greutăți, căci fructele dorinței pot fi momeli. Modul de rezolvare îl știe doar „Eul superior”, așa că de ce să nu lăsăm rezolvarea în seama lui? În timp ce omul, conform părții de iluminare primită, își îndeplinește îndatoririle, va trece liniștit asupra lui toate întrebările referitoare la drum și mijloacele necesare. Doar el știe să pună de acord necazurile noastre cu poruncile Sorții și el știe să găsească și rezolvarea care în final se dovedește cea mai bună.

„Ce va fi, va fi! Totul e în mîinile lui Allah, să nu mă plîng deci”, mormăie mahomedanul fatalist în timpul îngrijorării, în timp ce își ridică ochii spre stele. Noi, europenii și americanii, sîntem însă răzvrățiți, căci instinctiv acceptăm adevărul că mîna lui Allah este în realitate mîna noastră, dar nu primim la fel de receptivi și acel adevăr pe care Isus l-a formulat atît de precis, și anume: că vom culege ce am semănat. Fără ideea renașterii repetate însă

Soarta e lipsită de sens, cuvîntul lui Isus nu este adevărat și întreaga viață devine o bufonerie inutilă.

Practicarea acestei metode nu are nimic comun cu magia. Cei mai mulți începători cad în greșeala că încurcă căutarea „Eului superior” cu căutarea forțelor oculte. Între cele două se cascadează o prăpastie adîncă, care la început nu este bătătoare la ochi, însă mai tîziu devine tot mai largă. Adevărul extraordinar și totuși simplu că în esență omul este dumnezeiesc este atît de fascinant ca un șir de stîlpi dorici ai unui templu grecesc și poate fi recunoscut fără a fi nevoie să rătăcim în labirintul deosebit de complicat al ocultismului. Într-adevăr este de condamnat concepția potrivit căreia ar trebui să ne ocupăm cu studii neplăcute și fantastice, experiențe fantomatice și înspăimîntătoare sau să luăm legătura cu fantome sau născociri pentru a recunoaște ce este nobil, original și frumos în om. Cine face acest lucru își pierde în primul rînd calea spirituală și de multe ori termină prin a-și pierde mințile.

Adevărul nu este atestat niciodată de minuni sau vrăji. Trebuie ca prin munca, rațiunea și activitatea lui de ordin superior adevărul fie să stea în picioare, fie să cadă.

Așa-ziii ocultiști uită sau nu știu că orice forță ocultă este sprijinită de cea mai înaltă forță, forța „Eului superior”! Din ea provine orice forță de ordin inferior. Este mai sigur și mai firesc să apelezi deci la izvorul în sine decît să îi cauți efectele, cu ajutorul unor aptitudini superficiale și calități periculoase. În domeniul tulbure al ocultismului omul își poate pierde foarte ușor drumul și nu poate să se întoarcă decît cu prețul unor mari suferințe. Și pentru aceste forțe de dincolo de normal trebuie plătit același preț ca pentru roadele de ordin înalt ale „Eului superior”.

Deseori, inițierea în „Eul superior” este confundată și cu experiențele sufletești ieșite din comun. Această inițiere este o trăire interioară de nedescris pe care nu o poate da nici o vînaătoare verbală de senzații, nici o ceremonie teatrală și nici un secret ocult. Măreață și ieșită din comun, sfîntă și frumoasă și nu există aur care să o poată cumpăra. Numai această trăire îl face pe om cu adevărat apostol și preot.

Deși prin acestea am subapreciat cercetările psihologice și oculte, nu dorim să spunem că ele sînt absolut lipsite

Căutarea supraeului

de valoare. Ele contribuie la satisfacerea curiozității științifice și interesului general, pot chiar rupe coloana vertebrală a materialismului. Din partea căutătorului practic se cere însă numai analiză și, în nici un caz, nu merită să îți sacrifici lor toată viața.

Isus sublinia adevărul întreg, atunci când afirma că toate ne vor fi dăruite dacă mai întâi vom găsi împărăția cerurilor. Toți cei care au descoperit împărăția cerurilor vor descoperi și faptul că se vor petrece lucruri extraordinare și minuni neașteptate se vor înscrie în jurnalul vieții lor. Dar atunci acestea vor apare de la sine, fără să le chemi, și vor proveni direct din activitatea „Eului superior”. Căutătorul nu se străduie pentru ele și acestea totuși vin, ușor, fără ca să îi dăuneze lui sau altora. Așa cum o floare fină nu este conștientă de frumusețea ce o întruchiează și de parfumul ce îl răspîndește, tot astfel omul cu adevărat spiritual doar rar este conștient de magia ce o produce, binele pe care îl face sau ajutorul ce îl dă.

Nu poate fi apreciat suficient echilibrul ce provine din liniștea spirituală. Dacă aceasta ar putea fi generalizată, spitalele s-ar goli, casele de sănătate n-ar mai fi atât de pline și în nenumărate cămine ar pătrunde fericirea.

În zilele de azi pline de haos, conflicte și groază, un spirit echilibrat ar fi de mare ajutor omenirii, alături de un calm interior, înțelepciune matură și sentimentul aprecierii corecte. America, pământul energiei palpitate, fizice și spirituale, ar avea mai mare nevoie de liniștea interioară și de caracteristicile ei decât Europa. Iritarea, graba nejustificată și îndoiala exagerată dispar din vocabularul existenței dacă omul se refugiază în liniștea spirituală. Deoarece aceasta îi dăruiește omului o viziune filosofică încurajatoare, viziune care nu scade, ci chiar mărește capacitatea de realizare.

Înțeleptul va întoarce în favoarea lui orice împotrivire. Greșelile celor cu care soarta îl aduce în legătură vor fi ca piatra de polizor pentru virtuțile lui. Va primi iritabilitatea cu o răbdare sublimă, care va ieși la suprafață imediat ce își întoarce atenția spre „Eul interior”. Nu își îngreunează lucrurile prin a fi tot timpul preocupat cu gânduri

negative și critice. Trăiește în conformitate cu convingerile sale și traduce principiile de viață în realitate. Încredințează ocrotirii binevoitoare a „Eului superior” nu numai prietenii și pe cei dragi, ci și dușmanii săi. Știe că, prin iertare, câștigăm mai mult decât pierdem. Cei care sînt plini de sentimente dușmănoase sînt orbi și nu văd că pentru faptul că se cramponează de ce e rău vor trebui să plătească. Astfel „Eul superior” se transformă în mesager secret pentru toți cei cu care se întâlnește. Mesajul dumnezeiesc este acolo în spirit, pentru toată lumea, dar nu ajunge decît la cei care îl doresc cu smerenie.

Sînt prea puțin cunoscute posibilitățile activității inspirate și lipsite de asperități. Nici nu putem să ne imaginăm ce perfecțiune poate atinge omul ce a ajuns să se concentreze. Dumnezeiescul și practicul nu sînt în mod obligatoriu incompatibile. Misticul modern nu este cineva care numai recunoaște viața, ci o și contemplă ca participant efectiv la ea. Nu îi este frică de activitate. Știe că, dacă își ține în ordine gândurile, faptele sale se ordonează automat și că tot ceea ce a cîștigat pe plan spiritual intră în realitate și în proprietatea lui și va aduce roade corespunzătoare. Nu trebuie să se păcălească nici pe el și nici pe alții, practicînd asceza monahală, care aparține cerințelor secolelor anterioare. Mănăstirea lui este lumea, învățătorul lui spiritual viața și materialul lui didactic se compune din experiențele cîștigate din ea

Chiar și îngropați pînă la gît în problemele lumii, oamenii au găsit drumul ce duce spre „Eul superior”. Aceștia își păstrează calmul interior și în haosul problemelor. În aceste ore critice ale istoriei lumii, ar fi nevoie de mulți oameni iluminați spiritual, care știu să pună în armonie lumea și elementele sfinte și a căror constituție modernă complicată se poate totuși ridica la o spiritualitate superioară: astfel de oameni sparg învelișul exterior al opiniei publice pentru a putea ieși la suprafață lumina lor interioară. Se simte o enormă lipsă de oameni care să se străduiască în slujba oamenilor, tot atît cît se străduiesc și în interesul personal. „Creați mari personalități, tot restul îl veți primi de la sine”, sublinia Walt Whitman.

Pentru serviciul amintit toată lumea va găsi nenumărate ocazii, oameni în al căror suflet se vor întîlni simțul

Căutarea supraeului

practic cu spiritul transcendental. În activitatea zilnică aleasă sau în afara sferei activității normale, îl vor căuta mereu cei care orbecăie printre decepții sau caută raza de lumină în întunericul vieții. Ei se vor transforma în refugiu și centru de ajutorare permanentă. Cuvintele lor nu vor deveni niciodată vorbe spuse în deșert, ci, scrise sau spuse, vor avea asupra unora efect liniștitor, asupra altora stimulator, dar în sufletul unora se va strecura ca o săgeată otrăvită. Fiecare cuvânt se va transforma în forță creatoare, lumină și unealtă magică a puterii, va călători în cele cinci continente și va ajunge la cei cărora le va fi probabil de folos.

Primul punct al acestei căutări este unde sîntem și cine sîntem. Punctul final este același. Religia, misticismul, arta, știința și filosofia sînt tot atîtea căi indirecte, căci rezultatul final este inevitabil același, să ajungem față în față cu noi înșine. De aceea nu putem să începem la timp această sarcină. În final, munca noastră va reuși deoarece Infinitul este în noi, așa cum sarea este în apa mării. Identificarea Eului nu este neapărat o activitate plictisitoare, dar nici nu poate fi extravaganța izgonirii unor ceasuri în care nu ai ce face. Într-adevăr nu există o altă aventură mai măreață. În ciuda tuturor acestor fapte, creierul este încăpățînat iar gîndurile nu vor să se liniștească așa cum dorim noi. Este nevoie de exerciții zilnice pentru a deveni stăpîni asupra lor. Metoda prezentată aici îndreaptă funcțiunile obișnuite ale intelectului spre un scop superior și îl face astfel penetrabil pentru „Eul superior”. Capacitatea de gîndire obișnuită va fi preluată de una dintre părțile mai adînci ale ființei noastre, care o ține în liniște, pînă ce ajungem să observăm liniștea ce se împrășteie și ajunge departe. Acest lucru este posibil deoarece viața și activitatea intelectului provin în cele din urmă din acest „intelect superior”. Datorită faptului că nu am putea trăi lipsiți de gînduri, vom gîndi în măsura în care acest lucru îl cere uzina vieții, dar chiar și în timpul procesului de gîndire vom putea menține perfect realitatea trăirii interioare. De acest rezultat avem nevoie atît pentru ca manifestările gîndirii să poată aduce o forță neobișnuită și o putere deosebită, cît și pentru a putea primi o interpretare complet diferită de gîndirea lipsită de har. În acest fel, pu-

tem menține minunatul acord între viața spirituală și cea lumească, astfel încât între cele două lumi nu vor putea apare contradicții.

Cine realizează practic această viață echilibrată nu devine palavragiu sentimental, care se lasă dus de valuri pe marea sentimentelor și care nu va da naștere la valori creatoare nici pentru el, nici pentru omenire. Calea și curentul extazului sentimental, înflăcărarea extazului personal și stingerea lui sînt tot atîtea lucruri nefericite față de pacea sublimă, neschimbată a „Eului superior”. În mod firesc, orice extaz religios va trece, fiecare viziune sufletească dispare, doar „Eul superior” rămîne totdeauna, căci el este etern.

Cel care trăiește această iluminare transcendențială, măcar o singură oră, va înțelege adîncă semnificație a expresiei misterioase sublime ce poate fi recunoscută și astăzi pe fața zdrobită a Sfinxului. Va pătrunde în secretul zîmbetului fericit ce se află pe buzele tăcute ale giganticei statui japoneze a lui Buddha. Și va înțelege de ce un anumit portret dintr-un palat din Florența, Italia, trezește o evlavie mută la vizitatorii sensibili.

Poate va înțelege și faptul că adevărul este o zeiță ce stă pe un pedestal deasupra mulțimii gălăgioase. Ea este gata pentru a primi pe oricine, numai că nu toți oamenii sînt gata pentru primirea adevărului. Lumea va trebui să se umilească și astfel să îi cîștige bunăvoința, căci ea nu va coborî de pe pedestal să caute favoarea lumii. Cei care au devenit părtași ai grației ei afectuoase și cărora le-a permis să îi stea în față, după ce i-au cîștigat încrederea, vor fi în mod firesc intermediari între ea și mulțime.

Poate omul va înțelege și faptul că ceea ce i s-a strecurat în viață nu este un lucru oarecare, ci spirit, nu mișcare vie, ci liniște vie. Cuvintele nu fac altceva decît să îi brăzdeze suprafața și să îi învăluiească adevărul propriu-zis. Tăcerea „Eului superior” este una foarte vie, care este mai profundă decît semnul cel mai adînc al cuvîntului. Poate că între vîrfurile munților Himalaya sau pe platoul deșertului Sahara acest lucru devine mult mai pronunțat. Ea va fi transparentă pe fața înțeleptului, care a înțeles că de-

seori e mai bine să te întorci spre centru decît să te străduiești spre exterior.

Proștii nu învață nimic de la cei înțelepți, înțelepții, însă, învață foarte mult de la cei naivi. Învață că omenirea confundă respectul cuvîntului cu respectul în general. Mușenia ne servește mult mai mult binele nostru decît cea mai convingătoare vorbărie.

Omul care a recunoscut acest lucru pentru totdeauna nu se va mai lansa în discuții sterile și nu va încerca nici să stîrnească pe alții în parlamentări, ci îi va conduce mai degrabă spre gânduri noi și experiențe mai curate. Nu se va strădui să convertească pe neîncrezători sau să convingă pe defetiști, căci acum înțelege că fiecare suflet va trebui să urce pe scara maturizării care îl va învăța adevărul mai bine decît experiența inevitabilă. Adeptul, inițiatul, are o răbdare infinită și nu încearcă să își impună voința cu forța asupra nimănui.

Totuși, după ce a realizat unitatea cu „Eul superior”, nu mai are și nici nu mai poate avea alt scop decît fericirea tuturor ființelor. În inima lui nu va mai face distincții între oameni, dar, datorită necesității de a-și atinge scopul cu eforturi cît mai economicoase și mai reduse, trebuie să își limiteze serviciile cu cei care au înțeles și merită ajutorul lui și nu cu cei care îl primesc cu împotrivirea desconsiderării batjocoritoare sau nerecunoștință înjositoare. De aceea el se mișcă tăcut și calm prin lume, își ascunde împărăția spirituală dăruită de Soartă în învelișul pămîntesc și acolo unde are de îndeplinit o îndatorire publică își va împinge discipolii în fața atenției publice.

Aceasta este natura căutării străvechi a omenirii, dorința „Eului” fragmentar spre „Eul superior” perfect. Pentru aceasta, de-a lungul nenumăraților ani amoeba infimă s-a luptat să devină om pe două picioare, de aceea Universul stelar și-a continuat activitatea de-a lungul atîtor ani. De aceea străbate Pămîntul nostru distanțe uriașe.

Natura dă o dovadă incredibilă a răbdării. O putem imita o vreme. Chiar dacă progresul nostru este îndoielnic și chinuitor, să credem că această căutare are un scop sigur, dumnezeiesc. Lumina poate străluci o clipă, ca pe urmă să se stingă iar. Pentru o secundă putem vedea limpede,

cu o claritate surprinzătoare, pe urmă să devenim din nou orbi. În tot acest timp, să nu uităm că există cineva, care veghează asupra noastră în timpul bolilor copilăriei noastre și frământărilor pubertății. Triumful cursului progresiv nu va fi altul decât triumful dragostei, deoarece toți ne-am născut din pîntecele celei mai slăvite Mame, a cărei dragoste față de noi nu este mai mică decât dragostea noastră față de noi înșine.

Nu are importanță cît de tîrziu pătrund în viața noastră aceste adevăruri, ele nu sosesc niciodată prea tîrziu. În-suși Isus și-a început scurta sa chemare asigurînd un loc deosebit ideii căinței. Noul Testament, care conține cuvintele lui de început, utilizează cuvîntul grecesc „metanoia” pentru sensibilizarea acestui concept. Sensul real al cuvîntului este însă: „să te schimbi în gîndire”. De acest lucru avem acum și cît mai repede cea mai mare nevoie. Intelectul s-a înstrăinat de izvorul său spiritual. Timpul sacrificat zilnic pentru liniștea spirituală realizează mai tîrziu această schimbare a gîndirii.

Nu am scris aceste rînduri pentru a oferi lumii noi iluzii religioase și nici pentru a preda cum trebuie ținută litanie superstițiilor învechite, dar nici pentru a-i întări în speranța deșartă că și prin neglijarea problemelor spirituale omul poate să își găsească rezolvarea problemelor sale. Suferințele materiale și sufletești ale omenirii nu pot fi despărțite de viziunea spirituală. Autorul nu poate exprima aceste adevăruri mai exact decât a făcut-o. Cine dorește să le înțeleagă mai temeinic trebuie să încerce să înțeleagă nu numai cuvintele, ci și ce se ascunde în spatele lor. În sărăcia ei, vorbirea nu poate niciodată exprima transcendentalul ce ne înconjoară direct, acesta fiind inexprimabil.

Aceste gînduri ori sînt exacte, sau sînt lipsite de valoare. Dar nu vor deveni nicodată goale, tot așa cum nu vor putea fi niciodată negate. Ele au fascinat cele mai reprezentative spirite ale lumii de la începutul timpurilor și le vor fascina și atunci cînd această planetă își va trăi ultimele zile. Din cînd în cînd putem uita de ele, dar vor apare sub altfel de întruchipări, mai noi. Ele sînt nemuritoare și într-o bună zi vor îmbiba întreaga omenire. Adevărul poate dormita singuratic și părăsit, dar în final el este irezisti-

Căutarea supraeului

bil și într-o buna zi omenirea va fi obligată să se supună tăcută puterii lui stringente. Absolutul se manifestă mereu, în fiecare epocă și în fiecare emisferă. Din când în când, tăcerea dumnezeiască iese din rezerva ei sfântă și, la un moment anume hotărât, prin intermediul trupului omănesc, trimite mesajul eternei speranțe. Astfel se „întrupează cuvântul” și învie cei care ne amintesc ce putem deveni.

Cel care acordă acestor adevăruri cea mai mare prețuire nu se va înșela.

Să nu ne temem niciodată să ne supunem puterii superioare care domnește nelimitat peste viața tuturor oamenilor. Să începem prin a recunoaște valoarea eforturilor lipsite de oboseală. Să învățăm să ne liniștim, să învățăm să facem sufletul să simtă că sîntem una cu el și astfel ne vom primi partea noastră de frumusețe, bunătate, înțelepciune. Fiecare să încerce să ajute cu modestele sale puteri la realizarea împărăției cerești.

Adevărul final este că sîntem surghiuniți spiritual. Viața internă a „Eului superior” este patria noastră adevărată și vom găsi mîngîierea tăcută și eternă exclusiv în sanctuarele ei.

ÎNCHEIERE

Tragedia cea mai întunecată a acestei epoci sumbre este credința prostească că astfel de gânduri nu au nici o valoare practică pentru lume.

Cu toate că este exact invers: tocmai din ideile etern valabile poate omul să își tragă harul puternic, adevărat pentru activitatea sa, curajul neclintit pentru rezolvarea problemelor grele, speranța reînnoită pentru progresul pe mai departe, ba chiar și forța pentru a suporta cu răbdare ceea ce ne este dat a suporta. Ele acționează ca un imbold permanent pentru a lucra tot timpul numai pentru binele general. Lacăte cad imediat, ușile caselor se deschid singure pentru a permite intrarea acelor oameni care aduc cu ei binecuvântarea binevoitoare a „Eului spiritual”.

Toți cei care vor analiza aceste idei vii și le vor înțelege vor putea învăța să trăiască în această lume neliniștită astfel încât să apeleze la ajutorul forțelor ce sînt în sfere superioare. Nu vor fi membri mai răi ai societății ci mai buni, dacă vor traduce în viață adevărul, dacă, din cînd în cînd, își vor liniști spiritul ca pe un ochi de mare și vor trece prin lume cu acea stăpînire de sine senină a cărui curent ușor îi va trece peste toate greutatele.

Oameni orbiți pot spune ce vor, dar „Eul superior” este într-adevăr mîntuitorul nostru și poate să își realizeze voința lui secretă și fără acordul nostru.

Nu este deci mai inteligent să ne deschidem voluntar în fața pătrunderii Dumnezeiești și astfel să evităm suferințele inutile, pe care ignoranța le aduce asupra noastră?

Mulți se tem de asemenea gânduri, deoarece se tem că, în final, vor fi obligați să renunțe la confortul vieții materiale și la lume. Aceste îndoieli nu pot sta în picioare, căci numai fanaticii sălbatici pot pretinde să ne împovăram cu

Căutarea supraeului

lanțurile grele ale unor abțineri prostești. Dar de ce trebuie să îi fie teamă celui care își stăpânește spiritul?

Îndemînarea conducerii corecte a vieții constă pur și simplu în aceea că ne purtăm corect cu spiritul nostru! Mai întii vor da faliment gîndurile și pe urnă faptele noastre.

S-a prăbușit asupra noastră o lume întoarsă pe dos și nehotărîrea generală ne-a brăzdat fruntea, numai pentru că nu știm că am neglijat adevărul spiritual în detrimentul nostru. Omenirea plutește azi aidoma unei nave abandonate, fără căpitan, ancoră sau hartă, epavă minată de valuri, care în orice clipă poate fi făcută praf de o stîncă nevăzută.

Însă acea inteligență minunată care a proiectat anatomia omului și a vopsit în alb penele lebedei mai îmbrățișează încă omenirea și nu lasă natura de izbeliște. Nu sîntem nici copii pierduți și nici orfani.

Hristos a venit de departe pe planeta noastră neliniștită. Armele sale au fost doar o etică superioară și chemarea lui la vindecarea spirituală. Inimii zdrobite i-a adus alinare și nu sabie care să străpungă. Pacea este însă mult mai departe de steaua noastră decît a fost vreodată.

Să fi dat greș? Pot da răspuns la această întrebare numai cei care privesc drama ca pe un întreg și văd actele următoare. Între timp stăm la marginea apărută de un gard de sîrmă ghimpată a unei noi epoci. Tinerețea acestui pămînt a dispărut irevocabil. Omenirea ce crește trebuie să fie pregătită pentru a-și asuma responsabilitatea maturității intelectuale și spirituale începute.

Nu toată lumea este chemată să conducă națiuni și să domnească peste popoare. Toți însă avem datoria să ne dirijăm propria noastră viață și să ne stăpînim spiritul neliniștit pentru ca fiecare să obținem ceea ce statul nu ne va putea da niciodată.

Adevărata vindecare și înțelepciune infailibilă se află doar în adîncul „Eului dumnezeiesc”. Obiceiul de a te întoarce spre interior ori de cîte ori e nevoie trebuie învățat mai devreme sau mai tîrziu de toată lumea. Și acest lucru e mai necesar decît orice altceva.

Nimănui nu trebuie să îi fie frică să se supună „Supraeului”, pentru ca în acest fel să își facă din „Eul” său servi-

tor și nu stăpîn. În această privință nimeni nu va avea nici o pierdere. Ceea ce menține întregul Univers îl va susține și pe el.

Dacă oamenii se vor dăruia cu plăcere și bucuroși „Eului superior” Dumnezeuiesc, „Eul superior” Dumnezeuiesc li se va dăruia pe urmă lor tot cu bucurie.

Pentru preamărirea acestui adevăr strălucitor și pentru edificarea cîtorva oameni care vor îmbrățișa acest adevăr trimite autorul această carte din bătrînul Orient mai tînărului Occident.

CUPRINS

Dedicație.	5
PARTEA ÎNTÎI. ANALIZELE	
CAPITOLUL I	
Introducere.	8
CAPITOLUL II	
Omul: o enigmă	38
CAPITOLUL III	
Analiza eului fizic.	56
CAPITOLUL IV	
Analiza sentimentelor.	77
CAPITOLUL V	
Analiza eului intelectual.	85
CAPITOLUL VI	
Dincolo de timp - spre eternitate.	98
CAPITOLUL VII	
Nașterea geniului.	125
PARTEA A DOUA. EXERCIȚIILE	
CAPITOLUL VIII	
Cultivarea sentimentelor superioare.	143
CAPITOLUL IX	
Practicarea stăpînirii de sine.	159
CAPITOLUL X	
Calea autoanalizei.	175
CAPITOLUL XI	
Misterul respirației.	187
CAPITOLUL XII	
Secretul ochiului.	199
CAPITOLUL XIII	
Misterul inimii.	216
CAPITOLUL XIV	
Eul superior.	238
CAPITOLUL XV	
Activitatea eului superior.	247
CAPITOLUL XVI	
Căutarea.	261
ÎNCHEIERE.	284
CUPRINS.	287